

การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่น
ในจังหวัดนครราชสีมา
POLITICAL ETHICS ENHANCING OF LOCAL POLITICIANS
IN NAKORN RATCHASIMA PROVINCE

นายชุตินันท์ วงษ์อมรวิทย์

ดุชนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๖๓

การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่น
ในจังหวัดนครราชสีมา

นายชุตินันท์ วงษ์อมรวิทย์

ดุชนินันท์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๖๓

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

Political Ethics Enhancing of Local Politicians
in Nakorn Ratchasima province

Mr. Chutipon Wongamonwit

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of
the Requirement for the Degree of
Doctor of Philosophy
(Political Science)

Graduate School
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
C.E.2020

(Copyright by Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติให้นับดุชฎินิพนธ์ เรื่อง “การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์

.....
(พระมหาสมปурณ์ วุฑฒิกโร, รศ.ดร.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจสอบดุชฎินิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รศ.ดร.ชลวิทย์ เจียรจิตต์)

.....กรรมการ
(รศ.ว่าที่ พ.ต. ดร.สวัสดี จิรัฏฐิติกาล)

.....กรรมการ
(รศ.ดร.วชิรินทร์ ชาญศิลป์)

.....กรรมการ
(รศ.ดร.เต็มศักดิ์ ทองอินทร์)

.....กรรมการ
(รศ.ดร.สุรพล สุษะพรหม)

คณะกรรมการควบคุมดุชฎินิพนธ์

รศ.ดร.เต็มศักดิ์ ทองอินทร์ ประธานกรรมการ
รศ.ดร.สุรพล สุษะพรหม กรรมการ

ชื่อผู้วิจัย

.....
(นายชุตินิพนธ์ วงษ์อมรวิทย์)

- ชื่อคุณนิพนธ์** : การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่น
ในจังหวัดนครราชสีมา
- ผู้วิจัย** : นายชุตินันท์ วงษ์อมรวิทย์
- ปริญญา** : ปรัชญาคุณวุฒิบัณฑิต (รัฐศาสตร์)
- คณะกรรมการควบคุมคุณนิพนธ์**
- : รศ. ดร.เต็มศักดิ์ ทองอินทร์, พธ.บ. (การสอนสังคมศึกษา), M.A. (Politics), Ph.D. (Political Science)
 - : รศ. ดร.สุรพล สุยะพรหม, พธ.บ. (สังคมวิทยา), M.A. (Politics), Ph.D. (Political Science), ปร.ด. (สื่อสารการเมือง)
- วันสำเร็จการศึกษา** : ๒๑ ตุลาคม ๒๕๖๓

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑. ศึกษาจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ๒. ประยุกต์หลักธรรมในการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ๓. นำเสนอการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองในท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ระเบียบวิธีการวิจัยเป็นแบบผสมวิธี โดยเป็นวิธีการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ การวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๗๕ คน นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิจัยเชิงคุณภาพใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน ๑๗ รูปหรือคน และการสนทนากลุ่มเฉพาะ จำนวน ๑๒ รูปหรือคน ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลแบบอรรถาธิบายและพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า

๑. จริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วย ๑) ด้านความดีงาม เกิดจากการยึดถือปฏิบัติเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน อหยาศัยดี มีความยุติธรรม ขยันอดทน ทุ่มีเท ตั้งใจและมีความเสียสละทำงานเพื่อส่วนรวม สร้างความรัก ความศรัทธาเป็นที่ไว้วางใจของประชาชนและชุมชน ๒) ด้านความถูกต้อง มีความโปร่งใส มีความรับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ของตน โดยคำนึงถึงความสำเร็จของงาน มีการดำเนินการโดยความเป็นธรรม ๓) ด้านความเหมาะสม ดำเนินการปฏิบัติงานตามกรอบจริยธรรม ให้มีความสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนและชุมชน

๒. การประยุกต์หลักขรรวาศธรรม ๔ ในการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา กล่าวคือ ๑) หลักสัจจะ มีใจเป็นกลางในการบริหารงาน มีความซื่อสัตย์ซื่อตรง โปร่งใส จริงใจ และเป็นแบบอย่างที่ดี ๒) หลักทมะ การใช้สติปัญญาสนับสนุนให้บุคลากรด้วยการเปิดโอกาสให้ประชาชนและบุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน การมีน้ำใจใจเย็น สามารถควบคุมอารมณ์ได้แม้จะประสบกับปัญหา ๓) หลักขันติ มีความอดทน ทำหน้าที่ด้วยความขยันหมั่นเพียร มุ่งมั่นในจุดมุ่งหมาย หมั่นใส่ใจดูแลและสร้างขวัญกำลังใจแก่บุคลากรในองค์กร

และประชาชนในท้องถิ่น ๔) หลักราชา เป็นผู้มีความเสียสละ เอื้อเฟื้อ เกื้อกูล ช่วยเหลือบำเพ็ญประโยชน์ สละความโกรธ ความเห็นแก่ตัว มีใจกว้างร่วมงานกับคนอื่นได้ สละอารมณ์ขุ่นมัวภายในจิตใจได้ มีความจริงใจในการปฏิบัติหน้าที่ เห็นประโยชน์ของประชาชนมากกว่าประโยชน์ของตนเอง

๓. การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองในท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา มีหลักให้ดำเนินการ คือ ๑) การสร้างความภาคภูมิใจในวิชาชีพ ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีความซื่อตรง เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประชาชน ยึดหลักธรรมาภิบาล ทำงานด้วยความโปร่งใสและตรวจสอบได้ ๒) การสร้างความตระหนักในจริยธรรม ประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อบาปกรรม ๓) การสร้างความร่วมมือในชุมชนตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้ตรงจุด แก้ไขปัญหาได้รวดเร็ว สร้างความโปร่งใส มุ่งเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน ๔) การสร้างความรู้ความเข้าใจ การเคารพกติกา และมีจิตสำนึกให้เกิดธรรมาภิบาล พัฒนาท้องถิ่นและชุมชนให้เกิดความเข้มแข็ง เพื่อให้เกิดประโยชน์กับประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นต่อไป

Dissertation Title : Political Ethics Enhancing of Local Politicians
in Nakorn Ratchasima province

Researcher : Mr.Chutipon Wongamonwit

Degree : Doctor of Philosophy (Political Science)

Dissertation Supervisory Committee

: Assoc. Prof. Dr.Termsak Thong-In, B.A. (Teaching in Social Studies),
M.A. (Politics), Ph.D. (Political Science)

: Assoc. Prof. Dr.Surapon Suyaprom, B.A. (Sociology), M.A. (Politics),
Ph.D. (Political Science), Ph.D. (Political Communication)

Date of Graduation: October 21, 2020

Abstract

Objectives of this research were to 1. Study the political ethics of local politicians in Nakhon Ratchasima Province, 2. Apply the Dhamma principles to strengthen the political ethics of local politicians in Nakhon Ratchasima Province and 3. Propose strengthening political ethics of local politicians in Nakhon Ratchasima Province. Methodology was the mixed methods: The quantitative method, data were collected from 375 samples with questionnaires and analyzed by percentage, mean and standard deviation. The qualitative method, data were collected by in-depth-interviewing 17 key informants and 12 participants in focus group discussion and analyzed by descriptive interpretation.

Findings were as follows:

1. Political ethics of local politicians in Nakhon Ratchasima Province consisted of: 1) righteousness arisen from adherence as a guideline for duty performance, good behavior, fairness, diligence, patience, dedication and dedication to the public benefits, creating love, faith, and trust of people and communities, 2) Accuracy and transparency; accountability in line with own responsibility adhering to the success of the works with fairness and just, 3) appropriateness; work performance within the framework of ethical morality, paying sincere attention to solve the problems for people and communities

2. Application of Gharavasadhmma⁴, virtues for lay people, for instilling the political ethics of the local politicians in Nakhon Ratchasima Province was found that. 1) Sacca; the truth; having neutral minds in the administration with honesty, transparency, sincerity and good role model. 2) Dama; taming, using intellectuals to open the opportunities for people and personnel to participate in planning with kind

minds, calmness and being to control ones' emotions even when confronting with problems, 3) Khanti, patience principles, performing duties with diligence, committing to the goal, being attentive, caring and encouraging personnel in the organization and the local people with good morale, 4) Caga, sacrifice, being generous, helpful, beneficial, non-angered, selfishness less, broad minded, able to work with others, releasing moodiness, sincere with duty performance, caring for benefits for people more than those of one own.

3 . Proposals for enhancing the political ethics of local politicians in Nakhon Ratchasima Province, were as follows: 1) creating pride in the profession, behaving oneself as a role model with honesty for the common happiness of the people, adhering to good governance, working with transparency and verifiability, 2) Raising ethical awareness, being honest people with moral shame and moral dread, being afraid of sins. 3) building cooperation in the community to respond to the direct needs of the people, to expedite in problems solving with transparency and enhancing public participation, 4) creating knowledge and understanding in respecting for the rules and regulations and consciousness of good governance, strengthening local and community development for the benefits of people and the local communities for good.

ตรวจรูปแบบรายงานวิจัย (ฉบับร่าง)

เรื่อง

การพัฒนาแอปพลิเคชันการท่องเที่ยวของอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา

(ปี งบประมาณ ๒๕๖๒)

โดย นายชุตินันท์ วงษ์อมรวิทย์ และคณะ

มีข้อแก้ไข พิจารณา และเพิ่มเติม ดังนี้

๑. ปกนอก ให้ทำตามคู่มือฯ เช่น

-สีปก ให้ใช้สีชาวล้วน หรือชมพูล้วน (เคลือบมัน) ใดๆอย่างหนึ่ง

-สันปก ต้องมี ชื่องานวิจัย ชื่อนักวิจัยหลัก ส่วนคำว่า “และคณะ” ถ้ามีนักวิจัยมากกว่า ๑ ท่าน ต่อด้วยตัวเลข (พ.ศ.) ๒๕๖๒ (ไม่มีคำว่า “พ.ศ.หรือพุทธศักราช”) อักษรที่สันปกทั้งหมดให้ทำตัวหนา

-หน้าปก (ปกนอก)

-ขนาดตรา มจร.ที่ปกทั้งหมด ขนาด ๔ ซม.

-ปก (ถ้าเป็นโครงการเดี่ยว) ให้ใช้คำว่า “รายงานการวิจัย” และปกภาษาอังกฤษ

“Research Report” ขนาด ๒๐ พ้อยท์ (point)/ตัวหนา อักษรที่เหลือทั้งหน้าใช้ขนาด ๑๘ พ้อยท์ (point)

-รายงานการวิจัย (โครงการวิจัย) ที่ทำเป็นภาษา (อักษร) ไทย ชื่อเรื่อง (ชื่อโครงการวิจัย) ต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ส่วนภาษาอังกฤษ ให้ใช้ตัวพิมพ์ใหญ่เฉพาะพยัญชนะตัว ต้นนอกนั้นให้ใช้ พยัญชนะตัวพิมพ์เล็ก เช่น Eco-town : ... ยกเว้นคำเชื่อม ให้ใช้พยัญชนะตัวพิมพ์เล็ก และทำตัวหนาทั้งหมด

-ชื่อ-นามสกุลนักวิจัย ถ้ามีจำนวนมากกว่า ๑ ท่าน แต่ไม่เกิน ๖ ท่าน ให้ใส่ชื่อนักวิจัย ทั้งหมด ถ้าเกินจำนวน ๖ ท่าน ให้ใส่ชื่อนักวิจัยหลัก และใส่คำว่า “และคณะ, ภาษาอังกฤษว่า and others” และต้องให้ตรงกันกับชื่อภาษาอังกฤษด้วย โดยไม่ต้องบอกตำแหน่งนักวิจัย เช่น อธิการบดี รองอธิการบดี เป็นต้น หรือตำแหน่งในโครงการวิจัยเช่น หัวหน้าโครงการวิจัย เป็นต้น ให้วางไว้กึ่งกลางหน้ากระดาษ และประวัติ นักวิจัย (ที่จะใส่ไว้ท้ายเล่ม) ก็ต้องมีครบทุกท่าน (ตามปก-บทคัดย่อ-ประวัติ) ด้วย

-สังกัดหน่วยงานของนักวิจัย หมายถึงนักวิจัยหลักสังกัดที่ไหนให้ใช้ที่นั่น เช่น

-ถ้าเป็นส่วนงาน (ส่วนภูมิภาค) เช่น วิทยาเขต/วิทยาลัยสงฆ์/หน่วยวิทยบริการ .../ห้องเรียน ให้ใช้เป็น มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (ต่อด้วย) ส่วนงาน เช่น มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา (ไม่ต้องบอกสถานที่ตั้งหน่วยงาน) ต่อเป็นแถวเดียวกัน และให้ เรียงแถวชิด (ไม่ต้องเว้นบรรทัด) ชื่อนักวิจัย ส่วนงานภาษาอังกฤษให้ใช้ตามที่ มจร.กำหนด และก็ทำแบบ เดียวกันนี้

๒. ปกครอง (ภาษาไทย) หน้าที่ ๒

-ให้ปรับแก้รูปแบบเหมือนปกนอก (โครงการเดี่ยว)

๓. ปกครอง (ภาษาอังกฤษ) หน้าที่ ๓

-รูปแบบปกครอง (ภาษาอังกฤษ) หน้าที่ ๓ ไม่ถูกต้อง

-ให้ปรับแก้รูปแบบเหมือนปรกรอง หน้าที่ ๒ (โครงการเดียว)

-เรียงเอกสารก่อนเนื้อหาไม่ถูกต้อง

-ปกนอก-ใน (ปรกรอง)

-บทคัดย่อไทย-อังกฤษ

-กิตติกรรมประกาศ

-สารบัญ

-คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

๔. บทคัดย่อภาษาไทย (ไม่มี) ให้เขียนตามคู่มือฯ เช่น

-อักษร/เลขบอกหน้าทั้งหมด ให้วางไว้ด้านขวา ห่างจากขอบบนและขอบขวา ๑ นิ้ว และแบบอักษรต้องแบบเดียวกันทั้งหมด ขนาด ๑๖ พ้อยท์ (point) ให้เริ่มต้นที่ ก หรือ...อักษรอย่างอื่น และเรียงไปตามลำดับทุกหน้า จนถึงหน้าสารบัญสุดท้าย

-ขอบกระดาษด้านบน (หัวกระดาษ) ให้เว้นว่างไว้ ๑.๕ นิ้ว หรือ ๓.๗๕ เซนติเมตร ยกเว้นหน้าที่มีขอบทให้เว้นว่างไว้ ๒ นิ้ว หรือ ๕ เซนติเมตร

-ขอบซ้ายมือ ให้เว้นที่ว่างไว้ ๑.๕ นิ้ว หรือ ๓.๗๕ เซนติเมตร

-ขอบขวามือ ให้เว้นที่ว่างไว้ ๑ นิ้ว หรือ ๒.๕๐ เซนติเมตร

-ขอบด้านล่าง ให้เว้นที่ว่างไว้ ๑ นิ้ว หรือ ๒.๕๐ เซนติเมตร

-รูปแบบหัวข้อบทคัดย่อภาษาไทย (ตัวอย่าง-แบบส่วนภูมิภาค)

ชื่อรายงานการวิจัย: ศึกษาสภาพกิจการพระพุทธศาสนาในประเทศเกาหลีใต้

ผู้วิจัย: พระครูปลัดสุวัฒนวิจิตรคุณ พระมหาเสรีชน นริสสุโร
พระมหานันทวิทย์ ธีรภทฺโท

ส่วนงาน: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

ปีงบประมาณ: ๒๕๖๒

ทุนอุดหนุนการวิจัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

-หัวกระดาษให้มีเครื่องหมาย Colon “:” ให้วางชิดตัวหนังสือซ้ายมือ

-ชื่อ-นามสกุลนักวิจัย ถ้ามีจำนวนมากกว่า ๑ ท่าน แต่ไม่เกิน ๖ ท่าน ให้ใส่ชื่อนักวิจัยทั้งหมด ถ้าเกินจำนวน ๖ ท่าน ให้ใส่ชื่อนักวิจัยหลัก และใส่คำว่า “และคณะ, ภาษาอังกฤษว่า and others” และต้องให้ตรงกันกับชื่อภาษาอังกฤษด้วย โดยไม่ต้องบอกตำแหน่งนักวิจัย เช่น อธิการบดี รองอธิการบดี เป็นต้น หรือตำแหน่งในโครงการวิจัยเช่น หัวหน้าโครงการวิจัย เป็นต้น และประวัตินักวิจัย (ที่จะใส่ไว้ท้ายเล่ม) ก็ต้องมีครบทุกท่าน (ตามปก-บทคัดย่อ-ประวัติ) ด้วย

-ส่วนงาน หมายถึงสังกัดของนักวิจัยหลัก ถ้ามีนักวิจัยหลายท่าน หลายสังกัด ให้ใส่สังกัดของนักวิจัยหลักท่านเดียว และให้ใช้แบบเดียวกันกับปกนอก-ใน

-การย่อหน้าทั้งหมด ให้เว้นระยะไปจากแนวปกติ ๘ ช่วงตัวอักษร โดยเริ่มพิมพ์ช่วงตัวอักษรที่ ๙ (=๑.๗ ซม.)

๕. บทคัดย่อภาษาอังกฤษ (ไม่มี) ให้เขียนตามคู่มือฯ เช่น

-อักษร/เลขบอกหน้าทั้งหมด ให้วางไว้ด้านขวา ห่างจากขอบบนและขอบขวา ๑ นิ้ว และแบบอักษรต้องแบบเดียวกันทั้งหมด ขนาด ๑๖ พ้อยท์ (point) ให้เริ่มต้นที่ ก หรือ...อักษรอย่างอื่น และเรียงไปตามลำดับทุกหน้า จนถึงหน้าสารบัญสุดท้าย

-ขอบกระดาษด้านบน (หัวกระดาษ) ให้เว้นว่างไว้ ๑.๕ นิ้ว หรือ ๓.๗๕ เซนติเมตร ยกเว้นหน้าที่มีขอบทให้เว้นว่างไว้ ๒ นิ้ว หรือ ๕ เซนติเมตร

-ขอบซ้ายมือ ให้เว้นที่ว่างไว้ ๑.๕ นิ้ว หรือ ๓.๗๕ เซนติเมตร

-ขอบขวามือ ให้เว้นที่ว่างไว้ ๑ นิ้ว หรือ ๒.๕๐ เซนติเมตร

-ขอบด้านล่าง ให้เว้นที่ว่างไว้ ๑ นิ้ว หรือ ๒.๕๐ เซนติเมตร

-รูปแบบหัวข้อบทคัดย่อภาษาอังกฤษ (ตัวอย่าง-แบบส่วนภูมิภาค)

Research Title: The study of the Buddhist activities in South Korea

Researchers: Phrakhrupalad Suvathanavachirakhun,
Phramaha Serichon Narissaro and
Phramaha Nantawit Thiraphanto

Department: Mahachulalongkornrajavidyalaya University,
Nakhon Ratchasima Campus

Fiscal Year: 2562 / 2019

Research Scholarship Sponsor: Mahachulalongkornrajavidyalaya University

-หัวกระดาษให้มีเครื่องหมาย Colon “:” ให้วางชิดตัวหนังสือซ้ายมือ

-ชื่อ-นามสกุลนักวิจัย ถ้ามีจำนวนมากกว่า ๑ ท่าน แต่ไม่เกิน ๖ ท่าน ให้ใส่ชื่อนักวิจัยทั้งหมด ถ้าเกินจำนวน ๖ ท่าน ให้ใส่ชื่อนักวิจัยหลัก และใส่คำว่า “และคณะ, ภาษาอังกฤษว่า and others” และต้องให้ตรงกันกับชื่อภาษาอังกฤษด้วย โดยไม่ต้องบอกตำแหน่งนักวิจัย เช่น อธิการบดี รองอธิการบดี เป็นต้น หรือตำแหน่งในโครงการวิจัยเช่น หัวหน้าโครงการวิจัย เป็นต้น และประวัตินักวิจัย (ที่จะใส่ไว้ท้ายเล่ม) ก็ต้องมีครบทุกท่าน (ตามปก-บทคัดย่อ-ประวัติ) ด้วย

-ส่วนงาน หมายถึงสังกัดของนักวิจัยหลัก ถ้ามีนักวิจัยหลายท่าน หลายสังกัด ให้ใส่สังกัดของนักวิจัยหลักท่านเดียว และให้ใช้แบบเดียวกันกับปกนอก-ใน (แบบเดียวกับภาษาไทย)

-คำว่า “ABSTRACT” ให้เขียนเป็นตัวพิมพ์ใหญ่

-การย่อหน้าทั้งหมด ให้เว้นระยะไปจากแนวปกติ ๘ ช่วงตัวอักษร โดยเริ่มพิมพ์ช่วงตัวอักษรที่ ๙ (=๑.๗ ซม.)

๖. กิตติกรรมประกาศ (ต้องมี) ให้ทำตามคู่มือการจัดพิมพ์รายงานวิจัย ของสถาบันวิจัยฯ เช่น

-อักษร/เลขบอกหน้าทั้งหมด ให้วางไว้ด้านขวา ห่างจากขอบบนและขอบขวา ๑ นิ้ว และแบบอักษรต้องแบบเดียวกันทั้งหมด ขนาด ๑๖ พ้อยท์ (point) ให้เริ่มต้นที่ ก หรือ...อักษรอย่างอื่น และเรียงไปตามลำดับทุกหน้า จนถึงหน้าสารบัญสุดท้าย

-ให้พิมพ์คำว่า “กิตติกรรมประกาศ” ขนาด ๒๐ พ้อยท์ (point) ไว้ตรงกลางบรรทัดบนสุดของหน้าแรกของบรรณานุกรม โดยพิมพ์ห่างจากขอบบน ๑.๕ นิ้ว ต่อกันนั้นให้เว้น ๑ บรรทัดแล้วพิมพ์ต่อไป ส่วนอักษรที่เหลือขนาด ๑๖ พ้อยท์ (point)

-ขอบกระดาษด้านบน (หัวกระดาษ) ให้เว้นว่างไว้ ๑.๕ นิ้ว หรือ ๓.๗๕ เซนติเมตร ยกเว้นหน้าที่มีชื่อบทให้เว้นว่างไว้ ๒ นิ้ว หรือ ๕ เซนติเมตร

-ขอบซ้ายมือ ให้เว้นที่ว่างไว้ ๑.๕ นิ้ว หรือ ๓.๗๕ เซนติเมตร

-ขอบขวามือ ให้เว้นที่ว่างไว้ ๑ นิ้ว หรือ ๒.๕๐ เซนติเมตร

-ขอบด้านล่าง ให้เว้นที่ว่างไว้ ๑ นิ้ว หรือ ๒.๕๐ เซนติเมตร

-การย่อหน้าทั้งหมด ให้เว้นระยะไปจากแนวปกติ ๘ ช่วงตัวอักษร โดยเริ่มพิมพ์ช่วงตัวอักษรที่ ๙ (=๑.๗ ซม.)

-ชื่อนักวิจัย (ในกรณีที่ไม่มีตำแหน่งทางวิชาการ ให้ใส่คำนำหน้าชื่อด้วย) และคณะ (ถ้ามีนักวิจัยมากกว่า ๑ ท่าน), วัน/เดือน/ปี (ถือเอาวันที่ส่งฉบับร่างฯ) วางไว้กึ่งกลางหน้ากระดาษ

๗. สารบัญทั้งหมด ให้ปรับแก้ตามคู่มือฯ เช่น

-อักษร/เลขบอกหน้าทั้งหมด ให้วางไว้ด้านขวา ห่างจากขอบบนและขอบขวา ๑ นิ้ว และแบบอักษรต้องแบบเดียวกันทั้งหมด ขนาด ๑๖ พ้อยท์ (point) ให้เริ่มต้นที่ ก หรือ...อักษรอย่างอื่น และเรียงไปตามลำดับทุกหน้า จนถึงหน้าสารบัญสุดท้าย

-ให้พิมพ์คำว่า “สารบัญ” ขนาด ๒๐ พ้อยท์ (point) ไว้ตรงกลางบรรทัดบนสุดของหน้าแรกของบรรณานุกรม โดยพิมพ์ห่างจากขอบบน ๑.๕ นิ้ว ต่อกันนั้นให้เว้น ๑ บรรทัดแล้วพิมพ์ต่อไป ส่วนอักษรที่เหลือขนาด ๑๖ พ้อยท์ (point)

-ขอบกระดาษด้านบน (หัวกระดาษ) ให้เว้นว่างไว้ ๑.๕ นิ้ว หรือ ๓.๗๕ เซนติเมตร ยกเว้นหน้าที่มีชื่อบทให้เว้นว่างไว้ ๒ นิ้ว หรือ ๕ เซนติเมตร

-ขอบขวามือ ให้เว้นที่ว่างไว้ ๑ นิ้ว หรือ ๒.๕๐ เซนติเมตร

-ให้มีจุดไข่ปลาระหว่างชื่อเรื่องไปจนถึงอักษรหรือตัวเลข (บอกหน้า) และจัดให้เป็นระเบียบเรียบร้อยสวยงาม รวมถึงสารบัญตาราง,สารบัญแผ่นภาพด้วย เช่น

บทคัดย่อภาษาไทย..... ก

-ชื่อบทใหญ่ทั้งหมดให้ทำตัวหนา ไปจนถึง-อักษร/เลขบอกหน้า

-ให้เพิ่ม “ภาคผนวก...” ที่สถาบันวิจัยฯ กำหนด (ตามข้อ ๑๑,๑๒)

๘. การจัดพิมพ์รายงานการวิจัย ให้ทำตามคู่มือฯ เช่น

-เลขบอกหน้าทั้งหมด ให้วางไว้ด้านขวา ห่างจากขอบบนและขอบขวา ๑ นิ้ว และแบบอักษรต้องแบบเดียวกันทั้งหมด ขนาด ๑๖ พ้อยท์ (point) ส่วนหน้าที่เป็นชื่อบทที่ไม่ต้องมีเลขหน้า

-ขนาดอักษร (โดยทั่วไปตลอดทั้งเล่ม) ๑๖ พ้อยท์ (point) ไม่เกิน ๑๗ พ้อยท์ (point)

-บทที่ และชื่อบท ใช้ตัวหนาขนาด ๒๐ พ้อยท์ (point)

-หัวข้อสำคัญขีดขอบซ้าย ใช้ตัวหนาขนาด ๑๘ พ้อยท์ (point)

-หัวข้อย่อย ใช้ตัวหนาขนาด ๑๘ พ้อยท์ (point)

-ขอบกระดาษด้านบน (หัวกระดาษ) ให้เว้นว่างไว้ ๑.๕ นิ้ว หรือ ๓.๗๕ เซนติเมตร ยกเว้นหน้าที่มีขอบทให้เว้นว่างไว้ ๒ นิ้ว หรือ ๕ เซนติเมตร

-ขอบขวามือ ให้เว้นที่ว่างไว้ ๑ นิ้ว หรือ ๒.๕๐ เซนติเมตร

-การย่อหน้าทั้งหมด ให้เว้นระยะไปจากแนวปกติ ๘ ช่วงตัวอักษร โดยเริ่มพิมพ์ช่วงตัวอักษรที่ ๙ (=๑.๗ ซม.)

-ตารางต่างๆที่มี ถ้าไม่หมดในหน้าเดียว จำต้องต่ออีกหน้าหนึ่ง ให้มีคำว่า “ตารางที่... (ต่อ)” พร้อมทำหัวตารางด้วย

๙. การอ้างอิง (เชิงอรรถ) ทั้งหมดให้ทำตามคู่มือฯ เช่น

-ขนาดอักษรเชิงอรรถทั้งหมดมีขนาด ๑๔ พ้อยท์ (point)

-ย่อหน้าของเชิงอรรถทั้งหมด ให้เว้นระยะไปจากแนวปกติ ๘ ช่วงตัวอักษร โดยเริ่มพิมพ์ช่วงตัวอักษรที่ ๙ (=๑.๖ ซม.)

-ลำดับเชิงอรรถทั้งหมด ในแต่ละบทให้เริ่มที่ ๑ ไปจนจบบท เมื่อขึ้นบทใหม่ ก็ให้เริ่มที่ ๑ ใหม่ และต้องใช้เป็นแบบเดียวกันทั้งหมด (เลขไทย หรือ อารบิก)

-ตัวเลขในเชิงอรรถทุกแห่ง ให้เป็นแบบเดียวกันทั้งหมด (เลขไทย, อารบิก) ยกเว้น ๑. หนังสือภาษาอังกฤษ (ตัวเลขเป็นอารบิกเท่านั้น) ๒. ชื่อเว็บไซต์

-ระหว่างตัวเลขลำดับเชิงอรรถกับเชิงอรรถ ให้เว้นวรรค ๑ เคาะ

-ตัวอย่าง รูปแบบเชิงอรรถ ที่ถูกต้อง

พระเทพโสภณ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต), **ปรัชญากรีก : บ่อเกิดภูมิปัญญาตะวันตก**, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๔), หน้า ๓๘.

Immanuel Kant, **Critique of Pure Reason**, translated by Norman Kemp Smith, (London: The Macmillan Press, 1978), p. 117.

-การอ้างอิงสารซ้ำ

-การอ้างอิงสารเชิงอรรถภาษาไทยในเรื่องเดียวกัน และต่อเนื่องกัน (ไม่มีเอกสารอื่นคั่น) ให้ใช้คำว่า เรื่องเดียวกัน, หน้า. (และลงเลขหน้ากำกับ) เช่น เรื่องเดียวกัน, หน้า ๙. สำหรับเชิงอรรถภาษาอังกฤษใช้คำว่า Ibid. และลงเลขหน้ากำกับเช่นเดียวกัน เช่น Ibid., p. 9. และคำว่า เรื่องเดียวกัน ไม่ทำตัวหนา

ถ้าต้องการอ้างซ้ำแหล่งข้อมูลที่ได้อ้างแล้วซึ่งอยู่ในหน้าเดียว แต่มีเอกสารอื่นคั่นอยู่ก่อนให้ใช้ อ้างแล้ว, **ชื่อหนังสือ**, หน้า. เช่น อ้างแล้ว. **คู่มือมนุษย**, หน้า ๙๘. หรือ Op.cit., **Buddhist Morality** (Third Impression), p. 54.

การอ้างถึงเอกสารเรื่องเดียวกันซ้ำอีก (แต่ต่างหน้ากัน) และมีเอกสารอื่นมาคั่นให้ลงรายการอย่างย่อ คือลงชื่อผู้แต่งและชื่อเรื่อง ส่วนรายการเกี่ยวกับสถานที่พิมพ์ สำนักพิมพ์ ปีที่พิมพ์ ให้ตัด

ออก ถ้าอ้างอิงต่างหน้ากันให้เติมเลขหน้าต่อจากชื่อเรื่อง เป็น ผู้แต่ง, **ชื่อหนังสือ**, หน้า. เช่น พระธรรมปิฎก, (ป.อ. ปยุตโต). **พุทธธรรม**, หน้า ๓๒๙.

การอ้างอิงเอกสารเรื่องเดียวกันอีกในหน้าถัดไป (หน้าต่อเนื่องกัน) ให้ลงรายละเอียดดังนี้ อ้างแล้ว, ชื่อผู้แต่ง, **ชื่อเรื่อง**, หน้า. (ที่อ้างอิง) เช่น อ้างแล้ว, พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต), **พุทธธรรม**, หน้า ๕๑๙. หรือ Ibid., Phra Brahmagunabhorn (P.A. Payutto), **Buddhadham**, p. 519. แล้วแต่กรณี

-คำว่า รายงานวิจัย ในเชิงอรรถทั้งหมด ให้แก้ไขเป็นคำว่า รายงานการวิจัย

-รูปแบบวิธีการอ้างอิงงานวิจัย/วิทยานิพนธ์ (รวมทั้งภาษาอังกฤษ) ให้ทำตามคู่มือฯ เช่น

พระศรีคัมภีรญาณ (สมจินต์ สมมาปัญญา) และคณะ, **การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างพลังการบริหาร**. รายงานการวิจัย, วิทยานิพนธ์, หรือ ดุษฎีนิพนธ์ (อย่างใดอย่างหนึ่ง). (พระนครศรีอยุธยา: สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒). หน้า ๑๑๒.

-เครื่องหมายอัฒภาค (“ ”) ที่ชื่อเรื่องทั้งหมดของวิทยานิพนธ์/งานวิจัย ให้ตัดออก และชื่อเรื่อง/หนังสือ/คัมภีร์ทั้งหมด (มิใช่ประเภทเอกสาร ถ้าเป็นประเภทเอกสารไม่ต้องทำตัวหนา) ให้ทำตัวหนา

๑๐. บรรณานุกรม ให้ทำตามคู่มือฯ เช่น

-อักษร/เลขบอกหน้าบรรณานุกรมทั้งหมด ให้วางไว้ด้านขวา ห่างจากขอบบนและขอบขวา ๑ นิ้ว และแบบอักษรต้องแบบเดียวกันทั้งหมด ขนาด ๑๖ พ้อยท์ (point)

-ให้พิมพ์คำว่า “**บรรณานุกรม**” ขนาด ๒๐ พ้อยท์ (point) ไว้ตรงกลางบรรทัดบนสุดของหน้าแรกของบรรณานุกรม โดยพิมพ์ห่างจากขอบบน ๑.๕ นิ้ว ต่อจากนั้นให้เว้น ๑ บรรทัดแล้วพิมพ์โดยแยกตามประเภทของเอกสารดังต่อไปนี้

๑. พระไตรปิฎก
๒. หนังสือทั่วไป
๓. หนังสือแปล
๔. บทความต่างๆ (บทความในวารสาร, หนังสือพิมพ์, สารานุกรม, หนังสือ รวบรวมบทความ และบทวิจารณ์หนังสือ)
๕. เอกสารอื่นๆ (รายงานการวิจัย, รายงานการประชุมทางวิชาการ, จุลสาร เอกสารอัดสำเนา และเอกสารอื่นๆ ที่ไม่ได้ตีพิมพ์)
๖. สัมภาษณ์
๗. สื่ออิเล็กทรอนิกส์

-ขอบกระดาษด้านบน (หัวกระดาษ) ให้เว้นว่างไว้ ๑.๕ นิ้ว หรือ ๓.๗๕ เซนติเมตร ยกเว้นหน้าที่มีชื่อบทให้เว้นว่างไว้ ๒ นิ้ว หรือ ๕ เซนติเมตร

-ขอบขวามือ ให้เว้นที่ว่างไว้ ๑ นิ้ว หรือ ๒.๕๐ เซนติเมตร

-การย่อหน้าบรรณานุกรมทั้งหมด (บรรทัดที่ ๒) ให้เว้นระยะไปจากแนวปกติ ๘ ช่วงตัวอักษร โดยเริ่มพิมพ์ช่วงตัวอักษรที่ ๙ (=๑.๗ ซม.)

-ตัวอย่างบรรณานุกรมภาษาไทยที่ถูกต้อง

พระธรรมปิฎก, (ป.อ. ปยุตโต). **พุทธธรรม**. (ฉบับปรับปรุงและขยายความ). พิมพ์ครั้งที่ ๑๑. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖.

Collins, S. **Selfless Persons: Imagery and Thought in Theravada Buddhism**. London: Cambridge University Press, 1981.

-คำว่า รายงานวิจัย ในบรรณานุกรมทั้งหมด ให้แก้ไขเป็นคำว่า รายงานการวิจัย

-รูปแบบวิธีการอ้างอิงงานวิจัย ให้ทำเหมือนการอ้างอิงวิทยานิพนธ์ (รวมทั้งภาษาอังกฤษ) เช่น พระศรีคัมภีรญาณ (สมจินต์ สมมาปญโญ) และคณะ, **การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างพลังการบริหาร**. รายงานการวิจัย, วิทยานิพนธ์, หรือ ดุษฎีนิพนธ์. (อย่างไรอย่างหนึ่ง) พระนครศรีอยุธยา: สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒.

๑๑. ให้เพิ่มภาคผนวก ดังต่อไปนี้ (โดยให้เรียงต่อจากภาคผนวกที่มีอยู่แล้ว และให้ตั้งเป็นภาคผนวกต่อไป)

-ให้เพิ่มภาคผนวก ดังต่อไปนี้

-ภาคผนวก ก เครื่องมือในการทำวิจัย

-ภาคผนวก ข หนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ, ผู้ให้ข้อมูล (ถ้ามี)

-ภาคผนวก ค รูปภาพกิจกรรมดำเนินการวิจัย (ถ้ามี)

-ภาคผนวก ง กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการนำผลจากโครงการวิจัยไปใช้ประโยชน์

-ภาคผนวก.....ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบจากงานวิจัย (Output/

Outcome/Impact)

๑๒. ให้เพิ่มประวัตินักวิจัยทั้งหมด (จำนวนให้ครบ-ตรงตามปก ห้ามเกินเป็นเด็ดขาด) ให้เรียงไว้ต่อจากภาคผนวกท้ายสุดของภาคผนวกทั้งหมด (ท้ายสุดของเล่มงานวิจัย)

ดูรายละเอียดและตัวอย่างได้ที่คู่มือการพิมพ์รายงานการวิจัยฯ

ตรวจเสร็จเรียบร้อยแล้ว

(พระมหาสมยศ สุทธิศิริ)

เจ้าหน้าที่สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์

๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๓

หมายเหตุ- เมื่อนักวิจัยแก้ไขแล้ว ให้เซฟไฟล์เป็น PDF แล้วส่งไลน์พระมหาสมยศ สุทธิศิริ เพื่อตรวจสอบรูปแบบอีกครั้ง ๑ ก่อนที่จะเข้าเล่มส่งตามจำนวนที่ สพ.กำหนด (งานวิจัยตั้งแต่ปี งปม.๒๕๕๙ ลงไปให้เข้าเล่ม ๒๕ เล่ม ส่วนงานวิจัยตั้งแต่ ปี งปม.๖๐ เป็นต้นไป ต้องเข้าเล่ม ๓๐ เล่ม เพื่อขออนุมัติจบ).

กิตติกรรมประกาศ

ดุชฎินิพนธ์เรื่อง “การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา” สำเร็จได้ด้วยอาศัยความอนุเคราะห์ช่วยเหลือเป็นอย่างดีของอาจารย์ที่ปรึกษาดุชฎินิพนธ์ทั้ง ๒ ท่าน คือ รศ.ดร.เต็มศักดิ์ ทองอินทร์ ประธานคณะกรรมการควบคุมดุชฎินิพนธ์ และ รศ.ดร.สุรพล สุยะพรหม กรรมการควบคุมดุชฎินิพนธ์ที่ได้กรุณาเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำ ชี้แนะ ตรวจสอบแก้ไข จนทำให้ดุชฎินิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงได้อย่างสมบูรณ์

ขอขอบคุณ ผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่สละเวลาตอบแบบสอบถามและสัมภาษณ์ ทำให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ครบถ้วน

ขอขอบคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ช่วยตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย และความถูกต้องของข้อมูลที่นำไปใช้ในการดำเนินการวิจัย พร้อมทั้งคำแนะนำเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์แก่ การวิจัย โดยเฉพาะ รศ.ดร.เนตรชนก บัวนาค ผศ.ดร.พิมพ์พิจิ บรรจงปัฐ ศ.ดร.จำนงค์ อติวัฒน์สิทธิ์ รศ.ดร.พรรษา พุฒยงกูร รศ.ดร.ธัชชนันท์ อิศรเดช ขอขอบคุณ รศ.ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง ผศ.ดร.พรเศรษฐี วุฒิปัญญาอิสกุล ผศ.ดร.พิชิต ปริมาตร ดร.เบญญาภา อัจฉฤกษ์ ที่ช่วยแนะนำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพพร้อมทั้งช่วยคิดแบบไมเดลการวิจัย ขอขอบคุณ ดร.ไพวรรณ ปริมาตร ที่ช่วยจัดระเบียบเรียงข้อมูลการวิจัยซึ่งถือเป็นกระบวนการสำคัญอย่างยิ่งที่ทำให้ดุชฎินิพนธ์เล่มนี้สำเร็จ ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่บัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ ชั้น ๕ คุณพัชรี हालาง คุณพลวัฒน์ สีทา ที่ได้ให้ความช่วยเหลืออำนวยความสะดวกทุก ๆ ด้านให้แก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดี ขอขอบคุณท่านเจ้าของตำราที่ผู้วิจัยใช้เพื่อการศึกษาค้นคว้าทุกท่าน

ผลสำเร็จและคุณประโยชน์อันใดที่เกิดจากการทำดุชฎินิพนธ์ครั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบแต่ พระเดชพระคุณพระเทพสีมาภรณ์ (หลวงพ่อเจ้าคุณนวล เขมสจจวาที ป.ธ.๗) อดีตครองเจ้าคณะจังหวัดนครราชสีมา อดีตเจ้าอาวาสวัดบึง (พระอารามหลวง) และอดีตที่ปรึกษา รองอธิการบดีวิทยาเขตนครราชสีมา ผู้เป็นพระอุปัชฌาย์ผู้เลิศคุณของลูก ขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่ศุภรัสมิ์ เขิตชูมารดาผู้ให้ชีวิต ให้ปัญญา ให้กำลังใจ ให้ทุนการศึกษา เป็นทุกอย่างในชีวิตของลูก และหากการศึกษาวิจัยครั้งนี้เกิดข้อบกพร่องประการใด ผู้วิจัยขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว ดุชฎินิพนธ์เล่มนี้ หากจะมีคุณค่าและประโยชน์ใด ๆ ผู้วิจัยขอน้อมถวายบูชาคุณพระรัตนตรัย คือ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ และมอบเป็นกตเวทิตาคุณแก่ผู้มีอุปการะคุณทุกท่านที่มีส่วนช่วยเหลือในการทำดุชฎินิพนธ์เล่มนี้ จนเป็นผลสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์เป็นเล่มดุชฎินิพนธ์

นายชุตินิพนธ์ วงษ์อมรวิทย์

๓ ตุลาคม ๒๕๖๓

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญแผนภาพ	ญ
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ	ฎ
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ คำถามการวิจัย	๔
๑.๓ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๕
๑.๔ ขอบเขตของการวิจัย	๕
๑.๕ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๖
๑.๖ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	๗
บทที่ ๒ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๘
๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับน้กการเมืองท้องถิ่น	๘
๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมือง	๑๓
๒.๓ ทฤษฎีการพัฒนาทางการเมือง	๒๑
๒.๔ แนวคิดเกี่ยวกับส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม	๓๗
๒.๕ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นไทย	๕๒
๒.๖ หลักฆราวาสธรรม ๔	๖๔
๒.๗ ข้อมูลบริบทเรื่องที่วิจัย	๗๓
๒.๘ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๗๗
๒.๙ กรอบแนวคิดในการวิจัย	๘๘

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย	๑๐๐
๓.๑ รูปแบบการวิจัย	๑๐๐
๓.๒ การวิจัยเชิงปริมาณ	๑๐๑
๓.๒.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	๑๐๑
๓.๒.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๑๐๓
๓.๒.๓ การเก็บรวบรวมข้อมูล	๑๐๔
๓.๒.๔ การวิเคราะห์ข้อมูล	๑๐๕
๓.๓ การวิจัยเชิงคุณภาพ	๑๐๗
๓.๒.๑ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	๑๐๗
๓.๒.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๑๑๐
๓.๒.๓ การเก็บรวบรวมข้อมูล	๑๑๐
๓.๒.๔ การวิเคราะห์ข้อมูล	๑๑๑
บทที่ ๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๑๑๒
๔.๑ การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	๑๑๓
๔.๒ จริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา	๑๒๒
๔.๓ การประยุกต์หลักธรรมการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา	๑๓๑
๔.๔ การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองในท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา	๑๔๐
๔.๕ องค์กรความรู้	๑๕๖
๔.๕.๑ องค์กรความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย	๑๕๖
๔.๕.๒ องค์กรความรู้ที่ได้จากการสังเคราะห์การวิจัย	๑๖๐
บทที่ ๕ สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	๑๖๔
๕.๑ สรุปผลการวิจัย	๑๖๔
๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย	๑๖๗
๕.๓ ข้อเสนอแนะ	๑๗๕
บรรณานุกรม	๑๗๗
ภาคผนวก	๑๘๗

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
ภาคผนวก ก ราชานามผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัย	๑๘๘
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพ เครื่องมือการวิจัย	๑๙๐
ภาคผนวก ค การวิเคราะห์ค่า IOC	๑๙๓
ภาคผนวก จ การหาค่าความเชื่อมั่น	๑๙๗
ภาคผนวก ฉ เครื่องมือการวิจัย (แบบสอบถาม)	๒๐๐
ภาคผนวก ช เครื่องมือการวิจัย (แบบสัมภาษณ์)	๒๐๘
ภาคผนวก ซ ราชานามผู้ให้ข้อมูลเพื่อการวิจัย (สัมภาษณ์)	๒๑๓
ภาคผนวก ฌ หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย (สัมภาษณ์)	๒๑๖
ภาคผนวก ฎ ราชานามผู้ให้ข้อมูลเพื่อการวิจัย (สนทนากลุ่มเฉพาะ)	๒๒๒
ภาคผนวก ฏ หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย (สนทนากลุ่มเฉพาะ)	๒๒๔
ภาคผนวก ฐ ภาพการสัมภาษณ์	๒๒๙
ภาคผนวก ฑ ภาพการสนทนากลุ่มเฉพาะ	๒๑๓
ประวัติผู้วิจัย	๒๓๖

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า	
๒.๑	แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญความหมายของนักการเมือง	๙
๒.๒	แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญบุคคลทางการเมือง	๑๐
๒.๓	แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญประเภทของนักการเมือง	๑๑
๒.๔	แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญนักการเมืองที่พึงประสงค์	๑๒
๒.๕	แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมือง	๑๕
๒.๖	แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญรูปแบบพฤติกรรมทางการเมือง	๑๘
๒.๗	แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมทางการเมือง	๒๐
๒.๘	แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญความหมายของการพัฒนาทางการเมือง	๒๖
๒.๙	แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญลักษณะและองค์ประกอบของการพัฒนาทางการเมือง	๓๐
๒.๑๐	แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาทางการเมือง	๓๓
๒.๑๑	แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญจุดวิกฤติหรือปัญหาสำคัญในการพัฒนาทางการเมือง	๓๖
๒.๑๒	แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญความหมายของคุณธรรม	๔๑
๒.๑๓	แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญความหมายของจริยธรรม	๔๕
๒.๑๔	แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญขององค์ประกอบของคุณธรรมและจริยธรรม	๔๙
๒.๑๕	แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญความสำคัญของคุณธรรมและจริยธรรม	๕๑
๒.๑๖	แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญความสำคัญการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นไทย	๕๓
๒.๑๗	แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญความเป็นมาของการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย	๕๕
๒.๑๘	แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญความเป็นมาของของขรรวาศธรรม ๔	๖๖
๒.๑๙	แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญความหมายของขรรวาศธรรม ๔	๖๙
๒.๒๐	แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญความสำคัญและประโยชน์ของขรรวาศธรรม ๔	๗๓
๒.๒๑	แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมทางการเมือง	๗๗
๒.๒๒	แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม	๘๕
๒.๒๓	แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับขรรวาศธรรม ๔	๙๖
๓.๑	แสดงกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	๑๐๒

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า	
๓.๒	แสดงรายชื่อผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้านการสัมภาษณ์เชิงลึก	๑๐๗
๓.๓	แสดงรายชื่อผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้านการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group)	๑๐๘
๔.๑	จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล	๑๑๓
๔.๒	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณธรรมและจริยธรรมของนักการเมืองท้องถิ่น ในภาพรวม	๑๑๔
๔.๓	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณธรรมและจริยธรรมของนักการเมืองท้องถิ่น	๑๑๕
๔.๔	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมือง	๑๑๖
๔.๕	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมือง	๑๑๗
๔.๖	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน หลักขรวาจาธรรม ๔ โดยภาพรวม	๑๑๘
๔.๗	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน หลักขรวาจาธรรม ๔	๑๒๐
๔.๘	ผลสรุปการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญของจริยธรรมทางการเมืองของ นักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ด้านความดีงาม ความถูกต้อง และ ความเหมาะสม	๑๓๐
๔.๙	ผลสรุปการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญของการประยุกต์ธรรมะตามหลัก ขรวาจาธรรม ๔ ในการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่น ในจังหวัดนครราชสีมา	๑๓๘
๔.๑๐	ผลสรุปการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญของการเสริมสร้างจริยธรรมทาง การเมืองของนักการเมืองในท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา	๑๓๙

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า	
๒.๑	กรอบแนวคิดในการวิจัย	๙๙
๔.๑	จริยธรรมด้านความดีงาม	๑๒๔
๔.๒	จริยธรรมด้านความถูกต้อง	๑๒๗
๔.๓	จริยธรรมด้านความเหมาะสม	๑๒๙
๔.๔	การประยุกต์หลักสัจจะ (ความซื่อสัตย์)	๑๓๓
๔.๕	การประยุกต์หลักทมะ (การรู้จักข่มจิตใจ)	๑๓๔
๔.๖	การประยุกต์หลักขันติ (ความอดทน)	๑๓๖
๔.๗	การประยุกต์หลักจาคะ (ความเสียสละ)	๑๓๗
๔.๘	การสร้างความภาคภูมิใจในวิชาชีพ	๑๔๒
๔.๙	การสร้างความตระหนักในจริยธรรม	๑๔๔
๔.๑๐	ด้านการสร้างความร่วมมือในชุมชน	๑๔๖
๔.๑๑	ด้านการสร้างความรู้ความเข้าใจ	๑๔๙
๔.๑๒	องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย	๑๕๗
๔.๑๓	องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัย	๑๖๑

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

อักษรย่อในดัชนีฉบับนี้ใช้อ้างอิงจาก พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๓๙ ส่วนคัมภีร์อรรถกถาบาลี/ภาษาไทย ใช้ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย/มหามกุฏราชวิทยาลัย

การอ้างอิงพระไตรปิฎก จะระบุ เล่ม/ข้อ/หน้า หลังอักษรย่อชื่อคัมภีร์ เช่น ที.สี. (บาลี) ๙/๒๗๖/๙๗, ที.สี. (ไทย) ๙/๒๗๖/๙๗, หมายถึง ทีฆนิกาย ลีลขันธวรรคปาลี ภาษาบาลี เล่ม ๙ ข้อ ๒๗๖ หน้า ๙๗ ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๕๐ ทีฆนิกาย ลีลขันธวรรค ภาษาไทย เล่ม ๙ ข้อ ๒๗๖ หน้า ๙๗ ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๓๙

ส่วนคัมภีร์อรรถกถา จะระบุชื่อคัมภีร์ ลำดับเล่ม (ถ้ามี)/หน้า เช่น ที.สี.อ. (บาลี) ๑/๒๗๖/๒๔๐ หมายถึง ทีฆนิกาย สุมงคฺลวิลาสินี ลีลขันธวรรคคอฏฐกถา ภาษาบาลี เล่ม ๑ ข้อ ๒๗๖ หน้า ๒๔๐ ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ตามลำดับดังนี้

๑. คำอธิบายคำย่อในภาษาไทย

ก. คำย่อชื่อคัมภีร์พระไตรปิฎก

พระสุตตันตปิฎก

คำย่อ	ชื่อคัมภีร์	ภาษา
ส.ส. (ไทย)	= สุตตันตปิฎก สังยุตตนิกาย สคาถวรรค	ภาษาไทย
ช.อิตติ. (ไทย)	= สุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย อิติวุตตกะ	ภาษาไทย

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

๑.๑.๑ ความเป็นมา

ประเทศไทยในอดีตมีการปกครองด้วยระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ โดยในสมัยสุโขทัยนั้น เป็นการปกครองรูปแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์แบบพ่อปกครองลูก พระมหากษัตริย์ซึ่งเป็นผู้ปกครอง มีค่านำหน้าพระนามว่า พ่อขุน เมื่อพ่อขุนรามคำแหงมหาราช กษัตริย์องค์ที่ ๓ ขึ้นครองราชย์ พระองค์ได้อัญเชิญพระพุทธรูปปางลีลาจากเมืองนครศรีธรรมราชเข้ามาเผยแพร่และประดิษฐานในเมืองสุโขทัย พร้อมกับได้นำหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาประยุกต์ใช้ในการบริหารและปกครองบ้านเมืองด้วย พระมหากษัตริย์แห่งกรุงสุโขทัยตอนปลายมักจะมีพระนามต่อท้ายว่า ธรรมราชา อันหมายถึง พระมหากษัตริย์ผู้มีธรรม พระมหากษัตริย์ผู้ปฏิบัติธรรม จากการบริหารและการปกครองดังกล่าว ทำให้บ้านเมืองเป็นปึกแผ่นเจริญก้าวหน้าและประชาชนอยู่ดีมีสุข ในสมัยอยุธยาประเทศไทยได้รับอิทธิพลของศาสนาพราหมณ์ควบคู่กับพระพุทธศาสนาได้เปลี่ยนแนวคิดการปกครองประเทศไปเป็นสมบูรณาญาสิทธิราชย์แบบสมมติเทพ พระมหากษัตริย์จึงทรงมีฐานะเป็นผู้ปกครอง และเป็นเทพหรือทวยะด้วย ดังนั้นพระมหากษัตริย์นอกจากจะเป็นที่ยอมรับนับถือของประชาชนในฐานะองค์ผู้ปกครองแล้วยังจะต้องเป็นที่เคารพนับถือบูชากราบไหว้ของประชาชน ประหนึ่งเทพเจ้าด้วย การปกครองในลักษณะนี้ได้สืบเนื่องต่อมาและสิ้นสุดลงในตอนปลายรัชสมัยของพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๗^๑

เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๕ ประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงการปกครองจากรบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มาเป็นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ เมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๗๕ การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขของไทยนั้น อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ทรงใช้อำนาจอธิปไตยด้านนิติบัญญัติโดยผ่านทางรัฐสภา คือ สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา ทรงใช้อำนาจอธิปไตยด้านบริหารโดยผ่านทางคณะรัฐมนตรี และทรงใช้อำนาจอธิปไตยด้านตุลาการโดยผ่านทางศาลตุลาการ ในส่วนของการบริหารนั้นได้จัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินแบ่งออกเป็น ๓ ส่วน ได้แก่ ๑) ระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง ๒) ระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาค และ ๓) ระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น^๒ การบริหารราชการส่วนกลางได้จัดระเบียบการบริหารออกเป็นกระทรวง ทบวง

^๑กนก วงษ์ตระหง่าน, การเมืองในระบอบประชาธิปไตยไทย, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๘), หน้า ๓๒.

^๒ทศพร ศิริสัมพันธ์, ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารราชการแนวใหม่, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, ๒๕๕๙), หน้า ๔๓.

และกรมต่างๆ การบริหารราชการส่วนภูมิภาคได้จัดระเบียบการบริหารออกเป็นจังหวัดและอำเภอ และการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นได้จัดระเบียบการบริหารออกเป็น องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา ในส่วนของการบริหารจัดการ กำกับ ควบคุม และดูแลส่วนราชการข้างต้นนั้น การบริหารราชการส่วนกลางและราชการส่วนภูมิภาค เป็นภาระหน้าที่ของคณะรัฐมนตรี โดยมีรัฐสภาเป็นฝ่ายกำกับและตรวจสอบ ส่วนการบริหารราชการ ส่วนท้องถิ่นนั้น เป็นภาระหน้าที่ของคณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ และมีสภา แห่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ เป็นฝ่ายกำกับและตรวจสอบตามบทบาทหน้าที่^๓

๑.๑.๒ ความสำคัญของปัญหา

การเมืองท้องถิ่นเป็นกลไกที่สำคัญที่ทำให้ท้องถิ่นมีการพัฒนาให้เกิดความเจริญจึงทำให้มี ผู้สมัครเป็นนักการเมืองท้องถิ่นเพื่อเป็นตัวแทนของประชาชนในการเข้าไปทำหน้าที่พัฒนาท้องถิ่น ทั้งการบริหารท้องถิ่น (ฝ่ายบริหาร) และการควบคุมตรวจสอบ (ฝ่ายนิติบัญญัติ) ส่งผลให้นักการเมือง ท้องถิ่นมีความความใกล้ชิดและเข้าใจถึงความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี ปัจจุบัน นี้ตำแหน่งนักการเมืองท้องถิ่นดังกล่าวเป็นตำแหน่งที่มีเกียรติยศ ชื่อเสียง เงินตอบแทน และ ผลประโยชน์อื่นๆอีกตามบทบาทหน้าที่นั้นๆ จึงมีบุคคลต่างๆ มากมายมุ่งหวังให้เกิดการแข่งขันกัน ขึ้น ทั้งการแข่งขันกันทำความดี ทำประโยชน์ต่อประชาชนเพื่อให้ประชาชนชื่นชอบและเลือกตนเอง และรวมถึงการใช้วิธีการที่มีชอบ สกปรก ชัดต่อจริยธรรมและกฎหมาย เช่น การใช้อิทธิพลข่มขู่บังคับ ให้เลือกตนหรือพรรคพวกของตน การใช้อำิสสินจ้างแลกเปลี่ยน การใช้เงินซื้อเสียงให้เลือกตน การให้เงินค่าจ้างไม่ลงคะแนนให้คู่แข่ง การใช้วิธีการให้ร้ายป้ายสีใส่ความคู่แข่งเพื่อให้ประชาชนเข้าใจ ผิด เป็นต้น บุคคลดังกล่าวนี้เมื่อได้รับเลือกตั้งแล้วก็มีตำแหน่ง มีเกียรติยศ ชื่อเสียง มีบารมี มีอำนาจ มีบทบาทหน้าที่ มีผลประโยชน์อื่นๆตอบแทนตามตำแหน่งหน้าที่ อีกทั้งยังได้ใช้อำนาจบทบาทหน้าที่ แสวงหาผลประโยชน์อันมิชอบต่างๆอีก เพื่อการถอนทุนคืนโดยวิธีการที่มีชอบชัดต่อกฎหมาย เป็นการฉ้อราษฎร์บังหลวง ทุจริตคอร์รัปชั่น สร้างผลเสียหายให้เกิดแก่หน่วยงานของรัฐ ประเทศชาติ และประชาชนเป็นอย่างมาก จนนำไปสู่การจัดตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อให้ทำหน้าที่กำกับ จัดการ ดูแลการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติ เพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของผู้บริหาร ข้าราชการ พนักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐ ฯลฯ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๗๗ บัญญัติว่า รัฐต้องจัด ให้มีแผนพัฒนาการเมือง จัดทำมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ และพนักงานหรือลูกจ้างอื่นของรัฐ เพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบและ เสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ นับเป็นครั้งแรกที่มีบทบัญญัติในเรื่องคุณธรรมและ จริยธรรมปรากฏอยู่ในรัฐธรรมนูญ นับเป็นการปฏิรูปและเป็นการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการ ปฏิบัติหน้าที่ราชการที่น่าชื่นชมอย่างยิ่ง บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญมาตรานี้เน้นถึงความสำคัญในเรื่อง การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นกรณีพิเศษ แสดงให้เห็นความห่วงใยในวิกฤตการณ์ที่

^๓ศรันย์ วงศ์คำจันทร์, “จริยธรรมนักการเมืองไทย”, วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น, ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๓ (กรกฎาคม-กันยายน ๒๕๕๕): ๒๖๓-๒๖๔.

เป็นอยู่ในขณะนี้ได้เป็นอย่างดี^๔ ต่อมารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕๙ ได้ระบุไว้ว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองดังต่อไปนี้ มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่งหรือพ้นจากตำแหน่งซึ่งได้แก่ ๑) นายกรัฐมนตรี ๒) รัฐมนตรี ๓) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๔) สมาชิกวุฒิสภา ๕) ข้าราชการการเมืองอื่น ๖) ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นตามที่กฎหมายบัญญัติ^๕ แต่กระนั้นประชาชนยังมีปัญหาในการได้รับทราบข้อมูลเหล่านี้อย่างจำกัด

นอกจากนี้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มีสาระสำคัญประการหนึ่งที่มุ่งแก้ไขปัญหาการผูกขาดอำนาจรัฐ และการใช้อำนาจรัฐอย่างไม่เป็นธรรม ตลอดจนการดำเนินการทางการเมืองที่ขาดความโปร่งใสปราศจากจริยธรรม และระบบการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐที่ล้มเหลว จึงมีบทบัญญัติที่มุ่งเน้นให้ประเทศมีการบริหารจัดการที่โปร่งใส มีจริยธรรม จึงได้กำหนดให้ มาตรา ๒๗๙ เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับมาตรฐานจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ละประเภท ให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรมที่กำหนดขึ้น และกำหนดให้ มาตรา ๒๔๔ ได้บัญญัติให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ จากสาระสำคัญและเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ดังกล่าวทำให้สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินร่วมกับสถาบันพระปกเกล้า จัดประชุมเวทีท้องถิ่นประจำปี ๒๕๕๓ ครั้งที่ ๒ เรื่องประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น โดยมีกลไก คือ ให้มีการจัดทำประมวลจริยธรรมเพื่อเป็นมาตรฐานทางจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น ข้าราชการท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ละประเภทของท้องถิ่น พร้อมทั้งกลไกระบบการดำเนินงานและการลงโทษ เพื่อให้การบังคับใช้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ^๖ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ มีเหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ มาตรา ๗๖ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ บัญญัติให้รัฐพึงจัดให้มีมาตรฐานทางจริยธรรม เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นหลักในการกำหนดประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานนั้นๆ ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานทางจริยธรรมดังกล่าว ดังนั้นเพื่อให้การจัดทำประมวลจริยธรรมเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีมาตรฐานเดียวกัน สมควรมีกฎหมายว่าด้วยมาตรฐานทางจริยธรรมใช้เป็นหลักสำคัญในการจัดทำประมวลจริยธรรมของหน่วยงานของรัฐเพื่อใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติตนของเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยมีหลักเกณฑ์การจัดทำประมวลจริยธรรม กระบวนการรักษาจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมทั้งมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อเสริมสร้างให้มีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมจึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้^๗

^๔ชานินทร์ กรัยวิเชียร, *คุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหาร*, (นนทบุรี : ศูนย์ส่งเสริมจริยธรรมสถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน, ๒๕๔๗), หน้า ๔.

^๕รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้รับการยกเลิกโดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ในการรัฐประหาร เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๗

^๖สถาบันพระปกเกล้า, *ประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น*, (กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น, ๒๕๕๓), หน้า ๖๕.

^๗“พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒”, *ราชกิจจานุเบกษา*, เล่ม ๑๓๖ ตอนที่ ๕๐ ก ลงวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๖๒ หน้า ๑-๑๐.

ยังมีนักการเมืองที่ทำงานการเมืองด้วยความมีจริยธรรมอยู่อีกเป็นจำนวนมาก และยังคงมีนักการเมืองที่มีความประพฤติเบี่ยงเบนจากจริยธรรมอยู่จำนวนไม่น้อย และก็ยังมีความเสี่ยงที่ไม่ได้รับการลงโทษตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ การฉ้อราษฎร์บังหลวงยังคงมีอยู่ทั่วไป ซึ่งปัญหาสำคัญที่ทำให้การพัฒนาประเทศชาติไม่สามารถบรรลุผลโดยเต็มที่ มีรายงานระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๙ พบว่านักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา มีข้อกล่าวหาเรื่องเรียนการทุจริตจำนวน ๔๗๑ เรื่อง หน่วยงานที่ถูกร้องเรียนมากที่สุด ๔ ลำดับแรก คือ องค์การบริหารส่วนตำบล ๑๗๕ เรื่อง เทศบาล ๑๖๕ เรื่อง หน่วยงานทางการศึกษา ๔๕ เรื่อง และองค์การบริหารส่วนจังหวัด ๒๐ เรื่อง^๘ จะเห็นได้ว่าหน่วยงานที่ถูกร้องเรียนจะเกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ของนักการเมืองท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ดังนั้นแนวทางที่จะป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน การใช้อำนาจบทบาทหน้าที่ในการแสวงหาผลประโยชน์อันมิชอบต่างๆ พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักการเมืองท้องถิ่น จึงจำเป็นต้องอาศัยหลักจริยธรรมของนักการเมือง ควบคู่ไปกับหลักธรรมของพระพุทธศาสนา

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเกี่ยวกับ การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ พุทธศักราช ๒๕๕๐ และพุทธศักราช ๒๕๖๐ ให้ความสำคัญเกี่ยวกับมาตรฐานทางจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่เป็นนักการเมืองท้องถิ่นที่ดำรงตำแหน่งเป็นฝ่ายบริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น^๙ ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา เพื่อมุ่งเน้นศึกษาในเรื่องของแนวคิด ทฤษฎี หลักการและหลักธรรมคำสอนทางจริยธรรมด้านปรัชญาและศาสนาจากเอกสาร ตำราและคัมภีร์ทางศาสนาต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคัมภีร์ของพระพุทธศาสนาคือหลักธรรมที่เรียกว่า “ขรवासธรรม ๔” และการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการเสริมสร้างหลักจริยธรรมของนักการเมืองท้องถิ่น เพื่อนำไปสู่การได้หลักธรรมในการเสริมสร้างจริยธรรมที่เหมาะสมที่นักการเมืองท้องถิ่นที่ควรมีหรือควรประพฤติปฏิบัติ และประยุกต์หลักธรรมการเสริมสร้างในจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่น เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาจริยธรรมของนักการเมืองท้องถิ่นที่ดีและพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนสืบต่อไป

๑.๒ คำถามการวิจัย

- ๑.๒.๑ จริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมาเป็นอย่างไร
- ๑.๒.๒ หลักธรรมในการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมามีอะไรบ้าง
- ๑.๒.๓ การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมาควรเป็นอย่างไร

^๘ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) จังหวัดนครราชสีมา, รายงานปี พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๙, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : <https://www.naewna.com> [๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒].

^๙ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, กระทรวงมหาดไทย, “สรุปข้อมูล อปท. ทั่วประเทศ”, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : <http://www.dla.go.th/work/abt/index.jsp> [๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒].

๑.๓ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- ๑.๓.๑ เพื่อศึกษาจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา
- ๑.๓.๒ เพื่อศึกษาการประยุกต์หลักธรรมในการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา
- ๑.๓.๓ เพื่อนำเสนอการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา

๑.๔ ขอบเขตการวิจัย

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสนใจศึกษาจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา การประยุกต์หลักธรรมในการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา และนำเสนอการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองในท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ดังนี้

๑.๔.๑.๑ จริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา คือ ๑. ความดีงาม ๒. ความถูกต้อง ๓. ความเหมาะสม^{๑๐}

๑.๔.๑.๒ การประยุกต์หลักธรรมในการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ได้แก่ หลักฆราวาสธรรม ๔ คือ ๑. สัจจะ (ความซื่อสัตย์) ๒. ทมะ (หนักแน่น) ๓. ขันติ (ความอดทน) ๔. จาคะ (ความเสียสละ)^{๑๑}

๑.๔.๑.๓ การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ได้แก่ พฤติกรรมมีส่วนร่วมทางการเมือง คือ ๑. การสร้างความภาคภูมิใจในวิชาชีพ ๒. การสร้างความตระหนักในจริยธรรม ๓. การสร้างความร่วมมือในชุมชน ๔. การสร้างความรู้ความเข้าใจ^{๑๒}

๑.๔.๒ ประชากร และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

๑.๔.๒.๑ ประชากร

๑. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน ๓๗๕ คน จากจำนวนประชากร ๕,๖๗๘ คน^{๑๓}

^{๑๐}กรมวิชาการ, คู่มือการสร้างเครื่องวัดคุณลักษณะด้านจิตพิสัย, (กรุงเทพมหานคร : ศุภสภา, ๒๕๕๕), หน้า ๔๔.

^{๑๑}ช.อ.ติ. (ไทย) ๒๕/๑๙๐-๑๙๑/๕๔๕.

^{๑๒}รสนิน ศิริยะพันธุ์ และคณะ, “พฤติกรรมทางการเมืองของชนชั้นกลางกับพัฒนาการทางการเมืองไทย : กรณีศึกษาทางภาคเหนือ”, รายงานวิจัย, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ, ๒๕๕๑), หน้า ๓๒-๓๕.

^{๑๓}กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย, ระบบศูนย์ข้อมูลเลือกตั้งผู้บริหารสมาชิกสภาท้องถิ่นและทะเบียน อบท, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : <http://ele.dla.go.th> [๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๒].

๑.๔.๒.๒ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

๑. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จำนวน ๑๗ รูปหรือคน โดยคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจงซึ่งใช้เกณฑ์การคัดเลือกดังนี้

กลุ่มที่ ๑ พระนักวิชาการ จำนวน ๓ รูป

กลุ่มที่ ๒ ผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๗ คน

กลุ่มที่ ๓ นักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ จำนวน ๓ คน

กลุ่มที่ ๔ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๓ คน

กลุ่มที่ ๕ ผู้เคยดำรงตำแหน่งสำคัญทางการเมือง จำนวน ๑ คน

๒. ผู้ทรงคุณวุฒิสำหรับการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) จำนวน ๑๒ รูปหรือคน โดยคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจงซึ่งใช้เกณฑ์การคัดเลือกดังนี้

กลุ่มที่ ๑ พระนักวิชาการ จำนวน ๑ รูป

กลุ่มที่ ๒ ผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๒ คน

กลุ่มที่ ๓ นักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ จำนวน ๖ คน

กลุ่มที่ ๔ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๓ คน

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านพื้นที่

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ที่ตั้งอยู่ในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน ๓๒ อำเภอ ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล

๑.๔.๔ ขอบเขตด้านระยะเวลา

ผู้วิจัยกำหนดช่วงเวลาในการทำวิจัยระหว่างเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๒ ถึงกันยายน ๒๕๖๓ รวมระยะเวลา ๑๑ เดือน

๑.๕ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

๑.๕.๑ จริยธรรมทางการเมือง หมายถึง การเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม ได้แก่ ความดีงาม ความถูกต้อง และความเหมาะสม

ความดีงาม หมายถึง ความซื่อสัตย์ ความกตัญญูกตเวทีก ความเสียสละ ความเมตตาและความยุติธรรม

ความถูกต้อง หมายถึง ปฏิบัติตามกฎหมาย มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การเคารพสิทธิและเสรีภาพ

ความเหมาะสม หมายถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการกำหนดนโยบาย

๑.๕.๒ การเสริมสร้างจริยธรรมนักรการเมืองท้องถิ่น หมายถึง พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักรการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ได้แก่ การสร้างความภาคภูมิใจในวิชาชีพ การสร้างความตระหนักในจริยธรรม การสร้างความร่วมมือในชุมชน และการสร้างความรู้ความเข้าใจ

การสร้างความภาคภูมิใจในวิชาชีพ หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่เป็นนักรการเมืองด้วยความซื่อสัตย์ รู้จักข่มจิตใจ มีความอดทนและเสียสละ

การสร้างความตระหนักในจริยธรรม หมายถึง การปฏิบัติตามกรอบตามกฎหมายและกรอบจริยธรรมทางการเมือง

การสร้างความร่วมมือในชุมชน หมายถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนทางการเมือง

การสร้างความรู้ความเข้าใจ หมายถึง นักการเมืองท้องถิ่นต้องละเว้นการกระทำผิดที่เสี่ยงต่อการละเมิดจริยธรรม

๑.๕.๓ นักการเมืองท้องถิ่น หมายถึง ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา

ผู้บริหารท้องถิ่น หมายถึง นายกององค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี นายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองนายกเทศมนตรี รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด เลขานุการนายกเทศมนตรี เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี

สมาชิกสภาท้องถิ่น หมายถึง สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด สมาชิกสภาเทศบาล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

๑.๕.๔ ฆราวาสธรรม ๔ หมายถึง ธรรมสำหรับนักปกครอง ๔ ประการ ได้แก่ สัจจะ (ความซื่อสัตย์) ทมะ (การฝึกตน) ขันติ (ความอดทน) และจาคะ (ความเสียสละ)

สัจจะ (ความซื่อสัตย์) หมายถึง ความจริง ดำรงมั่นอยู่ในสัจจะ ซื่อตรง ซื่อสัตย์ จริงใจ พูดจริง ทำจริง เป็นเหตุนำมาซึ่งความเชื่อถือ หรือไว้วางใจได้

ทมะ (หนักแน่น) หมายถึง ความฝึกตน ปรับปรุงตน บังคับควบคุมตนเองได้รู้จักปรับตัว และแก้ไขปรับปรุงตน ให้เจริญก้าวหน้าอยู่เสมอ รวมทั้งการยอมรับและแก้ไขสิ่งบกพร่องของตนด้วย

ขันติ (ความอดทน) หมายถึง หมายถึง ความอดทน อดทนต่อความหนาว ร้อน หิว กระจาย ทนตรากตรำ ทนต่อความเจ็บใจ ทนข่มอารมณ์ของตนได้ ทนต่อความยั่วชวนต่าง ๆ อดทนต่ออำนาจฝ่ายต่ำ อดทนต่อการทำการงาน

จาคะ (ความเสียสละ) หมายถึง ความเสียสละ เอื้อเฟื้อ เกื้อกูล ช่วยเหลือบำเพ็ญประโยชน์ สละความโกรธ สละความเห็นแก่ตัว มีใจกว้าง สละอารมณ์ขุ่นมัวภายในจิตใจ

๑.๖ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑.๖.๑ ทำให้ทราบจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา

๑.๖.๒ ได้หลักธรรมในการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา

๑.๖.๓ ได้องค์ความรู้ในการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองในท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา

๑.๖.๔ สามารถนำหลักธรรมมาประยุกต์ใช้ในการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองในท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมาสามารถนำรูปแบบไปใช้ในพื้นที่อื่น ๆ ต่อไป

บทที่ ๒

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา” ผู้วิจัยได้ค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกรอบและประเด็นในการศึกษาให้ได้ครอบคลุมเนื้อหาตามวัตถุประสงค์โดยมีรายละเอียดดังนี้

- ๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับนักการเมืองท้องถิ่น
- ๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมือง
- ๒.๓ ทฤษฎีการพัฒนาทางการเมือง
- ๒.๔ แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม
- ๒.๕ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นไทย
- ๒.๖ หลักฆราวาสธรรม ๔
- ๒.๗ ข้อมูลบริบทเรื่องที่วิจัย
- ๒.๘ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ๒.๙ กรอบแนวคิดในการวิจัย

๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับนักการเมืองท้องถิ่น

นักการเมืองถือว่าเป็นผู้นำทางการเมืองหรือบุคคลากรทางการเมืองเป็นบุคคลผู้เกี่ยวข้องกับการมีอิทธิพลต่อนโยบายสาธารณะและการวินิจฉัยสั่งการซึ่งรวมผู้ดำรงตำแหน่งวินิจฉัยสั่งการในรัฐบาลและผู้ที่มีงำดำรงตำแหน่งเหล่านั้นไม่ว่าด้วยวิธีการเลือกตั้ง การสืบทอด รัฐประหาร การแต่งตั้งหรือวิธีอื่น ดังนั้นการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับนักการเมืองจะกล่าวถึงประเด็นที่สำคัญ ได้แก่ ความหมายของนักการเมือง บุคคลทางการเมือง ประเภทของนักการเมือง นักการเมืองที่พึงประสงค์ และนักวิชาการด้านงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนักการเมืองดังกล่าวจะเป็นลำดับไป

๒.๑.๑ ความหมายของนักการเมือง

คำว่า “นักการเมือง” (politician) มาจากคำว่า “การเมือง” (politics) มาจากภาษากรีกคือ คำว่า “polis” แปลว่าเมืองหรือนคร ตามประวัติศาสตร์การปกครองของกรีกในสมัยโบราณปรากฏว่าเมืองหรือนครมีฐานะเป็นรัฐ (state) หรือที่เรียกว่านครรัฐ (city-state) เช่น นครเอเธนส์และนคร สปาร์ตา เป็นต้น เมืองหรือนครในสมัยโบราณต่อมาจึงกลายสภาพเป็น “รัฐ” ตามความหมายในปัจจุบัน ในนครรัฐเอเธนส์ถือว่า สังคมคือการเมือง ประชาชนทั้งหมดในฐานะที่มีส่วนร่วมในกิจการของรัฐก็คือ นักการเมืองและบุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการอำนวยความสะดวกของรัฐ หรือเมืองก็

คือ ประชาชนที่เกี่ยวข้องกับการเมืองมากกว่าคนอื่น ๆ^๑ นอกจากนี้พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน^๒ ได้ให้ความหมายไว้ว่า นักการเมือง หมายถึง ผู้ฝึกฝนในทางการเมือง ผู้ที่ทำหน้าที่ทางการเมือง เช่น รัฐมนตรี สมาชิกรัฐสภา

ตารางที่ ๒.๑ แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญความหมายของนักการเมือง

นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์, (๒๕๕๒, หน้า ๑๐)	“นักการเมือง” (politician) มาจากคำว่า “การเมือง” (politics) มาจากภาษากรีก คือ คำว่า “polis” แปลว่าเมืองหรือนคร ตามประวัติศาสตร์การปกครองของกรีกในสมัยโบราณปรากฏว่าเมืองหรือนครมีฐานะเป็นรัฐ (state) หรือที่เรียกว่านครรัฐ (city-state) เช่น นครเอเธนส์ และนครสปาร์ตา
ราชบัณฑิตยสถาน, (๒๕๔๒, หน้า ๕๖๘).	ผู้ฝึกฝนในทางการเมือง คือ ผู้ที่ทำหน้าที่ทางการเมือง เช่น รัฐมนตรี สมาชิกรัฐสภา

๒.๑.๒ บุคคลทางการเมือง

บุคคลทางการเมืองตามลักษณะของการเข้าไปยุ่งเกี่ยวทางการเมืองมากน้อยแตกต่างกัน ออกเป็น ๔ ระดับ ดังนี้^๓

๑. ผู้ไม่สนใจทางการเมือง หรือสนใจทางการเมืองน้อย มักเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศที่กำลังพัฒนา ได้แก่ ผู้ที่มีความเฉยเมยทางการเมือง ไม่สนใจที่จะเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการเมืองหรือกระบวนการทางการเมือง อาทิ ไม่สนใจ ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ไม่สนใจที่จะเป็นสมาชิกพรรคการเมืองหรือลงสมัครรับเลือกตั้ง หรือไม่สนใจเรื่องราวต่างๆ ทางการเมืองเลย ฯลฯ บุคคลจำนวนนี้มักมีสาเหตุที่ไม่อยากเข้าไปเกี่ยวข้องกับการเมืองแตกต่างกันออกไป แต่ส่วนใหญ่บุคคลเหล่านี้มีความเชื่อว่าพวกเขาไม่มีความเข้าใจทางการเมืองดีพอที่จะเข้าไปยุ่งเกี่ยวได้

๒. ผู้สนใจทางการเมือง เป็นบุคคลที่สนใจเรื่องราวข่าวสารทางการเมืองและอาจเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในการดำเนินกิจการของรัฐ การเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องนี้มีอยู่หลายหนทางที่มีลักษณะแตกต่างกันออกไป เช่น บุคคลที่รู้ว่าอะไรจะเกิดขึ้นทางการเมืองและมีความเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของตนอย่างไร บุคคลที่รู้ถึงความสำคัญของการตัดสินใจของรัฐบาลหรือสถาบันทางการเมืองอื่นๆ บุคคลที่สนใจเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองระดับหนึ่ง

^๑ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์, ปัญหาการเมืองไทยในปัจจุบัน, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๕๒), หน้า ๑๐.

^๒ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๕๔ เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคล เฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔, (กรุงเทพมหานคร : ราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๕๖), หน้า ๑๒๑๑.

^๓เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๙๘-๑๙๙.

เช่น สนใจไปลงคะแนนเลือกตั้ง สนใจสมัครเป็นสมาชิก ของพรรคการเมือง แต่ยังไม่ถึงระดับที่จะลงสมัครรับการเลือกตั้งหรือเข้าไปเกี่ยวข้องกับพรรคการเมือง ลงใจหรือกรรมกำหนดนโยบายโดยตรง

๓. ผู้แสวงหาอำนาจและผู้นำ ในสังคมการเมืองมีบุคคลบางคน พยายามแสวงหาอำนาจมากกว่าคนอื่น ๆ ซึ่งทำให้เขามีอำนาจหรืออิทธิพลทางการเมืองมากกว่า บุคคลเหล่านี้ จะพยายามแสวงหาอิทธิพลเพื่อผลทางด้านนโยบาย ระเบียบระเบียบข้อบังคับและการตัดสินใจตกลงใจในการบังคับ กฎหมายของรัฐและอิทธิพลทางการเมืองนี้ ไม่มีทางที่สมาชิกในระบบการเมืองจะมีได้อย่างเท่าเทียมกัน การแสวงหาอำนาจก็เพื่อประโยชน์ในการยึดครองทรัพยากรทางการเมืองโดยมีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองผลประโยชน์ของประชาชนโดยรวม เพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในสังคมหรืออาจจะเป็นการแสวงหาอำนาจเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัวหรือเลือกพวกพ้องเพียงกลุ่มน้อยก็ตาม

๔. ผู้ทรงอำนาจ หมายถึง บุคคลที่มีทรัพยากรทางการเมืองหรือเป็นผู้ใช้อำนาจทางการเมืองอันเนื่องมาจากความแตกต่างของสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย ให้แก่บุคคลเหล่านี้ มากกว่าบุคคล โดยทั่วไปในระบบการเมือง บุคคลเหล่านี้อาจไม่ได้ต้องการแสวงหาอำนาจ หรือทรัพยากรทางการเมืองเลยแต่เขากลับมีอำนาจนั้นเป็นผู้ใช้อำนาจนั้นเสียเอง

ในลักษณะการจำแนกบุคคลออกเป็น ๔ กลุ่ม หรือ ๔ ระดับ ของดาร์ลันด์ จึงทำให้พอจะมองเห็นได้ว่า นักการเมืองในความหมายโดยทั่วไปคือ บุคคลประเภทที่สาม หรือผู้ที่แสวงหา อำนาจและผู้นำ ซึ่งเป็นความหมายที่มีความเข้าใจกันโดยทั่วไปมากที่สุดในปัจจุบัน หรือในอีก ทิศนะหนึ่งมีความเข้าใจว่า การเมืองนั้นเกี่ยวข้องกับบุคคลประเภทที่ ๓ ว่าเป็นผู้ที่ฝักฝ่ายทางการเมือง (partisan politics) ส่วนบุคคลประเภทที่ ๑ และ ๒ นั้น เป็นผู้ที่ไม่ฝักฝ่ายทางการเมือง (nonpartisan politics) เป็นต้นไป

ตารางที่ ๒.๒ แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญบุคคลทางการเมือง

นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์, (๒๕๕๒, หน้า ๑๒-๑๓)	บุคคลทางการเมืองตามลักษณะของการเข้าไปยุ่งเกี่ยวทางการเมืองมากน้อยแตกต่างกันแบ่งออกเป็น ๔ ระดับ ดังนี้ ๑. ผู้ไม่สนใจทางการเมือง หรือสนใจทางการเมืองน้อย ๒. ผู้สนใจทางการเมือง ๓. ผู้แสวงหาอำนาจและผู้นำ ๔. ผู้ทรงอำนาจ

๒.๑.๓ ประเภทของนักการเมือง

นักการเมืองแบ่งออกตามอาชีพเป็น ๓ กลุ่มใหญ่ ๆ คือ^๔

๑. กลุ่มนักการเมืองที่มาจากพวกข้าราชการพลเรือนชั้นผู้ใหญ่ที่ปลดเกษียณแล้ว หรือกำลังจะปลดเกษียณ

^๔Evers, H.D. and T.H. Silcock, *Elite and Section in Thailand : Social and Economies Studies in Development*, (Canberra: Australian University Press, 1965), pp. 84-104. อ้างใน โกวิทย์ พวงงาม, *การปกครองท้องถิ่นไทย*, พิมพ์ครั้งที่ ๔, (กรุงเทพมหานคร : วิทยุชน, ๒๕๕๙), หน้า ๕๖.

๒. นักการเมืองที่มาจากกลุ่มพ่อค้านักธุรกิจนายธนาคารและผู้ประกอบอาชีพอิสระต่างๆ เช่น นายแพทย์ ทนายความและวิศวกร เป็นต้น

๓. นักการเมืองที่มาจากทหาร นายทหารที่มาเป็นนักการเมืองจะเคยดำรงตำแหน่งอยู่ในระดับสูงในกองทัพหรืออยู่หน่วยคุมกำลังรบเป็นส่วนใหญ่

นักการเมืองแบ่งออกเป็น ๓ ประเภท คือ

๑. ประเภทอาสาหรืออุทิศตัวเต็มที่ กลุ่มนี้จะอุทิศตัวเองเป็นพวกที่มีความคิดและความรู้สึกที่รุนแรง เช่น ยอมรับนับถือนโยบายพรรคและหัวหน้าพรรคอย่างลึกซึ้งจนสามารถเอาการเมืองแทนศาสนาได้เชื่อมั่นและหวังในระบบการเมือง พวกนักการเมืองประเภทนี้จะเป็นหัวหน้าหอการค้าสำคัญที่เดินหน้า ได้แก่ นักการเมืองระดับหัวหน้าพรรค กรรมการบริหารพรรคหรือเลขาธิการพรรค เป็นต้น

๒. ประเภทแนวร่วมหรือพันธมิตร นักการเมืองประเภทนี้มีศรัทธาและอุดมการณ์ทางการเมือง รองจากนักการเมืองประเภทแรก แต่จะมีระดับความเชื่อมั่นศรัทธาในระบบการเมืองลดระดับลงมาบ้างเล็กน้อย

๓. ประเภทพวกมีศรัทธา สำหรับนักการเมืองประเภทนี้มีระดับความเป็นศรัทธาทางการเมืองไม่รุนแรงพอ แม้ว่าโอกาสจะอำนวยให้ก็ตาม พวกนี้จะเป็นพวกเฉื่อยชา เฉยเมยทางการเมืองแต่มีความเชื่อมั่นและมีศรัทธาในระบบการเมืองอยู่บ้างแต่เมื่อความรู้สึกเฉื่อยชาเข้าครอบงำพวกนี้มักจะโทษคนอื่นเสมอไป

ตารางที่ ๒.๓ แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญของประเภทของนักการเมือง

นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
Evers, H.D. and T.H. Silcock, (1965, pp. 84-104) อ่างใน โกวิท พวงงาม, (๒๕๕๙, หน้า ๕๖).	อาชีพนักการเมืองแบ่งเป็น ๓ กลุ่มใหญ่ คือ ๑. กลุ่มที่มาจากพวกข้าราชการพลเรือนที่ปลดเกษียณแล้ว ๒. ที่มาจากกลุ่มพ่อค้านักธุรกิจนายธนาคาร ผู้ประกอบอาชีพอิสระ ๓. ที่มาจากทหาร นายทหารที่มาเป็นนักการเมืองจะเคยดำรงตำแหน่งอยู่ในระดับสูง
ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์, (๒๕๓๒, หน้า ๔๓)	นักการเมืองแบ่งออกเป็น ๓ ประเภท คือ ๑. อาสาหรืออุทิศตัวเต็มที่ ๒. แนวร่วมหรือพันธมิตรนักการเมือง ๓. พวกมีศรัทธา

๒.๑.๔ นักการเมืองที่พึงประสงค์

นักการเมืองที่พึงประสงค์มีคุณลักษณะดังต่อไปนี้^๕

๑. นักการเมืองที่มีความรู้ ความสามารถ ซึ่งหมายความว่า เป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการปกครองบริหาร เข้าใจลึกซึ้งถึงปรัชญาการปกครองแบบประชาธิปไตยมีความเข้าใจเป็นอย่างดี

^๕วิทย์ วิศวเวทย์, จริยศาสตร์เบื้องต้น มนุษย์กับปัญหาจริยธรรม, (กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๓๘), หน้า ๖๕.

เกี่ยวกับโครงสร้างและกระบวนการทางการเมืองเข้าใจรัฐธรรมนูญกฎหมายพรรคการเมืองกฎหมายเลือกตั้งและกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเมืองที่สำคัญที่สุดต้องบริหารงาน โดยเห็นความสามารถใช้ คนให้ถูกเหมาะสมกับงาน และใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๒. ต้องเป็นบุคคลที่มีวิสัยทัศน์ มองการณ์ไกล ไม่คับแคบและดื้อรั้น ต้องเปิดกว้างรับฟังความคิดเห็นหลายๆ ฝ่าย มีประเด็นปัญหาและแนวทางแก้ไขอย่างเฉียบขาด ไม่สุดโต่งไปตามสมัยนิยมหรือลูกทุ่งจนเกินเลย สามารถประสานความรู้จากที่อื่นกับภูมิปัญญาของชาติ

๓. ต้องเป็นบุคคลที่มีจริยธรรมและศีลธรรม มีศีล มีสัตย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจริยธรรมและจรรยาบรรณทางการเมือง รักษาหลักการของความยุติธรรมและความถูกต้อง ไม่ทำลายหลักการปกครองแบบประชาธิปไตย ที่สำคัญที่สุดต้องมีจิตวิญญาณของความเป็นประชาธิปไตย

๔. ต้องสามารถอุทิศชีวิตเพื่อชาติใช้หนี้แผ่นดิน กระทำการทุกอย่างเพื่อประโยชน์ของ สังคมและประเทศชาติ รักษาและปกป้องผลประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ โดยเฉพาะคนยากไร้ไม่ ค้อราษฎร บังหลวม มุ่งกอบโกยผลประโยชน์โดยใช้ตำแหน่งอำนาจที่คล่องอยู่

๕. ต้องต่อสู้ในกระบวนการทางการเมืองอย่างเที่ยงธรรม ไม่ใช่เงินซื้อเสียง ไม่ใช่เงินชัก จูง ลูกพรรคจากพรรคอื่นมาเข้าพักตน ไม่โกงค่าตัวเพื่อที่จะหาเงินก้อนใหญ่เข้ากระเป๋า

๖. ต้องสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองที่อารยะ ไม่สร้างกระบวนการทางการเมืองแบบน้ำเน่า การพูดจาต้องมีหลักฐาน มีข้อมูล มีทฤษฎี มีเหตุผลสำคัญต้องไม่สร้างภาพลักษณ์ของนักการเมืองให้ปรากฏว่าจะทำให้ระบอบประชาธิปไตยเสริมความชอบธรรม

๗. ต้องผดุงไว้ซึ่งหลักนิติธรรม รักษาไว้ซึ่งความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมาย ไม่ตะแบงตีความแบบศรีธนญชัย ลูบหน้าปะจมูก เลือกปฏิบัติ

สรุปได้ว่านักการเมืองคือบุคคลสำคัญที่สุดในระบบการเมืองและสังคม จำเป็นจะต้องผลักดันให้นักการเมืองที่ไม่น่าพึ่งประสงค์ออกไปจากวงการเหลือเพียงแต่นักการเมืองที่น่าพึ่งประสงค์ไว้ทำหน้าที่แทนประชาชน พร้อมกับกลไกการควบคุมไม่ให้นักการเมืองเหล่านี้่ออกนอกกรอบ

ตารางที่ ๒.๔ แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญนักการเมืองที่พึ่งประสงค์

นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
วิทย์ วิศวเวทย์, (๒๕๓๘, หน้า ๖๕)	นักการเมืองที่พึ่งประสงค์มีคุณลักษณะดังต่อไปนี้ ๑. นักการเมืองที่มีความรู้ความสามารถ ๒. ต้องเป็นบุคคลที่มีวิสัยทัศน์ มองการณ์ไกล ไม่คับแคบและดื้อรั้น ๓. ต้องเป็นบุคคลที่มีจริยธรรมและศีลธรรม มีศีล มีสัตย์ ๔. ต้องสามารถอุทิศชีวิตเพื่อชาติใช้หนี้แผ่นดิน ๕. ต้องต่อสู้ในกระบวนการทางการเมืองอย่างเที่ยงธรรม ๖. ต้องสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองที่อารยะ ๗. ต้องผดุงไว้ซึ่งหลักนิติธรรม

๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมือง

พฤติกรรมทางการเมือง เป็นการแสดงออกทางการเมือง ซึ่งจะมีผลก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ดังนั้นพฤติกรรมทางการเมืองจึงเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางการเมือง เช่น การเลือกตั้ง การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การมีส่วนร่วมในการรณรงค์หาเสียง การเข้ารับสมัครรับเลือกตั้ง การเข้าร่วมประชาพิจารณ์ การเข้าร่วมต่อสู้ทางการเมือง เป็นต้น ดังนั้นการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมืองจะกล่าวถึงประเด็นที่สำคัญ ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมือง รูปแบบพฤติกรรมทางการเมือง ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมทางการเมือง และนักวิชาการด้านงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางการเมือง ดังจะกล่าวเป็นลำดับไป

๒.๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมือง

การเมืองเป็นเรื่องของทุกคน ซึ่งเป็นคำกล่าวที่ไม่เกินจริงอย่างแน่นอนเมื่อเปรียบเทียบกับสถานการณ์ทางการเมืองของไทยในปัจจุบัน และผลจากการเมืองนี้เองที่ทำให้ชีวิตของมนุษย์ได้แสดงพฤติกรรมบางอย่างออกมา เช่น การประท้วงเมื่อไม่พอใจกับการบริหารบ้านเมืองของรัฐบาล การต่อต้าน และเรียกร้องเมื่อมีนโยบายใดนโยบายหนึ่งมีผลกระทบทางลบกับประชาชน รวมถึงการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งที่ประชาชนได้แสดงพฤติกรรมออกที่ชัดเจนที่สุดและถูกต้องตามกฎหมายสูงสุดของประเทศ ดังนั้นวิถีชีวิตของมนุษย์ย่อมหนีไม่พ้นจากการเมือง เพราะการเมืองเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตมนุษย์ไปแล้ว ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ จรูญ สุภาพ ที่กล่าวว่า ชีวิตมนุษย์ทุกรูปทุกนามไม่ว่ามนุษย์นั้นจะอยู่ในแห่งหนตำบลใดก็ไม่อาจหลีกเลี่ยงจากอิทธิพลอำนาจ หรือแรงกระทบกระเทือนของการเมืองได้ ไม่ว่าจะมนุษย์จะเข้าไปในลักษณะหรือกระบวนการในการเมืองหรือไม่ก็ตาม พฤติกรรมของมนุษย์ย่อมเกี่ยวหรือผูกพันกับการเมืองอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้^๖ ในชีวิตประจำวันของเรานั้นจะเห็นว่าระบบการเมืองไม่รวมเฉพาะการเมืองที่เป็นทางการเท่านั้น แต่จะรวมถึงรูปแบบของความสัมพันธ์ของมนุษย์ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของรัฐบาลด้วย ดังนั้นระบบการเมืองจึงต้องเป็นองค์การที่แน่นอน เช่น พรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์และพฤติกรรมที่ควบคุมการตัดสินใจของรัฐบาล ฉะนั้น พฤติกรรมทางการเมืองจึงหมายถึงพฤติกรรมซึ่งมีอิทธิพลหรือตั้งใจให้มีอิทธิพลต่อผลผลิตการตัดสินใจของรัฐบาลด้วยนอกจากนี้ อนุสรณ์ ลิ้มมณี และทิพาพร พิมพ์สุทธิ ได้ชี้ให้เห็นว่าอิทธิพลในการกำหนดพฤติกรรมของมนุษย์มีด้วยกัน ๕ ประเภท ดังนี้

๑) อิทธิพลทางสังคมจากกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งในระบบสังคมหนึ่ง ๆ จะมีการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างคนในสังคมอื่น ๆ และทุกสังคมจะมีลักษณะพิเศษโดยเฉพาะของตนเอง เราแบ่งกลุ่มสังคมเป็น ๓ ประเภท คือ กลุ่มปฐมภูมิ สมาชิกในสังคมมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด เช่น ครอบครัว และกลุ่มทุติยภูมิ สมาชิกมีความสัมพันธ์กันทางด้านอาชีพและศาสนา ส่วนกลุ่มอ้างอิง สมาชิกมีความพยายามเลียนแบบอย่างกัน เช่น เลียนแบบค่านิยม และเป้าหมายการดำเนินชีวิต ดังนั้นการแสดงผลออกถึงพฤติกรรมทางการเมืองของกลุ่มเหล่านี้มีความสำคัญ ดังนี้

^๖จรูญ สุภาพ, **หลักรัฐศาสตร์**, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๔), หน้า ๑.

๑.๑) กลุ่มปฐมภูมิ (Primary Group) มีความสำคัญต่อพฤติกรรมทางการเมืองเป็นอย่างยิ่ง เพราะมีครอบครัวเป็นหน่วยแรกที่ ป้อนกระบวนการเรียนรู้ให้แก่ เด็ก อบรมสั่งสอนในสิ่งที่ควรไม่ควร เมื่อเด็กเติบโตขึ้นจะมีความรู้สึกรับผิดชอบและรู้หน้าที่ควรปฏิบัติในฐานะพลเมืองดี ได้ นอกจากนี้ยังมีโรงเรียนที่เป็นองค์การที่สำคัญในการถ่ายทอด ค่านิยม ความเชื่อและทัศนคติให้แก่เด็กอีกทางหนึ่งด้วย

๑.๒) กลุ่มทุติยภูมิ (Secondary Group) มีความสำคัญต่อพฤติกรรมทางการเมือง โดยการป้อนข้อมูลข่าวสารและการติดต่อสื่อสารกันในระหว่างกลุ่ม เช่น กลุ่มเชื้อชาติ กลุ่มศาสนา และกลุ่มข้าราชการ เป็นต้น

๑.๓) กลุ่มอ้างอิง (Reference Group) มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางการเมืองเช่นเดียวกัน เช่น กลุ่มชนชั้นทางเศรษฐกิจสังคม กลุ่มศาสนา กลุ่มเชื้อชาติ และกลุ่มชุมชน เป็นต้น

๒) อิทธิพลทางสังคมจากชนชั้นในสังคม หมายถึงสถานภาพและชนชั้น ซึ่งอาจวัดได้จาก อาชีพ รายได้ และการศึกษา เป็นต้น การศึกษามีความสัมพันธ์โดยตรงกับชนชั้นและพฤติกรรมทางการเมือง กล่าวคือ คนที่อยู่ในชนชั้นสูงจะมีพฤติกรรมทางการเมืองคล้าย ๆ กับผู้ที่มีการศึกษาสูง ส่วนความสัมพันธ์ทางด้านเศรษฐกิจ คือผู้ที่มีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจต่ำ จะเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองน้อยกว่าผู้ที่มีสภาพทางสังคมและเศรษฐกิจสูง ส่วนผู้ที่อาศัยอยู่ในเมืองหรือชุมชนจะเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองสูงกว่าผู้ที่ อยู่ นอกเมือง ซึ่งเหตุผลในการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้ที่มีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจสูง ได้แก่ มีกำลังทรัพย์ และเวลาที่เกี่ยวเนื่องกับการเมืองทั้งโดยตรงและอ้อม

๓) อิทธิพลของบุคลิกภาพต่อพฤติกรรมทางการเมือง การตัดสินใจทางการเมืองและการแสดงออกทางการเมืองของบุคคล สืบเนื่องมาจากสถานภาพทางสังคม มรดกทางวัฒนธรรม และสภาพจิตใจของแต่ละบุคคล เช่น ลักษณะความเป็นประชาธิปไตย ความสามารถในการควบคุมต้องการอำนาจ มีความอดทนอดกลั้นต่อความไม่แน่นอน เป็นต้น

๔) อิทธิพลของวัฒนธรรมต่อพฤติกรรมทางการเมือง ซึ่งวัฒนธรรม หมายถึงพฤติกรรมทุกอย่างของชีวิตมนุษย์อันเป็นแบบแผนของสังคมที่ ยึดมั่นถือปฏิบัติกัน ทั้งทางเศรษฐกิจ การเมือง ศาสนา สังคม การท หาร และอื่นๆ ซึ่งอิทธิพลของวัฒนธรรมนี้จะส่งผลที่ สำคัญยิ่งต่อ ความมั่นคงทางการเมืองด้วย

๕) อิทธิพลของโครงสร้างต่อพฤติกรรมทางการเมือง คือการเข้าร่วมในทางการเมืองดังจะเห็นได้จากการกำหนดคุณสมบัติผู้ที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ซึ่งส่งผลในการจำกัด การเข้าร่วมทางการเมืองของผู้ที่มีการศึกษาต่ำ และสถานภาพทางสังคมต่ำด้วย นอกจากนี้พฤติกรรมทางการเมืองของมนุษย์ที่ แสดงออกมายังขึ้นอยู่กับลักษณะนิสัย ซึ่งประกอบด้วย ความเชื่อ ค่านิยมและบุคลิกภาพ สิ่งกระตุ้นพฤติกรรมและพลัง เช่นอาหาร เสียงปืน เป็นต้น ทัศนคติ และสถานการณ์^๕

^๕อนุสรณ์ ถิมมณี และทิพาพร พิมพ์สุทธิ, พฤติกรรมทางการเมือง, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๖๐), หน้า ๒๐-๓๖.

^๕ณรงค์ สิ้นสวัสดิ์, จิตวิทยาการเมือง, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๘), หน้า ๒๔-๓๖.

ตารางที่ ๒.๕ แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมือง

นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
จรรยา สุภาพ, (๒๕๑๔, หน้า ๑)	ชีวิตมนุษย์ทุกรูปทุกนามไม่ว่ามนุษย์นั้นจะอยู่ในแห่งหนตำบลใดก็ไม่อาจหลีกเลี่ยงจากอิทธิพลอำนาจ หรือแรงกระแทกกระทือนของการเมืองได้ ไม่ว่ามนุษย์จะเข้าไปในลักษณะหรือกระบวนการในการเมืองหรือไม่ก็ตาม พฤติกรรมของมนุษย์ย่อมเกี่ยวหรือผูกพันกับการเมืองอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้
อนุสรณ์ ลิมมณี และทิพาพร พิมพ์สุทธิ, (๒๕๖๐, หน้า ๒๐ - ๓๖)	อิทธิพลในการกำหนดพฤติกรรมของมนุษย์มีด้วยกัน ๕ ประเภท ดังนี้ ๑) อิทธิพลทางสังคมจากกลุ่มต่าง ๆ ๒) อิทธิพลทางสังคมจากชนชั้นในสังคม ๓) อิทธิพลของบุคลิกภาพต่อพฤติกรรมทางการเมือง ๔) อิทธิพลของวัฒนธรรมต่อพฤติกรรมทางการเมือง ๕) อิทธิพลของโครงสร้างต่อพฤติกรรมทางการเมือง
ณรงค์ สินสวัสดิ์, (๒๕๕๘, หน้า ๒๔ - ๓๖)	พฤติกรรมทางการเมืองของมนุษย์ที่ แสดงออกมายังขึ้นอยู่กับลักษณะนิสัย ซึ่งประกอบด้วย ความเชื่อ ค่านิยมและบุคลิกภาพ สิ่งกระตุ้นพฤติกรรมและพลัง เช่นอาหาร เสียงปืน เป็นต้น ทศนคติ และสถานการณ์

๒.๒.๒ รูปแบบพฤติกรรมทางการเมือง

ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยเป็นระบอบที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วม โดยการแสดงทัศนะและมีส่วนในการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ที่มีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ซึ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองก็เป็นรูปแบบหนึ่งของพฤติกรรมทางการเมืองระบบประชาธิปไตย โดยรูปแบบของพฤติกรรมทางการเมืองอาจแบ่งได้ด้วยเกณฑ์หลายประเภท เช่น การแบ่งเป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบสมัครใจ (Voluntary Participation) การมีส่วนร่วมแบบระดม (Mobilized Participation) หรือแบ่งเป็นพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นแบบที่ ถูกกฎหมายและแบบที่ ผิดกฎหมาย หรือแบ่งออกเป็นพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบสันติกับการใช้ความรุนแรง หรือแบ่งออกเป็นการมีส่วนร่วมแบบปกติ (Conventional Participation) กับการมีส่วนร่วมแบบไม่ปกติ (Unconventional Participation)หรืออาจจะแบ่งออกตามประเภทของกิจกรรม

รูปแบบพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองในงานวิจัยเรื่องพฤติกรรมทางการเมืองของชนชั้นกลางกับพัฒนาการทางการเมืองไทย กรณีภาคเหนือ โดยยึดตามประเภทของกิจกรรมเฉพาะพฤติกรรมที่เรียกว่า พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบปกติ (Conventional Participation) ดังนี้^๔

๑. การสร้างความภาคภูมิใจในวิชาชีพ

^๔ศิริยะพันธุ์ และคณะ, “พฤติกรรมทางการเมืองของชนชั้นกลางกับพัฒนาการทางการเมืองไทย : กรณีศึกษาทางภาคเหนือ”, รายงานวิจัย, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ, ๒๕๕๑), หน้า ๓๒-๓๕.

๒. การสร้างความตระหนักในจริยธรรม

๓. การสร้างความร่วมมือในชุมชน

๔. การสร้างความรู้ความเข้าใจ

รูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมืองอาจแบ่งประเภทหรือรูปแบบออกได้เป็น ๖ รูปแบบ ดังต่อไปนี้^{๑๐}

๑. การเลือกตั้งเป็นรูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่สามารถแยกกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการรณรงค์หาเสียงและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับพรรคการเมืองออกจากกิจกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบอื่น ๆ การลงคะแนนเสียงไม่จำเป็นต้องอาศัยการสื่อสารและจิตใจมากเหมือนกิจกรรมทางการเมือง ผู้ที่ไปลงคะแนนเสียงอาจไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางการเมืองในรูปแบบอื่น ๆ ก็ได้ ในทางกลับกันผู้ที่เข้าร่วมทางการเมืองอย่างกระตือรือร้นในรูปแบบกิจกรรมทางการเมืองอื่น ๆ ก็อาจไม่ไปลงคะแนนเสียงก็ได้ อย่างไรก็ตามสำหรับประเทศที่มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยนั้น การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็นการกระทำที่พลเมืองกระทำอย่างต่อเนื่อง และมีอิทธิพลต่อนำในระบบการเมือง โดยทำให้ผู้นำต้องปรับนโยบายของตนเพื่อให้ได้รับการสนับสนุนจากประชาชน การลงคะแนนเสียงจึงมีความสำคัญมากเนื่องจากสามารถกำหนดความเป็นไปของรัฐบาลหรือการปกครองได้ในทันทีทันใด

๒. การเป็นเจ้าหน้าที่พรรคการเมืองและผู้รณรงค์หาเสียงเลือกตั้งหมายถึง การเข้าร่วมในพรรคการเมืองทั้งในช่วงระหว่างการเลือกตั้งและในการรณรงค์หาเสียง การบริจาคเงินช่วยเหลือแก่พรรคและผู้สมัครรับเลือกตั้ง การชักชวนประชาชนไปลงทะเบียนเพื่อสิทธิในการลงคะแนนเสียง การเข้าร่วมและสนับสนุนพรรคการเมือง การพยายามชักชวนประชาชนให้ลงคะแนนเสียงแก่พรรคหรือผู้สมัครที่ตนชอบ การลงสมัครรับเลือกตั้ง การมีส่วนร่วมทางการเมืองดังกล่าวต้องอาศัยความตื่นตัวและสนใจอย่างแท้จริงบุคคลที่มีรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามแบบที่ ๒ นี้จัดเป็นพวกที่ ขึ้นเวทีต่อสู้ทางการเมือง (Gladiators) ในขณะที่ คนส่วนมากจะมีบทบาทเป็นเพียงผู้เฝ้าดู (Spectators) คอยตัดสินว่าใครจะเป็นผู้ชนะด้วยการลงคะแนนให้คนที่ตนชอบ

๓. การเป็นผู้มีบทบาทในชุมชนหมายถึง การเข้าร่วมในการก่อตั้งกลุ่มเพื่อแก้ปัญหาของสังคมหรือร่วมมือกับกลุ่มต่างๆ ที่มีอยู่แล้ว เพื่อมีบทบาทเกี่ยวกับกิจกรรมสาธารณะหรือติดต่อกับทางราชการในเรื่องปัญหาสังคม ผู้ที่มีบทบาทในชุมชนจึงเป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้นสูงและมีระดับความผูกพันทางใจกับชุมชนสูง อย่างไรก็ตามผู้ที่มิบทบาทในชุมชนนี้แตกต่างจากเจ้าหน้าที่พรรคและเจ้าหน้าที่ รณรงค์หาเสียงในแง่ที่มีความเกี่ยวข้องในพรรคการเมือง และการช่วยรณรงค์หาเสียง น้อยกว่าเจ้าหน้าที่พรรคและเจ้าหน้าที่รณรงค์หาเสียงดังกล่าวมาแล้ว

๔. การติดต่อกับทางราชการเป็นกิจกรรมที่เป็นเรื่องเฉพาะเจาะจงของบุคคล ซึ่งจะมีผลนโยบายโดยตรงต่อบุคคลนั้นเองเท่านั้น เช่น การติดต่อกับทางราชการในเรื่องภาษี โรงเรียน การทำ

^{๑๐}Lester W. Milbrath and M. L. Goale, *Political Participation : How and Why Do People Get Involved in Politics*, (Chicago: Rand McNally College Publishing Company, 1977), pp. 62-63. อ้างใน บวรศักดิ์ อุวรรณโณ และคณะ, *ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม*, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๔๘), หน้า ๔๔.

ถนน การติดต่อขอรับสวัสดิการทางสังคม ฯลฯ อย่างไรก็ตาม นักวิชาการบางท่านมองว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามรูปแบบนี้เกือบจะไม่ใช่การมีส่วนร่วมทางการเมืองตามความหมายที่แท้จริงแต่เป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบคับแคบ (Parochial Participation) หรือการติดต่อเฉพาะเรื่อง (Particularized Contacting) เท่านั้น

๕. การเป็นผู้ประท้วงหมายถึง การเข้าร่วมเดินขบวนตามถนนหรือการก่อกวนจลาจลในกรณีที่จำเป็นเพื่อบังคับให้รัฐแก้ไขบางสิ่งบางอย่างซึ่งเกี่ยวข้องกับการเมืองให้ถูกต้อง รวมถึงการประท้วงอย่างแข็งขันและเป็นไปอย่างเปิดเผยต่อกรณีที่รัฐบาลกระทำในสิ่งที่ ผิดศีลธรรม การให้ความเอาใจใส่กับการชุมชนประท้วง การเข้าร่วมกลุ่มประท้วงรัฐบาลและการปฏิเสธการยอมรับกฎหมายที่ไม่ยุติธรรม

๖. การเป็นผู้สื่อสารทางการเมืองหมายถึง การเป็นผู้ที่ติดตามข่าวสารทางการเมืองอยู่เสมอ การส่งข่าวสารแสดงการสนับสนุนให้แก่ผู้นำทางการเมืองเมื่อเขาทำในสิ่งที่ดีและถูกต้อง หรือส่งคำคัดค้านไปให้เมื่อเขากระทำในสิ่งที่เลวร้ายการเข้าร่วมอภิปรายปัญหาการเมือง การให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับการเมืองแก่เพื่อนในชุมชนที่อาศัยอยู่ การให้ความสนใจกับทางราชการและการเขียนจดหมายถึงบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ ผู้ที่เข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบนี้มักจะเป็นผู้ที่มีการศึกษาสูงมีข้อมูลเกี่ยวกับการเมืองมากและมีความสนใจทางการเมืองมากด้วย ผู้สื่อสารทางการเมืองเหล่านี้จะวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลมากกว่าบรรดาเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมืองหรือผู้รักชาติ แต่จะไม่แสดงออกด้วยกิจกรรมการประท้วงทั้งนี้สถาบันพระปกเกล้า จากการศึกษาแนวทางการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน สรุปกระบวนการของประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม แบ่งเป็น ๔ ขั้นตอน ได้แก่

๑. การมีส่วนร่วมในการวางแผน ประกอบด้วย การรับรู้ เข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับการวางแผน และร่วมวางแผนกิจกรรม

๒. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ/ดำเนินการ ประกอบด้วย การเกี่ยวข้องกับการดำเนินการ ในกิจกรรมต่างๆ และการตัดสินใจ

๓. การมีส่วนร่วมในการจัดสรรผลประโยชน์ เป็นการมีส่วนร่วมในการจัดสรรผล ประโยชน์ หรือผลของกิจกรรม หรือผลของกิจกรรมที่เกิดขึ้น

๔. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจประเมินผลเกี่ยวข้องกับความพยายามที่จะประเมิน ประสิทธิภาพของโครงการกิจกรรมต่างๆ และพิจารณาวิธีการที่ ดำเนินการต่อเนื่องต่อไป ประชาชนจะเข้ามาเกี่ยวข้องกับการคิดเกณฑ์ในการประเมินโครงการ หรือกิจกรรมต่างๆ ด้วย ซึ่งผลของกระบวนการประเมินนี้จะกลายเป็นปัจจัยนำเข้าไปในกระบวนการมีส่วนร่วมขั้นที่ ๑ ซึ่งเป็นขั้นตอนของการวางแผนต่อไป

ตารางที่ ๒.๖ แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญรูปแบบพฤติกรรมทางการเมือง

นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
รสลิน ศิริยะพันธุ์ และคณะ, (๒๕๕๑, หน้า ๓๒-๓๕)	พฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมทางการเมืองแบบปกติ ดังนี้ ๑. การสร้างความภาคภูมิใจในวิชาชีพ ๒. การสร้างความตระหนักในจริยธรรม ๓. การสร้างความร่วมมือในชุมชน ๔. การสร้างความรู้ความเข้าใจ
Lester W. Milbrath and M. L. Goal, (1977, pp.62-63) อ้างใน บวรศักดิ์ อูวรรณโณ และคณะ, (๒๕๔๘, หน้า ๔๔).	พฤติกรรมทางการเมือง แบ่งออกเป็น ๖ รูปแบบ ดังต่อไปนี้ ๑. การเลือกตั้งเป็นรูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่สามารถแยกกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการรณรงค์หาเสียงและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับพรรคการเมือง ๒. การเป็นเจ้าหน้าที่พรรคการเมืองและผู้รณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ๓. การเป็นผู้มีบทบาทในชุมชน ๔. การติดต่อกับทางราชการเป็นกิจกรรมที่เป็นเรื่องเฉพาะเจาะจงของบุคคล ๕. การเป็นผู้ประท้วง ๖. การเป็นผู้สื่อสารทางการเมือง
บวรศักดิ์ อูวรรณโณ และคณะ, (๒๕๔๘, หน้า ๓๒).	ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม แบ่งออกเป็น ๔ ประการ คือ ๑. การมีส่วนร่วมในการวางแผน ๒. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ/ดำเนินการ ๓. การมีส่วนร่วมในการจัดสรรผลประโยชน์ ๔. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจประเมินผลเกี่ยวข้อง

๒.๒.๓ ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมทางการเมือง

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของปัจเจกบุคคลไว้ ๒ ประการ ได้แก่^{๑๑}

๑. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Stimuli) หมายถึงลักษณะของระบบสังคม (Social System) และสภาพการณ์ทางการเมือง (Political Setting) ซึ่งไม่เพียงจะกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคลเท่านั้นแต่ยังมีส่วนให้ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับขอบเขตปทัสสถานและทางเลือกต่างๆ ของการมีส่วนร่วมทางการเมือง บุคคลแต่ละบุคคลแม้จะอยู่ในสิ่งแวดล้อมเดียวกันจะรับสิ่งเร้าจากระบบการเมืองและสังคมได้ไม่เท่ากัน เพราะเขาจะ เลือกรับรู้และเลือกสารเฉพาะสิ่งเร้าที่เหมาะสมและตรงความต้องการของตนเท่านั้น

๒. ปัจจัยที่เกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล (Personal Factors) ซึ่งมี ๕ ประการ คือ ทศนคติ (Attitudes) ความเชื่อ (Beliefs) ลักษณะทางบุคลิกภาพ (Personality Traits) การสืบลักษณะนิสัยมาจากบิดามารดา (Heredity) และความต้องการในเชิงจิตวิทยา (Psychological Needs)

^{๑๑}Lester W. Milbrath and M. L. Goal, *Political Participation : How and Why Do People Get Involved in Politics*, (Chicago: Rand McNally College Publishing Company, 1977), pp. 69-72. อ้างใน บวรศักดิ์ อูวรรณโณ และคณะ, *ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม*, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๔๘), หน้า ๕๔.

ปัจจัยที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมในทางการเมืองของประชาชนแบ่งออกเป็น ๔ ประการ ใหญ่ๆ ดังนี้^{๑๒}

๑. บริบททางสังคม (Social Mobilization) หมายความว่า สังคมใดมีการรื้อระดมทางสังคมต่ำ ประชาชนที่ได้รับการศึกษามีจำนวนน้อยการเข้าถึงข่าวสารก็กระทำโดยยาก ภาวะทางสังคมยังคงมีความเป็นสังคมเมืองต่ำ โอกาสในการมีส่วนร่วมในทางการเมืองและความกระตือรือร้นจะมีส่วนร่วมทางการเมืองน้อยทำให้ขาดอำนาจต่อรอง ดังนั้นถ้าประชาชนส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาสูง มีการรับรองสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่มีผลในทางปฏิบัติ มีความเป็นสังคมเมืองก็จะส่งเสริมการมีส่วนร่วมในทางการเมือง มีอำนาจต่อรองสูงมากขึ้น นอกจากนี้บริบททางสังคมยังรวมถึงความสัมพันธ์ของชุมชนหรือความรู้สึกผูกพันเป็นชุมชน (Sense of Community) ของประชาชนในชุมชนด้วย ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในทางการเมืองของพลเมืองในสังคม โดยหากความสัมพันธ์ของชุมชนหรือความรู้สึกผูกพันเป็นชุมชนแน่นแฟ้นก็จะช่วยให้พลเมืองเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมือง

๒. บริบททางเศรษฐกิจ (Content of Economics) ซึ่งจากแนวคิดของลิปเซทซ์ในหนังสือ โพลิติคอล แมน เห็นว่าประเทศที่มีความเจริญมั่งคั่งทางเศรษฐกิจหรือฐานะการครองชีพสูง ก็จะมีความเป็นประชาธิปไตยมากกว่า โดยประชาชนจะมีโอกาสได้มีส่วนร่วมในทางการเมืองมากกว่าประเทศที่ยากจน ดังนั้นถ้าประชาชนมีฐานะทางเศรษฐกิจไม่มีก็อาจเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมืองน้อยเพราะต้องมีการะหนัาที่ และความกังวลอยู่ กับเรื่องการค้าารงชีพเป็นสำคัญอย่างไ้ก็ตาม วิเคราะห์อีกมุมหนึ่ง ปัญหาความเดือนร้อนทางเศรษฐกิจถ้าอยู่ในภาวะวิกฤตก็อาจจะผลักดันให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในทางการเมืองมากขึ้นได้

๓. บริบททางวัฒนธรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง (Content of Political Culture) หากรัฐใดประชาชนส่วนมากมีวัฒนธรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบคับแคบ (Parochial Political Culture) ประชาชนไม่มีความรู้ความเข้าใจในระบบการเมือง และไม่สนใจที่จะมีส่วนร่วมในทางการเมืองหรือวัฒนธรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบไพร์ ฟา (Subject Political Culture) ซึ่งประชาชนในรัฐมีความรู้ความเข้าใจในระบบการเมืองแต่ไม่สนใจที่จะมีส่วนร่วมในปัญหาบ้านเมือง อีกทั้งยังโน้มเอียงในทางยอมรับอำนาจและเชื่อฟังรัฐบาล ก็จะทำให้การมีส่วนร่วมในทางการเมืองของประชาชนไม่มีความหมาย เป็นข้อจำกัดของการมีส่วนร่วมทางการเมือง ในทางตรงข้ามหากรัฐใดประชาชนมีการสร้างสมวิถีชีวิตและนิสัยแบบประชาธิปไตยหรือมีทัศนคติแบบพลเมืองอารยะ (Civic Attitude) ก็ส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

๔. บริบททางการเมือง (Content of Politics) ระบอบการเมืองที่ไม่เอื้ออำนวยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทางการเมือง เช่น สังคมที่ปกครองในระบอบเผด็จการ การมีส่วนร่วมทางการเมืองจะต่ำ และมักเป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบพอเป็นพิธีหรือเพื่อสนับสนุนรัฐบาล (Content of Support Participation) หรือโนมน้าวให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมือง “Corporative Military Regime” หรือ “Corporation” ซึ่งเป็น การมีส่วนร่วมแบบระดม (Mobilized Participation) แต่ถ้าเป็นระบอบประชาธิปไตยยิ่งมากเท่าไร การมีส่วนร่วมในทางการเมืองของประชาชนในรัฐนั้นก็มากขึ้นเช่นกัน

^{๑๒}วิทยา นภาศิริกิจกุล และสุชุม นवलสกุล, การเมืองการปกครองไทย, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๕), หน้า ๒๔-๒๕.

การเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหรือตัวแปร ๓ ด้าน คือ^{๑๓}

๑. ตัวแปรทางสิ่งแวดล้อมทางสังคม (Social Environment) หมายถึงสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่ประกอบด้วยระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ อายุ เชื้อชาติ ศาสนา เพศ และที่อยู่อาศัย จากการศึกษาเปรียบเทียบในสหรัฐอเมริกา และประเทศอื่น ๆ พบว่าสิ่งเหล่านี้มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

๒. ตัวแปรทางจิตวิทยา (Psychological Variables) เมื่อพิจารณาแงจิตวิทยาแล้ว การมีส่วนร่วมทางการเมืองขึ้นอยู่กับรางวัล (Reward) หรือผลตอบแทนแก่ผู้มีส่วนร่วมเกี่ยวกับเรื่องนี้ นักวิชาการมักให้เหตุผลว่าการที่มนุษย์มีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นก็เพื่อสนองความต้องการต่างๆ (need) เช่น ต้องการอำนาจ ความสำเร็จ การมีสัมพันธ์กับผู้อื่น การมีศักดิ์ศรีและยอมรับจากสังคม

๓. ตัวแปรทางด้านสิ่งแวดล้อมทางการเมือง (Political Environment) ตัวแปรทางด้านสิ่งแวดล้อมทางการเมืองจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ทั้งนี้เพราะเรื่องที่คุณคนจะตัดสินใจกระทำในลักษณะเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมก็ได้โดยสรุปปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางการเมืองตั้งข้างต้น สามารถแบ่งปัจจัยที่เกี่ยวข้อง เป็น ๒ ส่วน ได้แก่ ปัจจัยภายนอกหรือปัจจัยทางสิ่งแวดล้อมในบริบทต่างๆ เช่น บริบทสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม เป็นต้น และปัจจัยที่สอง คือ ปัจจัยที่เกิดขึ้นจากตัวบุคคล ที่ถูกกระทบจากสิ่งเร้า การรับรู้ ทศนคติ ความเชื่อ เป็นต้น ซึ่งปัจจัยเหล่านี้มีผลต่อการตัดสินใจในการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากน้อยแตกต่างกันออกไป

กล่าวโดยสรุปจะเห็นได้ว่า พฤติกรรมทางการเมืองเป็นเรื่องของประชาชนที่สามารถแสดงออกมาในทางลักษณะภายในของปัจเจกบุคคล ได้แก่ ความเชื่อ ทศนคติ ค่านิยมและบุคลิกภาพ เป็นต้น และแสดงออกโดยอาศัยลักษณะภายนอกที่เป็นสภาวะแวดล้อม ได้แก่ สถานการณ์ ศาสนา การศึกษา การเมือง เศรษฐกิจ สังคม และองค์กรต่าง ๆ เป็นต้น

ตารางที่ ๒.๗ แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมทางการเมือง

นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
Lester W. Milbrath and M. L. Goal, (1977, pp.62-63) อ้างใน บวรศักดิ์ อุวรรณโณ และคณะ, (๒๕๔๘, หน้า ๕๔).	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของปัจเจกบุคคลแบ่งออกเป็น ๒ ประการ ได้แก่ ๑. ปัจจัยด้านสิ่งเร้าจากสภาพแวดล้อม ๒. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะส่วนบุคคล
วิทยา นภาศิริกิจกุล และสุขุม นวลสกุล, (๒๕๔๕, หน้า ๒๔-๒๕)	ปัจจัยที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมในทางการเมืองของประชาชนแบ่งออกเป็น ๔ ประการใหญ่ ๆ ดังนี้ ๑. บริบททางสังคม ๒. บริบททางเศรษฐกิจ ๓. บริบททางวัฒนธรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง ๔. บริบททางการเมือง
สถิต นิยมญาติ, (๒๕๕๔, หน้า ๑๔๔-๑๔๘)	ปัจจัยหรือตัวแปรพฤติกรรมทางการเมืองแบ่งออกเป็น ๓ ด้าน คือ ๑. ตัวแปรทางสิ่งแวดล้อมทางสังคม ๒. ตัวแปรทางจิตวิทยา ๓. ตัวแปรทางด้านสิ่งแวดล้อมทางการเมือง

^{๑๓}สถิต นิยมญาติ, จิตวิทยาสังคม, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๕๔), หน้า ๑๔๔-๑๔๘.

๒.๓ ทฤษฎีการพัฒนาทางการเมือง

การพัฒนาทางการเมืองเป็นแนวคิดที่มีจุดเริ่มต้นของนักรัฐศาสตร์ได้ใช้กันในช่วงปี ๑๙๖๐ ซึ่งคำว่า การพัฒนาทางการเมือง มีลักษณะที่สะท้อนถึงความเจริญก้าวหน้า ความทันสมัยทางการเมืองให้มากขึ้นนี้จึงเรียกว่าพัฒนาทางการเมือง ดังนั้นการศึกษาทฤษฎีการพัฒนาทางการเมืองจะกล่าวถึงประเด็นที่สำคัญ ได้แก่ ความหมายของการพัฒนาทางการเมือง ลักษณะและองค์ประกอบของการพัฒนาทางการเมือง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาทางการเมือง จุดวิกฤติหรือปัญหาสำคัญในการพัฒนาทางการเมือง และนักวิชาการด้านงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการพัฒนาทางการเมือง ดังจะกล่าวเป็นลำดับไป

๒.๓.๑ ความหมายของการพัฒนาทางการเมือง

ความหมายของการพัฒนาทางการเมือง หมายถึง การเสริมสร้างให้ระบบการเมืองเอื้อหรือส่งเสริมต่อการพัฒนาทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม และระบบการเมืองที่จะส่งเสริมการพัฒนาทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อสนองตอบความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่ก็คือ ระบบการเมืองที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีบทบาทในการควบคุม กำกับและตรวจสอบผู้บริหารอย่างใกล้ชิด เพื่อให้มั่นใจว่าการตัดสินใจต่าง ๆ ทางการเมืองจะต้องเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการสนองตอบประโยชน์สุขของประชาชน และเราอาจสรุปได้ว่า ระบบการเมืองที่มีคุณลักษณะดังกล่าวคือ “ระบอบประชาธิปไตย”^{๑๔} และการพัฒนาทางการเมืองนั้นได้ก้าวหน้ามากขึ้นจนเป็นที่ยอมรับกันในวิชารัฐศาสตร์และแม้จะมีปัญหาในด้านการให้คำจำกัดความอันใดได้รับความนิยมนักพอควรอย่างเป็นต้นว่า ความหมายของการพัฒนาทางการเมืองเป็นเรื่องของผลของการเปลี่ยนแปลงให้เป็นสมัยใหม่ การพัฒนาทางการเมืองเป็นเรื่องของความสามารถของระบบการเมืองในการรักษาเสถียรภาพทางการเมือง ในขณะที่สังคมมีการเปลี่ยนแปลงการพัฒนาทางการเมืองเป็นเรื่องของการสร้างความเป็นสถาบันให้กับระบบการเมือง (Institutionalization) เป็นต้น^{๑๕}

แนวคิดในการพัฒนาทางการเมืองที่หลากหลาย (หรือวิเภทนาการ) ได้กำหนดไว้ ๑๐ ข้อหรือทศมิตินี้^{๑๖}

๑. การพัฒนาการเมืองเป็นเรื่องของการเมืองอันจำเป็นต่อการปรับปรุงและพัฒนาทางเศรษฐกิจ หมายถึง เป็นสภาพทางการเมืองอันช่วยสนับสนุนความเจริญทางเศรษฐกิจ และอุตสาหกรรม หรือ “บุพลักษณะ” (prerequisites) หรือรากฐานแห่งการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

๒. การพัฒนาการเมืองเป็นเรื่องของการเมืองในสังคมอุตสาหกรรม โดยมีความเชื่อไว้ในสังคมอุตสาหกรรมไม่ว่าจะเป็นแบบประชาธิปไตย หรือเผด็จการจะมีมาตรฐานของพฤติกรรมและการดำเนินงานทางการเมืองที่มีลักษณะของการพัฒนาทางการเมือง อันเป็นตัวอย่างแก่ระบบ อื่น ๆ เช่น

^{๑๔} สมบัติ อารงธัญวงศ์, *การเมืองไทย*, (กรุงเทพมหานคร : เสมาธรรม, ๒๕๔๙), หน้า ๖๔๘.

^{๑๕} สุจิต บุญบงการ, *การพัฒนาทางการเมืองของไทย : ปฏิสัมพันธ์ระหว่างทหาร สถาบันทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน*, พิมพ์ครั้งที่ ๔, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๒), หน้า ๒๑-๒๒.

^{๑๖} Lucian W. Pye., *Aspects of Political Development*, (Boston: Little Brown, 1966), pp.33-48. อังโน จิรโชค (บรรพต) วีระสัย, *สังคมวิทยาการเมือง*, ฉบับแก้ไขปรับปรุง, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๖), หน้า ๙๘-๙๙.

การปกครองมีลักษณะที่มีเหตุผลมีความรับผิดชอบ เน้นการให้สวัสดิการและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอย่างน้อยในระดับหนึ่ง หรือการเมืองแบบที่มีอยู่ในประเทศอุตสาหกรรม

๓. การพัฒนาทางการเมืองเป็นเรื่องของการเปลี่ยนแปลงให้เป็นสมัยใหม่ เป็นความเชื่อที่ว่า การพัฒนาการเมืองเป็นลักษณะการเมืองในสังคมอุตสาหกรรมทั้งหลายเป็นผู้วางแผนและเป็นผู้กำหนดความช้าเร็วของชีวิตทางเศรษฐกิจและทางสังคม รวมถึงขอบข่ายชีวิตทางการเมืองก็มีลักษณะเดียวกัน หรือเท่ากับว่าการปฏิบัติของสังคมอุตสาหกรรมหรือสังคมตะวันตกเป็นมาตรฐานสากลสำหรับการเมืองทุกระบบ หรือ “นวมสมัย หรือความทันสมัยทางการเมือง”

๔. การพัฒนาการเมืองเป็นเรื่องของการดำเนินงานของรัฐบาล มีลักษณะที่รัฐบาลมีอำนาจครอบคลุมทั้งประเทศ ประชาชนมีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยอิทธิพลของระบอบรัฐธรรมนูญและมีความเป็นพลเมืองของรัฐอย่างแท้จริง สถาบันของรัฐจะต้องสามารถดำเนินนโยบายที่สะท้อนให้เห็นถึงลัทธิชาตินิยมและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในชาติ กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ การพัฒนาทางการเมืองก็คือการสร้างชาติหรือสังคมเข้าสู่สภาพแห่งความเป็นรัฐประชาชาติหรือเป็นชาติรัฐ

๕. การพัฒนาทางการเมืองเป็นเรื่องของการพัฒนาระบบบริหารและกฎหมาย ในความหมายที่หมายถึงการพัฒนาระบบราชการ และระบบกฎหมายให้มีความก้าวหน้าทันสมัยกับสภาพทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งจากประวัติศาสตร์จะพบว่าการสร้างองค์การหรือระบบราชการเป็นยุทธวิธีที่ชาญฉลาดของระบอบอาณานิคม โดยเน้นที่ความเป็นระเบียบทางกฎหมายและความเป็นระเบียบทางการปกครองหรือการจัดการเรื่องสาธารณะอย่างได้ผล หรือการพัฒนาทางด้านบริหารและกฎหมาย

๖. การพัฒนาการเมือง เป็นเรื่องของการระดมประชาชนให้มีส่วนร่วมทางการเมืองที่จำกัดอยู่แต่เฉพาะชนชั้นนำตามแบบของสังคมจารีตประเพณีสู่มวลชน โดยให้เห็นว่าในระบบการเมืองที่พัฒนาแล้วนั้น การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ หรือการเร่งระดมสรรพกำลัง (mobilization) และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของมวลชนคนจำนวนมาก

๗. การพัฒนาการเมืองเป็นเรื่องของการพัฒนาระบบประชาธิปไตย ความคิดอันนี้คือมองว่า การพัฒนาการเมืองเหมือนหรือควรเหมือนการสร้างสถาบันและการปฏิบัติประชาธิปไตย เป็นแนวความคิดที่ถือว่ารูปแบบของการพัฒนาการเมืองนี้ ถูกโจมตีว่าลำเอียงเพราะเท่ากับเห็นระบบการเมืองในรูปแบบในรูปอื่นที่ไม่ใช่ประชาธิปไตยไม่เป็นระบบที่พัฒนาหรือเป็นการมองการเมืองอย่างวัตถุนิยมให้คุณค่าส่วนตัว ซึ่งนิยมตะวันตกเข้าไป จึงไม่เป็นกลางอย่างแท้จริง หรือการสร้างการปกครองระบอบประชาธิปไตย นั่นเอง

๘. การพัฒนาการเมือง เป็นเรื่องของความมีเสถียรภาพและการเปลี่ยนแปลงอย่างมีระเบียบหลายคนมีความเห็นว่าประชาธิปไตยขัดกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และไม่สามารถรักษาเสถียรภาพทางการเมืองได้ ฉะนั้นการพัฒนาทางการเมืองจึงเป็นเรื่องของความสามารถของระบบการเมืองในการรักษาเสถียรภาพและดูแลให้การเปลี่ยนแปลงเป็นไปอย่างมีระเบียบ ไม่วุ่นวายไม่ควรเป็นเรื่องของการพัฒนาการเมือง แต่ควรเป็นเรื่องของความเสื่อมทางการเมืองมากกว่าหรือการที่บ้านเมืองมีเสถียรภาพ และการเปลี่ยนแปลงเป็นไปอย่างมีระเบียบเรียบร้อย(stability and orderly change)

๙. การพัฒนาการเมือง เป็นเรื่องของการระดมกำลังและอำนาจ ความหมายนี้เป็นการเน้นถึงประสิทธิภาพของระบบการเมืองในการทำงาน ระบบการเมืองใดสามารถระดมสรรพกำลังในการ

แก้ปัญหาของประเทศได้ มีอำนาจในการตั้งประชาชนให้ปฏิบัติตามความต้องการของระบบได้ถือว่าเป็นระบบที่มีการพัฒนา ซึ่งความสามารถในการระดมสรรพกำลัง รวมถึงความสามารถในการแบ่งสรรทรัพยากรและสิ่งที่มีคุณค่าทั้งหลายให้กับสมาชิกในระบบ ได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วย หากพิจารณาในแง่นี้อาจสร้างดัชนีของการพัฒนา เพื่อวัดระดับการพัฒนาได้ เช่น จำนวนและขอบเขตของสื่อมวลชนอันประกอบด้วย จำนวนหนังสือพิมพ์และวิทยุกระจายเสียง พื้นฐานทางอาชีพสังคม สัดส่วนของทรัพยากรที่จัดสรรเพื่อการศึกษา เพื่อการป้องกันประเทศและเพื่อสวัสดิการของสังคม หรือการเร่งระดมพลังและการมีประสิทธิภาพ

๑๐. การพัฒนาการเมืองเป็นแห่งหนึ่งของการเปลี่ยนแปลงสังคม การเปลี่ยนแปลงทางสังคมนั้นประกอบด้วย การเปลี่ยนในหลาย ๆ ด้านของมนุษย์ และการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ถือว่าเป็นลักษณะอันหนึ่งของกระบวนการเปลี่ยนแปลงทั้งหลาย และถือว่าการเปลี่ยนแปลงทั้งหมดรวมทั้งทางการเมืองด้วยกระบวนการที่เกี่ยวข้องกัน การศึกษาเรื่องการพัฒนาของสังคมหรือการเปลี่ยนแปลงให้เป็นสมัยใหม่ จะต้องพิจารณาทุกด้าน การเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ของสังคมคือทางด้านเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม ต่างมีความสัมพันธ์กันทั้งสิ้น การเปลี่ยนแปลงในด้านหนึ่งย่อมกระทบถึงการเปลี่ยนแปลงด้านอื่น ๆ ได้ หรือ มิติ หรือด้านหนึ่งของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมโดยทั่วไปนั่นเอง

ความหมายของการพัฒนาทางการเมืองประกอบด้วย ๔ ประการดังนี้^{๑๗}

๑. การมีเหตุผล (rationalization)
๒. บูรณาการแห่งชาติ (national integration)
๓. การปกครองแบบประชาธิปไตย (democratization)
๔. การระดมพลังหรือการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง (mobilization or participation)

ดังนั้นความหมายของการพัฒนาทางการเมือง คือ ความสามารถของระบบการเมืองที่จะสามารถสนองตอบหรือปรับตัวได้เสมอกับความต้องการทางการเมืองหรือองค์การทางการเมือง และความสามารถสนองตอบหรือปรับตัวได้เสมอกับความต้องการทางการเมืองหรือองค์การทางการเมือง และความสามารถอันนี้ย่อมจะมีความคล่องตัวเมื่อเกิดปัญหาขึ้นไม่ว่าจะเป็นปัญหาของภายในระบบการเมืองเองหรือจากภายนอกกระบวนการเมือง นอกจากนี้ยังได้สรุปแนวคิดเรื่องการพัฒนาทางการเมืองว่าเป็นศูนย์รวมของนานาพรรณณะ เป็นการยากที่จะใช้ทฤษฎีใดทฤษฎีหนึ่งมาอธิบายปรากฏการณ์ทางสังคมได้อย่างครอบคลุมสมบูรณ์ ประกอบกับการพัฒนาทางการเมืองของแต่ละสังคมก็แตกต่างกันไปตามอิทธิพลของปัจจัยด้านวัฒนธรรม ค่านิยม โครงสร้างทางสังคม สภาพเศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม แต่ท่ามกลางความแตกต่างยังมีความคล้ายคลึงกันอยู่ เช่น การจำแนกโครงสร้างของสถาบันเฉพาะด้าน ความสามารถของระบบการเมืองในการสนองตอบความต้องการของสังคมความเสมอภาคทางการเมือง การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นต้น และยังมีความเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยหรือเงื่อนไขของการพัฒนาทางการเมืองว่ามีหลายลักษณะ ดังนั้นความสำเร็จของการปกครองระบอบประชาธิปไตยย่อมต้องอาศัยปัจจัยต่าง ๆ เป็นอันมาก และอาจ

^{๑๗}อนุสรณ์ ลิมมณี และทิพาพร พิมพ์สุทธิ, **พฤติกรรมทางการเมือง**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๖๐), หน้า ๘๔.

กล่าวได้ว่าในทางกลับกันเสถียรภาพหรือความสำเร็จของระบอบประชาธิปไตยก็ก่อให้เกิดการพัฒนาการทางการเมืองของปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ด้วยเช่นกัน

อย่างไรก็ดีสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งต่อการพัฒนาการเมือง หรือการมีจิตใจแบบประชาธิปไตย รวมทั้งต่อความสำเร็จในด้านอื่น ๆ ที่จะเอื้ออำนวยประกอบให้เกิดเสถียรภาพของการพัฒนาการเมืองในระบอบประชาธิปไตย คือ การศึกษาลักษณะร่วมของประเทศที่ได้ชื่อว่าพัฒนาการเมืองแล้ว และสรุปออกมาว่าภาวะของการพัฒนาการเมืองนั้นจะต้องมีปัจจัยรวม ๑๕ ประการด้วยกัน ได้แก่^{๑๘}

๑. ความเห็นพ้องต้องกันในเป้าหมายพื้นฐานทางสังคมและการเมืองของชาติ
๒. กลุ่มผู้นำกับประชาชนมีการติดต่อสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน
๓. มีคุณภาพแห่งชาติของชนกลุ่มน้อย
๔. มีความเป็นเหตุเป็นผลทางการเมือง
๕. อัตราการอ่านออกเขียนได้ของพลเมืองอยู่ในระดับสูง
๖. จำนวนประชาชนที่สำเร็จการศึกษาชั้นสูงมีมาก
๗. มีระบบข้าราชการพลเรือนที่มีประสิทธิภาพได้รับการฝึกฝนอย่างดี
๘. มีระบบการเมืองที่มีการแข่งขันกัน
๙. มีลักษณะความแตกต่างซับซ้อนในสถาบันทางการเมืองสูง
๑๐. มีกิจกรรมทางการเมืองที่แพร่หลายไม่เฉพาะอยู่ในเขตเมืองหลวง
๑๑. มีการนำเอาค่านิยมทางสังคมและการเมืองแบบตะวันตกมาใช้ในสังคม
๑๒. มีกลุ่มผลประโยชน์ในลักษณะของสมาคมมากมาย
๑๓. เปิดโอกาสให้มีการเคลื่อนไหวทางการเมือง
๑๔. มีระบอบการปกครองโดยรัฐธรรมนูญและปราศจากอุปสรรคสำคัญ ๆ มาก่อน
๑๕. พลเรือนสามารถควบคุมทหารได้

การพัฒนาการเมืองเป็นการพัฒนาการเมืองไม่ว่าจะเกิดขึ้นในประเทศใด มีการปกครองระบบใด (ประชาธิปไตย สังคมนิยมประชาธิปไตย สังคมนิยมมาร์กซิสต์) นั้น หมายถึงการที่สถาบันทางการเมืองของประเทศนั้น ๆ มีความคล่องตัว และมีความสามารถและอำนาจพอที่จะตอบสนองต่อความต้องการที่เกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงอย่างเสมอมาจากประชาชนภายในประเทศนั้น ได้รัฐบาลของประเทศนั้น ๆ จึงต้องมีความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่และภารกิจใหม่ ๆ ซึ่งเกิดขึ้นเพราะมีการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม หรือแม้แต่การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองเอง ปล่อยให้ลู่ลวงไปด้วยดี หนึ่งความสามารถเช่นนี้จะต้องมีเพิ่มมากขึ้นเป็นปฏิภาคกับความต้องการหลาย ๆ ด้านของประชาชนด้วย การเปลี่ยนแปลงไม่ว่าจะเป็นในทางใดนั้นจะเกิดขึ้นภายในกรอบของระบบการเมืองนั้น ๆ โดยระบบการเมืองสามารถดำเนินไปได้โดยมีความต่อเนื่องหรือชะงักงันน้อยที่สุด^{๑๙}

^{๑๘} สตีฟสันท์ พุทธทูน, **ทฤษฎีพัฒนาการเมือง**, พิมพ์ครั้งที่ ๗, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๑), หน้า ๔๘-๔๙.

^{๑๙} ชัยอนันต์ สมุทรวณิช, **ประชาธิปไตย สังคมนิยม คอมมิวนิสต์กับการเมืองไทย**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พิมพ์มณฑล, ๒๕๔๙), หน้า ๑๐๓-๑๐๔.

ความหมายของการพัฒนาการเมือง ๔ นัยที่สำคัญ ได้แก่^{๒๐}

๑. พัฒนาการเมืองโดยค่านึงเฉพาะปัจจัยเรื่องภูมิภาคเป็นหลัก กล่าวคือ มองกันว่าการศึกษารเมืองในประเทศเอเชีย แอฟริกา และลาตินอเมริกา เช่น ศึกษาโครงสร้าง ทัศนคติและพฤติกรรมทางการเมืองในประเทศในแถบนี้ จะถือว่าเป็นการศึกษาพัฒนาการเมือง แต่ถ้านำทฤษฎีและแนวการศึกษาเดียวกันไปศึกษาการเมืองในประเทศแถบอเมริกาเหนือและยุโรปจะไม่ถือว่าเป็นการศึกษาพัฒนาการเมือง โดยสรุปการพัฒนาการเมืองในความหมายนี้ก็คือ สภาพการเมืองและทิศทางของการเมืองในประเทศกำลังพัฒนานั่นเอง

๒. การพัฒนาการเมือง เป็นการทำให้การเมืองทันสมัยจึงเป็นผลประการหนึ่งจากกระบวนการเปลี่ยนแปลงให้สมัยใหม่ (Modernization) ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงที่กว้างขวางครอบคลุมไปทั้งสังคม เช่น การทำให้เป็นสังคมอุตสาหกรรม (Industrialization) การขยายตัวของเมืองมากขึ้น (Urbanization) การพัฒนาเศรษฐกิจ (Economic Development) และการระดมสรรพกำลังทางสังคม (Social Mobilization) เป็นต้น กระบวนการเปลี่ยนแปลงไปสู่ความเป็นทันสมัยนี้จะก่อให้เกิดผลกระทบทางการเมืองอย่างมากมาย เช่น อาจนำไปสู่ความวุ่นวายทางการเมือง ทำให้เกิดสภาพไร้เสถียรภาพทางการเมือง มีการปฏิวัติรัฐประหาร ซึ่งปรากฏการณ์ทางการเมืองเหล่านี้ถือเป็นประเด็นที่สำคัญในการศึกษาการเมืองพัฒนาการเมืองด้วย

๓. การพัฒนาการเมือง เป็นกระบวนการที่จะนำสังคมไปสู่เป้าหมายใด ๆ ของระบบการเมือง ซึ่งอาจจะมีหลายเป้าหมายและขัดแย้งซึ่งกันและกันก็ได้ เช่น ถ้าเป้าหมายของสังคมคืออุดมการณ์ประชาธิปไตยรัฐบาลจะต้องส่งเสริมเสรีภาพ และความเสมอภาค สร้างความภาคภูมิใจให้กับนักการเมือง ตระหนักในความมีจริยธรรมให้เกิดขึ้นอย่างกว้างขวางในหมู่ประชาชน ก่อให้เกิดความร่วมมือในชุมชน ในการนี้รัฐบาลก็จำต้องยอมเสียสมรรถภาพของระบบไปบ้าง ส่วนเป้าหมายอื่น ๆ ที่นักวิชาการมักจะอ้างถึงบ่อย ๆ เช่น การสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับนักการเมือง ความชอบธรรมของระบบ การมีส่วนร่วมทางการเมือง เสถียรภาพทางการเมือง สมรรถภาพของระบบการเมือง การสร้างความเป็นสถาบัน (Institutionalization) เป็นต้น

๔. การพัฒนาการเมืองเป็นเรื่องของกระบวนการที่จะนำไปสู่ลักษณะการเมืองตามแบบอย่างของประเทศอุตสาหกรรม นั่นคือนักวิชาการพากันมองว่ากระบวนการทางการเมืองในสังคมอุตสาหกรรม วัฒนธรรมทางการเมือง พฤติกรรมทางการเมือง และการดำเนินการทางการเมืองของประเทศอุตสาหกรรม มีลักษณะที่มีเหตุมีผลผลิตไปจากลักษณะการเมืองในสังคมอื่น ๆ เช่น สังคมอุตสาหกรรมมีพรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์และสถาบันทางการเมืองอื่น ๆ ที่ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของประชาชน ในขณะที่สังคมอื่น ๆ ไม่มี หรือมีแต่ไม่ทำหน้าที่อย่างสมบูรณ์

^{๒๐}Samuel Huntington and Jorge I. Dominguez, *Political Development : in the handbook of the political science : Macvopolitical theory*, ed. Fred Greenstein and Nelson Polsby. Reading, (Mass: Addison- Wesley, 1975), pp. 3-5. อ้างใน สุจิต บุญบงการและพรรคศักดิ์ ผ่องแผ้ว, *พฤติกรรมกลางคดแนบเสียงเลือกตั้งของคนไทย*, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๗), หน้า ๔๓-๔๔.

ตารางที่ ๒.๘ แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญความหมายของการพัฒนาทางการเมือง

นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
สมบัติ ชำรงธัญวงค์, (๒๕๔๙, หน้า ๖๙๘)	ระบบการเมืองที่มีคุณลักษณะ คือ ระบบประชาธิปไตย
สุจิต บุญบงการ, (๒๕๔๒, หน้า ๒๑-๒๒)	การพัฒนาทางการเมืองเป็นเรื่องของความสามารถของระบบการเมืองในการรักษาเสถียรภาพทางการเมือง
Lucian W. Pye., (1966, pp.33-48). อ้างใน อ้างใน จิรโชค (บรรพต) วีระสัย, (๒๕๕๖, หน้า ๙๘-๙๙).	การพัฒนาทางการเมืองกำหนดไว้ ดังนี้ ๑. การพัฒนาการเมืองเป็นเรื่องจำเป็นต่อพัฒนาทางเศรษฐกิจ ๒. การพัฒนาการเมืองเป็นเรื่องในสังคมอุตสาหกรรม ๓. การพัฒนาทางการเมืองเป็นเรื่องของการเปลี่ยนแปลงให้เป็นสมัยใหม่ ๔. การพัฒนาการเมืองเป็นเรื่องการดำเนินงานของรัฐบาล ๕ .การพัฒนาทางการเมืองเป็นเรื่องของการพัฒนาระบบบริหารและกฎหมาย ๖. การพัฒนาการเมืองเป็นเรื่องการระดมประชาชนให้มีส่วนร่วมทางการเมือง ๗ .การพัฒนาการเมืองเป็นเรื่องของการพัฒนาระบบประชาธิปไตย ๘. การพัฒนาการเมือง เป็นเรื่องของความมีเสถียรภาพ ๙. การพัฒนาการเมืองเป็นเรื่องการระดมกำลังและอำนาจ ๑๐. การพัฒนาการเมืองเป็นแง่หนึ่งของการเปลี่ยนแปลงสังคม
นฤมล รัตนภิบาล, (๒๕๔๐, หน้า ๑๒)	เสถียรภาพหรือความสำเร็จของระบบประชาธิปไตยก็ก่อให้เกิดการพัฒนาทางการเมืองของปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ด้วย
สิทธิพันธ์ พุทธิพน, (๒๕๔๑, หน้า ๔๘-๔๙)	การพัฒนาการเมือง หรือการมีจิตใจแบบประชาธิปไตย ร่วมทั้งต่อความสำเร็จในด้านอื่น ๆ ที่จะเอื้ออำนวยให้เกิดเสถียรภาพของการพัฒนาการเมืองในระบบประชาธิปไตย คือ การศึกษาลักษณะร่วมของประเทศที่ได้ชื่อว่าพัฒนาทางการเมืองแล้ว

ตารางที่ ๒.๘ แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญความหมายของการพัฒนาทางการเมือง (ต่อ)

นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
ชัยอนันต์ สมุทรวณิช, (๒๕๔๙, หน้า ๑๐๓-๑๐๔).	การเปลี่ยนแปลงไม่ว่าจะเป็นในทางใดนั้นจะเกิดขึ้นภายในกรอบของระบบการเมืองนั้น ๆ โดยระบบการเมืองสามารถดำเนินไปได้โดยมีความต่อเนื่องหรือชะงักงันน้อยที่สุด
Samuel Huntington and Jorge I. Dominguez, (1975, pp.3-5) อ้างใน สุจิต บุษงการและพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, (๒๕๕๗, หน้า ๔๓-๔๔).	การพัฒนาการเมือง ๔ นัยที่สำคัญ ได้แก่ ๑. พัฒนาการเมืองโดยคำนึงเฉพาะปัจจัยเรื่องภูมิภาคเป็นหลัก ๒. การพัฒนาการเมือง เป็นการทำให้การเมืองทันสมัยจึงเป็นผลประการหนึ่งจากกระบวนการเปลี่ยนแปลงให้สมัยใหม่ ๓. การพัฒนาการเมืองเป็นกระบวนการที่จะนำสังคมไปสู่เป้าหมายใดๆ ของระบบการเมือง ๔. การพัฒนาการเมืองเป็นเรื่องของกระบวนการที่จะนำไปสู่ลักษณะการเมืองตามแบบอย่างของประเทศอุตสาหกรรม

๒.๓.๒ ลักษณะและองค์ประกอบของการพัฒนาทางการเมือง

ลักษณะกว้าง ๆ ของการพัฒนาทางการเมืองประกอบด้วย ๓ ประการ ได้แก่^{๒๑}

๑. ความเสมอภาค (equality) หมายถึง การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของมวลชนโดยร่วมกันกระทำกิจกรรมทางการเมือง ระบบการเมืองจะต้องมีความครอบคลุมทั่วถึง เช่น การใช้กฎหมายกับทุกคน โดยเสมอหน้ากัน การรับคนเข้าไปปฏิบัติงานของระบบการเมืองต้องคำนึงถึงความรู้ ความสามารถในการทำงานให้สำเร็จผล

๒. ความสามารถ (capacity) หมายถึง ระบบการเมืองจะต้องสามารถกำหนดนโยบายหรือบัญญัติกฎหมายให้ได้เหมาะสมถูกต้อง สามารถบริหารหรือควบคุมการบริหารได้ ดำเนินงานตามนโยบายจนบรรลุผลสำเร็จ

๓. ความแตกต่างในบทบาทตามความรู้เฉพาะด้าน (differentiation-specialization) หมายถึง มีการกำหนดโครงสร้างและต้องทำงานให้มีความแตกต่างหรือแบ่งงานออกเป็นส่วน ๆ ตามความรู้เฉพาะด้าน ในขณะที่เดียวกันก็ต้องมีการรวมงานที่แบ่งเข้าด้วยกันในรูปของการประสานงาน เพื่อให้การทำงานเป็นกระบวนการตั้งแต่ต้นจนสำเร็จออกมาเป็นผลงาน

^{๒๑}สุจิต บุษงการ, การพัฒนาทางการเมืองของไทย : ปฏิสัมพันธ์ระหว่างทหาร สถาบันทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน, พิมพ์ครั้งที่ ๔, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๒), หน้า ๗-๘.

ทั้งนี้ การพัฒนาการเมืองมีลักษณะที่สำคัญอยู่ ๔ ประการ ได้แก่^{๒๒}

๑. มีการทำให้เกิดโครงสร้างทางการเมืองที่มีความแตกต่างในบทบาทและสถาบันการเมืองมากขึ้น มีจุดหมายทางการเมืองที่ชัดเจน เป็นศูนย์กลางที่คนส่วนใหญ่ยึดถือและขึ้นตรงต่อรัฐบาลเดียวกัน

๒. มีขอบข่ายของกิจกรรมทางการเมือง การบริหาร และการรักษาความสงบเรียบร้อย รวมถึงความปลอดภัยของประชาชนต้องเป็นไปอย่างทั่วถึงกัน

๓. อำนาจทางการเมืองจะต้องขยายไปยังกลุ่มชนทุกกลุ่มอย่างทั่วถึง

๔. มีผู้นำสมัยใหม่เข้าไปแทนผู้นำสมัยเก่าและเป็นที่ยอมรับอันถูกต้องตามกฎหมาย

นอกจากนี้ การพัฒนาทางการเมือง (Political Development) มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับวัฒนธรรมทางการเมืองและพฤติกรรมทางการเมือง จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่า การพัฒนาทางการเมืองจะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองของสังคมนั้นเป็นสำคัญ สังคมที่ประชาชนมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบอำนาจนิยม กระบวนการพัฒนาทางการเมืองจะดำเนินไปด้วยความยากลำบาก เพราะประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจ และไม่เห็นคุณค่าของการพัฒนาทางการเมือง ส่วนสังคมที่ประชาชนมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย การพัฒนาทางการเมืองจะดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะประชาชนตระหนักในคุณค่าของการเมืองที่มีต่อวิถีชีวิตของประชาชน ทำให้ประชาชนเป็นความสำคัญในการเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาทางการเมืองอย่างแข็งขัน ดังนั้นวัฒนธรรมทางการเมืองจึงเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาทางการเมือง กล่าวคือ ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองของคนในแต่ละสังคม จะเป็นดัชนีชี้ทิศทางการพัฒนาทางการเมืองของสังคมนั้น และยังสามารถนำเสนอลักษณะสำคัญที่เป็นเสมือนองค์ประกอบของการพัฒนาทางการเมือง ได้แก่^{๒๓}

๑. ความเสมอภาค (Equality)

๑) ประชาชนจะต้องมีความเสมอภาคในการมีส่วนร่วมทางการเมือง ทั้งในการใช้สิทธิทางการเมืองและในการร่วมกิจกรรมทางการเมือง

๒) ประชาชนจะต้องมีความเสมอภาคในทางกฎหมาย

๓) ประชาชนจะต้องมีความเสมอภาคที่จะได้รับโอกาสในการคัดเลือกเข้าดำรงตำแหน่งหน้าที่ของรัฐ ๆ โดยคำนึงถึงความสามารถที่เหมาะสมเป็นเกณฑ์

๔) ประชาชนจะต้องได้รับสิทธิอย่างเท่าเทียมกัน โดยเฉพาะสิทธิที่จะได้รับบริการจากรัฐบาล ทั้งบริการด้านการศึกษา สาธารณสุข สวัสดิภาพและสวัสดิการ

๒. ความสามารถของระบบการเมือง (Capacity)

๑) ความสามารถของระบบการเมืองจะสนองตอบความต้องการของประชาชนทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม

^{๒๒} John D. Montgomery and William J. Siffin, **Approaches to Development : politics, Administration and Change**, (New York: McGraw Hill Book Company, 1966), p. 23. ชัยอนันต์ สมุทรวณิช, ประชาธิปไตย สังคมนิยม คอมมิวนิสต์กับการเมืองไทย, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พิมพ์เณศ, ๒๕๔๙), หน้า ๑๐๙.

^{๒๓} สมบัติ อารังธัญวงศ์, การเมืองไทย, (กรุงเทพมหานคร : เสมาธรรม, ๒๕๔๙), หน้า ๖๙๔-๖๙๗.

๒) ระบบการเมืองที่มีระดับการพัฒนาสูงจะสามารถผลักดันกระบวนการพัฒนาประเทศทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม จากกระบวนการผลิตแบบดั้งเดิมไปสู่สังคมอุตสาหกรรม

๓) สมรรถนะของระบบการเมืองยังมีความหมายครอบคลุมถึงการนำนโยบายของรัฐบาลไปปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๔) สมรรถนะของระบบการเมืองจะต้องมีความสัมพันธ์กับความเป็นเหตุเป็นผลในการบริหารและกำหนดนโยบายสาธารณะ

๓. การแบ่งโครงสร้างทางการเมืองให้มีความแตกต่างและมีความชำนาญเฉพาะ (Differentiation and Specialization) ซึ่งเป้าหมายของการพัฒนาระบบการเมืองจะต้องเสริมสร้างให้โครงสร้างทางการเมืองมีความแตกต่างตามภารกิจ และมีความชำนาญเฉพาะในการปฏิบัติภารกิจเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน

๑) หน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ของรัฐจะต้องได้รับการจัดตั้งให้เหมาะสมกับภารกิจที่จะต้องรับผิดชอบ

๒) การแบ่งแยกโครงสร้างทางการเมืองการปกครองตามความชำนาญเฉพาะไม่ได้หมายความว่า เป็นการแบ่งแยกองค์กรของรัฐให้เป็นอิสระโดยไม่เกี่ยวข้องกัน แต่หมายถึงความเป็นอิสระที่มีการทำงานอย่างสอดคล้องประสานกัน

๔. การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีเหตุผล (Secularization of Political Culture)

๑) สังคมแบบดั้งเดิมที่ปกครองแบบอำนาจนิยมมักจะปลูกฝังให้ประชาชนยึดมั่นในจารีตประเพณีแบบไม่มีเหตุผล ยึดถือโชคลาง ปลูกฝังให้ประชาชนเห็นว่าผู้ปกครองเป็นผู้มีบารมี ดังนั้นการพัฒนาทางการเมืองจึงมุ่งที่จะเสริมสร้างให้ประชาชนใช้เหตุผลในการดำรงชีวิต

๒) สังคมที่ประชาชนได้รับการศึกษาและได้รับการฝึกฝนให้รู้จักคิดแบบมีเหตุผลซึ่งเรียกว่าเป็นความคิดเชิงวิทยาศาสตร์

ดังนั้นการเสริมสร้างให้ประชาชนมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีเหตุผลเป็นองค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาทางการเมือง เพื่อการดำรงรักษาระบบการเมืองที่ดีให้มีเสถียรภาพมั่นคง

๕. ความเป็นอิสระของระบบย่อย (Subsystem Autonomy)

ความเป็นอิสระของระบบย่อยได้แก่ การให้อิสระแก่หน่วยการปกครองท้องถิ่น ระบบพรรคการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์ เป็นต้น

๑) ระบบการเมืองที่มีการรวมศูนย์อำนาจ (Centralization) เป็นระบบการเมืองที่ระบบย่อยมีความเป็นอิสระน้อยหรือไม่มีความเป็นอิสระเลย จึงขาดความผูกพันในการสนองตอบความต้องการของประชาชน

๒) ระบบการเมืองที่มีการกระจายอำนาจ (Decentralization) จะทำให้ระบบย่อยมีความเป็นอิสระ ความเป็นอิสระจะรวมถึงความเป็นอิสระในการปกครองตนเอง ความเป็นอิสระในการพิจารณาปัญหาและความต้องการของตน ตลอดจนความเป็นอิสระในการตัดสินใจเพื่อกำหนดทางเลือกที่เหมาะสมในการพัฒนาชีวิตและชุมชนของตน

นอกจากนี้ การขาดเสถียรภาพอันเป็นลักษณะหนึ่งของการพัฒนาการเมืองมีสาเหตุ ๑๒ ประการ ได้แก่^{๒๔}

๑. ประชาชนยากไร้เหลือแสน (Poverty)
 ๒. เคืองแค้นรัฐบาล (Antipathy to government)
 ๓. ต่อต้านเป็นสันดาน (Oppositionism)
 ๔. รัฐบาลใช้ระบบเผด็จการตลอดชาติ (Tradition of autocracy)
 ๕. ประชาชนขาดประสบการณ์ด้านประชาธิปไตย (Limited experience with democracy)
 ๖. รุนแรงเป็นนิสัย (Habits of violence)
 ๗. ราชการไร้คนสามารถ (Shortage of civil servants)
 ๘. สังคมขาดชนชั้นกลาง (Small middle class)
 ๙. ขาดผู้นำตัวอย่าง (Leadership)
 ๑๐. สังคมสร้างระบบพรรคพวกพ้อง (Party)
 ๑๑. ขัดข้องด้วยแบ่งแยกแตกต่างจากสังคม (Social heterogeneity)
 ๑๒. พลเมืองไม่นิยมขันติธรรม (Lack of tolerance)
- สาเหตุที่ทำให้ขาดเสถียรภาพนั้นเกี่ยวข้องกับทั้งในระดับบุคคล (จุลภาค) ระดับกลุ่มของบุคคล (มัชฌิมภาค) และระดับโครงสร้าง (มหภาค)

ตารางที่ ๒.๙ แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญลักษณะและองค์ประกอบของการพัฒนาทางการเมือง

นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
สุจิต บุญบงการ, (๒๕๔๔, หน้า ๗-๘)	การพัฒนาทางการเมืองประกอบด้วย ๓ ประการ ได้แก่ ๑. ความเสมอภาค ๒. ความสามารถ ๓. ความแตกต่างในบทบาทตามความรู้เฉพาะด้าน
John D. Montgomery and William J. Siffin, (1966, p.23) อังโน ชัยอนันต์ สมุทรวณิช, (๒๕๔๙, หน้า ๑๐๙).	การพัฒนาการเมืองมีลักษณะที่สำคัญอยู่ ๔ ประการ ได้แก่ ๑. มีการทำให้เกิดโครงสร้างทางการเมืองที่มีความแตกต่างในบทบาทและสถาบันการเมืองมากขึ้น ๒. มีขอบข่ายของกิจกรรมทางการเมือง การบริหาร และการรักษาความสงบเรียบร้อย ๓. อำนาจทางการเมืองจะต้องขยายไปยังกลุ่มชนทุกกลุ่มอย่างทั่วถึง ๔. มีผู้นำสมัยใหม่เข้าไปแทนผู้นำสมัยเก่าและเป็นที่ยอมรับอันถูกต้องตามกฎหมาย

^{๒๔}จิโรโชค (บรรพต) วีระสัย, สุรพล ราชภัณฑารักษ์, สุรพันธ์ ทับสุวรรณ, รัฐศาสตร์ทั่วไป, พิมพ์ครั้งที่ ๑๒, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๒), หน้า ๔๒๙-๔๓๐.

ตารางที่ ๒.๙ แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญลักษณะและองค์ประกอบของการพัฒนาทางการเมือง
(ต่อ)

นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
สมบัติ ชำรงธัญวงศ์, (๒๕๔๙, หน้า ๖๙๔-๖๙๗)	ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองของคนในแต่ละสังคมจะเป็นดัชนีชี้ทิศทางการพัฒนาทางการเมืองของสังคมนั้น และยังสามารถนำเสนอลักษณะสำคัญที่เป็นเสมือนองค์ประกอบของการพัฒนาทางการเมือง
จิโรโชค (บรรพต) วีระสัย, สุรพล ราชภักดิ์, สุรพันธ์ ทับสุวรรณ, (๒๕๕๒, หน้า ๔๒๙-๔๓๐)	การขาดเสถียรภาพอันเป็นลักษณะหนึ่งของการพัฒนาการเมืองมีสาเหตุ ๑๒ ประการ ได้แก่ ๑. ประชาชนยากไร้เหลือแสน ๒. เคืองแค้นรัฐบาล ๓. ต่อต้านเป็นสันดาน ๔. รัฐบาลใช้ระบบเผด็จการตลอดชาติ ๕. ประชาชนขาดประสบการณ์ด้านประชาธิปไตย ๖. รุนแรงเป็นนิสัย ๗. ราชการไร้ความสามารถ ๘. สังคมขาดชนชั้นกลาง ๙. ชาตินิยมผู้นำตัวอย่าง ๑๐. สังคมสร้างระบบพรรคพวกพ้อง ๑๑. ชัดช้องด้วยแบ่งแยกแตกต่างจากสังคม ๑๒. พลเมืองไม่นิยมขันติธรรม

๒.๓.๓ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาทางการเมือง

ในการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองนั้น จะพบปรากฏการณ์ที่แตกต่างกันไปในแต่ละสังคม บางสังคมมีการเปลี่ยนแปลงในลักษณะที่ราบรื่น หรือใช้สันติวิธี แต่ในบางสังคมกลับใช้กำลังรุนแรงเข้าปะทะกัน บางสังคมมุ่งที่จะเปลี่ยนแปลงไปสู่ระบอบประชาธิปไตย แต่ในอีกสังคมกลับมุ่งที่จะเปลี่ยนแปลงไปสู่ระบอบเผด็จการ หลายสังคมที่มีรัฐบาลเป็นที่ยอมรับของประชาชน แต่มีอีกหลายรัฐบาลที่ไม่ได้รับการยอมรับจากประชาชนโดยทั่วไป ดังนั้นมีปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาทางการเมืองจึงแบ่งออกเป็น ๖ ประการ ดังนี้^{๒๕}

๑. ขั้นตอนของการเปลี่ยนแปลงของสังคม เขามองว่าในทุก ๆ สังคมจะต้องประสบกับการเปลี่ยนแปลงไปตามขั้นตอนหลายขั้นตอนเพื่อนำสังคมไปสู่ทันสมัย และสรุปว่าระบบการเมืองในสังคมที่ทันสมัยจะมีลักษณะอย่างไรนั้นส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในขั้นตอนของการเปลี่ยนแปลงของสังคมในอดีต เช่น ระบบการเมืองของอังกฤษ ถือได้ว่าเป็นแบบอย่างของระบบการเมืองแบบประชาธิปไตยที่มีการพัฒนาแล้ว เพราะในอดีตต้องอังกฤษได้เปลี่ยนแปลงสังคมจากแบบจารีตประเพณีไปสู่สังคมที่ทันสมัยอย่างเป็นขั้นตอน และเป็นไปอย่างราบรื่นไม่รวดเร็วหรือใช้กำลังรุนแรงอย่างในแถบลาตินอเมริกา

^{๒๕}สิทธิพันธ์ พุทธหุณ, **ทฤษฎีพัฒนาการเมือง**, พิมพ์ครั้งที่ ๗, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๑), หน้า ๔๗-๕๙.

๒. สภาพการณ์ทางเศรษฐกิจสังคมการเมือง และวัฒนธรรม นักวิชาการหลายท่านได้ชี้ให้เห็นว่าปัจจัยทางเศรษฐกิจสังคมการเมืองและวัฒนธรรมมีอิทธิพลต่อการพัฒนาการเมืองในประเทศหนึ่ง ๆ เป็นอย่างยิ่ง เช่น James Davies เสนอว่า การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในรูปของการปฏิวัตินั้นจะเกิดขึ้นในช่วงที่มีการพัฒนาเศรษฐกิจก้าวหน้าไปอย่างต่อเนื่องแล้วตามด้วยวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจอย่างกะทันหัน เป็นเหตุให้ช่องว่างระหว่างความคาดหวังของประชาชนกับความสามารถที่จะสนองตอบของระบบการเมืองขยายกว้างมาก ซึ่งประชาชนกับความสามารถที่จะสนองตอบของระบบการเมืองขยายกว้างมาก ซึ่งประชาชนจะอยู่ในฐานะที่ไม่สามารถทนต่อสภาพที่เป็นอยู่ได้อีกต่อไป

๓. สภาพแวดล้อมภายนอกประเทศ นอกจากการเปลี่ยนแปลงภายในประเทศและสภาพแวดล้อมนอกประเทศก็มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการเมืองภายในเหมือนกัน อิทธิพลจากต่างประเทศนี้ ส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปของแนวความคิด ค่านิยม เทคโนโลยี รูปแบบโครงสร้างต่าง ๆ ที่นำเข้ามาผลที่ได้รับก็คือสังคมจะขาดความเป็นอิสระในตนเอง และถูกรอบงำจากความคิดแบบตะวันตกซึ่งหลายประการที่ไม่อาจนำมาประยุกต์ให้เข้ากับสภาพการพัฒนาภายในได้ นอกจากนี้การแทรกแซงของต่างชาติอาจจะอยู่ในรูปของการแทรกแซงทางการเมือง การทหารหรือการเศรษฐกิจก็เป็นได้ ซึ่งเราอาจสรุปได้ว่าลักษณะของอิทธิพลจากต่างประเทศนี้มักจะเกิดขึ้นในช่วงหลังของการเปลี่ยนแปลงมากกว่าช่วงแรก ๆ

๔. ระยะเวลาที่เปลี่ยนแปลง ระยะเวลาที่สังคมเริ่มเปลี่ยนแปลงก็มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการเมืองในระยะต่อมาด้วย กล่าวคือ เชื่อกันว่าสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงในระยะหลัง ๆ รัฐจะมีบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมมาก ในขณะที่ชนชั้นกลางไม่เข้มแข็งพอ การพัฒนาประชาธิปไตยจึงเป็นไปได้ด้วยความลำบาก ผิดกับรัฐที่พัฒนาในระยะแรก ๆ ซึ่งค่อย ๆ แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างเป็นขั้นตอน ไม่ประสบกับปัญหาทางเศรษฐกิจ เช่น ภาวะเงินเฟ้อ ภาวะไร้การจ้างแรงงานหรือปัญหาทางการเมือง เช่น การเข้ามามีส่วนร่วมโดยทันทีทันใด ซึ่งปัญหาเหล่านี้ทำให้เกิดภาวะไร้เสถียรภาพทางการเมืองได้ ถ้าสถาบันทางการเมืองไม่มีประสิทธิภาพ

๕. ลำดับขั้นตอนหรือทิศทางของการเปลี่ยนแปลง เราจะพบว่าบางประเทศเริ่มเปลี่ยนแปลงโดยการสร้างเอกลักษณ์ประจำชาติ สร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันให้เกิดขึ้นภายในสังคมก่อน แล้วจึงค่อยขยายอำนาจของรัฐบาลกลาง ยินยอมให้มีพรรคการเมือง ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น ในที่สุดสังคมก็จะพัฒนาระบบประชาธิปไตยที่มั่นคง รัสเทอร์ อ่างในลักษณะเดียวกันนี้โดยชี้ให้เห็นว่า การพัฒนาการเมืองจะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพได้จะต้องมีเงื่อนไขของลำดับขั้นตอนการเปลี่ยนแปลงคือ เริ่มต้นด้วยการสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันให้เกิดขึ้นในชาติก่อน ตามมาด้วยการสร้างอำนาจอันชอบธรรมในการปกครองให้กับรัฐบาล แล้วจึงสร้างความเท่าเทียมหรือความเสมอภาคทางการเมืองที่หลัง ฮันติงตัน (Huntington) ได้เสนอแนะขั้นตอนของการเปลี่ยนแปลงที่เป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาโดยมองว่าถ้ามีการขยับขยายการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองออกไปก่อนที่สถาบันทางการเมืองจะได้รับการพัฒนาแล้ว จะมีผลให้เกิดภาวะไร้เสถียรภาพทางการเมืองได้

๖. อัตราการเปลี่ยนแปลง หมายถึง ความเร็วหรือช้าของการเปลี่ยนแปลงขององค์ประกอบต่าง ๆ ของการพัฒนาการเมือง การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองที่เป็นไปอย่าง

รวดเร็วจะมีผลทำให้เกิดความตึงเครียดขึ้นภายในสังคมอันจะนำไปสู่การวิกฤตทางการเมืองได้ เช่น การสร้างเมืองอย่างรวดเร็ว แต่ความเจริญทางอุตสาหกรรมอยู่ในระดับต่ำจะนำมาซึ่งความวุ่นวายในระบอบการเมืองได้ การเปลี่ยนแปลงในค่านิยมที่รวดเร็วอาจเป็นผลให้ระบบการเมืองไม่สามารถปรับตัวได้ทัน ความวุ่นวายก็อาจเกิดขึ้นได้ หรือการที่สังคมเมืองก้าวหน้าเติบโตเร็วกว่าสังคมชนบทก่อให้เกิดช่องว่างอันมหาศาล อันจะนำมาซึ่งวิกฤตการณ์ทางการเมืองได้เช่นกันดังนั้นสามารถสรุปได้ว่าปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาทางการเมืองจะต้องขึ้นอยู่กับ การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม การพัฒนาเทคโนโลยีความเจริญของอุตสาหกรรม รวมถึงระบอบการปกครองของประเทศนั้น ๆ ด้วย

ตารางที่ ๒.๑๐ แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาทางการเมือง

นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
สิทธิพันธ์ พุทธิพน, (๒๕๔๑, หน้า ๔๗-๕๙)	การพัฒนาทางการเมือง แบ่งออกเป็น ๑. ขั้นตอนของการเปลี่ยนแปลงของสังคม ๒. สภาพการณ์ทางเศรษฐกิจสังคมการเมือง และวัฒนธรรม ๓. สภาพแวดล้อมภายนอกประเทศ ๔. ระยะเวลาที่เปลี่ยนแปลง ระยะเวลาที่สังคมเริ่มเปลี่ยนแปลงก็มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการเมืองในระยะต่อมาด้วย ๕. ลำดับขั้นตอนหรือทิศทางของการเปลี่ยนแปลง ๖. อัตราการเปลี่ยนแปลง

๒.๓.๔ จุดวิกฤติหรือปัญหาสำคัญในการพัฒนาทางการเมือง

ความสนใจในเรื่องของการพัฒนาทางการเมืองและกระบวนการเมืองในประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศสหรัฐอเมริกา นั้นสามารถนำไปสู่การค้นคว้าวิจัยที่เรียกว่า การเมืองเปรียบเทียบ นอกเหนือจากความสนใจในเรื่องการพัฒนาเชิงเปรียบเทียบแล้ว ยังมีการจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อศึกษาการเมืองเปรียบเทียบขึ้น โดยมีสภาวิจัยสังคมศาสตร์ของสหรัฐอเมริกา (American Social Science Research Council) เป็นตัวตั้งตัวตี คณะกรรมการนี้ได้วิจัยปัญหาที่กีดขวางการเจริญเติบโตทางการเมือง โดยเรียกว่าปัญหาสำคัญหรือเป็นจุดวิกฤติ (Crises) ๖ จุด ได้แก่^{๒๖}

- ๑) เรื่องความสำนึกหรือความรู้สึกรู้ว่าเป็นหน่วยหนึ่งของชาติ
- ๒) การยอมรับว่าผู้ปกครองประเทศเป็นไปโดยชอบธรรม
- ๓) การเข้าถึงประชาชน
- ๔) การเข้าไปมีส่วนร่วมในวงการเมือง
- ๕) บุรณภาพภายในชาติ
- ๖) การกระจายหรือวิภาคผลประโยชน์ต่าง ๆ

^{๒๖} จีโรซค (บรรพต) วีระสัย, สุรพล ราชภัณฑารักษ์, สุรพันธ์ ทับสุวรรณ, รัฐศาสตร์ทั่วไป, พิมพ์ครั้งที่ ๑๒, หน้า ๔๑๖-๔๑๗.

จากแนวคิดปัญหาสำคัญหรือจุดวิกฤตดังกล่าวสอดคล้องอย่างกลมกลืนในหลายประเด็น กับแนวคิดวิกฤตการณ์อันเนื่องมาจากระบวนการสร้างความเป็นทันสมัยและถือเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาทางการเมือง ไว้ ๖ ประการ คือ^{๒๗}

๑. วิกฤตการณ์เรื่องของความผูกพัน (Identity Crisis) แบ่งได้เป็น ๔ รูปแบบ ได้แก่

๑) ความผูกพันต่อดินแดน ส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นกับประเทศเกิดใหม่ ทั้งนี้เนื่องจากเส้นแบ่งเขตแดนไม่ชัดเจน หรืออาจจะเกิดในประเทศที่เคยเป็นอาณานิคมมาก่อน หลังจากได้เอกราชจึงเกิดเป็นปัญหาขึ้น เนื่องจากแต่ละประเทศต่างก็พากันอ้างสิทธิในดินแดนที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียง ปัญหาเรื่องความผูกพันต่อชาติก็จะเกิดขึ้น

๒) ความผูกพันต่อกลุ่มทางสังคมหรือชนชั้นใด ๆ ซึ่งกลุ่มทางสังคมหรือชนชั้นใด ๆ มีบทบาทที่สำคัญยิ่งที่มีผลให้คนไปผูกพันอยู่กับหน่วยทางสังคมใด ๆ มากกว่าที่จะมีความผูกพันต่อชาติ ปัญหานี้เราพบได้จากกรณีในประเทศอเมริกากลางที่คนมีความจงรักภักดีต่อท้องถิ่นมากกว่าที่จะจงรักภักดีต่อชาติ

๓) ความผูกพันต่อกลุ่มเชื้อชาติ ในหลายประเทศที่ประกอบด้วยกลุ่มชนหลายเชื้อชาติรวมกัน แต่ละเชื้อชาติต่างมีขนบธรรมเนียม ภาษา ศาสนา และวัฒนธรรมที่เป็นของตัวเอง สำหรับประเทศเกิดใหม่มักจะมีปัญหาในเรื่องนี้

๔) ผลของการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วิกฤตการณ์เรื่องนี้เป็นผลพวงมาจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว และคนมีความเห็นแตกต่างกันมากขึ้น ความแตกต่างระหว่าง “ของเขา” กับ “ของเรา” จะเพิ่มมากขึ้น ความผูกพันของชาติก็จะถูกทำลายลง

๒. วิกฤตการณ์เรื่องของความชอบธรรม (Legitimacy Crisis) สรุปลงได้เป็น ๔ ประการ คือ

๑) มีข้อขัดแย้งกันหรือฐานที่มาในการใช้อำนาจไม่พอเพียง เมื่อสังคมมีการสร้างความเป็นทันสมัย คนเรียนรู้เพิ่มขึ้น ความเชื่อ ค่านิยมแบบดั้งเดิมจะถูกทำลายลงตามกระบวนการ Social Mobilization ฐานที่มาของอำนาจแบบดั้งเดิมจะค่อย ๆ สลายไป

๒) โครงสร้างของรัฐบาลอาจแตกแยกได้เนื่องมาจากมีการแข่งขันแย่งชิงอำนาจมากเกินไป และปราศจากกลุ่มสถาบันรองรับ ซึ่งวิกฤตการณ์นี้มาจากผู้นำเอง

๓) ประชาชนไม่ยอมรับฐานที่มาของอำนาจแบบดั้งเดิม ตลอดจนสัญญาแบบโกหกปกคลุมที่ผู้นำให้ไว้ และจะเป็นผลให้ผู้นำนั้นต้องถูกโค่นล้มไป

๔) กระบวนการเรียนรู้ดำเนินไปอย่างผิดพลาด โดยมากจะเกิดในประเทศกำลังเปลี่ยนแปลง เด็ก ๆ จะถูกสอนให้เคารพเชื่อฟังคำสั่งจากพ่อแม่โดยปราศจากการโต้แย้ง ผู้ใหญ่ถูกอบรมให้ฟังพาทหรือเชื่อฟังปฏิบัติตามผู้นำทางสังคมและการเมือง

๓. วิกฤตการณ์เรื่องของการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง (Political Participation Crisis) หมายถึงการเข้าไปเกี่ยวข้องในกระบวนการทางการเมือง วิกฤตการณ์นี้อาจเกิดขึ้นภายใต้สภาพการณ์ดังนี้

^{๒๗} สิทธิพันธ์ พุทธหุน, **ทฤษฎีพัฒนาการเมือง**, พิมพ์ครั้งที่ ๗, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๑), หน้า ๑๑๐-๑๑๕.

๑) ผู้ปกครองคิดไปว่าตนเองเท่านั้นที่มีสิทธิในการปกครองแต่เพียงผู้เดียว จึงไม่ยินยอมที่จะให้กลุ่มทางสังคมหรือผู้นำกลุ่มอื่นเข้าไปมีส่วนร่วม จึงเกิดความคับแคบใจ รวมทั้งเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบก้าวร้าว รุนแรง

๒) กลุ่มที่เรียกร้องต่อรัฐบาลให้สนองตอบต่อความต้องการของพวกเขาในลักษณะใด ๆ อาจมีการจัดตั้งกรอยู่ในรูปแบบของสถาบันซึ่งรัฐบาลมองว่าเป็นองค์กรที่ผิดกฎหมายจึงไม่สนองตอบ

๓) ผู้ปกครองอาจมองว่าข้อเรียกร้องเพื่อขอเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองไม่ถูกต้องเพราะใช้วิธีการที่ผิดกฎหมาย เช่น ใช้ความรุนแรง หรือการเดินขบวน เป็นต้น

๔) ผู้ปกครองอาจมองว่าข้อเรียกร้องบางอย่างของผู้ที่เข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นไม่ถูกต้องตามทำนองคลองธรรม เช่น เรียกร้องขอแบ่งแยกดินแดน ตั้งตัวเป็นประเทศอิสระ

๕) กลุ่มที่เรียกร้องขอเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองไม่ต้องการที่จะร่วมใช้อำนาจกับผู้นำปัจจุบัน แต่กลับต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงผู้ปกครองเสียใหม่

๔. วิฤตการณ์เรื่องของการเข้าถึงประชาชน (Penetration Crisis) จะดูจากโอกาสที่นโยบายของรัฐสามารถดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ ถูกต้องเที่ยงตรง พร้อมทั้งจะปรับตนเพื่อรับนโยบายนั้น ๆ วิฤตการณ์นี้อาจเกิดได้จากสาเหตุ ๔ ประการดังนี้

๑) การขยายอาณาเขตหรือได้ดินแดนเพิ่ม ทำให้รัฐบาลต้องขยายอำนาจให้ไปถึง ถิ่นดินแดนนั้น ๆ อยู่ห่างไกลจากศูนย์แห่งอำนาจมาก ปัญหาเรื่องการแบ่งแยกดินแดนก็จะตามมา

๒) ความแตกต่างกันในระหว่างท้องถิ่นต่าง ๆ ไม่ว่าจะอยู่ในรูปของภาษา ศาสนา เชื้อชาติ ความคาดหวัง อุดมการณ์ รัฐบาลกลางต้องให้ความสำคัญในทุก ๆ ท้องถิ่นในระดับเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน

๓) ชุมชนมีความเป็นอิสระในตนเองสูง ซึ่งมีประเพณี ภาษา ศาสนาของตนเอง เช่น ชาวจีนในมาเลเซีย เผ่าต่าง ๆ ที่รวมกันเป็นรัฐชาติในแอฟริกา วิฤตการณ์ของการเข้าถึงประชาชนเกิดขึ้นเมื่อผู้ปกครองส่วนกลางมองว่าความเป็นอิสระในตนเองของชุมชนย่อยนี้เป็นผลเสียต่อความเป็นหนึ่งเดียวกันของชาติ

๔) ชุมชนชาวนาในชนบทไม่ได้รับการเหลียวแลจากรัฐบาลกลางเท่าที่ควร ความแตกต่างระหว่างกับชนบทสามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน เมื่อมีการสร้างความเป็นทันสมัย กระบวน Social Mobilization จะเป็นตัวผลักดันให้ชาวนาเข้าไปมีส่วนร่วมเรียกร้องต่อรัฐบาลกลางในเรื่องของสวัสดิการทางสังคม การประกันราคาข้าว เป็นต้น

๕. วิฤตการณ์เรื่องของการแจกแจงทรัพยากรของสังคม (Distribution Crisis) อาจเกิดขึ้นเนื่องจากสังคมมีการสร้างความเป็นทันสมัยอันจะยังผลให้คนเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น และจะเรียกร้องให้รัฐบาลสนองตอบมากขึ้น ในขณะที่รัฐบาลเองก็จำเป็นต้องหาทางเพิ่มประสิทธิภาพในการแจกแจงทรัพยากรของสังคมไม่ว่าจะอยู่ในรูปของวัฒนธรรมหรือนามธรรมให้มากขึ้น เพื่อความอยู่รอดของตนเอง รัฐบาลที่มีความสามารถในการก่อให้เกิดการกระจายรายได้ สินค้าและบริการ ตลอดจนสิ่งที่มีคุณค่าของสังคมอื่น ๆ เช่น อำนาจและอิทธิพล รัฐบาลนั้นก็อาจรอดพ้นจากวิฤตการณ์นี้ไปได้

๖. วิฤตการณ์เรื่องของการเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน (Integration Crisis) ซึ่งเหลื่อมล้ำและเกี่ยวเนื่องกันกับวิฤตการณ์ของความชอบธรรม การแจกแจงทรัพยากรและการเข้ามีส่วนร่วม

ทางการเมือง นั่นคือถ้ารัฐบาลไร้ความสามารถในการสนองตอบในรูปของการแจกแจงทรัพยากรในสังคมอย่างเป็นธรรมแล้ว คนจะเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองมากยิ่งขึ้น ปัญหาความชอบธรรมของรัฐบาลจะตามมา เป็นผลให้รัฐบาลเกิดความสั่นคลอนแต่ในทางตรงกันข้าม ถ้ารัฐบาลสามารถให้บริการหรือสามารถเข้าถึงประชาชนแล้ว ความชอบธรรมก็จะเกิดขึ้น เป็นผลให้รัฐบาลเองมีเสถียรภาพ และจะยังผลให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันภายในชาติด้วย

กล่าวโดยสรุปจะเห็นได้ว่าการพัฒนาทางการเมือง หมายถึง กระบวนการที่เปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางการเมือง สังคมและเศรษฐกิจอย่างเป็นระบบ โดยมีพื้นฐานสำคัญอยู่ที่วัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชนที่จำต้องตอบสนองความต้องการของสังคมด้วยความเสมอภาค เป็นธรรม รวมถึงการเพิ่มบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนให้เป็นแกนสำคัญของการขับเคลื่อนระบบหรือองค์กรทางการเมืองด้วย และกระบวนการที่ดำเนินการไปนั้นสามารถตอบสนองประโยชน์ของส่วนรวมได้และมีความเป็นธรรมในการบริหารจัดการแล้วนั้น ย่อมเป็นการพัฒนาทางการเมืองที่สมบูรณ์แบบอย่างแท้จริง รวมถึงลักษณะและองค์ประกอบของการพัฒนาทางการเมือง จะต้องประกอบด้วย โครงสร้างการเมืองที่มีความแตกต่างและชำนาญเฉพาะ มีความเป็นอิสระในการบริหารจัดการโดยยึดประโยชน์ของส่วนรวมประเทศชาติ ยึดหลักความเสมอภาคและเป็นธรรม สุดท้ายจะต้องเพิ่มบทบาทการมีส่วนร่วมให้กับประชาชนสามารถตรวจสอบได้

ตารางที่ ๒.๑๑ แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญจุดวิกฤติหรือปัญหาสำคัญในการพัฒนาทางการเมือง

นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
จิรัช (บรรพต) วีระชัย, สุรพล ราชภัณฑารักษ์, สุรพันธ์ ทับสุวรรณ, (๒๕๔๒, หน้า ๔๑๖-๔๑๗)	จุดวิกฤติ (Crises) การพัฒนาทางการเมือง แบ่งออกเป็น ๖ จุด ได้แก่ ๑) เรื่องความสำนึกหรือความรู้สึกว่าเป็นหน่วยหนึ่งของชาติ ๒) การยอมรับว่าผู้ปกครองประเทศเป็นไปโดยชอบธรรม ๓) การเข้าถึงประชาชน ๔) การเข้าไปมีส่วนร่วมในวงการเมือง ๕) บุรณภาพภายในชาติ ๖) การกระจายหรือวิภาคผลประโยชน์ต่าง ๆ
สิทธิพันธ์ พุทธหุน, (๒๕๔๑, หน้า ๑๑๐-๑๑๕)	อุปสรรคต่อการพัฒนาทางการเมือง แบ่งออกเป็น ๖ ประการ คือ ๑. วิกฤติการณ์เรื่องของความผูกพัน ๒. วิกฤตการณ์เรื่องของความชอบธรรม ๓. วิกฤตการณ์เรื่องของการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง ๔. วิกฤตการณ์เรื่องความสามารถในการเข้าถึงประชาชน ๕. วิกฤตการณ์เรื่องของการแจกแจงทรัพยากรของสังคม ๖. วิกฤตการณ์เรื่องของความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

๒.๔ แนวคิดเกี่ยวกับส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม

แนวทางการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของนักการเมืองท้องถิ่นทุกระดับจำเป็นต้องให้มีมาตรการในการส่งเสริม สนับสนุน และการเสริมสร้างด้านคุณธรรมและจริยธรรมเป็นการสร้างจิตสำนึกในตนเอง เพื่อเป็นแนวทางให้กลุ่มบุคคลเหล่านี้ได้บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อชาติบ้านเมืองอย่างแท้จริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้นำหน่วยงานจะต้องทำตนให้เป็นแบบอย่างและเอาใจใส่ในการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของบุคลากรของตนให้เป็นหน่วยงานที่เป็นเลิศทางคุณธรรมและจริยธรรม การศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม จะกล่าวถึงประเด็นที่สำคัญ ได้แก่ ความหมายของคุณธรรม ความหมายของจริยธรรม องค์ประกอบของคุณธรรมและจริยธรรม ความสำคัญของคุณธรรมและจริยธรรม และนักวิชาการด้านงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมและจริยธรรม ดังจะกล่าวเป็นลำดับไป

๒.๔.๑ ความหมายของคุณธรรม

ความหมายที่คนเข้าใจกันส่วนใหญ่ว่า “คุณธรรมจริยธรรม” คำทั้งสองมีความหมายเป็นอันเดียว หรือมีความหมายเหมือนกัน ในความเป็นจริงคำว่า คุณธรรม กับคำว่า จริยธรรม เป็นคำที่แยกออกจากกันเป็น ๒ คำ และมีความหมายที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่าควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของคำว่า คุณธรรม และจริยธรรม

โดยยึดคุณธรรมนำความรู้สร้างคุณธรรมตระหนักสำนึกในคุณค่าของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความสามานฉันท์ สันติวิธี วิธีประชาธิปไตย พัฒนาคนโดยใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความร่วมมือของสถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันศาสนา และสถาบันการศึกษา โดยมีจุดเน้นเพื่อพัฒนาเยาวชนให้เป็นคนดี มีความรู้ และอยู่ดีมีสุขดังนั้น เพื่อให้การขับเคลื่อนดังกล่าวมีความชัดเจน เกิดประสิทธิภาพสูงสุดและสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม “คุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ” ที่ควรเร่งปลูกฝัง ประกอบด้วย^{๒๘}

๑. ความขยัน

ขยัน คือ ความตั้งใจเพียรพยายามทำหน้าที่การงานอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ อดทน ความขยันต้องปฏิบัติควบคู่กับการใช้สติปัญญาแก้ปัญหาจนเกิดผลสำเร็จผู้ที่มีความขยัน คือ ผู้ที่ตั้งใจทำอย่างจริงจังต่อเนื่องในเรื่องที่ถูกที่ควร เป็นคนสู้งานมีความพยายาม ไม่ท้อถอย กล้าเผชิญอุปสรรครักงานที่ทำตั้งใจทำหน้าที่อย่างจริงจัง

๒. ความประหยัด

ประหยัด คือ การรู้จักเก็บออม ถนอมใช้ทรัพย์สิน สิ่งของแต่พอควรพอประมาณให้เกิดประโยชน์คุ้มค่า ไม่ฟุ่มเฟือย ไม่ฟุ้งเฟ้อ ผู้ที่มีความประหยัด คือ ผู้ที่ดำเนินชีวิตความเป็นอยู่ที่เรียบง่ายที่ รู้จักฐานะการเงินของตนคิดก่อนใช้คิดก่อนซื้อ เก็บออม ถนอมใช้ทรัพย์สินสิ่งของอย่างคุ้มค่า รู้จักทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายของตนเองอยู่เสมอ

๓. ความซื่อสัตย์

^{๒๘}กระทรวงศึกษาธิการนโยบายเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษา, **คุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ**, (กรุงเทพมหานคร : ธรรมสาร, ๒๕๕๐), หน้า ๑๑-๑๒.

ซื่อสัตย์ คือ ประพฤติตรงไม่เอินเอียง ไม่มีเล่ห์เหลี่ยม มีความจริงใจ ปลอดภัยจากรู้สึก ลำเอียงหรืออคติผู้ที่มีความซื่อสัตย์ คือ ผู้ที่มีความประพฤติตรงทั้งต่อหน้าต่อวิชาชีพ ตรงต่อเวลา ไม่ใช้เล่ห์กล คดโกงทั้งทางตรงและทางอ้อม รับรู้หน้าที่ของตนเองและปฏิบัติอย่างเต็มที่ถูกต้อง

๔. ความมีวินัย

มีวินัย คือ การยึดมั่นในระเบียบแบบแผน ข้อบังคับ และข้อปฏิบัติ ซึ่งมีทั้งวินัยในตนเอง และวินัยต่อสังคมผู้มีวินัย คือ ผู้ที่ปฏิบัติตนในขอบเขต กฎ ระเบียบของสถานศึกษา สถาบัน/องค์กร/สังคมและประเทศ โดยที่ตนเองยินดีปฏิบัติตามอย่างเต็มใจและตั้งใจ

๕. ความสะอาด

สะอาด คือ ปราศจากความมัวหมองทั้งกาย ใจ และสภาพแวดล้อม ความผ่องใส เป็นที่เจริญตา ทำให้เกิดความสบายใจแก่ผู้พบเห็นผู้ที่มีความสะอาด คือ ผู้รักษาร่างกาย ที่อยู่อาศัย สิ่งแวดล้อม ถูกต้องตามสุขลักษณะฝึกฝนจิตใจมิให้ขุ่นมัว จึงมีความแจ่มใสอยู่เสมอ

๖. ความสุภาพ

สุภาพ คือ เรียบร้อย อ่อนโยน ละมุนละม่อม มีกิริยามารยาทที่ดีงาม มีสัมมาคารวะผู้ที่มีความสุภาพ คือ ผู้ที่อ่อนน้อมถ่อมตนตามสถานภาพและกาลเทศะ ไม่ก้าวร้าว รุนแรง วางอำนาจ ข่มผู้อื่นทั้งโดยวาจาและท่าทาง แต่ในเวลาเดียวกันยังคงมีความมั่นใจในตนเอง เป็นผู้มีการยาท วางตนเหมาะสมตามวัฒนธรรมไทย

๗. ความสามัคคี

สามัคคี คือ ความพร้อมเพียงกัน ความกลมเกลียวกัน ความปรองดองกัน ร่วมใจกัน ปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามที่ต้องการ เกิดงานการอย่างสร้างสรรค์ปราศจากการทะเลาะวิวาทไม่เอาไรดเอาเปรียบกัน เป็นการยอมรับความมีเหตุผล ยอมรับความแตกต่างหลากหลายทางความคิดความหลากหลายในเรื่องเชื้อชาติ ความกลมเกลียวกันในลักษณะเช่นนี้เรียกอีกอย่างว่า “ความสมานฉันท์” ผู้ที่มีความสามัคคี คือ ผู้ที่เปิดใจกว้างรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รับผิดชอบต่อตนทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตามที่ดี มีความมุ่งมั่นต่อการรวมพลัง ช่วยเหลือเกื้อกูลกันเพื่อให้การงานสำเร็จลุล่วง แก้ปัญหา และขจัดความขัดแย้งได้ เป็นผู้ที่มีเหตุผล ยอมรับความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรม ความคิด ความเชื่อ พร้อมทั้งจะปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติ

๘. ความมีน้ำใจมีน้ำใจ คือ ความจริงใจที่ไม่เห็นแก่เพียงตัวเองหรือเรื่องของตัวเอง แต่เห็นอกเห็นใจเห็นคุณค่าในเพื่อนมนุษย์ มีความเอื้ออาทรเอาใจใส่ ให้ความสนใจในความต้องการ ความจำเป็นความทุกข์สุขของผู้อื่น และพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกันผู้ที่มีน้ำใจ คือ ผู้ให้และผู้อาสาช่วยเหลือสังคม รู้จักแบ่งปัน เสียสละความสุขส่วนตนเพื่อทำประโยชน์แก่ผู้อื่นเข้าใจ เห็นใจผู้ที่มีความเดือดร้อน อาสาช่วยเหลือสังคมด้วยแรงกายสติปัญญา ลงมือปฏิบัติการเพื่อบรรเทาปัญหา หรือร่วมสร้างสรรค์สิ่งดีงามให้เกิดขึ้นในชุมชน

ความหมายของคำว่า “คุณธรรม” หมายถึง สภาพคุณงามความดี^{๒๔}

ความหมายในพจนานุกรมว่าคุณธรรมมีความหมาย ๒ นัยได้แก่นัยแรกคือความดีงามของลักษณะนิสัยหรือพฤติกรรมที่ได้กระทำตามกันมาจนเป็นความเคยชินความหมายนัยที่ ๒ คือคุณภาพ

^{๒๔}ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒, (กรุงเทพมหานคร : นานมีบุ๊คพับลิเคชันส์, ๒๕๔๖), หน้า ๒๕๓.

ของบุคคลที่ได้กระทำตามความคิดและตามมาตรฐานของสังคมซึ่งเกี่ยวกับความประพฤติและหลักศีลธรรม

การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนนั้น จำเป็นที่จะต้องปลูกฝังในทุก ๆ เรื่องที่อยู่ในหลักคำสอนของศาสนา ไม่ควรที่จะไปเจาะจงที่หลักคำสอนใดศาสนาหนึ่ง เพราะทุกหลักคำสอน ล้วนแต่เป็นสิ่งที่ดี คุณธรรม จริยธรรมต่าง ๆ ก็เหมือนกัับวิตามิน ที่จะคอยมาบำรุงจิตใจ ให้เด็กนักเรียนเป็นคนดี และสามารถที่จะอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข เราต้องการให้มนุษย์ทุกคนเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่ามากที่สุดในโลก และต้องการให้ทุกคนเป็นคนดีมีคุณค่า เราต้องช่วยกันปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้เกิดในตัวมนุษย์ทุกคนให้ได้ นั่น หมายถึง เราต้องการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมอย่างถูกวิธีมีวิธีที่หลากหลาย เพื่อให้ทุกคนมีคุณธรรมจริยธรรมที่สูงขึ้น คุณธรรมจริยธรรมนั้นเป็นสิ่งที่ตั้งงามควรนามาประพฤติปฏิบัติ เพราะจะนำความสุขความเจริญ และความมั่นคงมาสู่ตนเอง สังคม และประเทศชาติได้จริยธรรมของประชากรเป็นสิ่งแรกที่ทุกประเทศจะต้องคำนึงถึง ไม่ว่าจะประเทศนั้นจะเป็นประเทศที่เจริญมาก ซึ่งหมายถึงประเทศที่มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมถึงขั้นระดับสูงมาก ประเทศที่เจริญปานกลางซึ่งหมายถึงประเทศที่มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมขั้นระดับปานกลาง หรือประเทศที่ไม่เจริญซึ่งหมายถึงเป็นประเทศที่มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมอยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากจริยธรรมของประชากรเป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่จะทำให้ประเทศนั้นอยู่รอดได้หรือไม่ ดังที่ได้ทราบแล้วว่าหากมีประชากรที่มีจริยธรรมสูงประเทศชาตินั้นก็จะมี ความสงบสุขและมีความเจริญรุ่งเรือง ในทางตรงกันข้าม หากมีประชากรที่มีจริยธรรมต่ำ ประเทศชาตินั้นก็จะมีแต่ความยุ่งเหยิงวุ่นวายและยากที่เจริญรุ่งเรืองได้ ด้วยเหตุนี้จริยธรรมของประชากรจึงเป็นสิ่งสำคัญที่สุดต่อทุกประเทศ ในประเทศที่เจริญที่ได้มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมอยู่ในขั้นระดับสูงมากรวมทั้งประชากรส่วนใหญ่เป็นผู้มีจริยธรรมสูง แต่ก็ยังคงต้องไม่ละเลยต่อการปลูกฝังจริยธรรมให้แก่ประชากร และพยายามหาทางสนับสนุนให้ประชากรเป็นผู้มีจริยธรรมสูง อยู่เสมอ ในประเทศที่เจริญปานกลางที่มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมขั้นระดับปานกลางนั้น ต้องเน้นหนักในเรื่องการปลูกฝังจริยธรรมให้แก่ประชากรให้มาก และต้องพยายามหาทางสนับสนุนให้ประชากรมีระดับจริยธรรมที่สูง ส่วนใหญ่ประเทศที่ยังไม่เจริญที่มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม ในระดับต่ำนั้น สิ่งแรกที่ต้องคำนึงถึงก็คือ การพัฒนาบุคคลซึ่งได้แก่การปลูกฝังจริยธรรมให้แก่บุคคล นั้นเอง รวมทั้งการดำเนินการปลูกฝังจริยธรรมให้แก่บุคคลเพื่อช่วยให้ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ เป็นผู้ที่มีจริยธรรมสูงด้วย^{๓๐}

“คุณธรรม” หมายถึง ธรรมที่เป็นคุณ ความดีงาม สภาพที่เกื้อหนุน^{๓๑} คุณธรรม คือ การกระทำความดี เป็นสิ่งที่ทำไปแล้วตนเองไม่เดือนร้อน ผู้อื่นไม่เดือนร้อนเป็นประโยชน์ทั้งสองฝ่าย และสิ่งที่ทำไปเป็นประโยชน์เกื้อกูลด้วยประการทั้งปวง^{๓๒} “คุณธรรม” ซึ่งตรงกับภาษาอังกฤษว่า

^{๓๐}มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์, พัฒนาการวัยรุ่นและการอบรม, (นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๔๖), หน้า ๕๔.

^{๓๑}พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต), พจนานุกรมพุทธศาสน์ฉบับประมวลศัพท์, พิมพ์ครั้งที่ ๑๗, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พระพุทธศาสนาของธรรมสภา, ๒๕๕๔), หน้า ๕๑.

^{๓๒}สมผิว ชื่นตระกูล, ความเป็นครู, (เอกสารประกอบการสอน), (เชียงใหม่ : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏเชียงใหม่, ๒๕๓๖), หน้า ๗.

“Virtue” ไว้ ๒ ประการด้วยกัน คือ ๑) หมายถึง ความดีงามของลักษณะนิสัย หรือพฤติกรรมที่เกิดจากการกระทำจนเคยชิน ๒) หมายถึง คุณภาพที่บุคคลได้กระทำตามความคิด และมาตรฐานของสังคมเกี่ยวกับความประพฤติและศีลธรรม คำจำกัดความไว้ว่าคุณธรรมคือความรู้สึกผิดชอบชั่วดีเป็นกฎเกณฑ์และมาตรฐานของการประพฤติและปฏิบัติในสังคมและทำให้บุคคลมีการพัฒนาจนกระทั่งมีลักษณะพฤติกรรมเป็นของตนเองมาตรฐานการตัดสินใจของสังคมจะเป็นเครื่องตัดสินว่าการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมเช่นนั้นเป็นเรื่องที่ผิดหรือถูก คุณธรรมเป็นคุณสมบัติของบุคคลซึ่งทำให้ผู้มีความรู้จักแสวงหาคุณธรรมคุณงามความดี และทำให้เขาได้บรรลุถึงจุดหมายอันดีเลิศทั้งในด้านความประพฤติทั่วไปหรือขอบเขตจำกัดแห่งความประพฤติ^{๓๓} “คุณธรรม” หมายถึง หลักธรรมจริยาที่สร้างความรู้สึกผิดชอบชั่วดีทางศีลธรรมมีคุณงามความดีภายในจิตใจจนเต็มเปี่ยมไปด้วยความสุขความยินดีการกระทำที่ดีย่อมได้รับผลของความดีคือความชื่นชมยกย่องในขณะที่การกระทำชั่วย่อมได้รับผลของความชั่วคือความเจ็บปวดหรือความทุกข์ต่างๆ^{๓๔}

คุณ หมายถึง ค่าที่มีอยู่ในแต่ละสิ่งซึ่งเป็นที่ตั้งแห่งความยึดถือ เป็นไปได้ทั้งทางดีและทางร้าย คือ ไม่ว่าจะทำให้จิตใจยินดีหรือยินร้ายก็เรียกว่า “คุณ” ซึ่งเป็นไปตามธรรมชาติของมัน ส่วนคำว่า ธรรม มีความหมาย ๔ อย่าง คือ ๑. ธรรมะ คือ ธรรมชาติ ๒. ธรรมะ คือ กฎของธรรมชาติที่เรามีหน้าที่ต้องเรียนรู้ ๓. ธรรมะ คือ หน้าที่ตามกฎของธรรมชาติ เรามีหน้าที่ต้องปฏิบัติ ๔. ธรรมะ คือ ผลจากการปฏิบัติหน้าที่นั้น เรามีหน้าที่จะต้องมี หรือใช้มันอย่างถูกต้อง^{๓๕} การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในด้านการฝึกอบรมหรือปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม พระพุทธศาสนามองมนุษย์ทุกคนว่าเป็น “เวไนยสัตว์” ที่มีศักยภาพในตัวเองที่จะพัฒนาทางด้านคุณธรรมจริยธรรมให้สูงขึ้น ตามลำดับจนบรรลุเป้าหมายสูงสุดแห่งชีวิตได้ แนวทางปลูกฝังนั้น พระพุทธศาสนายอมรับทั้งอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมและการใช้ปัญญาพิจารณาหาเหตุผล ว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้เกิดการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลเท่านั้น องค์ประกอบทั้งสองนี้ต้องเสริมหรือเกื้อหนุนกันประสานกันด้วยดี การพัฒนาจริยธรรมจึงเป็นไปด้วยความดี องค์ประกอบทั้ง ๒ คือ ๑. ปรโตโฆสะ สิ่งแวดล้อมภายนอก หมายถึงสิ่งแวดล้อมทางสังคมทั่วไปที่ดี ที่เกื้อกูลแก่การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในที่นี้เน้นไปที่ “กัลยาณมิตร” คือผู้ตอบคอยให้คำแนะนำที่ดี เช่น บิดา มารดา ครู อาจารย์ และท่านผู้รู้ทั้งหลาย เด็กที่มีปรโตโฆสะที่ดีพร้อมจะก้าวทางจริยธรรมมากกว่าเด็กที่อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่เอื้ออำนวย ๒. โยนิโสมนสิการ การรู้จักใช้ปัญญาพิจารณาหาเหตุผลใช้ความคิดถูกวิธี รู้จักคิด คือคิดแยกแยะ และสืบหาต้นตอ ตามหลักความสัมพันธ์แห่งเหตุปัจจัยต่าง ๆ พุดให้เข้าใจง่าย คือ คิดเป็นแก้ปัญหาเป็น^{๓๖}

สรุปได้ว่า คุณธรรม เป็นสิ่งที่มีคุณค่าและมีประโยชน์ ความดี ความงาม ความถูกต้อง ในการแสดงออกทั้งกาย วาจาใจ ของแต่ละบุคคล เป็นลักษณะของความรู้สึกนึกคิดทางจิตใจ เป็นสภาพ

^{๓๓}ชัยวัฒน์ อัดพัฒน, **จริยศาสตร์**, (กรุงเทพมหานคร : สหบุรุษสาส์นการพิมพ์, ๒๕๕๖), หน้า ๑๒.

^{๓๔}ประภาศรี สีหอำไพ, **พื้นฐานการศึกษาทางศาสนาและจริยธรรม**, พิมพ์ครั้งที่ ๔, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๐), หน้า ๗.

^{๓๕}พุทธทาสภิกขุ, **แนะแนวจริยธรรม**, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท ศิริพิพัฒน์, ๒๕๕๕), หน้า ๓.

^{๓๖}เสฐียรพงษ์ วรรณปก, **การปลูกฝังจริยธรรมในแนวทางการพัฒนาค่านิยมและคุณธรรมของเยาวชนในปัจจุบัน**, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท พี. เอ. ลีฟวิ่ง จำกัด, ๒๕๓๓), หน้า ๒๗.

คุณงามความดีที่สั่งสมอยู่ในจิตใจของมนุษย์เป็นเวลายาวนาน เป็นตัวกระตุ้นให้มีการประพฤติปฏิบัติ อยู่ในกรอบที่ดีงาม คุณธรรมเป็นสิ่งที่ดีงามทางจิตใจ เป็นคุณค่าของชีวิตในการบำเพ็ญประโยชน์ ช่วยเหลือเกื้อกูลแก่เพื่อนมนุษย์ ให้เกิดความรักสามัคคี ความอบอุ่นมั่นคงในชีวิต ดังนั้นคุณธรรมเป็น บ่อเกิดของจริยธรรมอันมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกันทั้งหมดคือเมื่อปฏิบัติตามข้อธรรมข้อใดข้อหนึ่ง แล้วย่อมเกี่ยวข้องกับข้อธรรมข้ออื่น ๆ

ตารางที่ ๒.๑๒ แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญความหมายของคุณธรรม

นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
กระทรวงศึกษาธิการนโยบายเร่งรัดการปฏิรูป การศึกษา, (๒๕๕๐, หน้า ๑๑-๑๒)	คุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ ประกอบด้วย ๑. ความขยัน ๒. ความประหยัด ๓. ความ ซื่อสัตย์ ๔. ความมีวินัย ๕. ความสะอาด ๖. ความสุขภาพ ๗. ความสามัคคี ๘. ความมีน้ำ ใจมีน้ำใจ
ราชบัณฑิตยสถาน, (๒๕๔๖, หน้า ๒๕๓)	มีความหมาย ๒ นัย ได้แก่ นัยที่ ๑ คือ ความดี งามของลักษณะนิสัยหรือพฤติกรรมที่ได้กระทำ ตามกันมาจนเป็นความเคยชินความหมาย และ นัยที่ ๒ คือ คุณภาพของบุคคลที่ได้กระทำตาม ความคิดและตามมาตรฐานของ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, (๒๕๔๖, หน้า ๕๔)	ธรรม คือ คุณความดีงามที่เกื้อหนุน
พระพรหมคุณาภรณ์, (ป.อ. ปยุตโต), (๒๕๕๔, หน้า ๕๑)	การทำความดี คือ สิ่งที่ทำไปแล้วตนเอง ไม่เดือดร้อน ผู้อื่นไม่เดือดร้อนเป็นประโยชน์ทั้ง สองฝ่าย
ประภาศรี สีหอำไพ, (๒๕๕๐, หน้า ๗)	หลักธรรมจริยาที่สร้างความรู้สึกริดรอยในชีวิต ทางศีลธรรมมีคุณงามความดีภายในจิตใจจน เต็มเปี่ยมไปด้วยความสุขความยินดีการกระทำที่ ดีย่อมได้รับผลของความดี
พุทธทาสภิกขุ, (๒๕๐๕, หน้า ๓)	“คุณ” ซึ่งเป็นไปตามธรรมชาติของมัน ส่วนคำ ว่า ธรรม มีความหมาย ๔ อย่าง คือ ๑. ธรรมะ คือ ธรรมชาติ ๒. ธรรมะ คือ กฎของธรรมชาติที่ เรามีหน้าที่ต้องเรียนรู้ ๓. ธรรมะ คือ หน้าที่ตาม กฎของธรรมชาติ เรามีหน้าที่ต้องปฏิบัติ ๔. ธรรมะ คือ ผลจากการปฏิบัติหน้าที่นั้น เรามี หน้าที่จะต้องมี หรือใช้มันอย่างถูกต้อง
เสฐียรพงษ์ วรรณปก, (๒๕๓๓, หน้า ๒๗)	การพัฒนาจริยธรรมจึงเป็นไปด้วยความดี องค์ประกอบทั้ง ๒ คือ ๑. โปรโตโซส ๒. โยนิโส มนสิการ

๒.๔.๒ ความหมายของจริยธรรม

จริยธรรมมีความหมายใกล้เคียงกับคำว่าจริยศาสตร์ นอกจากนี้ ยังมีคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันอีกหลายคำ บางครั้งก็มีการนำมาใช้แทนกัน ซึ่งให้ความหมายทั้งที่เหมือนกันและแตกต่างกัน ดังนั้น การทำความเข้าใจความหมายและขอบข่ายของจริยธรรมกับศัพท์เกี่ยวข้องในหลายมุมมอง ทำให้ทราบถึงทรรศนะมุมมองของผู้รู้ต่าง ๆ ที่พยายามศึกษาแนวคิดจริยธรรมในด้านที่แตกต่างกัน

จริยธรรม หมายถึง ระบบกฎเกณฑ์สำหรับวิเคราะห์การกระทำผิดหรือถูกของบุคคล จริยธรรมเปลี่ยนแปลงวิวัฒนาการจากประสบการณ์ของบุคคลซึ่งบรวมนำมาประกอบของจริยธรรมออกเป็น ๓ มิติคือ ๑.ความรู้ (Knowledge) ๒.ความประพฤติ (Conduct) ๓. ความรู้สึก (Feeling) จริยธรรมเป็นเขตของความเชื่อในสิ่งคมหนึ่งๆเกี่ยวกับอุปนิสัยและความประพฤติว่าจะอะไร เป็นสิ่งที่คนทั้งหลายพยายามที่จะประพฤติปฏิบัติ จริยธรรม คือ องค์ประกอบของกฎเกณฑ์ต่างๆที่บุคคลยอมรับว่าถูกต้องเป็นสิ่งที่ดีที่ควรเป็นแนวทางในการปฏิบัติเพื่อให้ได้รับการยอมรับจากสังคม จริยธรรมว่า หมายถึง คุณธรรมหรือการกระทำในสิ่งที่ถูกที่ควรซึ่งถือว่าเป็นหลักและระเบียบความประพฤติที่ดีงาม วิธีการสอนจริยธรรมแก่นักศึกษาวัยรุ่น ให้ประสบความสำเร็จ โดยเฉพาะในประเด็นที่เกี่ยวกับการสอนว่าอะไรถูกอะไรผิดอาจารย์ผู้สอนต้องให้ความสำคัญต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาจริยธรรมใน ๓ ประเด็นหลัก คือ ๑.ด้านวัฒนธรรม ๒.ด้านปรัชญาและความเชื่อ ๓. ด้านศาสนานอกจากนี้จะต้องคำนึงถึงแรงผลักดันทางสังคม เป็นสำคัญนอกจากนี้สื่อต่าง ๆ ก็มีส่วนสำคัญในการส่งเสริม หรือ อาจจะขัดแย้ง ต่อการปลูกฝังค่านิยมทัศนคติคำสอนที่เกี่ยวกับจริยธรรม จากคำสอนที่มาจากครอบครัวศาสนาและสถานศึกษา^{๓๗}

การปลูกคุณธรรมจริยธรรมประกอบด้วยปัจจัยต่าง ๆ ๑๐ ประการ ดังนี้

๑. มีจิตสำนึกที่รับผิดชอบต่อครอบครัวและสังคม
๒. มีวิธีการผสมผสานคุณธรรม จริยธรรม เข้ากับวิถีชีวิตโดยรวม
๓. เล็งเห็นประโยชน์ และให้ความสำคัญกับการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม
๔. มีผู้นำที่ประพฤติตนเป็นแบบอย่าง ของผู้มีคุณธรรมจริยธรรม สร้างความเลื่อมใสศรัทธาจากบุคคลรอบข้าง
๕. ยึดแนวทางของศาสนาเป็นวิถีนำในการดำเนินการอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง
๖. มีการยอมรับและให้เกียรติซึ่งกันและกัน มองบุคคลอื่นในด้านบวก สร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างกันและกัน
๗. มีการสื่อสารที่ดีกับบุคคลทั้งในภายในและภายนอกองค์กร มีการสนับสนุนให้กำลังใจสมาชิกในองค์กรที่กระทำความดีอย่างสม่ำเสมอ
๘. มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานนอกองค์กร เพื่อสนับสนุนกันและกันในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้บรรลุเป้าหมาย
๙. ยึดมั่นในความดีงามและหมั่นกระทำอย่างสม่ำเสมอ

^{๓๗}DiGiacomo, James J, “Teaching Right From Wrong : The Moral Education of today’s Youth,” *National Catholic Education*, (Washington: DC, 2000), pp. 39 – 48.

๑๐. มีเครือข่ายเชื่อมโยง และการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายทั้งฝ่ายให้และฝ่ายรับ ทำให้สามารถดำเนินงานได้ในหลายบริบท^{๓๘}

“จริยธรรม” แปลว่า เป็นสิ่งที่พึงประพฤติจะต้องประพฤติในส่วนศีลธรรมนั้นหมายถึงสิ่งที่กำลังประพฤติอยู่หรือประพฤติแล้วจริยธรรมหรือ Ethics อยู่ในรูปของปรัชญาคือสิ่งที่ต้องคิดต่องานนี้ ส่วนเรื่องศีลธรรม Morality นี้ต้องทำอยู่จริงๆ เพราะเป็นปัญหาเฉพาะหน้า^{๓๙} จริยธรรม ใ้ว่า เป็นเรื่องของการดำเนินชีวิตในด้านต่าง ๆ ดังนี้ ๑. พฤติกรรมทางกาย วาจา และการใช้อินทรีย์ ในการสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ๒. จิตใจของเรา ซึ่งมีเจตจำนง ความตั้งใจ แรงจูงใจที่จะทำให้เรามีพฤติกรรมสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมอย่างไร ตามภาวะและคุณสมบัติต่าง ๆ ของจิตใจนั้นๆ ๓. ปัญญา ความรู้ ซึ่งเป็นตัวชี้ทางให้ว่าเราจะสัมพันธ์อย่างไรจึงจะได้ผล และเป็นตัวจำกัดขอบเขตว่าเราจะสัมพันธ์กับอะไร จะใช้พฤติกรรมได้แค่ไหน เรามีปัญญา มีความรู้แค่ไหนเราก็ใช้พฤติกรรมได้ในขอบเขตนั้น ถ้าเราขยายปัญญาความรู้ออกไป เราก็มีพฤติกรรมที่ซับซ้อนและได้ผลดียิ่งขึ้น^{๔๐} จริยธรรม หมายถึง ความประพฤติอันพึงปฏิบัติต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และสังคม ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองในสังคมการที่จะปฏิบัติเช่นนั้นได้ ผู้ปฏิบัติจะต้องรู้จักว่าสิ่งใดผิดสิ่งใดถูก ดังนั้น การปฏิบัติตามหลักธรรมจะต้องประกอบกันทั้ง ความรู้สึกทางจิตใจ และการปฏิบัติทางกายอันสอดคล้องกับความรู้สึกทางจิต^{๔๑} “จริยธรรม” ใ้ว่า หมายถึงหลักการ ศีลธรรม ความรู้สึกผิดชอบชั่วดี พฤติกรรมอันดีงามที่ปลูกฝังอยู่ในตัวบุคคลสามารถใช้เป็นแนวทางให้แก่บุคคลในการประพฤติปฏิบัติที่ถูกต้อง เป็นที่ยอมรับในสังคม เป็นเกณฑ์ในการตัดสินพฤติกรรมของบุคคลว่าสิ่งใดดีหรือไม่ดี ควรจะทำหรือไม่ควรทำ^{๔๒} “จริยธรรม” หมายถึง ความประพฤติหรือการกระทำทางกาย ทางวาจา และทางใจ ที่ดีงามเป็นที่ยอมรับของสังคม รวมทั้งหลักเกณฑ์ มาตรฐานของความประพฤติที่เป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อผู้อื่น ต่อสังคม เพื่อให้เกิดความสันติสุขในสังคม^{๔๓} จริยธรรม หมายถึง หลักเกณฑ์การตัดสินใจ ความถูกผิดของพฤติกรรม หลักเกณฑ์การประเมินผลดี ผลเสียขอพฤติกรรม และปฏิกิริยาต่อ

^{๓๘}สายฤดี วรกิจโกศาทร และคณะ, “คุณลักษณะและกระบวนการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมในประเทศไทย”, รายงานวิจัย, ทูลสนับสนุนงานวิจัยจาก (กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรมสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน), ๒๕๕๒), หน้า ๖.

^{๓๙}พุทธทาสภิกขุ, พุทธทาสแนวจริยธรรมร่วมสมัย ชุดที่ ๓, จุดหมายปลายทางและตัวแท้ของจริยธรรม, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ดวงตะวัน, ๒๕๕๓), หน้า ๙๕.

^{๔๐}พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต), พัฒนาการแบบองค์รวมของเด็กไทย, (โครงการตำราสำนักที่ปรึกษากรมอนามัย : กระทรวงสาธารณสุข, ๒๕๔๖), หน้า ๑๕.

^{๔๑}พนัส หันนาคินทร์, การสอนค่านิยมและจริยธรรม, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พิมพ์เนต, ๒๕๕๑), หน้า ๔๔.

^{๔๒}เพ็ญแข ประจันปัจจนิกและคณะ, “การยกระดับคุณธรรมจริยธรรมของสังคมไทยเพื่อการปฏิรูปสังคม : แนวทางและการปฏิบัติ”, รายงานวิจัย, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๕๑), หน้า ๑๔.

^{๔๓}ทิตนา แคมมณี, ศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๗), หน้า ๔๗.

พฤติกรรมต่างๆ ไม่ว่าจะ เป็นพฤติกรรมทางบวกหรือพฤติกรรมทางลบ^{๔๔} จริยธรรม หมายถึง พฤติกรรมที่เป็นรูปแบบของการปฏิบัติตนการดำเนินตนที่มีความเหมาะสมแก่ภาวะฐานนะกาลเทศะ และเหตุการณ์ปัจจุบัน^{๔๕} จริยธรรม แยกออกเป็น จริย+ธรรม คำว่า จริยะ หมายถึง ความประพฤติ หรือกิริยาที่ควรประพฤติ ส่วนคำว่า ธรรม มีความหมายหลายอย่าง เช่น คุณความดี หลักคำสอนของ ศาสนา หลักปฏิบัติ เมื่อนำคำทั้งสองมารวมกันเป็น “จริยธรรม” จึงได้ความหมายตามตัวอักษรว่า “หลักความประพฤติ” หรือ “แนวทางของการประพฤติ”

องค์ประกอบของจริยธรรมว่า จริยธรรมเป็นเครื่องกำหนดหลักปฏิบัติในการดำรงชีวิต เป็นแนวทางให้อยู่ร่วมกันอย่างสงบเรียบร้อย ประกอบด้วยองค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

๑. ระเบียบวินัย (discipline) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่ง สังคมที่ขาดกฎเกณฑ์ทุกคน สามารถทำทุกอย่างได้ตามอำเภอใจ ย่อมเดือดร้อนระส่ำระสาย ขาดผู้นำ ผู้ตามขาดระบบที่กระชับ ความเข้าใจ เป็นแบบแผนให้ยึดถือปฏิบัติ การหย่อนระเบียบวินัยทำให้เกิดการละเมิดสิทธิและหน้าที่ ตามบทบาทของแต่ละบุคคลชาติใดไร้ระเบียบวินัยย่อมยากที่จะพัฒนาไปได้ทัดเทียมชาติอื่น จึงควร ประพฤติตามจารีตประเพณีของสังคม

๒. สังคม (society) การรวมกลุ่มกันประกอบกิจกรรมอย่างมีระเบียบแบบแผนก่อให้เกิด ขนบธรรมเนียมที่ดีงาม มีวัฒนธรรมอันเป็นความระเบียบเรียบร้อย และศีลธรรมอันดีของประชาชน เป็นกลุ่มที่ขยายวงกว้าง เรียกว่า สังคม

๓. อิสระเสรี (autonomy) ความมีสำนึกในมโนธรรมที่พัฒนาเป็นลำดับ ก่อให้เกิดความ อิสระ สามารถดำรงชีวิตตามสิ่งได้เรียนรู้จากการศึกษาและประสบการณ์ในชีวิตมีความสุขอยู่ใน ระเบียบวินัยและสังคมของตน เป็นค่านิยมสูงสุดที่คนได้รับการขัดเกลาแล้วสามารถบำเพ็ญตนตาม เสรีภาพเฉพาะตนได้อย่างอิสระ สามารถปกครองตนเองและชักนำตนเองได้อยู่ในทำนองคลองธรรม^{๔๖}

การปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมแก่นักเรียนไว้ว่าเราต้องการให้มนุษย์ทุกคนเป็น ทรัพยากรที่มีคุณค่ามากที่สุดในโลก และต้องการให้ทุกคนเป็นคนดีมีคุณค่า เราต้องช่วยกันปลูกฝัง คุณธรรมจริยธรรมให้เกิดในตัวมนุษย์ทุกคนให้ได้นั่นหมายถึง เราต้องการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม อย่างถูกวิธี เพื่อให้ทุกคนมีคุณธรรมจริยธรรมสูงขึ้น คุณธรรมและจริยธรรมนั้นเป็นสิ่งที่ดีงามควรนำ มาประพฤติ เพราะจะนำความสุขความเจริญ ความมั่นคงมาสู่ประเทศชาติ สังคม และบุคคลได้^{๔๗}

สรุปได้ว่า จริยธรรม เป็นการประพฤติปฏิบัติของบุคคลที่แสดงออกถึงความดีงามทั้งต่อ ตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อสังคม เพื่อให้เกิดความสงบสุข ความเจริญรุ่งเรือง เป็นประโยชน์ต่อสังคมและ การพัฒนาประเทศชาติ พฤติกรรมที่แสดงออกให้เห็นถึงการปฏิบัติดี ปฏิบัติถูกต้อง เป็นกรอบกำหนด

^{๔๔}ชัยพร วิชาวุธ, แนวคิดและการพัฒนาการใหม่ในการปลูกฝังจริยธรรมในจริยธรรมศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : ม.ป.พ., ๒๕๓๑), หน้า ๖.

^{๔๕}พระธรรมญาณมุนี, (ทองย้อย กิตติทินโน), พระธรรมญาณมุนี ๘๔, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อัมรินทร์การพิมพ์, ๒๕๓๑), หน้า ๑๐๓.

^{๔๖}ประกาศรี สีสหอำไพ, พื้นฐานการศึกษาทางศาสนาและจริยธรรม, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๐), หน้า ๔๘.

^{๔๗}วสิน อินทสระ, จริยธรรมกับบุคคล หนังสือเรียนสมบูรณ์แบบ รายวิชา ๓๐๗, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, ๒๕๓๘), หน้า ๕.

ไว้เพื่อให้สังคมเกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย มีความร่มเย็นเป็นสุข มีความรักความสามัคคีและมีความปลอดภัยในการดำเนินชีวิตสามารถประมวลคำว่า “คุณธรรม” และ “จริยธรรม” เข้าด้วยกันได้ เป็น “คุณธรรมจริยธรรม” (Moral Virtues) มีความหมายว่า เป็นการประพฤติ ปฏิบัติที่เป็นสิ่งที่ดีงาม ถูกต้องตามมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับของสังคม

ตารางที่ ๒.๑๓ แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญความหมายของจริยธรรม

นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
DiGiacomo, James J, (2000, pp.39 – 48)	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาจริยธรรมใน ๓ ประเด็นหลัก คือ ๑. ด้านวัฒนธรรม ๒. ด้านปรัชญาและความเชื่อ ๓. ด้านศาสนา
สายฤดี วรกิจโกคาทร (๒๕๕๒, หน้า บทคัดย่อ)	การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมประกอบด้วยปัจจัยต่าง ๆ ๑๐ ประการ ดังนี้ ๑. มีจิตสำนึกที่รับผิดชอบ ๒. มีวิธีการผสมผสานคุณธรรม จริยธรรม ๓. เล็งเห็นประโยชน์ และให้ความสำคัญกับการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ๔. มีผู้นำที่ประพฤติตนเป็นแบบอย่างของผู้มีคุณธรรมจริยธรรม ๕. ยึดแนวทางของศาสนาเป็นวิถีนำในการดำเนินการ ๖. มีการยอมรับและให้เกียรติซึ่งกันและกัน ๗. มีการสื่อสารที่ดีกับบุคคลทั้งในภายในและภายนอกองค์กร ๘. มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานนอกองค์กร ๙. ยึดมั่นในความดีงาม และหมั่นกระทำอย่างสม่ำเสมอ ๑๐. มีเครือข่ายเชื่อมโยง
พุทธทาสภิกขุ, (๒๕๕๓, หน้า ๙๕)	สิ่งที่พึงประพฤติจะต้องประพฤติในส่วนศีลธรรมนั้น หมายถึง สิ่งที่กำลังประพฤติอยู่หรือประพฤติแล้ว จริยธรรมหรือ Ethics อยู่ในรูปของปรัชญาคือสิ่งที่ต้องคิดถึงนึกส่วนเรื่องศีลธรรม ต้องทำอยู่จริงๆ เพราะเป็นปัญหาเฉพาะหน้า
พระพรหมคุณาภรณ์, (ป.อ. ปยุตโต), (๒๕๕๖, หน้า ๑๕)	หลักการดำเนินชีวิต ๓ ประการ คือ ๑. พฤติกรรมทางกาย วาจา และการใช้อินทรีย์ ในการสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ๒. จิตใจของเรา ซึ่งมีเจตจำนง ความตั้งใจ ๓. ปัญญา ความรู้ ซึ่งเป็นตัวชี้ทางให้ว่าเราจะสัมพันธ์อย่างไรจึงจะได้ผล และเป็นตัวจำกัดขอบเขตว่าเราจะสัมพันธ์กับอะไร จะใช้พฤติกรรมได้แค่ไหน เรามีปัญญา มีความรู้แค่ไหนเราก็ใช้พฤติกรรมได้ในขอบเขตนั้น

ตารางที่ ๒.๑๓ แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญความหมายของจริยธรรม (ต่อ)

นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
พนัส หันนาคินทร์, (๒๕๕๑, หน้า ๔๔)	ความประพฤติอันพึงปฏิบัติต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และสังคม ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองในสังคมการที่จะปฏิบัติเช่นนั้นได้ ผู้ปฏิบัติจะต้องรู้จักว่าสิ่งใดผิดสิ่งใดถูก ดังนั้น การปฏิบัติตามหลักธรรมจะต้องประกอบกันทั้ง ความรู้สึกทางจิตใจ และการปฏิบัติทางกายอันสอดคล้องกับความรู้สึกทางจิต
เพ็ญแข ประจวบจันท์และคณะ, (๒๕๕๑, หน้า ๑๔)	หลักการ ศีลธรรม ความรู้สึกผิดชอบชั่วดี พฤติกรรมอันดีงามที่ปลูกฝังอยู่ในตัวบุคคล สามารถใช้เป็นแนวทางให้แก่บุคคลในการประพฤติปฏิบัติที่ถูกต้อง เป็นที่ยอมรับในสังคม เป็นเกณฑ์ในการตัดสินพฤติกรรมของบุคคลว่าสิ่งใดดีหรือไม่ดี ควรจะทำหรือไม่ควรทำ
ทศนา แคมมณี, (๒๕๔๗, หน้า ๔๗)	ความประพฤติหรือการกระทำทางกาย ทางวาจา และทางใจ ที่ดีงามเป็นที่ยอมรับของสังคม รวมทั้งหลักเกณฑ์ มาตรฐานของความประพฤติที่เป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อผู้อื่น ต่อสังคม เพื่อให้เกิดความสันติสุขในสังคม
ชัยพร วิชาวุธ, (๒๕๓๑, หน้า ๖)	หลักเกณฑ์การตัดสินใจ ความถูกต้องของพฤติกรรม หลักเกณฑ์การประเมินผลดี ผลเสียของพฤติกรรม และปฏิกิริยาต่อพฤติกรรมต่างๆ ไม่ว่าจะเป็ นพฤติกรรมทางบวกหรือพฤติกรรมทางลบ
ประภาศรี สีอำไพ, (๒๕๔๐, หน้า ๔๘)	จริยธรรมประกอบด้วย ๓ องค์ประกอบ ๑. ระเบียบวินัย ๒. สังคม ๓. อิสระเสรี
วศิน อินทสระ, (๒๕๓๘, หน้า ๕)	การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมอย่างถูกวิธี เพื่อให้ทุกคนมีคุณธรรมจริยธรรมสูงขึ้น คุณธรรมและจริยธรรมนั้นเป็นสิ่งที่ดีงามควรนำมาประพฤติ เพราะจะนำความสุขความเจริญ ความมั่นคงมาสู่ประเทศชาติ สังคม และบุคคลได้

๒.๔.๓ องค์ประกอบของคุณธรรมและจริยธรรม

จริยธรรมของบุคคลประกอบด้วยสิ่งสำคัญ ๓ ประการ คือ^{๔๘}

๑. ส่วนประกอบด้านความดีงาม คือ ความเข้าใจในเหตุผลของความถูกต้องดีงาม สามารถตัดสินใจแยกความถูกต้องออกจากความไม่ถูกต้องด้วยการคิด

๒. ส่วนประกอบทางด้านอารมณ์ความรู้สึกในความถูกต้อง คือ ความพึงพอใจศรัทธาเลื่อมใส เกิดความนิยมยินดีที่จะรับนำจริยธรรมมาเป็นแนวประพฤติปฏิบัติ

๓. ส่วนประกอบทางด้านพฤติกรรมแสดงออกตามความเหมาะสม คือ พฤติกรรมการกระทำที่บุคคลตัดสินใจจะกระทำถูกหรือผิดในสถานการณ์แวดล้อมต่างๆ เชื่อว่าอิทธิพลส่วนหนึ่งของการกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมแบบใด จะขึ้นอยู่กับอิทธิพลของส่วนประกอบทั้ง ๒ ประการที่กล่าวข้างต้น และบางส่วนอาจขึ้นอยู่กับองค์ประกอบอื่นๆ เช่น ลักษณะทางจิตวิทยาบางประการของบุคคลนั้นๆ หรือความรุนแรงของการบีบคั้นของสถานการณ์ที่รุมเร้าบุคคลนั้นอีกด้วย เป็นต้น

ลักษณะต่างๆ ของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมนั้นแบ่งออกเป็น ๔ ส่วนใหญ่ๆคือ^{๔๙}

๑. ความรู้เชิงจริยธรรม หมายถึง การมีความรู้ไว้ในสังคม ของตนนั้นถือว่าการกระทำชนิดใดดีควรกระทำ และการกระทำชนิดใดเลวควรงดเว้น ลักษณะและพฤติกรรมประเภทใดเหมาะสมหรือไม่เหมาะสมมากน้อยเพียงใด ปริมาณความรู้เชิงจริยธรรมนี้ขึ้นอยู่กับอายุ ระดับการศึกษาและพัฒนาการทางสติปัญญาของบุคคลด้วย

๒. ทักษะเชิงจริยธรรม หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลเกี่ยวกับลักษณะหรือพฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่างๆ วาดนชอบหรือไม่ชอบลักษณะนั้นเพียงใด ทักษะเชิงจริยธรรมของบุคคลส่วนมากจะสอดคล้องกับค่านิยมในสังคมนั้น แต่บุคคลบางคนในสถานการณ์ปกติอาจมีทัศนคติแตกต่างไปจากค่านิยมของสังคมก็ได้ ทักษะเชิงจริยธรรมของบุคคลนั้นมีความหมายกว้างกว่าความรู้เชิงจริยธรรมของบุคคล เพราะทัศนคตินั้นจะรวมทั้งความรู้และความรู้สึกในเรื่องนั้นๆ เข้าด้วยกัน ฉะนั้นทัศนคติเชิงจริยธรรมจึงมีคุณสมบัติที่สำคัญ คือ จะใช้ทำนายพฤติกรรมเชิงจริยธรรมได้แม่นยำกว่าการใช้ความรู้เกี่ยวกับค่านิยมทางสังคมของบุคคลแต่เพียงอย่างเดียว นอกจากนี้ทัศนคติเชิงจริยธรรมของบุคคลในเวลาหนึ่งยังอาจเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมได้

๓. เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลใช้เหตุผลในการเลือกที่จะกระทำ หรือเลือกที่จะไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เหตุผลที่กล่าวถึงนี้จะแสดงให้เห็นถึงเหตุจูงใจหรือแรงจูงใจที่อยู่เบื้องหลังการกระทำต่างๆ ของบุคคล

๔. พฤติกรรมเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลแสดงพฤติกรรมที่สังคมนิยมชมชอบหรืองดเว้นการแสดงพฤติกรรมที่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์หรือค่านิยมในสังคมนั้น พฤติกรรมเชิงจริยธรรมเป็นสิ่งที่สังคมให้ความสำคัญมากกว่าด้านอื่นๆ ทั้งนี้ เพราะการกระทำที่ดีและเลวของบุคคลนั้นส่งผลโดยตรง

^{๔๘}กรมวิชาการ, คู่มือการสร้างเครื่องวัดคุณลักษณะด้านจิตพิสัย, (กรุงเทพมหานคร : ศุภสภา, ๒๕๕๕), หน้า ๔๔.

^{๔๙}ดวงเดือน พันธุมนาวิน, จริยธรรมของเยาวชนไทย, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๕๔), หน้า ๔๓.

ต่อความผาสุกและความทุกข์ของสังคม การศึกษาด้านอื่นๆ ของจริยธรรมจึงเป็นเพียงเพื่อให้ความเข้าใจและสามารถทำนายพฤติกรรมในสถานการณ์ต่างๆ ของบุคคลนั้น

องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ไว้ดังนี้^{๕๐}

๑. บิดา มารดา บ้าน หรือสถาบันครอบครัว เป็นแหล่งแรกที่ทำหน้าที่ปลูกฝังและหล่อหลอม ตลอดจนถ่ายทอดลักษณะอันทรงคุณธรรมและจริยธรรมแก่สมาชิกในครอบครัวและต้องทำหน้าที่นี้ต่อไป แม้เด็กจะเข้าไปรับการศึกษาอบรมในโรงเรียนระดับต่างๆ อยู่แล้วก็ตาม

๒. ญาติผู้ใหญ่และสมาชิกอื่นๆ ในครอบครัว เป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อการปลูกฝังและหล่อหลอมคุณธรรมจริยธรรมให้แก่เด็กในครอบครัวเช่นเดียวกัน โดยปกติเด็กจะเรียนรู้เจตคติเชิงจริยธรรมจากผู้ใหญ่ด้วยการสังเกตและเลียนแบบมากกว่าที่จะได้จากการฟังคำสั่งสอนของผู้ใหญ่โดยตรงหากผู้ใหญ่เป็นผู้มีลักษณะเด่นเป็นที่ยกย่องบูชาแก่เด็กมาก เด็กจะมีแนวโน้มเลียนแบบพฤติกรรมของผู้ใหญ่มากขึ้นเท่านั้น

๓. เพื่อนๆ ของเด็ก เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการกำหนดค่านิยมทางคุณธรรมและจริยธรรมบางอย่างให้เด็กได้รับรู้ รับไปปฏิบัติเพื่อให้เกิดพฤติกรรมคล้ายตามเพื่อนๆ ได้ นอกจากนี้การเรียนรู้เชิงจริยธรรมของเด็กมิใช่มาจากเพื่อนๆ เพียงฝ่ายเดียว แต่ยังได้มาจากได้กระทำกิจกรรมร่วมกับการเข้าใจกันและกันในระหว่างเด็กวัยเดียวกันเองด้วย ซึ่งเพื่อนๆ ดังกล่าวนี้นี้ รวมทั้งเพื่อนในโรงเรียนและเพื่อนนอกโรงเรียนด้วย

๔. พระสงฆ์หรือผู้นำทางคุณธรรมและจริยธรรมในหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ หรือท้องถิ่น ที่เด็กหรือนักเรียนอยู่นั้น เป็นที่เคารพนับถือของผู้ใหญ่ในสังคมนั้น และได้รับมอบหมายให้เป็นผู้อบรม

สั่งสอนด้านคุณธรรมแก่ประชาชนทั้งเด็กและผู้ใหญ่ การปฏิบัติดีปฏิบัติชอบของพระสงฆ์และหรือผู้นำทางศาสนาในท้องถิ่นนั้น จะมีอิทธิพลต่อการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมแก่เด็กหรือนักเรียนนักศึกษาในท้องถิ่นนั้นด้วย

๕. สื่อสารมวลชนหรือสื่อมวลชนทุกรูปแบบในปัจจุบัน มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการปลูกฝังหรือเปลี่ยนแปลงเจตคติ ค่านิยม ตลอดจนรูปแบบของพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน นักเรียน นักศึกษาหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ตลอดจนไปถึงภาพยนตร์ บทเพลงหนังสืออ่าน เป็นทั้งเครื่องปลูกฝังค่านิยมทางคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่เด็กและเยาวชนทุกวัย และในขณะเดียวกัน ถ้าสิ่งเหล่านี้ไม่ได้รับความสนใจด้านที่จะช่วยปลูกฝังความมีคุณธรรมที่ดีแก่เด็กและเยาวชนแล้ว ยังอาจเป็นเครื่องทำลายหรือขวางกั้นการปลูกฝังและหล่อหลอมให้เด็กนักเรียนนักศึกษาให้เป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรมที่ดีงามได้ด้วย

๖. โรงเรียนหรือสถานศึกษา ซึ่งรวมถึงการจัดสิ่งแวดล้อมและสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาการบริหารและการให้บริการต่างๆ ในสถานศึกษา การเป็นตัวอย่างอันดีงามของครูอาจารย์การเรียนการสอนวิชาต่างๆ ตามหลักสูตร การเรียนการสอนวิชาที่เกี่ยวกับจริยศึกษา โดยเฉพาะการจัดกิจกรรมต่างๆ ในสถานศึกษา

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ได้กำหนดคุณลักษณะของ คนไทยที่พึงประสงค์เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข โดยมีการพัฒนาที่เหมาะสมกับวัย ซึ่งในมาตรฐาน

^{๕๐}ชาเลียง วุฒิจันทร์, คุณธรรมจริยธรรม, พิมพ์ครั้งที่ ๗, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๕๖), หน้า ๑๒.

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของผู้เรียนไว้ ๖ ประการคือ^{๕๑}

๑. ผู้เรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ
๒. ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์ สุจริต
๓. ผู้เรียนมีความกตัญญูกตเวทิต
๔. ผู้เรียนมีเมตตากรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ ใฝ่เห็นแก่ตัว
๕. ผู้เรียนมีความประหยัด และใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า
๖. ผู้เรียนปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

ตารางที่ ๒.๑๔ แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญขององค์ประกอบของคุณธรรมและจริยธรรม

นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
กรมวิชาการ, (๒๕๕๕, หน้า ๔๔)	จริยธรรมของบุคคลประกอบด้วยสิ่งสำคัญ ๓ ประการ คือ ๑. ส่วนประกอบด้านดีงาม ๒. ส่วนประกอบทางด้านความถูกต้อง ๓. ส่วนประกอบทางด้านพฤติกรรมแสดงออกตามความเหมาะสม
ดวงเดือน พันธุมนาวิน, (๒๕๕๔, หน้า ๔๓)	ลักษณะต่างๆ ของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมนั้น แบ่งออกเป็น ๔ ส่วนใหญ่ๆ คือ ๑. ความรู้เชิงจริยธรรม ๒. ทักษะเชิงจริยธรรม ๓. เหตุผลเชิงจริยธรรม ๔. พฤติกรรมเชิงจริยธรรม
ชำเลื่อง วุฒิจันทร์, (๒๕๕๖, หน้า ๑๒)	องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียนไว้ดังนี้ ๑. บิดา มารดา บ้าน หรือสถาบันครอบครัว ๒. ญาติผู้ใหญ่และสมาชิกอื่นๆ ในครอบครัว ๓. เพื่อนๆ ของเด็ก ๔. พระสงฆ์หรือผู้นำทางคุณธรรมและจริยธรรมในหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ หรือท้องถิ่น ๕. สื่อสารมวลชนหรือสื่อมวลชนทุกรูปแบบในปัจจุบัน ๖. โรงเรียนหรือสถานศึกษา
สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, (๒๕๕๐, หน้า ๑๖)	คุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของผู้เรียนไว้ ๖ ประการคือ ๑. ผู้เรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ ๒. ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต ๓. ผู้เรียนมีความกตัญญูกตเวทิต ๔. ผู้เรียนมีเมตตากรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ ใฝ่เห็นแก่ตัว ๕. ผู้เรียนมีความประหยัด และใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ๖. ผู้เรียนปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

^{๕๑}สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, มาตรฐานตัวบ่งชี้และเกณฑ์พิจารณาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทจุดทอง จำกัด, ๒๕๕๐), หน้า ๑๖.

๒.๔.๔ ความสำคัญของคุณธรรมและจริยธรรม

ประเทศไทยเป็นประเทศกำลังพัฒนา มีความจำเป็นที่จะต้องแก้ไขปัญหาในด้านต่างๆ อาทิ ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ ปัญหาการเมือง ปัญหาทางสังคม รวมถึงปัญหาที่เกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรมของประชาชน เพื่อให้ประเทศพัฒนาก้าวหน้าทันนานาประเทศ

การปลูกฝังคุณธรรม และจริยธรรมเพื่อให้เป็นสมบัติของคนไทยทั้งประเทศ มีอยู่ ๔ ประการ ดังนี้^{๕๒}

๑) การรักษาความสัตย์ ความจริงใจต่อตัวเองที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์ และเป็นธรรม

๒) การรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเองให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัจความดีนั้น

๓) การอดทน อดกลั้นและอดออม ที่จะไม่ประพฤติล่วงความสัจสุจริต ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลประการใด

๔) การรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต และรู้สละประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง

คุณธรรมและจริยธรรมทั้ง ๔ ประการ ประชาชนทุกคนควรนำมาประพฤติปฏิบัติจะช่วยให้ประเทศชาติเกิดความสงบสุข ร่มเย็น และส่งผลให้ประเทศสามารถพัฒนาให้มั่นคงก้าวหน้าต่อไป

ความสำคัญของคุณธรรมและจริยธรรมไว้พอสรุปได้ว่า เด็กและเยาวชนเป็นทรัพยากรบุคคลที่ทรงคุณค่าอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ จำเป็นต้องมีการปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้งด้านความรู้ และคุณธรรม ซึ่งจำเป็นต้องกระทำตั้งแต่วัยเด็ก จนกระทั่งเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่สร้างคุณประโยชน์ให้แก่สังคมในปัจจุบันและอนาคต^{๕๓}

ความสำคัญของคุณธรรม และจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาไว้พอสรุปได้ว่า การศึกษาคควรมุ่งจุดหมาย ต่อไปนี้

๑) เพื่อที่จะอบรมนักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่ดี มีความซื่อสัตย์สุจริต มีศีลธรรม เป็นพลเมืองดี มีความคิดชอบ ทำชอบ ประพฤติชอบ

๒) ควรจะอบรมนักเรียน รวมทั้งนักศึกษามหาวิทยาลัยให้รู้จักใช้ความคิด รู้จักบำรุงสติปัญญาให้เฉียบแหลมเพื่อนำมาใช้ประโยชน์แก่ตนและแก่ประชาชน

๓) ฝึกนักเรียนให้มีความรู้สำหรับใช้ประกอบอาชีพ โดยไม่เบียดเบียนผู้อื่นพร้อมได้แสดงทักษะเพิ่มเติมอีกว่า การศึกษาอบรมดังกล่าวไม่ได้จำกัดอยู่แต่ในสถานศึกษาเท่านั้น โดยเฉพาะในหัวข้อที่ ๑ ควรจะได้รับการอบรมจากทางบ้าน ข้อนี้สำคัญมาก แม้จะเป็นเรื่องที่รู้ ๆ กันอยู่ แต่ด้วยสมัยปัจจุบันพ่อ-แม่ ผู้ปกครอง มักโยนความรับผิดชอบไปให้ครู-อาจารย์ และสถานศึกษา ดังนั้นสถานศึกษามีความสำคัญมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับวิชาการและวิชาชีพตามข้อ ๒ และข้อ ๓ ผู้ใดได้รับการศึกษาในระดับต่ำก็จะได้รับประโยชน์น้อย แต่ถ้าการศึกษาสูงขึ้นไปก็จะได้รับประโยชน์

^{๕๒}เพ็ญแข ประจันปัจจนึก และคณะ, “การยกระดับคุณธรรม จริยธรรมของสังคมไทยเพื่อการปฏิรูปสังคม : แนวทางและการปฏิบัติ”, รายงานวิจัย, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๕๔), หน้า ๑๔.

^{๕๓}ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม (ศูนย์คุณธรรม), สังคมมีคุณค่าจากต้นกล้าคุณธรรม, (กรุงเทพมหานคร : ศูนย์คุณธรรม, ๒๕๕๑), หน้า ๗.

เพิ่มพูนขึ้น แต่หากผู้ใดมีสันดานเลวและบกพร่องในข้อ ๑ คือ ปราศจากความซื่อสัตย์สุจริตและศีลธรรม คุณประโยชน์ที่จะได้รับจากข้อ ๒ และข้อ ๓ ย่อมกลายเป็นโทษ และในบางกรณีย่อมกลายเป็นโทษมหันต์^{๕๔}

สรุปได้ว่า การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมมีความสำคัญต่อการพัฒนามนุษย์ พัฒนาองค์กร นำไปสู่การพัฒนาประเทศไทย เพื่อให้มีคุณภาพลักษณะอันนำมาซึ่งความเป็นพลเมืองที่ดี ความประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดีงามตามคำสั่งสอนในศาสนา หรือการประพฤติตามเกณฑ์ที่ถูกต้องทั้งกาย วาจา และใจ อันก่อให้เกิดประโยชน์และความสุขทั้งต่อตนเองและสังคมส่วนรวม ล้วนแล้วแต่นำมาซึ่งความเจริญก้าวหน้าของสังคม เพราะฉะนั้นจึงจำเป็นต้องสร้างคุณธรรมและจริยธรรมให้เกิดมีในตัวบุคคลมากที่สุด

ตารางที่ ๒.๑๕ แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญความสำคัญของคุณธรรมและจริยธรรม

นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
เพ็ญแข ประจันปัจจนิก และคณะ, (๒๕๕๔, หน้า ๑๔)	การปลูกฝังคุณธรรม และจริยธรรมเพื่อให้เป็นสมบัติของคนไทยทั้งประเทศ มีอยู่ ๔ ประการ ดังนี้ ๑) การรักษาความสัตย์ ๒) การรู้จักข่มใจตนเอง ๓) การอดทน อดกลั้นและอดออม ๔) การรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต
ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม (ศูนย์คุณธรรม), (๒๕๕๑, หน้า ๗)	เด็กและเยาวชนเป็นทรัพยากรบุคคลที่ทรงคุณค่าอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ จำเป็นต้องมีการปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้งด้านความรู้ และคุณธรรม ซึ่งจำเป็นต้องกระทำตั้งแต่วัยเด็ก จนกระทั่ง
ป่วย อึ้งภากรณ์, (๒๕๔๕, หน้า ๓-๔)	ผู้ใหญ่ที่สร้างคุณประโยชน์ให้แก่สังคม ความสำคัญของคุณธรรม และจริยธรรมสรุปได้ดังนี้ ๑) เพื่อที่จะอบรมนักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่ดีมีความซื่อสัตย์สุจริต มีศีลธรรม เป็นพลเมืองดี มีความคิดชอบ ประพฤติชอบ ๒) ควรจะอบรมนักศึกษามหาวิทยาลัยให้รู้จักใช้ความคิด รู้จักบำรุงสติปัญญาเพื่อนำมาใช้ประโยชน์แก่ตน และแก่ประชาชน ๓) ฝึกนักเรียนให้มีความรู้ สำหรับใช้ประกอบอาชีพ

^{๕๔}ป่วย อึ้งภากรณ์, *ทัศนะว่าด้วยการศึกษา*, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มูลนิธิโกมลคีมทอง, ๒๕๔๕), หน้า ๓-๔.

๒.๕ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นไทย

ในทางการเมืองและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยนั้น การปกครองท้องถิ่นนับว่าเป็นรากฐานของการปกครองระดับชาติ ดังนั้นประเทศที่เป็นประชาธิปไตยจึงให้ความสำคัญกับการปกครองท้องถิ่นและยอมรับกันว่าการจัดให้มีการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นวิธีการปกครองที่ดีที่สุดที่สามารถนำไปสู่การปกครองตนเองและการพัฒนาทางการเมืองการปกครอง การศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการเมืองท้องถิ่นจะกล่าวถึงประเด็นที่สำคัญ ได้แก่ ความสำคัญการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นไทย ความเป็นมาของการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ การปกครองท้องถิ่น : องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร พัทยา และความหมายของการเมืองท้องถิ่น ดังจะกล่าวเป็นลำดับไป

๒.๕.๑ ความสำคัญการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นไทย

การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น เป็นรูปแบบการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินตามหลักการกระจายอำนาจการปกครอง (Decentralization) คือรัฐบาลกลางได้กระจายอำนาจทางการปกครองและการบริหารให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบต่างๆ เพื่อดำเนินการจัดทำบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย^{๕๕} มีความสำคัญการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ดังนี้

๑. เพื่อแบ่งเบาภาระของรัฐบาล เพื่อให้เกิดความทั่วถึงในการให้บริการสาธารณะและแก้ไขปัญหาหรือตอบสนองความต้องการของประชาชน

๒. เพื่อเป็นการตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริงและรวดเร็ว เพราะความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นย่อมมีความแตกต่างกัน การรอรับบริการจากรัฐบาลแต่อย่างเดียวย่อมไม่ตรงกับความต้องการที่แท้จริงและล่าช้า

๓. เพื่อช่วยเหลือรัฐบาลในการประหยัดงบประมาณหรือเป็นการลดค่าใช้จ่ายของรัฐบาล เพราะกิจการส่วนใหญ่ที่ท้องถิ่นรับมอบจากรัฐบาล ท้องถิ่นสามารถดำเนินการได้โดยใช้รายได้ของตนเอง ซึ่งมาจากข้อกำหนดของกฎหมาย

๔. ทำให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในหลักการ รูปแบบของการปกครองระบอบประชาธิปไตยในเบื้องต้น เพราะเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองไม่ว่าจะโดยการเลือกตั้ง การสมัครรับเลือกตั้ง หรือการตรวจสอบการกำกับดูแล การปฏิบัติหน้าที่ของสภาท้องถิ่นหรือคณะผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งจะมีผลให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในรูปแบบการปกครองในระดับประเทศ^{๕๖}

^{๕๕}ฉันทวัฒน์ รัตนศักดิ์, *การบริหารราชการไทย*, (เชียงใหม่ : สำนักวิชาการรัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๕), หน้า ๑๔๓.

^{๕๖}สมบูรณ สุขสำราญ, “การปกครองส่วนท้องถิ่นและการกระจายอำนาจ”, *วารสารราชบัณฑิตยสถาน*, ปีที่ ๒๗ ฉบับที่ ๒ (เมษายน - มิถุนายน ๒๕๔๕): ๓๔๓-๓๔๔.

ตารางที่ ๒.๑๖ แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญความสำคัญการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นไทย

นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
ฉันทวัฒน์ รัตนศักดิ์, (๒๕๕๕, หน้า ๑๙๓)	รัฐบาลกลางได้กระจายอำนาจทางการปกครองและการบริหารให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบต่างๆ เพื่อดำเนินการจัดทำบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย
สมบูรณ์ สุขสำราญ, (๒๕๔๕)	ความสำคัญ การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นไทย ประกอบด้วย ๑. เพื่อแบ่งเบาภาระของรัฐบาล ๒. เพื่อเป็นการตอบสนองความต้องการของประชาชน ๓. เพื่อช่วยเหลือรัฐบาลในการประหยัดงบประมาณ ๔. ทำให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในหลักการ

๒.๕.๒ ความเป็นมาของการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย

ภายหลังจากที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าทรงปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน พ.ศ.๒๔๓๕ ทรงปฏิรูปการบริหารราชการส่วนกลางโดยตั้งกระทรวง ๑๒ กระทรวงและการปฏิรูปการบริหารส่วนภูมิภาคโดยทรงจัดตั้งมณฑลเทศาภิบาลในการปฏิรูปการปกครองส่วนท้องถิ่น ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าให้ตราพระราชบัญญัติกำหนดสุขาภิบาลกรุงเทพฯ พ.ศ.๒๔๔๐ โดยให้กระทรวงนครบาลจัดสุขาภิบาลขึ้นในกรุงเทพฯ แม้ว่ารูปแบบดังกล่าวจะไม่ใช่การปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักการกระจายอำนาจหรือการปกครองตนเองในระดับท้องถิ่น (Local self- government) เพราะสุขาภิบาลกรุงเทพฯ เป็นลักษณะการปกครองท้องถิ่นโดยข้าราชการประจำ (Local government by government officials)^{๕๗} บางที่จะเรียกว่าการปกครองท้องถิ่นโดยรัฐ (Local State government)

พ.ศ.๒๔๔๘ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ เสนาบดีกระทรวงมหาดไทยทรงทดลองจัดตั้งสุขาภิบาลที่ตำบลท่าฉลอม เมืองสมุทรสาครโดยให้มีคณะกรรมการสุขาภิบาลประกอบด้วย กำนันเป็นหัวหน้า ผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ช่วย นอกจากนี้ให้พ่อค้าในเขตสุขาภิบาลเข้าร่วมเป็นกรรมการ โดยมีข้าหลวงเทศาภิบาลเป็นผู้ควบคุมดูแลและสอบบัญชี^{๕๘}

พ.ศ.๒๔๕๒ มีการตราพระราชบัญญัติจัดการสุขาภิบาล ร.ศ.๑๒๗ โดยกำหนดให้มีสุขาภิบาล ๒ ประเภทคือ สุขาภิบาลเมืองสำหรับท้องที่ที่ตั้งเมืองและสุขาภิบาลตำบลสำหรับท้องที่ที่ตำบล พระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดให้มีคณะกรรมการสุขาภิบาลจำนวน ๙ คน ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการเมืองเป็นประธาน ปลัดเมืองเป็นเลขานุการ นายอำเภอในท้องที่ นายแพทย์สุขาภิบาล นายช่างสุขาภิบาล และกำนันในเขตสุขาภิบาลจำนวน ๔ คน ส่วนสุขาภิบาลตำบล ให้มีคณะกรรมการสุขาภิบาลตำบล มีกำนันเป็นประธานและผู้ใหญ่บ้าน ในเขตท้องที่สุขาภิบาลเป็นกรรมการ

^{๕๗} ธเนศวร์ เจริญเมือง, ๑๐๐ ปีการปกครองท้องถิ่นไทย พ.ศ.๒๔๔๐-๒๕๕๐, (กรุงเทพมหานคร : โครงการจัดพิมพ์คบไฟ, ๒๕๕๐), หน้า ๘๙.

^{๕๘} สุวัสถ์ โภชนพันธุ์, ประวัติการปกครองท้องถิ่นไทย, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๔๗), หน้า ๗.

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำริให้มีการจัดการปกครองท้องถิ่นแบบเทศบาลขึ้น โดยมีการร่างพระราชบัญญัติเทศบาลใน พ.ศ. ๒๔๗๓ แต่ที่ประชุมเสนาบดีสภาได้มีความเห็นว่าควรมีการทบทวน จนภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองรัฐบาลของคณะราษฎรจึงได้ตราพระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พ.ศ. ๒๔๗๖ กฎหมายฉบับนี้กำหนดให้มีเทศบาล ๓ ระดับ ได้แก่เทศบาลนคร เทศบาลเมืองและเทศบาลตำบล โดยริเริ่มจัดตั้งเทศบาลครั้งแรกในปี พ.ศ. ๒๔๗๘

พ.ศ. ๒๔๙๕ ได้มีการตราพระราชบัญญัติสุขาภิบาล พ.ศ. ๒๔๙๕ โดยกำหนดว่าท้องถิ่นใดมีสภาพอันสมควรยกฐานะเป็นสุขาภิบาลให้จัดตั้งท้องถิ่นนั้นเป็นสุขาภิบาล โดยมีคณะกรรมการสุขาภิบาลเป็นทั้งฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ มีนายอำเภอหรือปลัดอำเภอที่เป็นหัวหน้ากิ่งอำเภอเป็นประธานกรรมการ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งปลัดอำเภอคนหนึ่งทำหน้าที่เป็นปลัดสุขาภิบาล ในส่วนของการปฏิบัติงานประจำใช้การยืมตัวข้าราชการส่วนภูมิภาคมาช่วยปฏิบัติงานร่วมกับพนักงานสุขาภิบาล^{๕๙}

พ.ศ. ๒๔๙๖ มีการตราพระราชบัญญัติเทศบาล ๒๔๙๖ โดยกฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดให้เทศบาลเป็นทววงการเมือง มีฐานะเป็นนิติบุคคล

พ.ศ. ๒๔๙๘ รัฐบาลจอมพล ป.พิบูลสงครามได้ตราพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๔๙๘ เพื่อส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นเอกเทศ มีงบประมาณและเจ้าหน้าที่ในการดำเนินกิจการส่วนจังหวัด ซึ่งแยกออกเป็นส่วนต่างหากจากราชการแผ่นดิน โครงสร้างองค์กรแบ่งเป็น ๒ ฝ่ายคือ ฝ่ายนิติบัญญัติได้แก่สภาจังหวัด ซึ่งประกอบด้วยสมาชิกที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชน ส่วนฝ่ายบริหารมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด

พ.ศ. ๒๔๙๙ มีการตราพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนตำบล พ.ศ. ๒๔๙๙ โดยจัดตั้งสภาตำบลขึ้นอยู่ในการควบคุมของผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอ และในปีเดียวกันนี้มีการตราพระราชบัญญัติบริหารราชการส่วนตำบล พ.ศ. ๒๔๙๙ โดยกำหนดให้จัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล

พ.ศ. ๒๕๑๘ มีการตราพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๘ ทำให้กรุงเทพมหานครเป็นการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ

พ.ศ. ๒๕๒๑ มีการตราพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. ๒๕๒๑ ภายหลังการยุบสุขาภิบาลนาเกลือแล้วจัดระเบียบบริหารราชการใหม่ โดยนำหลักการจัดเทศบาลแบบผู้จัดการเมือง (City Manager) มาใช้ เป็นรูปแบบการปกครองพิเศษ เรียกว่าเมืองพัทยา

พ.ศ. ๒๕๓๗ มีการตราพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ โดยในครั้งแรกเป็นการยกฐานะสภาตำบลที่มีรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนไม่ต่ำกว่าปีละ ๑๕๐,๐๐๐ ติดต่อกัน ๓ ปี ขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล โดยมีสมาชิกสภาจากการเลือกตั้งส่วนหนึ่งและมาจากการแต่งตั้งส่วนหนึ่ง คณะกรรมการบริหารมีกำหนดเป็นประธานคณะกรรมการโดยตำแหน่ง ต่อมาได้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้มี

^{๕๙}เฉลิมพงศ์ มีสมนัย, การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นในการบริหารราชการไทย, (นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช, ๒๕๔๗), หน้า ๑๒๕.

การเลือกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและคณะผู้บริหารมาจากความเห็นชอบจากสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและมีการแก้ไขอีกครั้งในปี พ.ศ.๒๕๔๖ โดยกำหนดให้นายกององค์การบริหารส่วนตำบลมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนในจังหวัดนั้น

พ.ศ.๒๕๔๐ มีการตราพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.๒๕๔๐ โดยให้นายกององค์การบริหารส่วนจังหวัดมาจากการเลือกตั้งทางอ้อมโดยมาจากการเลือกตั้งของสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด และต่อมา พ.ศ.๒๕๔๖ ได้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๔๖ โดยให้นายกององค์การบริหารส่วนจังหวัดมาจากการเลือกตั้งของประชาชน

ตารางที่ ๒.๑๗ แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญของความเป็นมาของการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย

นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
ธเนศวร์ เจริญเมือง, (๒๕๕๐, หน้า ๘๙)	การกระจายอำนาจหรือการปกครองตนเองในระดับท้องถิ่นเพราะสุขาภิบาลกรุงเทพฯเป็นลักษณะการปกครองท้องถิ่นโดยข้าราชการประจำ
สุวิสตรี โภชนพันธ์ุ, (๒๕๔๗, หน้า ๗)	คณะกรรมการสุขาภิบาลประกอบด้วย กำหนดเป็นหัวหน้า ผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ช่วย นอกจากนี้ให้พ่อค้าในเขตสุขาภิบาลเข้าร่วมเป็นกรรมการ โดยมีข้าหลวงเทศาภิบาลเป็นผู้ควบคุมดูแลและสอบบัญชี
เฉลิมพงศ์ มีสมนัย, (๒๕๔๗, หน้า ๑๒๕)	สุขาภิบาล ๒ ประเภท คือ สุขาภิบาลที่ตั้งเมืองและสุขาภิบาลตำบลสำหรับท้องที่ที่ตำบล พระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดให้มีคณะกรรมการสุขาภิบาลจำนวน ๙ คน ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการเมืองเป็นประธาน ปลัดเมืองเป็นเลขานุการ นายอำเภอในท้องที่ นายแพทย์สุขาภิบาล นายช่างสุขาภิบาล และกำนันในเขตสุขาภิบาลจำนวน ๔ คน ส่วนสุขาภิบาลตำบล ให้มีคณะกรรมการสุขาภิบาลตำบล มีกำนันเป็นประธานและผู้ใหญ่บ้านในเขตท้องที่สุขาภิบาลเป็นกรรมการ

๒.๕.๓ การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๖๐

การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นเป็นรูปแบบที่มีความสำคัญและสอดคล้องกับหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตยมากที่สุด ได้มีการการบัญญัติรับรองการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ในรัฐธรรมนูญ ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้มีการบัญญัติรับรองไว้ดังนี้

๑. บัญญัติหลักการการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ในมาตรา ๒๘๑ ว่า รัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชน

ในท้องถิ่น และส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาในพื้นที่^{๖๐}

๒. บัญญัติหลักการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ในมาตรา ๒๘๒ ว่า การกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องทำเท่าที่จำเป็นและมีหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ชัดเจน สอดคล้องและเหมาะสมกับรูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยต้องเป็นไปเพื่อการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม

๓. บัญญัติความเป็นอิสระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ในมาตรา ๒๘๓ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจหน้าที่โดยทั่วไปในการดูแลและจัดทำบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น และย่อมมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การบริหาร การจัดบริการสาธารณะ การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเอง โดยเฉพาะ โดยต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับการพัฒนาของจังหวัดและประเทศเป็นส่วนรวมด้วย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีความเข้มแข็งในการบริหารงานได้ โดยอิสระและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาระบบการคลังท้องถิ่นให้จัดบริการสาธารณะได้โดยครบถ้วนตามอำนาจหน้าที่ จัดตั้งหรือร่วมกันจัดตั้งองค์การเพื่อการจัดทำบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าเป็นประโยชน์ และให้บริการประชาชนอย่างทั่วถึง

๔. กำหนดรูปแบบสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นในมาตรา ๒๘๔ ว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ดังนี้

๔.๑ สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้ง

๔.๒ คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นให้มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน หรือมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น

๔.๓ การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ

๔.๔ สมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี

๕. การจัดระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.๒๕๓๔ มาตรา ๗๐ ได้กำหนดให้จัดระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่นไว้ ๔ รูปแบบ ดังนี้

๑. องค์การบริหารส่วนจังหวัด

๒. เทศบาล

๓. องค์การบริหารส่วนตำบล

๔. ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งมีอยู่ ๒ รูปแบบคือ

^{๖๐} คณะอนุกรรมการจัดทำองค์ความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ในคณะกรรมการบริหารจัดการความรู้ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, องค์ความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและองค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำรัฐธรรมนูญ ฉบับสมุดไทย, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ๒๕๖๐), หน้า ๕๖.

๑) กรุงเทพมหานคร ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘

๒) เมืองพัทยา ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. ๒๕๔๒

๒.๕.๔ องค์การบริหารส่วนจังหวัด

องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดตั้งเป็นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ.๒๔๙๘ ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.๒๔๙๘ และมีการแก้ไขโดยพระราชบัญญัติและประกาศคณะปฏิวัติจำนวน ๑๑ ครั้ง พระราชบัญญัติที่ใช้ในปัจจุบันคือ พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๔๐

โครงสร้างองค์การบริหารส่วนจังหวัดตามมาตรา ๗ ประกอบด้วยสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดและนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด

๑. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้มีจำนวนดังนี้ คือ

๑) จังหวัดใดมีราษฎรไม่เกินห้าแสนคน ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ยี่สิบสี่คน

๒) จังหวัดใดมีราษฎรเกิน ห้าแสนคนแต่ไม่เกินหนึ่งล้านคน ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้สามสิบคน

๓) จังหวัดใดมีราษฎรเกินหนึ่งล้านคนแต่ไม่เกินหนึ่งล้านห้าแสนคน ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้สามสิบหกคน

๔) จังหวัดใดมีราษฎรเกินหนึ่งล้านห้าแสนคนแต่ไม่เกินสองล้านคน ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้สี่สิบสองคน

๕) จังหวัดใดมีราษฎรเกินสองล้านคนขึ้นไป ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้สี่สิบแปดคน

๒. สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

(๑) การออกข้อบัญญัติจังหวัด (มาตรา ๕๔)

(๒) การตั้งกระทู้ถามนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนจังหวัด

(๓) เสนอข้อสอบถามต่อประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้ผู้ว่าราชการจังหวัด และหัวหน้าหน่วยงานราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินซึ่งมาปฏิบัติหน้าที่ในเขตจังหวัดชี้แจงข้อเท็จจริงใดๆ อันเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนภูมิภาค (มาตรา ๓๒)

(๔) เลือกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นคณะกรรมการสามัญ และเลือกบุคคลซึ่งมิได้เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดร่วมเป็นคณะกรรมการวิสามัญเพื่อกระทำกิจการหรือพิจารณาสอบสวนเรื่องใดๆ อันอยู่ในวงงานของสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแล้วรายงานต่อสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด (มาตรา ๓๓)

(๕) อำนาจในการออกข้อบัญญัติชั่วคราว (มาตรา ๕๗)

๓. นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน

องค์การบริหารส่วนจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการภายในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด ดังต่อไปนี้ (มาตรา ๔๕)

- (๑) ตราข้อบัญญัติโดยไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมาย
- (๒) จัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ตามระเบียบที่คณะกรรมการรัฐมนตรีกำหนด
- (๓) สนับสนุนสภาพำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น
- (๔) ประสานและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ของสภาพำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่น
- (๕) แบ่งสรรเงินซึ่งตามกฎหมายจะต้องแบ่งให้แก่สภาพำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่น
- (๖) อำนาจหน้าที่ของจังหวัดตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๔๙๘ เฉพาะภายในเขตสภาพำบล
- (๗) คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (๘) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น (๗ ทวิ)

(๙) จัดทำกิจการใดๆ อันเป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด และกิจการนั้นเป็นการสมควรให้ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการหรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (๘)

(๑๐) จัดทำกิจการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด (๙)

บรรดาอำนาจหน้าที่ใดซึ่งเป็นของราชการส่วนกลางหรือราชการส่วนภูมิภาค อาจมอบให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดปฏิบัติได้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

๒.๕.๕ เทศบาล

ตามมาตรา ๗ ของ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ได้กำหนดให้มีเทศบาล ๓ ประเภทคือ เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง หรือเทศบาลนคร

๑. เทศบาลตำบล ได้แก่ ท้องถิ่นซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบล (มาตรา ๙)

๒. เทศบาลเมือง ได้แก่ ท้องถิ่นอันเป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัด หรือท้องถิ่นชุมนุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่หนึ่งหมื่นคนขึ้นไป ที่มีรายได้พอควร (มาตรา ๑๐)

๓. เทศบาลนคร ได้แก่ ท้องถิ่นชุมนุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่ห้าหมื่นคนขึ้นไป (มาตรา ๑๑) ทั้งมีรายได้พอควร

๑. เทศบาลประกอบด้วยสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรี

๑. สภาเทศบาลประกอบด้วย สมาชิกสภาเทศบาลซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตามจำนวน (มาตรา ๑๕)

๑) สภาเทศบาลตำบล ประกอบด้วยสมาชิกจำนวน ๑๒ คน

๒) สภาเทศบาลเมือง ประกอบด้วยสมาชิกจำนวน ๑๘ คน

๓) สภาเทศบาลนคร ประกอบด้วยสมาชิกจำนวน ๒๔ คน

๒. นายกเทศมนตรีมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน (มาตรา ๔๘ ทวิ)

๒. นายกเทศมนตรีแต่งตั้งรองนายกเทศมนตรี

- ๑) เทศบาลตำบล ให้แต่งตั้งรองนายกเทศมนตรีได้ไม่เกินสองคน
- ๒) เทศบาลเมือง ให้แต่งตั้งรองนายกเทศมนตรีได้ไม่เกินสามคน
- ๓) เทศบาลนคร ให้แต่งตั้งรองนายกเทศมนตรีได้ไม่เกินสี่คน

๓. อำนาจหน้าที่เทศบาลตำบล

- (๑) รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน
- (๒) ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ
- (๓) รักษาความสะอาดของถนน หรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและ

สิ่งปฏิกูล

- (๔) ป้องกันและระงับโรคติดต่อ
- (๕) ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง
- (๖) ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม
- (๗) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
- (๘) บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- (๙) หน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล

๓. เทศบาลตำบลอาจมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา
- (๒) ให้มีโรงฆ่าสัตว์
- (๓) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือและท่าข้าม
- (๔) ให้มีสุสานและฌาปนสถาน
- (๕) บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร
- (๖) ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์รักษาคนเจ็บไข้
- (๗) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- (๘) ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ
- (๙) เทศพาณิชย์

๔. เทศบาลเมืองมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) กิจการตามที่ระบุไว้ในอำนาจหน้าที่เทศบาลตำบล
- (๒) ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา
- (๓) ให้มีโรงฆ่าสัตว์
- (๔) ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์และรักษาคนเจ็บไข้
- (๕) ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ
- (๖) ให้มีและบำรุงส้วมสาธารณะ
- (๗) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้า หรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- (๘) ให้มีการดำเนินกิจการโรงรับจำนำหรือสถานสินเชื่อท้องถิ่น

๕. เทศบาลเมืองอาจทำกิจการดังต่อไปนี้

- (๑) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือและท่าข้าม
- (๒) ให้มีสุสานและฌาปนสถาน
- (๓) บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร
- (๔) ให้มีและบำรุงการสงเคราะห์มารดาและเด็ก
- (๕) ให้มีและบำรุงโรงพยาบาล
- (๖) ให้มีการสาธารณสุข
- (๗) จัดทำกิจการซึ่งจำเป็นเพื่อการสาธารณสุข
- (๘) จัดตั้งและบำรุงโรงเรียนอาชีวศึกษา
- (๙) ให้มีและบำรุงสถานที่สำหรับการกีฬาและพลศึกษา
- (๑๐) ให้มีและบำรุงสวนสาธารณะ สวนสัตว์และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
- (๑๑) ปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม และรักษาความสะอาดเรียบร้อยของท้องถิ่น
- (๑๒) เทศพาณิชย์

๖. อำนาจหน้าที่ของเทศบาลนคร

- (๑) กิจการตามที่ระบุไว้ในอำนาจหน้าที่เทศบาลเมือง
- (๒) ให้มีและบำรุงการสงเคราะห์มารดาและเด็ก
- (๓) กิจการอย่างอื่นซึ่งจำเป็นเพื่อการสาธารณสุข
- (๔) การควบคุมสุขลักษณะและอนามัยในร้านจำหน่ายอาหาร โรงมหรสพ และสถาน

บริการอื่น

- (๕) จัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยและการปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม
- (๖) จัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ
- (๗) การวางผังเมืองและการควบคุมการก่อสร้าง
- (๘) การส่งเสริมกิจการการท่องเที่ยว

๒.๕.๖ องค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ ๖ พ.ศ. ๒๕๕๒ โดยมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

โครงสร้างการบริการขององค์การบริหารส่วนตำบลแบ่งออกเป็น ๒ ฝ่ายได้แก่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลและนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

๑. สภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนหมู่บ้านละสองคน ซึ่งมาจากการเลือกตั้งของประชาชนในแต่ละหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล กรณีที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลมีเพียงหนึ่งหมู่บ้านให้มีสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหกคน และในกรณีมีเพียงสองหมู่บ้านให้มีสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหมู่บ้านละสามคน

๒. นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น มีวาระการดำรงตำแหน่ง ๔ ปี

๑. อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

- (๑) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
- (๒) รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
- (๓) ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
- (๔) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (๕) ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
- (๖) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
- (๗) คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (๘) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- (๙) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย

๒. องค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดทำกิจการดังต่อไปนี้

- (๑) ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร
- (๒) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- (๓) ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
- (๔) ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ
- (๕) ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์
- (๖) ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
- (๗) บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร
- (๘) การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
- (๙) หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
- (๑๐) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม
- (๑๑) กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์
- (๑๒) การท่องเที่ยว
- (๑๓) การผังเมือง

๒.๕.๗ กรุงเทพมหานคร

เป็นการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ มีหน้าที่จัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยแบ่งพื้นที่การปกครองออกเป็น ๕๐ เขต มีสำนักงานใหญ่เรียกว่า ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร โครงสร้างการบริหารประกอบด้วย

๑. ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นผู้บริหารสูงสุดของกรุงเทพมหานคร มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน มีวาระในการดำรงตำแหน่ง ๔ ปี โดยมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) กำหนดนโยบายและบริหารราชการของกรุงเทพมหานครให้เป็นไปตามกฎหมาย
- (๒) สั่ง อนุญาต อนุมัติเกี่ยวกับราชการของกรุงเทพมหานคร
- (๓) แต่งตั้งและถอดถอนรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เลขาธิการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ผู้ช่วยเลขาธิการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และแต่งตั้งและถอดถอน

ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นประธานที่ปรึกษา ที่ปรึกษาหรือคณะที่ปรึกษาของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือเป็นคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติราชการใด ๆ

(๔) บริหารราชการตามที่คณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมอบหมาย

(๕) วางระเบียบเพื่อให้งานของกรุงเทพมหานครเป็นไปโดยเรียบร้อย

(๖) รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร

(๗) อำนาจหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

๒. สภากรุงเทพมหานครทำหน้าที่เป็นฝ่ายนิติบัญญัติของกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยสมาชิกสภากรุงเทพมหานครมาจากการเลือกตั้ง มีวาระในการดำรงตำแหน่ง ๔ ปี

๑. อำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร

(๑) การรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน ทั้งนี้ตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร และตามกฎหมายอื่นที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร

(๒) การทะเบียนตามที่กฎหมายกำหนด

(๓) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(๔) การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง

(๕) การผังเมือง

(๖) การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ

(๗) การวิศวกรรมจราจร

(๘) การขนส่ง

(๙) การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้ามและที่จอดรถ

(๑๐) การดูแลรักษาที่สาธารณะ

(๑๑) การควบคุมอาคาร

(๑๒) การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย

(๑๓) การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ

(๑๔) การพัฒนาและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (๑๔ ทวิ) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นการสาธารณสุข

(๑๕) การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล

(๑๖) การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน

(๑๗) การควบคุมการเลี้ยงสัตว์

(๑๘) การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์

(๑๙) การควบคุมความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อยและการอนามัยในโรงแรมสรรพ และสาธารณสถานอื่น ๆ

(๒๐) การจัดการศึกษา

(๒๑) การสาธารณสุขการ

(๒๒) การสังคมสงเคราะห์

(๒๓) การส่งเสริมการกีฬา

(๒๔) การส่งเสริมการประกอบอาชีพ

(๒๕) การพาณิชย์ของกรุงเทพมหานคร

(๒๖) หน้าที่อื่น ๆ ตามที่กฎหมายระบุให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ เทศบาลนคร หรือตามที่คณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมอบหมาย หรือที่กฎหมายระบุเป็นหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร

๒.๕.๘ เมืองพัทยา

เป็นการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. ๒๕๒๑ ซึ่งต่อมาได้มีการยกเลิกแล้วใช้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. ๒๕๔๒ แทนโครงสร้างการบริหารเมืองพัทยา

๑. สภามเมืองพัทยา ประกอบด้วยสมาชิกจำนวนยี่สิบสี่คนมาจากการเลือกตั้งของประชาชน โดยมีปลัดเมืองพัทยาทำหน้าที่เลขานุการสภามเมืองพัทยา

๒. นายกเมืองพัทยา มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

(๑) กำหนดนโยบายและรับผิดชอบในการบริหารราชการของเมืองพัทยาให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบัญญัติ และนโยบาย

(๒) สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการของเมืองพัทยา

(๓) แต่งตั้งและถอดถอนรองนายกเมืองพัทยา เลขานุการนายกเมืองพัทยา ผู้ช่วยเลขานุการนายกเมืองพัทยา ประธานที่ปรึกษา ที่ปรึกษาหรือคณะที่ปรึกษา

(๔) วางระเบียบเมืองพัทยา

(๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี หรือผู้ว่าราชการจังหวัด มอบหมาย หรือตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของนายกเมืองพัทยาหรือนายกเทศมนตรี หรือคณะเทศมนตรี

๑. อำนาจหน้าที่เมืองพัทยา

มาตรา ๖๒ ของพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของเมืองพัทยาไว้ดังนี้

(๑) การรักษาความสงบเรียบร้อย

(๒) การส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

(๓) การคุ้มครองและดูแลรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน

(๔) การวางผังเมืองและการควบคุมการก่อสร้าง

(๕) การจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยและการปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม

(๖) การจัดการจราจร

(๗) การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง

(๘) การกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล และการบำบัดน้ำเสีย

(๙) การจัดให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา

(๑๐) การจัดให้มีการควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ และที่จอดรถ

(๑๑) การควบคุมอนามัยและความปลอดภัยในร้านจำหน่ายอาหาร โรงแรมและสถานบริการอื่น

(๑๒) การควบคุมและส่งเสริมกิจการท่องเที่ยว

(๑๓) การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

(๑๔) อำนาจหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นของเทศบาลนครหรือของเมืองพัทยา ส่วนประเด็นเรื่องการกำกับดูแลเมืองพัทยานั้นให้ผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรีเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติราชการของเมืองพัทยา โดยมีอำนาจสั่งสอบสวนข้อเท็จจริงหรือสั่งให้นายกเมืองพัทยาชี้แจงแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการของเมืองพัทยา

บรรดาเรื่องที่เมืองพัทยาต้องเสนอไปยังรัฐมนตรีหรือกระทรวง ทบวง กรม ให้นายกเมืองพัทยารายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ โดยผู้ว่าราชการจังหวัดจะทำความเห็นเสนอรัฐมนตรี หรือกระทรวง ทบวง กรม แล้วแต่กรณี เพื่อประกอบการพิจารณาก็ได้

ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่านายกเมืองพัทยาปฏิบัติภารกิจในทางที่อาจนำมาซึ่งความเสียหายแก่เมืองพัทยา หรือกระทำการฝ่าฝืนกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือข้อบัญญัติ และผู้ว่าราชการจังหวัดได้ชี้แจง แนะนำ หรือตักเตือนแล้ว แต่นายกเมืองพัทยาไม่ปฏิบัติตาม ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดรายงานให้รัฐมนตรีทราบเพื่อพิจารณาสั่งการตามที่เห็นสมควร ในกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นรีบด่วน ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจออกคำสั่งระงับการปฏิบัติราชการของนายกเมืองพัทยาไว้ตามที่เห็นสมควรได้

นอกจากนี้เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในเขตเมืองพัทยาหรือประโยชน์ของประเทศ ผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรีจะรายงานเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเพื่อพิจารณาสั่งยุบสภาเมืองพัทยานี้ก็ได้

สรุปได้ว่า การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นไทย ถือเป็นรูปแบบการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินตามหลักการกระจายอำนาจการปกครอง (Decentralization) คือรัฐบาลกลางได้กระจายอำนาจทางการปกครองและการบริหารให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบต่างๆ เพื่อดำเนินการจัดทำบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย กระจายอำนาจการปกครองไปยังท้องถิ่น ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา

๒.๖ หลักฆราวาสธรรม ๔

ฆราวาสธรรม ประกอบด้วย ๒ คำ "ฆราวาส" แปลว่า ผู้ดำเนินชีวิตในทางโลก, ผู้ครองเรือน และ "ธรรม" แปลว่า ความถูกต้อง ความดีงาม นิสสัยที่ดีงาม คุณสมบัติ ข้อปฏิบัติ ดังนั้น การศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับหลักฆราวาสธรรม ๔ จะกล่าวถึงประเด็นที่สำคัญ ได้แก่ แนวคิดหลักฆราวาสธรรม ๔ ความเป็นมาของฆราวาสธรรม ๔ ความหมายของฆราวาสธรรม ๔ และนักวิชาการด้านงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักฆราวาสธรรม ๔ ดังจะกล่าวเป็นลำดับไป

๒.๖.๑ ความเป็นมาของของขรรวาทธรรม ๔

หลักธรรม ชื่อ ขรรวาทธรรม มีที่มาในอาฬวกสูตร^{๖๑} มีเรื่องโดยย่อว่า พระพุทธเจ้าเข้าไปประทับอยู่ในภพของอาฬวกยักษ์ เขตเมืองอาฬวี อาฬวกยักษ์โกรธจึงกระทำทุกอย่างเพื่อทำร้ายพระพุทธองค์ก็ไม่สามารถทำให้เกิดอันตรายแก่พระพุทธองค์ได้จึงเข้าไปเฝ้าทูลว่า ท่านจงออกไปเถิด^{๖๒} พระพุทธองค์ทรงทราบว่าอาฬวกยักษ์เป็นผู้กระต้างไม่อาจแนะนำ ด้วยความกระต้างจึงทรงแนะนำด้วยความอ่อนโยน จึงเสด็จออกไป ยักษ์เข้าใจผิดคิดว่าทรงว่า ง่าย พุดคำเดียวก็ออกไป จึงทูลพระพุทธองค์ให้เสด็จเข้าไปอีกแล้วให้ออกมา จนถึงครั้งที่ ๔ ยักษ์กล่าวว่าท่านจงออก ครั้นนี้พระพุทธองค์ตรัสว่า เราไม่ออกท่านจะทำสิ่งใด ท่านจงทำสิ่งนั้น เถิด อาฬวกยักษ์จึงกล่าวว่า เราจักถามปัญหา ถ้าท่านตอบไม่ได้จักฉีกหัวใจ จับเหวี่ยงไปยัง แม่น้ำคงคา ปัญหาอาฬวกยักษ์มี ดังนี้

๑. อะไรเล่าเป็นทรัพย์เครื่องปลื้มใจที่ประเสริฐของบุรุษในโลกนี้

๒. อะไรเล่าที่บุคคลประพาศแล้วนำสุขมาให้

๓. อะไรเล่ามีรสล้ำเลิศกว่ารสทั้งหลาย

๔. นักปราชญ์ทั้งหลายกล่าวถึงชีวิตของผู้เป็นอยู่อย่างไร ว่าประเสริฐสุด

พระพุทธเจ้าตรัสตอบว่า ศรัทธาเป็นทรัพย์เครื่องปลื้มใจที่ประเสริฐของบุรุษในโลกนี้^{๖๓} ที่บุคคลประพาศแล้วนำสุขมาให้ ความสัตย์ มีรสล้ำเลิศกว่ารสทั้งหลาย

นักปราชญ์ทั้งหลายกล่าวถึงชีวิตของผู้เป็นอยู่ด้วยปัญญาว่าประเสริฐสุด^{๖๔}

อาฬวกยักษ์จึงทูลถามต่อว่า

๕. บุคคลข้ามโอฆะ^{๖๕}ได้อย่างไรเล่า ข้ามอรรณพ^{๖๖}ได้อย่างไรเล่า ล่วงทุกขีได้ อย่างไรเล่า บริสุทธิได้อย่างไรเล่า

๖. บุคคลได้ปัญญาอย่างไรเล่า ทำอย่างไรเล่าจึงจะหาทรัพย์ได้

๗. บุคคลได้เกียรติยศอย่างไรเล่า ทำอย่างไรเล่าจึงจะผูกมิตรไว้ได้

๘. บุคคลละโลกนี้ไปสู่โลกหน้า ทำอย่างไรเล่าจึงจะไม่เศร้าโศก

พระพุทธเจ้าตรัสตอบว่า บุคคลข้ามโอฆะได้ด้วยศรัทธา ข้ามอรรณพได้ด้วยความไม่ประมาท ล่วงทุกขีได้ด้วย ความเพียร บริสุทธิได้ด้วยปัญญาบุคคลเชื่อธรรมของพระอรหันต์ เพื่อบรรลุนิพพานไม่ประมาท มีความรอบคอบ ฟัง ด้วยดี ย่อมได้ปัญญา

^{๖๑}ส.ส. (ไทย) ๑๕/๒๔๖/๓๕๑-๓๕๔.

^{๖๒}มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, พระไตรปิฎกพร้อมอรรถกถา แปล ชุด ๙๑ เล่ม, พระสูตรและอรรถกถาแปล สังยุตตนิกาย สคาถวรรคเล่มที่ ๑ ภาคที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๓๔), หน้า ๔๓๖.

^{๖๓}ธรรมในที่นี้หมายถึง กุศลธรรม ๑๐ ประการอีกนัยหนึ่งหมายถึง ธรรมมีทานและศีล เป็นต้น, ส.ส. (ไทย) ๑๕/๒๔๖/๓๕๒.

^{๖๔}ส.ส. (ไทย) ๑๕/๒๔๖/๓๕๒.

^{๖๕}โอฆะ หมายถึงทิวโฆชะ, โอฆะ คือห้วงน้ำคือกิเลส ๔ อย่างมี ๑) กาโมฆะ โอฆะคือกาม ๒) ภโวฆะ โอฆะคือภพ ๓) ทิวโฆชะ โอฆะคือทิวฐิ ๔) อวิชโฆชะ กิเลสคืออวิชชา, ส.ส. (ไทย) ๑๕/๑/๑.

^{๖๖}อรรณพ หมายถึง ภโวฆะ, โอฆะ คือภพ, ส.ส. (ไทย) ๑๕/๒๔๖/๓๕๒.

บุคคลผู้ทำการเหมาะสม ไม่ทอดธุระ ขยันหมั่นเพียร ย่อมหาทรัพย์ได้
 บุคคลได้เกียรติยศเพราะความสัตย์ บุคคลเมื่อให้ย้อมผูกมิตรไว้ได้^{๖๗}
 พระพุทธเจ้าตรัส ขรവാสธรรม ๔ ว่า
 บุคคลผู้ครองเรือน ประกอบด้วยศรัทธามีธรรม ๔ ประการนี้คือ สัจจะ ธรรม^{๖๘}ธิตี (ขันติ)
 จาคะ ละโลกนี้ไปแล้วย่อมไม่เศร้าโศก
 จบพระพุทธพยากรณ์อาฬวกยักษับรรลุโสดาปัตติผล

ตารางที่ ๒.๑๘ แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญความเป็นมาของของขรวาสธรรม ๔

นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
ส.ส. (ไทย) ๑๕/๒๔๖/๓๕๑-๓๕๔. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, (๒๕๓๔, หน้า ๔๓๖)	หลักธรรม ชื่อ ขรวาสธรรม มีที่มาในอาฬวกสูตร พระพุทธองค์ทรงทราบว่าอาฬวกยักษัเป็นผู้กระตือรือร้น อาจแนะนำ ด้วยความกระตือรือร้นจึงทรงแนะนำด้วยความ อ่อนโยน
ส.ส. (ไทย) ๑๕/๒๔๖/๓๕๒.	ธรรม ที่บุคคลประพฤติแล้วนำสุขมาให้ ความสัตย์ มีรส ล้ำเลิศกว่ารสทั้งหลาย
ส.ส. (ไทย) ๑๕/๒๔๖/๓๕๒	นักปราชญ์ทั้งหลายกล่าวถึงชีวิตของผู้เป็นอยู่ด้วยปัญญา ว่าประเสริฐสุด
ส.ส. (ไทย) ๑๕/๑/๑.	บุคคลข้ามโอฆะ
ส.ส. (ไทย) ๑๕/๒๔๖/๓๕๒.	บุคคลผู้ครองเรือน ประกอบด้วยศรัทธามีธรรม ๔ ประการนี้คือ สัจจะ ธรรม

๒.๖.๒ ความหมายของขรวาสธรรม ๔

ขรวาสธรรม คือ ธรรมของคนผู้อยู่ครองเรือน มีศรัทธา ประพฤติธรรม ๔ ประการ คือ
 สัจจะ ธรรมะ ธิตี^{๖๙}และจาคะ ตายแล้วย่อมไม่เศร้าโศก

สัจจะ เป็นเหตุให้ได้เกียรติ ทมะ (ธรรมะ) เป็นเหตุให้ได้ปัญญา ขันติ (ธิตี) เป็นเหตุ ให้หา
 ทรัพย์ได้และ จาคะ เป็นเหตุให้ผูกมิตรไว้ได้^{๗๐}

คนผู้ครองเรือน ประพฤติขรวาสธรรม ๔ ประการ ตายแล้วย่อมไม่เศร้า

ความหมายของขรวาสธรรมว่า หมายถึง ธรรมสำหรับขรวาส ธรรมสำหรับการครอง
 เรือน หลักการครองชีวิตของคฤหัสถ์^{๗๑}

๑. สัจจะ หมายถึง ความจริง ซื่อสัตย์จริงใจ พุดจริง ทำจริง

^{๖๗} ส.ส. (ไทย) ๑๕/๒๔๖/๓๕๓.

^{๖๘} ธรรมะ และทมะ มีความหมายว่า ปัญญา เหมือนกัน, ส.ส. (ไทย) ๑๕/๒๔๖/๓๕๔.

^{๖๙} ธิตี กับขันติมีความหมายเดียวกันคือ หมายถึงวิริยะ (ความเพียร), พุ.อิติ. (ไทย) ๒๕/๑๙๐/๕๔๕.

^{๗๐} พุ.อิติ. (ไทย) ๒๕/๑๙๐-๑๙๑/๕๔๕.

^{๗๑} พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต), ธรรมบุญชีวิต, พิมพ์ครั้งที่ ๔, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงาน
 พระพุทธศาสนาแห่งชาติ, ๒๕๕๐), หน้า ๔๐-๔๑.

๒. ทมะ หมายถึง การฝึกฝน การข่มใจ ฝึกนิสัย ปรับตัว รู้จักควบคุมจิตใจ ฝึกหัดตัด นิสัย
แก้ไขข้อบกพร่อง ปรับปรุงตนให้เจริญก้าวหน้าด้วยสติปัญญา

๓. ขันติ หมายถึง ความอดทน ตั้งหน้าทำหน้าที่การทำงานด้วยความขยันหมั่นเพียร เข้มแข็ง
ทนทาน ไม่หวั่นไหว มั่นในจุดหมาย ไม่ท้อถอย

๔. จาคะ หมายถึง ความเสียสละ สละกิเลส สละความสุขสบาย และผลประโยชน์ ส่วนตน
ได้ ใจกว้าง พร้อมทั้งจะรับฟังความทุกขความคิดเห็นและความต้องการของคนอื่น พร้อมทั้งจะร่วมมือ
ช่วยเหลือเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่คับแคบเห็นแก่ตนหรือเอาแต่ใจตัว

ในฆราวาสธรรมหมวดนี้ ทมะ ท่านมุ่งเอาด้านปัญญา ขันติท่านเน้นแง่วิริยะ^{๗๒}

ฆราวาส (อ่านว่า คระราวาด) นัยแรก แปลว่า การอยู่ครองเรือน การอยู่ในเรือน การเป็นอยู่
แบบชาวบ้าน เช่น ฆราวาสเป็นที่คับแคบ เป็นทางมาแห่งธุลี บรรพชาเป็นทางปลอดโปร่ง

ฆราวาส นัยที่สอง แปลว่า ผู้ครองเรือน ผู้อยู่ในเรือน ได้แก่ ชาวบ้านทั่วไปที่มีไร่ นักบวช
เป็นคำที่มีความหมายเดียวกับคำว่า คฤหัสถ์ เช่น “ฆราวาสธรรม เป็นธรรมสำหรับผู้ ครองเรือนจะ
ประพฤติปฏิบัติ” “เมื่อเรายังเป็นฆราวาสอยู่ ได้ตกแต่งร่างกายนุ่งห่มเสื้อผ้าอัน สวยงาม ทัดทรง
ดอกไม้ ลูบไล้ด้วยจรรยาอันดี” ฆราวาส มักพูดหรืออ่านผิดเพี้ยนเป็น ฆราวาส (คาระราวาด)

ฆราวาสธรรม (อ่านว่า คระราวาดสะทา) แปลว่า ธรรมสำหรับผู้ครองเรือน สำหรับผู้ ที่เป็น
คฤหัสถ์เป็นชาวบ้าน และสำหรับผู้ที่อยู่ครองคู่เป็นสามีภรรยา

ฆราวาสธรรม มี ๔ ประการ คือ

๑. สัจจะ จริใจต่อกัน

๒. ทมะ ระวังอารมณ์ข่มใจได้

๓. ขันติ อดทนกันได้

๔. จาคะ เสียสละแก่กัน

ฆราวาสธรรม เป็นธรรมที่นำมาซึ่งความสุขความเจริญและความสงบเย็นแก่ผู้ปฏิบัติ ตาม
เป็นธรรมที่จะนำพาครอบครัวให้อยู่เย็นเป็นสุข นำพาให้ชีวิตการครองเรือนเป็นไปด้วย ความราบรื่น
อยู่กันยี่ดียวตลอดไป โดยไม่แตกร้าง ไม่เกิดความกินแหนงระแวงกัน^{๗๓}

ฆราวาสธรรม ๔ คือธรรมสำหรับฆราวาส ธรรมสำหรับการครองเรือน หลักการ ครองชีวิต
ของคฤหัสถ์ ได้แก่

๑. สัจจะ ความจริง ซื่อตรง ซื่อสัตย์จริงใจ พูดจริง ทำจริง

๒. ทมะ การฝึกฝน การข่มใจ ฝึกนิสัย ปรับตัว รู้จักควบคุมจิตใจ ฝึกหัด ตัดนิสัย แก้ไข
ข้อบกพร่อง ปรับปรุงตนให้เจริญก้าวหน้าด้วยสติปัญญา

๓. ขันติความอดทน ตั้งหน้าทำหน้าที่การทำงานด้วยความขยันหมั่นเพียร เข้มแข็ง ทนทานไม่
หวั่นไหว มั่นในจุดหมาย ไม่ท้อถอย

^{๗๒}พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต), **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม**, พิมพ์ครั้งที่ ๙, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๓), หน้า ๑๓๕.

^{๗๓}พระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช), **พจนานุกรมเพื่อ การศึกษาพุทธศาสตร์ “คำวัด”**, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร : ธรรมสภาและสถาบันบันลือธรรม, ๒๕๕๑), หน้า ๑๔๑.

๔. จาคะ ความเสียสละ และกิเลส และความสุซสบาย และผลประโยชน์ส่วนตนได้ ใจกว้าง พร้อมที่จะรับฟังความทุกขความคิดเห็น และความต้องการของผู้อื่น พร้อมทั้งจะร่วมมือ ช่วยเหลือ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่คับแคบเห็นแก่ตน หรือเอาแต่ใจตัว

ในธรรมหมวดนี้ทมะ ท่านมุ่งเอาด้านปัญญา ชั้นดีท่านเน้นแง่วิริยะ^{๗๔}

อนึ่ง ในด้านสัจจะ คัมภีร์ฝ่ายอภิธรรม แยกสัจจะ คือความจริงเป็น ๒ ระดับ ได้แก่

๑. สมมติสัจจะ (Conventional Truth) ความจริงโดยสมมติเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า โวหาร สัจจะ ความจริงโดยโวหารหรือโดยสำนวนพูด คือ ความจริงตามมติร่วมกันตามที่ได้ตกลง กันไว้หรือ หมายรู่ร่วมกันเป็นเครื่องมือสื่อสาร พอให้สำเร็จประโยชน์ในชีวิตประจำวัน เช่น คน สัตว์โต๊ะ เก้าอี้ เป็นต้น

๒. ปรมาตฺสัจจะ (Ultimate Truth) ความจริงโดยปรมาตฺคือ จริตตามความหมาย สูงสุด ตามความหมายแท้อย่างยิ่ง คือ การหยั่งรู้สัจธรรมที่จะทำให้ความยึดติดถือมั่นหลงผิด ทั้งหลาย สลาย หมดไป ทาให้วางใจวางท่าทีต่อสิ่งทั้งหลายอย่างถูกต้อง หลุดพ้นจากกิเลสและ ทุกข์ มีจิตใจเป็นอิสระ ผ่องใสเบิกบาน มีความสุขที่แท้จริง สิ่งที่เป็นจริงโดยปรมาตฺ เช่น นามธรรม รูปธรรม เวทนา สัญญา สังขาร เป็นต้น^{๗๕}

ความหมายของฆราวาสธรรมออกเป็น ๒ ประการ คือ ประการ แรก เป็นธรรมธรรมดาที่ จะต้องประพฤติปฏิบัติประการที่ ๒ เป็นธรรมที่ใช้เป็นหลักในการที่จะนำไปสู่การปฏิบัติธรรมข้ออื่น ๆ ให้สำเร็จ^{๗๖}

๑. เป็นธรรมธรรมดาที่จะต้องประพฤติปฏิบัติสัจจะ หมายถึง ชื่อตรงต่อเพื่อนฝูง ชื่อตรงต่อ ลูกเมีย ชื่อตรงต่อเวลา ชื่อตรงต่อการทำงาน ทมะ หมายถึง ช่มใจ อย่าให้เกิดโทสะ อย่า ให้เกิดความรัก หรือความเกลียด ชั้นดีหมายถึง อดทนต่อความร้อน ความหนาว ความเหนื่อย อดทนต่อ คำด่า จาคะ หมายถึง การให้ทาน รู้จักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เพื่อนบ้าน มิตรสหาย

๒. เป็นธรรมที่ใช้เป็นหลักในการที่จะนำไปสู่การปฏิบัติธรรมข้ออื่น ๆ ให้สำเร็จสัจจะ หมายถึง ความจริงใจ ความตั้งใจจริงที่จะปฏิบัติในสิ่งนั้น เมื่อจะทำสิ่งใด หรือปฏิบัติธรรม ข้อใดแล้ว ก็ ควรตั้งใจจริง ทำอย่างสุดความสามารถ ทำให้ถึงที่สุด ดังเช่นเมื่อพระพุทธเจ้าทำความเพียรเพื่อตรัสรู้ ก็ได้ตั้งสัจจาธิฐานว่า แม้จะเหลือเพียงแต่กระดูกก็จะไม่ลุกขึ้นจากที่นั่ง ถ้าไม่บรรลุสัมมาสัมโพธิญาณ

ในการศึกษาเล่าเรียนก็เหมือนกันถ้ามีสัจจะหรือสัจจาธิฐาน คือทำให้มันจริง ๆ ตั้งใจ จริง ๆ ก็จะช่วยให้ทุกคนประสบความสำเร็จสมดังที่ตั้งใจ ทมะ หมายถึง บังคับตัวเอง บังคับ ใจตนเองไม่ให้ หลงไปตามแรงของสิ่งที่มีมายั่วซึ่งแม้จะยากเย็นเพียงใดก็ต้องพยายามบังคับให้ได้ ในการบังคับนั้นต้อง ใช้ไหวพริบและความฉลาดเข้าต่อสู้เพราะจิตใจเมื่อถูกบังคับก็จะขัดขืนยิ่ง กว่าข้างที่ตกมันเสียอีก ซึ่ง การบังคับจิตใจของตนเองนั้นมี ๒ วิธีด้วยกัน คือ

^{๗๔}ปัญญาใช้บางยางและคณะ, ธรรมาธิบาย : หลักธรรมในพระไตรปิฎก, (กรุงเทพมหานคร : ธรรมสภาและสถาบันสันถิธรรม, ๒๕๕๕), หน้า ๒๑๙.

^{๗๕}พระราชวรมณี (ประยูรค์ ปยุตโต), คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนรุ่นใหม่, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๘), หน้า ๔๓.

^{๗๖}พุทธทาสภิกขุ, ฆราวาสธรรม, (กรุงเทพมหานคร : การพิมพ์พระนคร, ๒๕๒๓), หน้า ๕๐.

กรณีแรกคือ การปลอมประโลมจิตใจค่อยปลอมโยน

กรณีที่สอง คือ การบังคับโดยตรงการตัดใจไม่ให้ทำในสิ่งนั้น

ซึ่งทั้ง ๒ วิธีนี้ต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ชั้นดีเมื่อมีทมะแล้ว ยังต้องใช้ชั้นดีเข้ารองรับ ต้องอดทนต่อการบีบคั้นของกิเลส ไม่ว่าจะเป็ราคะ โทสะ โมหะ หรือ อื่น ๆ ต้องใช้ความอดทนอย่าหลงไปตามสิ่งยั่วยุหรือกิเลส จาคะ หมายถึงบริจาคออกไป สละสิ่ง ที่ไม่ต้องการที่มีอยู่ในจิตใจให้หลุดออกไป ระบายความสับสนวุ่นวายออกไปจากจิตใจ อาจจะใช้ การสวดมนต์หรือ การพักผ่อนให้ถูกวิธี

ฆราวาสธรรม คือ สัจจะ ทมะ ชั้นดี จาคะ นี้เป็นเครื่องมือกำจัดมาร เป็นเครื่องมือ สร้างสิ่ง ที่ปรารถนาในทุกกรณี ไม่ใช่เฉพาะเป็นธรรมของฆราวาสเท่านั้นแม้แต่บรรพชิตที่ ต้องการบรรลุมรรค ผลนิพพานก็ยังต้องใช้ธรรมข้อนี้ด้วยเช่นกัน

สัจจะ หมายถึง ความจริงในสิ่งที่จะกระทำ สัจจาธิฐาน คือตั้งจิตด้วยสัจจะมันลงไป ใน การที่จะทำ ในการที่จะประพฤติเพื่อละกิเลส ทมะ หมายถึง การ บังคับตัวเอง เป็นธรรมที่จะใช้สกัด กลั้นความโกรธในขั้นเริ่มต้น แต่ถ้าบังคับไม่ได้หรือบังคับไม่อยู่ ก็ใช้ธรรมะข้ออื่น เช่น ปัญญา ชั้นดี และอื่น ๆ เข้าช่วย ชั้นดีหมายถึง ความอดกลั้น ความอดได้ รอได้ค่อยได้ เป็นเครื่องห้ามความผุนผ ลัน ความโกรธ ชั้นดีเป็นแกนกลางในการประพฤติ พรหมจรรย์ของผู้บำเพ็ญพรตทั้งหลาย คนส่วน ใหญ่มักไม่ชอบอดกลั้น เนื่องจากเห็นว่าเป็นเรื่อง เสียเกียรติหรือชี้แพ้ แต่ถ้ารู้จักฝึกอดกลั้นหรือฝึกให้ มีชั้นดีได้มาก ๆ ก็จะเป็นคนที่ไม่โกรธง่าย จาคะ หมายถึง สละการให้ทาน สละกิเลสตามโอกาสที่ต้อง สละ เป็นรูรั่วที่ระบายกิเลสออก^{๗๗} จากความหมาย คำจำกัดความ แนวคิด และทฤษฎีต่าง ๆ ที่ นักวิชาการหลายท่านได้กล่าว มาแล้วเกี่ยวกับการบริหารงานและหลักฆราวาสธรรม ๔ สรุปได้ว่า การ บริหารงานที่ดีมีความจำเป็นที่จะต้องนำหลักพุทธธรรมมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานให้ประสบ ผลสำเร็จและช่วยให้ การดำเนินชีวิตประจำวันเป็นไปอย่างผาสุก

ตารางที่ ๒.๑๙ แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญความหมายของฆราวาสธรรม ๔

นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
ช.อ.ติ. (ไทย) ๒๕/๑๙๐/๕๕๕.	ธรรมของคนผู้ครองเรือน มีศรัทธา ประพฤติ ธรรม ๔ ประการ คือ สัจจะ ธรรมะ อิติ
พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต) (๒๕๕๐, หน้า ๔๐-๔๑)	ธรรมสำหรับหลักการครองชีวิตของคฤหัสถ์ ๑. สัจจะ ๒. ทมะ ๓. ชั้นดี ๔. จาคะ
พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต), (๒๕๔๓, หน้า ๑๓๕)	ในฆราวาสธรรมหมวดนี้ ทมะ ท่านมุ่งเอาด้าน ปัญญา ชั้นดีท่านเน้นแฉงวิริยะ
พระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช), (๒๕๕๑, หน้า ๑๔๑)	ฆราวาสธรรม เป็นธรรมที่นำมาซึ่งความสุข ความเจริญและความสงบเย็นแก่ผู้ปฏิบัติ นำพา ให้ชีวิตการครองเรือนเป็นไปด้วย ความราบรื่น อยู่กันยืนยาวตลอดไป โดยไม่แตกร้าง ไม่เกิด ความกินแหนงระแวงกัน

^{๗๗} พุทธทาสภิกขุ, ฆราวาสธรรม, (กรุงเทพมหานคร : การพิมพ์พระนคร, ๒๕๒๓), หน้า ๕๕.

ตารางที่ ๒.๑๙ แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญความหมายของฆราวาสธรรม ๔ (ต่อ)

นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
ปัญญา ใช้บางยาง และคณะ, (๒๕๕๕, หน้า ๒๑๙)	ฆราวาสธรรม ๔ ได้แก่ ๑. สัจจะ ความจริง ซื่อตรง ซื่อสัตย์จริงใจ พุดจริง ทำจริง ๒. ทมะ ความหนักแน่น การฝึกฝน การข่มใจ ฝึกนิสัย ปรับตัว ๓. ขันติความอดทน ๔. จาคะ ความเสียสละ และกิเลส และความสุขสบาย
พุทธทาสภิกขุ, (๒๕๒๓, หน้า ๕๐)	ความหมายของฆราวาสธรรมออกเป็น ๒ ประการ คือ ประการ แรก เป็นธรรมธรรมดาที่จะต้องประพฤติปฏิบัติประการที่ ๒ เป็นธรรมที่ใช้เป็นหลักในการที่จะนำไปสู่การปฏิบัติธรรมข้ออื่น ๆ ให้สำเร็จ
พุทธทาสภิกขุ, (๒๕๒๓, หน้า ๕๕)	สละการให้ทาน สละกิเลสตามโอกาสที่ต้องสละ เป็นรูรั่วที่ระบายกิเลสออก

๒.๖.๓ ความสำคัญและประโยชน์ของฆราวาสธรรม ๔

ฆราวาสธรรมสามารถประพฤติปฏิบัติได้ ๓ ทาง ได้แก่ ทางกาย ทางวาจา และทางใจ ได้แก่ ^{๗๘}

ทางกาย คือ การทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มกำลังความสามารถ ถือว่าเป็น การปฏิบัติธรรมทางกาย

ทางวาจา คือ การใช้คำพูดที่สุภาพ และแสดงถึงความมีเมตตาจิตในการติดต่อสื่อสารกับคู่สนทนา ตลอดจนการกล่าวอ้างถึงผู้อื่นในเชิงบวก ถือว่าเป็นการปฏิบัติธรรมทางวาจา

ทางใจ คือ การคิดดีความปรารถนาดีความพลอยยินดีความเมตตากรุณา ความสงสารและความเห็นอกเห็นใจต่อผู้อื่น ถือว่าเป็นการปฏิบัติธรรมทางใจ

ดังนั้น การที่บุคคลในสังคมจะสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างเป็นสุข จำเป็นต้องมีความ เอื้ออาทรช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน โดยแต่ละบุคคลจะต้องปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับ มอบหมายอย่างถูกต้องและเหมาะสมกับบทบาทที่ตนเองได้รับและพึงระลึกอยู่เสมอว่า อะไร คือ ความชั่วที่ควรละ อะไร คือ ความดีที่พึงกระทำ และตระหนักอยู่เสมอว่า การทำงาน คือ การ ปฏิบัติธรรมอย่างหนึ่ง โดยนำหลักพุทธธรรมซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมากที่พุทธศาสนิกชนพึง ประพฤติปฏิบัติมาประยุกต์ใช้เพื่อ ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการดำเนินชีวิต หลักพุทธธรรม ข้อหนึ่งที่บุคคลทั่วไปพึงยึดมั่นถือปฏิบัติ ตามเพื่อผลสำเร็จในการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข โดยเฉพาะหลักธรรมสำหรับผู้ครองเรือน เรียกว่า หลักฆราวาสธรรม ๔ ซึ่งสามารถนำมาบูรณาการเพื่อใช้ในการบริหารงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดได้

ฆราวาสธรรม ๔ เป็นคำสอนของพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นหลักธรรมที่ พระองค์ทรงมอบสำหรับผู้ครองเรือนได้ปฏิบัติเพื่อเสริมให้มีความสุขในชีวิตยิ่งขึ้น ประกอบด้วย

^{๗๘}พุทธทาสภิกขุ, ฆราวาสธรรม, (กรุงเทพมหานคร : การพิมพ์พระนคร, ๒๕๒๓), หน้า ๖๕.

หลักธรรม ๔ ข้อ ได้แก่ สัจจะ ทมะ ขันติจาคะ เมื่อกล่าวถึงความสำคัญของฆราวาสธรรมแล้ว ย่อมมีความสำคัญมากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าเกี่ยวกับเรื่องการทำงานร่วมกันของบุคลากรในหน่วยงานต่าง ๆ ในที่นี้จะกล่าวถึงความสำคัญของหลักธรรมแต่ละข้อเพื่อให้เข้าใจได้ง่าย ดังนี้^{๗๙}

สัจจะ คือ ความซื่อสัตย์ความจริงใจต่อบุคคลอื่น การคบหาสมาคมระหว่างบุคคล ในสังคมไม่ว่าจะอยู่ในฐานะใดจักต้องมีหลักธรรมสัจจะข้อนี้อยู่ด้วยเสมอ เพราะการแสดงออก ซึ่งความซื่อสัตย์และความจริงใจต่อบุคคลที่เรารู้จักถือเป็นรากฐานที่สำคัญ ในการสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างกัน ซึ่งจะส่งผลว่าความสัมพันธ์ดังกล่าวจะสามารถสานต่อในระยะยาว ต่อไปอีกได้หรือไม่สำหรับบุคคลที่ทำงานในองค์กรใดองค์กรหนึ่ง การมีความซื่อสัตย์และความจริงใจให้แก่กัน ย่อมจะทำให้เกิดความไว้วางใจความเชื่อใจระหว่างตนกับผู้ทำงานร่วมกัน หากบุคคลใดขาดสัจจะแล้วย่อมเป็นเหตุให้เกิดความหวาดระแวงแคลงใจกัน เป็นจุดเริ่มต้นแห่ง ความริ้วฉาน ซึ่งยากนักที่จะประสานให้การทำงานนั้นราบรื่นได้เช่นเดิม ดังนั้น กล่าวได้ว่า สัจจะ เป็นหลักธรรมพื้นฐานสำหรับทุกคนที่หวังความสำเร็จในหน้าที่การงานและชีวิต พึงจะ ระลึกและปฏิบัติอยู่เสมอ

ทมะ คือ การรู้จักบังคับควบคุมอารมณ์การข่มใจ การปรับตัวการอยู่ร่วมกันในสังคม หรืออยู่กับคนที่เราทำงานด้วย เป็นเรื่องที่ต้องปรับตัวเข้าหากัน เนื่องจากแต่ละบุคคลต่างมาจาก พื้นฐานชีวิตและประสบการณ์ชีวิตที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้น จึงไม่มีใครที่สามารถเป็นได้ทุก อย่างตามที่ใจของเราคิด และเช่นเดียวกัน ตัวเราเองก็อาจไม่สามารถที่จะเป็นไปได้อย่าง ดังที่คนอื่นต้องการหลักธรรมในข้อ ทมะ จึงเป็นการฝึกข่มใจระงับความรู้สึกต่อเหตุบกพร่อง ของกันและกัน รู้จักฝึกฝนปรับปรุงตน แก้ไขข้อบกพร่อง ปรับนิสัยและอัธยาศัยให้กลมกลืน ประสาน เข้าหากันได้ไม่เป็นคนต่อต้านเอาแต่ใจและอารมณ์ของตน เพื่อที่จะทำให้เรายอมรับ ในจุดเด่นและข้อบกพร่องของตัวบุคคลรอบข้างหลักธรรม ทมะ เป็นหลักธรรมที่เน้นในเรื่องการ ใช้ปัญญาในการตัดสินใจ ควบคุมจิตใจ การทำความเข้าใจกับคนในองค์กร เมื่อขาดธรรมข้อนี้ เท่ากับเป็นการขาดการใช้สติปัญญาพิจารณาปล่อยให้อัชฌัตถ์ปลุกย่อยยทางอุปนิสัย และการอบรมกลายเป็นเหตุแตกแยกสามัคคีลูกกลมเป็นเรื่องใหญ่โต เมื่อทุกคนต่างรู้ว่าไม่มีใครที่ จะสมบูรณ์แบบไปหมดทุกอย่าง ผู้ที่มีความหวังความสำเร็จในหน้าที่การงานจึงปรารถนาที่จะ ได้รับความเข้าใจจากบุคคลอื่นยอมใช้หลักทมะ ในการทำงานร่วมกันกับคนอื่น

ขันติ คือ ความอดทน อดกลั้น การทำงานอยู่ในองค์กรซึ่งมีคนจำนวนมาก นอกจากจะต้องมีความซื่อสัตย์ความจริงใจ และความเข้าใจกันแล้ว จะต้องมีความอดทนอดกลั้น เพราะ การทำงานร่วมกัน นอกจากจะมีข้อขัดแย้งแตกต่างทางด้านอุปนิสัย การอบรมประสบการณ์เดิม บางคนอาจมีเหตุล่วงเกินรุนแรง ซึ่งอาจจะเป็นถ้อยคำหรือกิริยาอาการ จะโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจ จึงต้องรู้จักอดกลั้นระงับใจ ไม่ก่อเหตุขยายความต่อไป หลักขันติแตกต่างจากหลักทมะตรงที่มุ่ง ให้เกิดความอดทน โดยเน้นที่ร่างกายที่อดทนต่อความยากลำบากจากการทำงานและเรื่อง หนักใจต่าง ๆ ในการประกอบกิจการอาชีพ ดังนั้น การทำงานร่วมกันจะต้องอดทนเผชิญพินฝ่า ต่อความยากลำบากด้วยกัน ถือว่าเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความอดทนและตั้งใจของคนในองค์กร เมื่อเกิดภัยพิบัติคับขัน

^{๗๙} พระพรหมคุณาภรณ์, **ธรรมบุญชีวิต**, พิมพ์ครั้งที่ ๔, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, ๒๕๕๐), หน้า ๔๗.

จะต้องมีสติอดกลั้น คิดอุบายใช้ปัญญาหาทางแก้ไข และมีความอดทน เพียรพยายาม เป็นกำลังใจ ซึ่งกันและกันก็จะสามารถผ่านพ้นเหตุการณ์ที่ร้ายไปด้วยกันได้

จาคะ คือ ความเสียสละ ความเผื่อแผ่ แบ่งปัน ทำสิ่งใดหรือให้สิ่งใดกับผู้อื่นด้วยความเต็มใจ เป็นการมอบความสุขที่ได้ทั้งสองฝ่ายคือผู้ให้และผู้รับ รวมทั้งการให้มีน้ำใจเอื้อเฟื้อ ต่อกัน ตลอดจนการเสียสละความพอใจและความสุขส่วนตน เมื่อบุคคลในองค์กรประสบความสำเร็จ ทุกข์ความเจ็บไข้ก็เสียสละความสุขความพอใจของตน ขวนขวายช่วยเหลือ เอาใจใส่ดูแล เป็น ที่พึ่งพาอาศัย เป็น กำลังส่งเสริม หรือช่วยให้กำลังใจตามความเหมาะสม การทำงานที่ขาดจาคะ เหมือนต้นไม้ไม่ได้รับการบำรุงมีแต่อบเฉาว่างโรยไม่มีความสดชื่นงอกงาม รวมถึงการให้อภัยแก่ ผู้ร่วมงานทำงานเป็นการแสดงไมตรีจิต ยอมรับความแตกต่าง เข้าใจ และจริงใจ

หลักฆราวาสธรรม ทั้ง ๔ ข้อนี้แม้ว่าเวลาจะผ่านไปสองพันกว่าปีตั้งแต่ครั้งพุทธกาล แล้วพบว่า หลักฆราวาสธรรม มีความสำคัญมากและเหมาะแก่การนำไปใช้กับการทำงานใน องค์กร ปัจจุบันได้อย่างครอบคลุมทั้งหมด การประยุกต์หลักฆราวาสธรรม ๔ ไปใช้เพื่อสร้าง ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานนั้นสามารถประยุกต์ได้ดังนี้

สังจะ หมายถึง ความซื่อสัตย์ต่อกัน หรือความตั้งใจจริงต่อกันทั้งต่อผู้อื่นและตนเอง บุคคลใดมีหลักธรรมข้อสังจะ มีความซื่อสัตย์สุจริตในการอยู่ร่วมกันในการทำงาน รวมถึงการ บริหารจัดการ ในองค์กร ย่อมจะทำให้องค์กรบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวได้ว่าหลัก สังจะ ย่อมทำให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานในองค์กร นั้น ๆ ได้เป็นอย่างดี

ทมะ หมายถึง การรู้จักข่มใจตนเองไม่ให้แปรปรวนไปได้ง่าย ผู้ที่หวังความ เจริญในการทำงานในองค์กรที่มีเพื่อนร่วมงานจำนวนมาก จักต้องมีทมะ หรือการข่มใจให้อยู่ใน ฝ่ายธรรมะอันเป็นฝ่ายกุศลอย่างเสมอต้นเสมอปลาย กล่าวได้ว่า หลักทมะนี้ทำให้บุคคลที่ทำงาน ร่วมกันในองค์กรใดองค์กรหนึ่งเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานได้คือ ความข่มใจในสิ่งที่ควร และไม่ควรรู้ ควรทำ และไม่ควรรู้

ขันติ หมายถึง ความอดทน อดกลั้นต่อทุกสิ่งทุกอย่างได้ยอมเป็นผู้ชนะ เป็นผู้ประสบความสำเร็จในที่สุด ไม่ผลัดวัน ประกันพรงในการทำงาน ทำงานโดยอดทนต่อการพูดส่อเสียด เหยาะเย้ยถากถางจากผู้ประสงค์ร้าย อดทนต่อความยากลำบากความเหน็ดเหนื่อยกายและใจ โดยเฉพาะความอดทนต่อการย่ำยวนของกิเลสตัณหาอุปาทานที่มักกระทบจิตใจในทุกรูปแบบ จิตใจต้องไม่หวั่นไหว หลงไหลไปความทะยานอยากที่มาในทางทุจริต และทางกามคุณอันมีรูปรส กลิ่นเสียงสัมผัสทั้งหลาย บุคคลที่ทำงานในองค์กรหากมีหลักธรรมข้อนี้ย่อมสร้างความพอใจ ให้กับผู้บังคับบัญชา ประการแรกเป็นผู้ที่มีความอดทนต่องานหนักหรือเบา รวมถึงความขยัน อันเกิดจากความอดทนนี้ประการที่สอง ทำให้ได้ผลิตผลงานมีปริมาณมากกว่า การกระทำเช่นนี้ ทำให้ผู้บังคับบัญชามีความพึงพอใจต่อการ ทำงานที่มีความอดทนของผู้ปฏิบัติบังคับบัญชา

จาคะ หมายถึง การสละให้ปันสิ่งของๆ ตนแก่บุคคลที่ควรให้ปัน เพื่อประโยชน์ของ คนอื่น เพื่อประโยชน์ของสังคมส่วนรวมตามกำลังที่มีอยู่ และขณะเดียวกันก็ไม่เป็นการ เบียดเบียนตัวเองจนเกินไป

สรุปได้ว่า หลักฆราวาสธรรม ๔ จึงมีความสำคัญในฐานะเป็นเครื่องมือกำกับชีวิตผู้ครองเรือน เป็นเครื่องมือ เป็นหลักธรรมกำกับพัฒนาชีวิตให้สูงมีคุณค่ามากขึ้นประกอบด้วยความประพฤติ

๔ ประการ คือ ความซื่อสัตย์สุจริต ความจริงใจ การข่มใจ บังคับควบคุมจิตใจตนเอง ความอดทน มุ่งมั่นในการทำงาน และการเสียสละ มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และการปฏิบัติตามพราวาธรรม ๔ ประการนี้ จะเป็นอานิสงส์ให้เกิดความสุข ความเอื้ออาทร ความสมานฉันท์ของบุคคลในสังคมได้อย่าง ยั่งยืนไปในที่สุด

ตารางที่ ๒.๒๐ แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญความสำคัญและประโยชน์ของพราวาธรรม ๔

นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
พุทธทาสภิกขุ, (๒๕๒๓, หน้า ๖๕)	พราวาธรรมสามารถประพฤติปฏิบัติได้ ๓ ทาง ได้แก่ ทางกาย ทางวาจา และทางใจ
พระพรหมมณเฑียรธรรม, (๒๕๕๐, หน้า ๔๗)	คำสอนของพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นหลักธรรมที่พระองค์ทรงมอบสำหรับผู้ครองเรือนได้ปฏิบัติเพื่อเสริมให้มีความสุขในชีวิต ยิ่งขึ้น ประกอบด้วย หลักธรรม ๔ ข้อ ได้แก่ สัจจะ ทมะ ขันติจาคะ เมื่อกล่าวถึงความสำคัญของพราวาธรรมแล้ว ย่อมมีความสำคัญมากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าเกี่ยวกับเรื่องการทำงานร่วมกันของบุคลากรใน หน่วยงานต่าง ๆ ในที่นี้จะกล่าวถึงความสำคัญของหลักธรรมแต่ละข้อเพื่อให้เข้าใจได้ง่าย

๒.๗ ข้อมูลบริบทเรื่องที่วิจัย

จังหวัดนครราชสีมา แบ่งการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นออกเป็น ๓ รูปแบบ คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมาเมืองครปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๓๓๔ แห่ง และตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗๙ บัญญัติให้มีประมวลจริยธรรมเพื่อกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ละประเภท โดยให้มีกลไกและระบบในการบังคับใช้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งกำหนดขั้นตอนการลงโทษตามความร้ายแรงแห่งการกระทำ ดังนั้น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมาจึงมีความมุ่งหวังที่จะเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองให้กับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองระดับท้องถิ่นและข้าราชการส่วนท้องถิ่นในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุจริต

๒.๗.๑ สภาพทั่วไป

จังหวัดนครราชสีมา เป็นเมืองโบราณเมืองหนึ่งในอาณาจักรไทย แต่เดิมตั้งอยู่ในท้องที่อำเภอสูงเนิน ห่างจากตัวเมืองปัจจุบัน ประมาณ ๓๑ กิโลเมตร เรียกว่า “เมืองโคราฆะปุระ” หรือโคราฆ กับ เมืองเสมา ซึ่งทั้ง ๒ เมืองเคยเจริญรุ่งเรืองในสมัยขอม แต่ในปัจจุบันเป็นเมืองร้าง ตั้งอยู่ริมลำตะคอง สมัยอยุธยา ในแผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์มหาราช (พ.ศ.๒๑๙๙-๒๒๓๑) โปรดให้สร้าง

เมืองโดยเอาชื่อเมืองเสมากับเมืองโคราชปะประ มาผูกเป็นนามเมืองใหม่เรียกว่า “เมืองนครราชสีมา” แต่คนทั่วไป เรียกว่า “เมืองโคราช” สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ ๑ โปรดเกล้าฯ ให้ยกฐานะเป็นเมืองชั้นเอก ผู้สำเร็จราชการเมืองมียศเป็นเจ้าพระยา เจ้าพระยานครราชสีมาคนแรกชื่อ ปิ่น ฦ ราชสีมา และในรัชกาลนี้เมืองนครราชสีมาได้นำช้างเผือก ๒ เชือก ขึ้นน้อมเกล้าถวาย ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๓๖๙ ในสมัยรัชกาลที่ ๓ เจ้าอนุวงศ์ ผู้ครองเมืองเวียงจันทน์ก่อการกบฏ ยกกองทัพมาตีเมืองนครราชสีมาและกวาดต้อน พลเมืองไปเป็นเชลย คุณหญิงโม (ภรรยาปลัดเมืองนครราชสีมา{พระสุริยเดชะวิเศษ ฤทธิพิศทศวิชัย) ผู้รักษาเมือง แสร้งทำกลัวเกรงและประจบเอาใจทหารลาว เมื่อถูกกวาดต้อนมาถึงทุ่งสัมฤทธิ์ในเขตอำเภอพิมายก็หยุดพักกลางทางพอได้โอกาสคุณหญิงโมก็จัดกองทัพโจมตีกองทัพเวียงจันทน์แตกพ่ายไป วีรกรรมที่คุณหญิงโมได้ประกอบขึ้นนี้ รัชกาลที่ ๓ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ สถาปนา คุณหญิงโม ดำรงฐานันดรศักดิ์เป็น “ท้าวสุรนารี” ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ ๕ ได้โปรดเกล้าฯ ให้รวบรวมหัวเมืองในเขตที่ราบสูงให้นครราชสีมาเป็นที่ว่าการมณฑลลาวกลาง ในปี พ.ศ. ๒๔๓๔ (ร.ศ. ๑๑๐)

ขนาดที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดนครราชสีมา ตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ บนที่ราบสูงโคราช ละติจูด ๑๕ องศาเหนือ ลองจิจูด ๑๐๒ องศาตะวันออก สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง ๑๘๗ เมตร ตัวจังหวัดอยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร โดยทางรถยนต์ ๒๕๙ กิโลเมตร และโดยทางรถไฟ ๒๖๔ กิโลเมตร มีพื้นที่ ๒๐,๔๙๓.๙๖๘ ตารางกิโลเมตร หรือ ประมาณ ๑๒,๘๐๘,๗๒๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๑๒ ของพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ จังหวัดชัยภูมิ และจังหวัดขอนแก่น

ทิศใต้ ติดต่อกับ จังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดนครนายก และจังหวัดสระแก้ว

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ จังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดขอนแก่น

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ จังหวัดสระบุรี จังหวัดลพบุรี

ภาพที่ ๒.๑ ขนาดที่ตั้งและอาณาเขต

การปกครองและการบริหาร

จังหวัดนครราชสีมา มีรูปแบบการปกครองและการบริหารราชการออกเป็น ๓ ส่วนคือ

๑. การบริหารราชการส่วนกลาง มีส่วนราชการสังกัดส่วนกลางตั้งหน่วยงานปฏิบัติหน้าที่ในจังหวัดอยู่ประมาณ ๑๙๖ หน่วย (รวมทั้งหน่วยงานอิสระ ๒๖ หน่วย รัฐวิสาหกิจ ๒๗ หน่วย)

๒. การบริหารราชการส่วนภูมิภาค มีส่วนราชการสังกัดส่วนภูมิภาคประจำจังหวัด ๓๐ หน่วย ปัจจุบันจังหวัดนครราชสีมาแบ่งการปกครองออกเป็น ๓๒ อำเภอ ๒๘๗ ตำบล ๓,๗๔๓ หมู่บ้าน ประกอบด้วย

๑. อำเภอเมืองนครราชสีมา	๑๗. อำเภอบัวใหญ่
๒. อำเภอแก้งสนามนาง	๑๘. อำเภอบ้านเหลื่อม
๓. อำเภอขามทะเลสอ	๑๙. อำเภอประทาย
๔. อำเภอขามสะแกแสง	๒๐. อำเภอปักธงชัย
๕. อำเภอคง	๒๑. อำเภอปากช่อง
๖. อำเภอบุรีรัมย์	๒๒. อำเภอพระทองคำ
๗. อำเภอจักราช	๒๓. อำเภอพิมาย
๘. อำเภอเฉลิมพระเกียรติ	๒๔. อำเภอเมืองยาง
๙. อำเภอชุมพวง	๒๕. อำเภอลำทะเมนชัย
๑๐. อำเภอโชคชัย	๒๖. อำเภอวังน้ำเขียว
๑๑. อำเภอด่านขุนทด	๒๗. อำเภอสีคิ้ว
๑๒. อำเภอเทพารักษ์	๒๘. อำเภอสีดา
๑๓. อำเภอโนนแดง	๒๙. อำเภอสูงเนิน
๑๔. อำเภอโนนไทย	๓๐. อำเภอเสิงสาง
๑๕. อำเภอโนนสูง	๓๑. อำเภอหนองบุญมาก
๑๖. อำเภอบัวลาย	๓๒. อำเภอห้วยแถลง

๓. จำนวนประชากร

จังหวัดนครราชสีมา มีจำนวนประชากร ณ วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๑ จำนวนทั้งสิ้น ๒,๖๓๐,๙๖๘ คน เป็นชาย จำนวน ๑,๒๙๘,๓๖๕ คน เป็นหญิง จำนวน ๑,๓๓๒,๖๐๓ คน

๔. การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น มี ๓ รูปแบบ^{๘๐}

๑) องค์การบริหารส่วนจังหวัด ๑ แห่ง คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา

๒) เทศบาล ๗๕ แห่ง ประกอบด้วย

- เทศบาลนคร ๑ แห่ง คือ เทศบาลนครนครราชสีมา
- เทศบาลเมือง ๔ แห่ง คือ เทศบาลเมืองปากช่อง เทศบาลเมืองบัวใหญ่ เทศบาลเมืองสีคิ้ว และเทศบาลเมืองปัก
- เทศบาลตำบล ๘๕ แห่ง

๓) องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๒๔๓ แห่ง มีข้อมูลดังนี้

^{๘๐}ประกาศสำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง ๓๐ มิ.ย. ๒๕๖๑, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : www.koratlocal.go.th และ www.nakhonratchasima.go.th [๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๒].

ที่	อำเภอ	เขตการปกครอง		ประชากร	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท)				
		ตำบล	หมู่บ้าน		คน	ทน	ทม	ทต	อบต
๑	เมืองนครราชสีมา	๒๖	๒๓๖	๔๖๙,๒๕๙	๑	-	๑๕	๑๗	๒๗
๒	ปากช่อง	๑๔	๒๑๗	๑๙๐,๙๘๒		๑	๔	๙	๑๔
๓	พิมาย	๑๓	๒๑๒	๑๓๐,๐๕๓			๒	๑๑	๑๓
๔	ด่านขุนทด	๑๘	๒๒๕	๑๒๗,๙๓๘			๓	๑๕	๑๘
๕	โนนสูง	๑๘	๑๙๕	๑๒๗,๐๖๔			๖	๑๒	๑๘
๖	สีคิ้ว	๑๕	๑๗๐	๑๒๔,๒๕๖		๑	๓	๑๑	๑๕
๗	ปักธงชัย	๑๘	๒๑๕	๑๑๗,๒๗๑		๑	๕	๑๒	๑๘
๘	ครบุรี	๑๕	๑๕๓	๙๕,๒๖๒			๕	๑๐	๑๕
๙	บัวใหญ่	๑๑	๑๒๒	๘๓,๒๓๓		๑	๑	๙	๑๑
๑๐	ชุมพวง	๑๐	๑๓๓	๘๒,๘๒๘			๑	๙	๑๐
๑๑	คง	๑๒	๑๕๖	๘๑,๖๖๑			๒	๑๐	๑๒
๑๒	สูงเนิน	๑๓	๑๒๗	๘๑,๙๖๗			๒	๑๑	๑๓
๑๓	โชคชัย	๑๒	๑๒๘	๘๐,๖๔๖			๓	๙	๑๒
๑๔	ประทาย	๑๔	๑๔๙	๗๗,๘๗๘			๑	๑๓	๑๔
๑๕	ห้วยแถลง	๑๒	๑๒๐	๗๕,๒๔๘			๓	๙	๑๒
๑๖	โนนไทย	๑๒	๑๓๑	๗๒,๐๘๕			๓	๙	๑๒
๑๗	จักราช	๙	๑๐๙	๗๐,๗๕๓			๑	๘	๙
๑๘	เสิงสาง	๘	๘๕	๖๙,๗๓๗			๒	๖	๘
๑๙	หนองบุญมาก	๙	๑๐๔	๖๐,๑๗๔			๒	๗	๙
๒๐	ขามสะแกแสง	๙	๗๒	๔๓,๔๓๕			๓	๖	๙
๒๑	วังน้ำเขียว	๖	๘๓	๔๓,๕๓๕			๑	๕	๖
๒๒	พระทองคำ	๖	๗๕	๔๒,๕๕๒			๒	๔	๖
๒๓	แก้งสนามนาง	๕	๕๖	๓๗,๒๑๗			๑	๔	๕
๒๔	เฉลิมพระเกียรติ	๖	๖๑	๓๕,๔๒๒			๑	๕	๖
๒๕	ลำทะเมนชัย	๕	๕๙	๓๒,๕๒๗			๕	-	๕
๒๖	ขามทะเลสอ	๖	๔๖	๒๙,๔๐๔			๒	๔	๖
๒๗	เมืองยาง	๔	๔๖	๒๘,๑๑๔			๑	๓	๔
๒๘	โนนแดง	๖	๖๕	๒๕,๕๗๐			๒	๔	๖
๒๙	บัวลาย	๕	๔๕	๒๔,๗๓๐			๑	๔	๕
๓๐	สีดา	๖	๕๐	๒๔,๓๖๓			๑	๕	๖
๓๑	เทพารักษ์	๔	๕๙	๒๔,๕๑๗			-	๔	๔
๓๒	บ้านเหลื่อม	๕	๓๙	๒๑,๐๑๗			๑	๔	๕
	๓๒ อำเภอ	๒๘๗	๓,๗๔๓	๒,๖๓๐,๙๖๘	๑	๔	๘๕	๒๔๓	๓๓๓
				อบจ.นครราชสีมา ๑ แห่ง					๓๓๔

๒.๘ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒.๘.๑ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมทางการเมือง

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา” ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมทางการเมืองเพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางเพื่อเป็นฐานในการศึกษา ดังนี้

ทิพย์พรรณ นพวงศ์ ณ อยุธยา ได้วิจัยเรื่อง “ประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร” ผลการวิจัยพบว่า ประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ควรประกอบด้วย การเป็นแบบอย่างที่ดีในการเคารพและปฏิบัติตามกฎหมายและหลักจริยธรรมเหนือผลประโยชน์ส่วนตัว มีอุดมการณ์ตั้งใจทำงานในตำแหน่งหน้าที่อย่างเต็มความสามารถด้วยความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ ไม่ฉ้อฉล คดโกง ปฏิบัติตนอยู่ในกรอบจริยธรรม คุณธรรมและศีลธรรมทั้งโดยส่วนตัวและโดยหน้าที่ มีหิริโอตตปปะละอายต่อการทำความชั่ว ประพฤติตนวางตัวเป็นกลาง มีสัจจะรักษาคำพูด ไม่ใช่อำนาจแสวงหาผลประโยชน์ รักษาความลับของทางราชการ เป็นตัวอย่างในการทำหน้าที่พลเมืองดี^{๘๑}

กมลวรรณ คารมปราชน์, ดุษฎี โยเหลา ชลัช, จงสีบพันธ์ และธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์ ได้วิจัยเรื่อง “กระบวนการอบรมกลุ่มเหล่าทางการเมืองด้านจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร” ผลการวิจัยพบว่า ตัวการการอบรมกลุ่มเหล่าทางการเมืองด้านจริยธรรมให้กับกรณีศึกษาทั้ง ๓ ราย ได้แก่ สถาบันครอบครัว สถาบันศาสนา สถาบันการศึกษา สื่อมวลชน และพรรคการเมือง โดยมี ๑) สถาบันครอบครัวมีบิดามารดา บรรพบุรุษ และเครือญาติ เป็นต้นแบบใน ๓ ประเด็น คือ (๑) มีความเชื่อและวิถีชีวิตตามแนวพระพุทธศาสนา (๒) การเสียสละทำงานเพื่อส่วนรวม และ (๓) การสนับสนุนพรรคการเมือง ประกอบกับภายในครอบครัวมีบรรยากาศหรือมีการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ๒) สถาบันศาสนาได้ผ่านการเป็นพระภิกษุ และสามเณร ส่งผลให้กรณีศึกษาได้รับการอบรมกลุ่มเหล่าจิตใจให้มีความบริสุทธิ์ มีจิตใจฝักใฝ่ในพระพุทธศาสนา มีความเมตตา กรุณา มีการละเว้นและละอายต่อการกระทำชั่ว การทุจริตและประพฤติมิชอบ ๓) สถาบันการศึกษามีการเรียนในคณะรัฐศาสตร์ และคณะนิติศาสตร์ ทำให้มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการเมืองการปกครอง ๔) สื่อมวลชนมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองเกี่ยวกับสถานการณ์ทางการเมือง การทำงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและพรรคการเมืองมาตั้งแต่วัยเด็กส่งผลให้กรณีศึกษาให้ความสำคัญทางการเมือง ความรู้สึกมีประสิทธิภาพทางการเมือง และมีความผูกพันต่อพรรคการเมือง และ ๕) พรรคการเมืองที่สังกัดมีการเรียนรู้ทางการเมืองจากพรรคเหล่านั้น ด้วยการมีส่วนร่วมในโครงการของพรรคก่อนเข้าเป็นสมาชิกของพรรค และภายหลังจากที่เป็นสมาชิกของพรรคแล้วกรณีศึกษาได้เรียนรู้การเมืองผ่านกระบวนการต่างๆ ภายใต้อาจารย์ทำให้เกิดความรู้สึกมีความผูกพันต่อพรรคดังกล่าว^{๘๒}

^{๘๑}ทิพย์พรรณ นพวงศ์ ณ อยุธยา, “ประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร”, รายงานวิจัย, (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ๒๕๕๒).

^{๘๒}กมลวรรณ คารมปราชน์, ดุษฎี โยเหลา ชลัช, จงสีบพันธ์ และธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์, “กระบวนการอบรมกลุ่มเหล่าทางการเมืองด้านจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร”, วารสารพฤติกรรมศาสตร์ ปีที่ ๑๗ ฉบับที่ ๑ (มกราคม ๒๕๕๔): ๓๑-๕๔.

ศิลาวัฒน์ ชัยวงศ์ ได้วิจัยเรื่อง “จริยธรรมของนักการเมืองในระบบการเมืองไทย” ผลการวิจัยพบว่า คุณธรรมและจริยธรรมทางการเมือง ถือได้ว่ามีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาการเมืองไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในบริบทของการพัฒนาเศรษฐกิจและการเมืองไทยในปัจจุบัน ส่งผลให้นักธุรกิจสามารถเข้าสู่การเลือกตั้งบพทบาทนักการเมืองมากขึ้น การบริหารประเทศนั้น ต้องยึดหลักผลประโยชน์สาธารณะ มากกว่าผลประโยชน์ส่วนบุคคล เพราะฉะนั้น หากนักการเมืองขาดซึ่งคุณธรรมและจริยธรรมทางการเมืองแล้ว ก็มักจะก่อปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อนในรูปแบบต่างๆ อาทิ เช่น การมิได้รับความเป็นธรรมของกลุ่มธุรกิจที่ไม่ได้อยู่ฝ่ายเดียวกับรัฐบาล การกำหนดนโยบายต่างๆ อาจเอื้อต่อกลุ่มทุนรัฐบาลด้วย และทำให้การออกนโยบายต่างๆ ได้ประโยชน์กับคนเพียงบางกลุ่ม ระบบราชการไทยมีกำเนิดมาเมื่อใดเป็นเรื่องที่ยากจะกำหนด นับตั้งแต่มีการปกครองประเทศมาถึงปัจจุบัน ระบบราชการได้เป็นกลไกหนึ่งในการปกป้องอธิปไตย ปกป้องสถานะอำนาจของผู้นำเผด็จกษัตริย์จากภายนอก รักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ จัดระเบียบสังคม และริเริ่มผลักดันให้เกิดการพัฒนาประเทศอย่างต่อเนื่อง ถึงแม้พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเป็นองค์อธิปัตย์ เป็นผู้มีอำนาจสูงสุดพระองค์เดียวก็ตาม ไขว่ว่าการปฏิรูประบบราชการจะเป็นไปโดยสะดวกง่ายดายเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองแผ่นดิน ระบบราชการไทยซึ่งเป็นเครื่องมือการปกครองส่วนพระองค์ของพระมหากษัตริย์ได้กลายมาเป็นเครื่องมือสาธารณะ นับตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๗๕ เป็นต้นมา ระบบราชการไทยได้ขยายตัวจนเป็นระบบที่มีขนาดใหญ่ มีกำลังคนประมาณสองล้านคน และมีหน่วยงานระดับต่างๆ จำนวนมากมายกระจายอยู่ทั่วไป ระบบราชการไทยมีบทบาทและภารกิจครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมดของประเทศ บทบาทและภารกิจของระบบราชการไทยตั้งแต่อดีตจนถึงการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพแวดล้อมทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม^{๘๓}

ศรัณย วงศ์คำจันทร์ ได้วิจัยเรื่อง “จริยธรรมนักการเมืองไทย” ผลการวิจัยพบว่า ตัว แบบจริยธรรมนักการเมืองไทย ๒๘ ข้อ เช่น มีความละเอียดใจไม่ทำความชั่ว สิ่งที่ไม่ดี สิ่งที่ขัดต่อกฎหมาย (หิริ) มีความเกรงกลัวต่อผลของการทำความชั่วและอาญาแผ่นดิน (โศตตปปะ) มีความรู้เกี่ยวกับความดี คือรูว่า อะไรดี อะไรชั่ว มีความฉลาดรอบรู้เกี่ยวกับงานในหน้าที่ คน และชุมชน (ปัญญา) มีอาชีพที่สุจริต และปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ (อนวัชพละ) ยึดถือความถูกต้อง ความจริงและธรรมเป็นหลัก (ธรรมาธิปไตย) ไม่ลำเอียงเพราะรัก ชัง หลง และกลัว (ไม่มีอคติ) และ มีความประพฤติดีงามทั้งทางกายและวาจา (ศีล) เป็นต้น^{๘๔}

อิสระพัฒน์ ธีรพัฒนศิริ ได้วิจัยเรื่อง “บทบาทของสื่อมวลชนที่มีต่อการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมของนักการเมือง” ผลการวิจัยพบว่า ๑) อิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีต่อนักการเมือง : มีมากอยากจะนำเสนอเฉพาะที่ตัวเองทำดี นอกจากนี้นักการเมืองกลุ่มนี้มักจะสร้างสื่อไว้ใกล้ๆ ตัวจะได้เป็นกระบอกเสียง ๒) เศรษฐกิจ สังคม การเมือง ที่ส่งผลต่อบทบาทของสื่อมวลชน : สื่อมวลชนเป็นองค์กรที่ต้องการเงิน โอกาส ความก้าวหน้า และเพื่อความมั่นคงทางการเงินทำให้สื่อเสียสภาพไปจากบทบาทที่ควรจะเป็นหรือที่ตนเคยหวังไว้ ๓) เสรีภาพของสื่อมวลชนในการทำงาน : ปัจจุบันสื่อมี

^{๘๓}ศิลาวัฒน์ ชัยวงศ์, “จริยธรรมของนักการเมืองในระบบการเมืองไทย”, วารสารสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-มิถุนายน ๒๕๖๑): ๖๗-๘๑.

^{๘๔}ศรัณย วงศ์คำจันทร์, “จริยธรรมนักการเมืองไทย”, วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น, ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๓ (กรกฎาคม-กันยายน ๒๕๕๕): ๒๖๓-๒๘๒.

เสรีภาพสูงขึ้นเพราะกฎหมายรัฐธรรมนูญขยายการคุ้มครองประกอบกับมีเทคโนโลยีการสื่อสารที่พัฒนาไปไกลมากจนทำให้สื่อ เข้าถึงได้รวดเร็วเสรีภาพส่วนบุคคลถูกรักษาได้ง่ายและรวดเร็วแต่กระบวนการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนยังคงเดินไปด้วยความล่าช้าไม่ทัน ต่อการเยียวยา ๔) จิตสำนึกที่ดีและความรับผิดชอบต่อสื่อมวลชน ๕) การแสวงหาผลประโยชน์ของนักการเมืองที่มีต่อสื่อมวลชน^{๘๕}

ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์ ได้วิจัยเรื่อง “จริยธรรมของนักการเมือง” ผลการวิจัยพบว่า แนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการละเมิดจริยธรรมทางการเมืองและมีลักษณะผลประโยชน์ทับซ้อนของนักการเมือง ได้แก่ การปลูกฝังเพื่อนำไปสู่การสร้างจิตสำนึกที่ดี การให้ความรู้ในเรื่องประชาธิปไตยแก่ประชาชนและบทบาทสื่อมวลชน การใช้หลักศาสนาช่วยกล่อมเกลาคิดใจคน สร้างความเข้มแข็งให้แก่ประชาชน เน้นการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ผู้นำต้องปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่สังคมและประชาชนทั่วไป^{๘๖}

ธนนันท์ สิงหเสม, สมชาย แจ่มกระจ่าง, สุวิชัย โกศัยยะวัฒน์ ได้วิจัยเรื่อง “แนวทางการส่งเสริมจริยธรรมสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองระดับท้องถิ่น” ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการส่งเสริมจริยธรรมสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองระดับท้องถิ่นที่เหมาะสม มีดังนี้ ๑. การบังคับใช้ประมวลจริยธรรมและการดำเนินการด้านจริยธรรม ๒. การสร้างองค์ความรู้และสร้างความตระหนักในการพัฒนาจริยธรรม ๓. การสร้างและพัฒนาทักษะกระบวนการบริหารจัดการที่เหมาะสม ๔. การส่งเสริมจริยธรรมต้องเกิดจากจิตสำนึกภายใน ๕. การสร้างเครือข่ายทางจริยธรรม ๖. การไม่ใช้ช่องว่างทางกฎหมาย กฎ ระเบียบหรือข้อบังคับ เพื่อกระทำการที่เป็นประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้อง ๗. การยกย่องเชิดชูบุคคลที่ทำความดี ๘. การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ ๙. การเชื่อมโยงและการบูรณาการการทำงาน^{๘๗}

ไพศาล เครือแสง ได้วิจัยเรื่อง “จริยธรรมสำหรับนักปกครอง” ผลการวิจัยพบว่า จริยธรรม คือ ความถูกต้องดีงาม สังคมทุกสังคมจะกำหนดกฎเกณฑ์กติกา บรรทัดฐาน มิได้มีการเขียนเป็นกฎข้อบังคับให้สมาชิกทุกคนต้องยึดถือปฏิบัติตาม ซึ่งหากมีการละเมิดจะถูกลงโทษโดยสังคม ในขณะที่เดียวกันนักปกครอง ควรเป็นแบบอย่างในด้านมาตรฐานทางจริยธรรม จริยธรรมนักปกครอง ทั้งเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน และการทุจริตคอร์รัปชั่น นักปกครองเป็นที่จับตาจากสาธารณะชนไม่ว่าจะเป็นการแสดงออกโดยการใช้อำนาจ การพูดจา การกระทำทุกสิ่งทุกอย่าง พฤติกรรมจึงถือเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องควบคุมระงับ ดังนั้นการควบคุมพฤติกรรมของนักการเมืองให้ประสบผลสำเร็จจึงจำเป็นต้องสร้างสำนึกหรือมโนธรรมแห่งความรู้สึกผิดชอบชั่วดี โดยให้เกิดความรู้สึกละอายหากจะทำในสิ่งไม่ถูกไม่ควร หรือเรียกได้ว่า “คุณธรรมและจริยธรรม” ทางความ

^{๘๕} อิศระพัฒน์ ธีรพัฒน์ศิริ, “บทบาทของสื่อมวลชนที่มีต่อการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมของนักการเมือง”, **รายงานวิจัย**, (สถาบันพัฒนาการเมืองและการเลือกตั้งระดับสูง, ๒๕๕๒).

^{๘๖} ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์, “จริยธรรมของนักการเมือง”, **รายงานวิจัย**, (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๔๘).

^{๘๗} ธนนันท์ สิงหเสม, สมชาย แจ่มกระจ่าง, สุวิชัย โกศัยยะวัฒน์, “แนวทางการส่งเสริมจริยธรรมสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองระดับท้องถิ่น”, **วารสารการศึกษาและการพัฒนาสังคม**, ปีที่ ๑๑ ฉบับที่ ๑ (มกราคม ๒๕๕๘): ๕๘-๗๐.

ประพุดติ ที่สังคม มุ่งหวังให้คนในสังคมนั้นประพุดติ มีความถูกต้องในความประพุดติ มีเสรีภาพภายในขอบเขตของมโนธรรม (Conscience) เป็นหน้าที่ที่สมาชิกในสังคมพึงประพุดติปฏิบัติต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อสังคม ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิด ความเจริญรุ่งเรืองขึ้นในสังคม^{๘๘}

โฆสิทธิ์ แสงกุศลส่ง และคณะ ได้วิจัยเรื่อง “ข้อเสนอการเสริมสร้างจริยธรรมของนักการเมืองเพื่อการป้องกันการทุจริตในประเทศไทย” ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาสภาพปัญหานั้นเห็นว่าจริยธรรมของนักการเมืองกับผลประโยชน์ทับซ้อนนั้นเป็นเส้นขนานกันทั้งนี้เพราะนักการเมืองเป็นผู้มีอำนาจบังคับบัญชาและกำหนดนโยบาย เป็นผู้ที่มีโอกาส รวมทั้งมีสิ่งจูงใจให้กระทำ ซึ่งผลกระทบที่เกิดขึ้นมีทั้งด้านการเมืองและการบริหาร ที่ทำให้ขาดเสถียรภาพและขาดประสิทธิภาพในการบริหารราชการ ผลกระทบทางเศรษฐกิจทำให้การพัฒนาประเทศไม่บรรลุตามเป้าหมาย ส่วนความมั่นคงทำให้สังคมไทยเสื่อมถอยเข้าสู่ภาวะวิกฤต เกิดปัญหาความรุนแรงเกี่ยวกับมาตรการการเสริมสร้างจริยธรรมและการป้องกันการทุจริตนั้นมีแผนยุทธศาสตร์ชาติของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ที่ได้วางยุทธศาสตร์และกำหนดกลไกเพื่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ มีการจัดตั้งคณะกรรมการขึ้นรองรับ นอกจากนั้นยังจัดตั้งสำนักจริยธรรมและคุณธรรมเพื่อศึกษาและวางระบบความโปร่งใส ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรการทางกฎหมายที่มีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นตัวกำหนด ในการแก้ไขต้องเน้นให้ประชาชนและสื่อมวลชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบนักการเมืองให้มากขึ้น และมีกระบวนการถอดถอนที่เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ ต้องให้มีการเรียนการสอนที่ส่งเสริมจริยธรรม ควรมีการจัดตั้ง” สถาบันพัฒนานักการเมือง “โดยสำนักงาน ป.ป.ช. มีส่วนร่วม รวมทั้งต้องพัฒนาให้เป็นองค์กรที่มีการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น^{๘๙}

สมหวัง โอซารส และคณะ ได้วิจัยเรื่อง “รูปแบบการเสริมสร้างจริยธรรม จรรยาบรรณของวิชาชีพตำรวจให้แก่นักเรียนนายสิบตำรวจ” ผลการวิจัยพบว่า สถานภาพการเสริมสร้างจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพให้แก่ นักเรียนนายสิบตำรวจ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความสำคัญในความถูกต้อง ในความชอบธรรม และในความเหมาะสมต่อการปฏิบัติหน้าที่รับใช้ประชาชน มีจิตสาธารณะเสียสละประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง และมีความตระหนักในคุณค่าของการเป็นตำรวจที่มีจริยธรรม อยู่ในระดับสูง มีความรู้ความเข้าใจ บทบาทหน้าที่ ในการปฏิบัติงานด้วยหลักจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ มีความตระหนักในปัญหาเชิงจริยธรรม และเข้าใจหลักพฤติกรรมศาสตร์เชิงจริยธรรมจารีตประเพณีวัฒนธรรมของคนไทยและมีการนำคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจไปประพุดติปฏิบัติในชีวิตประจำวันในระดับปานกลาง คุณธรรมจริยธรรมในวิชาชีพตำรวจ ที่ควรปลูกฝังและเสริมสร้างตามลำดับ คือ ๑) ความรับผิดชอบ ๒) ความซื่อสัตย์ ๓) ความยุติธรรม ๔) ความอดทนอดกลั้น ๕) การมีระเบียบวินัยรูปแบบและแนวทางการเสริมสร้างจริยธรรมจรรยาบรรณวิชาชีพตำรวจให้แก่ นักเรียนนายสิบตำรวจ ควรทำ

^{๘๘} ไพศาล เครือแสง, “จริยธรรมสำหรับนักปกครอง”, วารสารบัณฑิตศาสตร์, ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-มิถุนายน, ๒๕๖๑): ๑๑๗.

^{๘๙} โฆสิทธิ์ แสงกุศลส่ง และคณะ, “ข้อเสนอการเสริมสร้างจริยธรรมของนักการเมืองเพื่อการป้องกันการทุจริตในประเทศไทย”, รายงานวิจัย, หลักสูตรนักบริหารเชิงยุทธศาสตร์ การป้องกันและปราบปรามการทุจริตระดับกลาง รุ่นที่ ๑ (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ, ๒๕๕๑), หน้า ๔.

ทั้งระบบให้ครอบคลุม ๑) กำหนดยุทธศาสตร์การเสริมสร้าง จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพของ ตำรวจที่ทิศทางที่สอดคล้องและเท่าทัน กับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป และตรงตามความต้องการของชุมชนและสังคมไทย ๒) การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ๓) การพัฒนาครูอาจารย์ และผู้บังคับบัญชาให้เป็นแบบอย่างที่ดี ๔) การพัฒนาความสัมพันธ์เชิงสถาบันกับหน่วยงานอื่นๆ ๕) การพัฒนาระบบข้อมูลและองค์ความรู้เพื่อสนับสนุนด้านข้อมูลและองค์ความรู้ที่จำเป็น ๖) การปรับกระบวนการทัศน์เพื่อเปลี่ยนกระบวนการปฏิบัติงานของศูนย์ฝึกอบรมให้เอื้อต่อการพัฒนานักเรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรมควบคู่กับวิชาการ ๗) การปรับกระบวนการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม ๘) การพัฒนารูปแบบการสร้างความภาคภูมิใจในวิชาชีพตำรวจ สร้างความตระหนักในการมีจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ สร้างการมีส่วนร่วมระหว่างชุมชนกับตำรวจ การสร้างความรู้ ความเข้าใจ ในหลักของคุณธรรม ค่านิยมหลัก อุดมคติของตำรวจ จริยธรรม และจรรยาบรรณของวิชาชีพตำรวจ และนำไปใช้ในการปฏิบัติงานและใช้ในชีวิตประจำวัน^{๑๐}

จักรพงษ์ วงศ์พิทักษ์กุล ได้วิจัยเรื่อง “กลยุทธ์ในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของนักเรียนนายสิบตำรวจในภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย” ผลการวิจัยพบว่า ๑. องค์ประกอบทางจริยธรรมในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของนักเรียนนายสิบตำรวจประกอบด้วย ๑) จริยธรรมด้านความเคารพ ๒) จริยธรรมด้านการบริการ ๓) จริยธรรมด้านความยุติธรรม ๔) จริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ ๕) จริยธรรมด้านความ ๖) จริยธรรมต่อกฎหมาย ๗) จริยธรรมต่อสังคมและ ๘) จริยธรรมการอุทิศตนเพื่อหน้าที่ ๒. การกำหนดองค์ประกอบทางจริยธรรมในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของนักเรียนนายสิบตำรวจในภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย พบว่า องค์ประกอบด้านที่ประชาชนคาดหวังสูงสุด คือ ด้านความซื่อสัตย์ได้แก่ การปฏิบัติหน้าที่ไม่ แสดงความโลภมากเกินไปในลาภผลและคอร์รัปชันปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ไม่คดโกงและไม่ หลอกลวงประชาชน รองลงมาคือ ด้านความยุติธรรม ได้แก่ การปฏิบัติหน้าที่โดยไม่เบียดเบียนและไม่เอารัดเอาเปรียบประชาชน ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายระเบียบด้วยความเสมอภาคและเท่าเทียมกันไม่เอียงข้างใดข้างหนึ่งและด้านการบริการ ได้แก่ การให้บริการประชาชนอย่างความรวดเร็วและไม่เลือกปฏิบัติแสดงกิริยาวาจาที่สุภาพ และอ่อนน้อมต่อประชาชนผู้ใช้บริการ ๓. กลยุทธ์ในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิง จริยธรรมของนักเรียนนายสิบตำรวจในภาคเหนือตอนบนของประเทศไทยที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย ๔ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๕ ให้เป็นองค์กรการเรียนรู้คู่จริยธรรม ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การขับเคลื่อนการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของนักเรียนนายสิบตำรวจเชิงบูรณาการอย่างมีประสิทธิภาพ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การตอบสนองยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาภาวะผู้นำเชิง จริยธรรมของนักเรียนนายสิบตำรวจและยุทธศาสตร์ที่ ๔ การสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของนักเรียนนายสิบตำรวจ ๔.ผลการประเมิน พบว่า กลยุทธ์ในการพัฒนาภาวะผู้นำ

^{๑๐}สมหวัง โอซารส และคณะ, “รูปแบบการเสริมสร้างจริยธรรม จรรยาบรรณของวิชาชีพตำรวจให้แก่ นักเรียนนายสิบตำรวจ”, วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย, ปีที่ ๗ ฉบับพิเศษ (ตุลาคม ๒๕๖๐): ๒๐๗-๓๐๑.

เชิงจริยธรรมของนักเรียนนายสิบตำรวจในภาพรวมมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุดซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินทุกด้าน^{๙๑}

ประทีป มากมิตร ได้วิจัยเรื่อง “จริยธรรมของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน” ผลการวิจัยพบว่า ๑) จริยธรรมของผู้บริหารระดับหัวหน้าภาควิชาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีองค์ประกอบ ๓ องค์ประกอบ และสามารถแยกได้ ๗ องค์ประกอบย่อย ได้แก่ องค์ประกอบที่ ๑ มี ๓ องค์ประกอบ คือ จริยธรรมต่อผู้บังคับบัญชาจริยธรรมต่อองค์กรและ จริยธรรมต่อสังคม องค์ประกอบที่ ๒ มี ๒ องค์ประกอบย่อยคือจริยธรรมต่อนักศึกษาและจริยธรรมต่อผู้ร่วมงาน องค์ประกอบที่ ๓ มี ๒ องค์ประกอบย่อยคือจริยธรรมส่วนงาน และจริยธรรมส่วนตน ๒) แนวทางในการส่งเสริมจริยธรรมของผู้บริหารระดับหัวหน้าภาควิชาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนมี ๘ แนวทางใหญ่ ได้แก่ การสนับสนุนด้านนโยบายมีการจัดฝึกอบรมจริยธรรมจัดทำประมวลจริยธรรมหรือจริยธรรมวิชาชีพในองค์กร การตรวจสอบจริยธรรม การนำจริยธรรมเข้าเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญในการบริหารทรัพยากรบุคคล การเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้ผู้มีคณะกรรมการหรือที่ปรึกษาด้านจริยธรรม และการจูงใจ^{๙๒}

ฐาปนีย์ พลิชฐ์เนาวกุล และพรสวรรค์ สุวัฒน์ศรีย์ ได้วิจัยเรื่อง “การศึกษารูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเลย” ผลการวิจัยพบว่า ๑) ปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรม ได้แก่ การแต่งกายผิดระเบียบขู้อสาไม่ใฝ่รู้ใฝ่เรียนไม่ซื่อสัตย์ขาดวินัยขาดความรับผิดชอบดื่มสุราเล่นการพนันยาเสพติดเที่ยวกลางคืนส่งเสียงดังรบกวนคน อื่นทะเลาะวิวาทไม่มีสัมมาคารวะและพูดจาไม่เหมาะสม ๒) ปัญหาที่สำคัญที่สุดและต้องรีบเร่งแก้ไข คือปัญหาด้านการไม่ใฝ่รู้ใฝ่เรียน ๓) รูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมด้านการไม่ ใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักศึกษาเป็นรูปแบบที่ต้องมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนของมหาวิทยาลัย ได้แก่ ด้านหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้ระบบการเรียนรู้ ระบบการดูแลช่วยเหลือ กิจกรรมเสริมหลักสูตรการสนับสนุนความร่วมมือเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ทรัพยากรภูมิทัศน์ และบรรยากาศซึ่งควรเป็นรูปแบบที่ต้องมีการจัดการตั้งแต่นโยบายของมหาวิทยาลัย ซึ่งได้มาจากคณะกรรมการที่ปรึกษาอธิการบดี และคณะกรรมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม เพื่อเป็นแนวทางให้หน่วยงานย่อยต่าง ๆ เช่น คณะสำนักภาควิชา สาขาวิชาเสนอโครงการและแผนงานให้สอดคล้องกับนโยบาย^{๙๓}

มาศโมณี จิตวิริยธรรม ได้วิจัยเรื่อง “คุณธรรมที่ส่งเสริมการเป็นกัลยาณมิตรของผู้บริหารในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ” ผลการวิจัยพบว่า คุณธรรมที่ส่งเสริมคุณสมบัติความเป็นกัลยาณมิตรของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ประกอบด้วยทิวธรรม ๒ พรหมวิหาร ๔ สังคหวัตถุ ๔ พละ ๕ อริยวัฑฒิ ๕ การไม่มีอคติ ๔ สัมปยุตธรรม ๗ ศีล สุตตะ ชั้นดี ไสรัจจะ รวมถึงหลักการพูดและวิธีการ

^{๙๑}จักรพงษ์ วงศ์พิทักษ์กุล, “กลยุทธ์ในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของนักเรียนนายสิบตำรวจในภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย”, *ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาผู้นำทางการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, ๒๕๖๑).

^{๙๒}ประทีป มากมิตร, “จริยธรรมของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน”, *ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๕๐).

^{๙๓}ฐาปนีย์ พลิชฐ์เนาวกุล และพรสวรรค์ สุวัฒน์ศรีย์, “การศึกษารูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเลย”, *รายงานวิจัย*, (เลย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, ๒๕๕๐).

สอนที่ดีโดยคุณธรรมแต่ละประการเป็นตัวส่งเสริมคุณสมบัติความเป็นกัลยาณมิตรได้ทุกข้อไม่มีคุณธรรมใดส่งเสริมคุณสมบัติเพียงข้อใดข้อหนึ่งเท่านั้นคุณธรรมทั้งหมดที่ได้กล่าวมาแล้วจำเป็นต้องมาพร้อมกันจึงจะเกิดผลอย่างสมบูรณ์^{๔๔}

อดุลย์ ณรงค์ศักดิ์ และคณะ ได้วิจัยเรื่อง “จริยธรรมในวิชาชีพตำรวจ” ผลการวิจัยพบว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจมีการวิงวั้นโยกย้ายเพื่อความเจริญก้าวหน้าไปอยู่ในพื้นที่ที่มีผลประโยชน์หรือในพื้นที่ที่มีความเจริญ เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ส่งผลทำให้ตำรวจต้องรับเงินในการวิงวั้นคดีการคอร์ปชั่นหรือรูดไถประชาชนเพื่อนำเงินไปซื้อตำแหน่งรวมทั้งการทำตัวรับใช้นักการเมืองหรือผู้มีอิทธิพลทำให้ตำรวจปฏิบัติผิดกฎหมายเสียเอง การปฏิบัติตามคำสั่งนักการเมืองทำให้บิดเบือนรูปคดี นอกจากนี้ยังทำให้การใช้ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่อย่างไม่ตรงไปตรงมา รวมทั้งการเลือกปฏิบัติในการให้ความเป็นธรรมแก่ประชาชน การรับเงินในการวิงวั้นคดีข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ ได้แก่ ควรคัดเลือกผู้ที่จะเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้ที่จะเป็นตำรวจการฝึกอบรมต้องจัดหลักสูตรให้เหมาะสมกับการปฏิบัติหน้าที่ โดยจะต้องเน้นหนักด้านคุณธรรมจริยธรรมให้กับผู้ที่จะมาเป็นตำรวจ การพิจารณาความเจริญก้าวหน้ากับผู้ปฏิบัติในระดับต่าง ๆ ต้องพิจารณาด้วยความเป็นธรรม การร่วมมือของตำรวจในการสอดส่องความประพฤติ ของเจ้าหน้าที่ตำรวจการสร้างความร่วมมือของประชาชนในการสอดส่องความประพฤติของเจ้าหน้าที่ตำรวจการร่วมมือกับสังคมในการสร้างค่านิยมที่ดีให้แก่ตำรวจและประชาชนในสังคม การสร้างหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการตรวจสอบการปฏิบัติงานของตำรวจหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบต่อจริยธรรมในวิชาชีพตำรวจ^{๔๕}

สรณี กัณฑ์นิล ได้วิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การส่งเสริมจริยธรรมของบุคลากรสาธารณสุข เขตตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุขที่ ๑๗” ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาจริยธรรมของบุคลากรสาธารณสุขส่วนใหญ่เกิดจากการไม่ปฏิบัติตามระเบียบ กฎเกณฑ์หรือข้อบังคับ ระเบียบราชการมีช่องว่างในการปฏิบัติและจุดอ่อนของการควบคุมกำกับและบริหารจัดการ และปฏิบัติตามต่อ ๆ กันมาทำให้ปฏิบัติไม่ถูกต้องโดยคิดว่าเป็นเรื่องปกติ ที่ยอมรับได้การจัดเก็บเอกสารข้อมูลและรายงานไม่สมบูรณ์ขาดการสื่อสารทำให้มีความขัดแย้งเกิดขึ้น ความไม่เข้าใจในรายละเอียดของภารกิจที่ต้องปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ปัญหาการส่งเสริมจริยธรรมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง กลยุทธ์การส่งเสริมจริยธรรมที่พัฒนาขึ้นมี ๖ กลยุทธ์ ๑๘ ตัวชี้วัด และ ๓๒ มาตรการผลการประเมินกลยุทธ์พบว่ากลยุทธ์ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ที่สุด มี ความเป็นไปได้ในระดับมาก และมีประโยชน์ในระดับมากที่สุด^{๔๖}

วริยา ชินวรรณ และคณะ ได้วิจัยเรื่อง “จริยธรรมในวิชาชีพตำรวจ” ผลการวิจัยพบว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจมีการวิงวั้นโยกย้ายเพื่อความเจริญก้าวหน้าไปอยู่ในพื้นที่ที่มีผลประโยชน์หรือในพื้นที่

^{๔๔} มาศโมณี จิตวิริยธรรม, “คุณธรรมที่ส่งเสริมการเป็นกัลยาณมิตรของผู้บริหารในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ”, *คุณกัณนิพนธ์ปรัชญาคุณกัณนิพนธ์ิต สาขาวิชารัฐศาสตร์*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๕๒).

^{๔๕} อดุลย์ ณรงค์ศักดิ์ และคณะ, “จริยธรรมในวิชาชีพตำรวจ”, *รายงานวิจัย*, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, ๒๕๕๖).

^{๔๖} สรณี กัณฑ์นิล, “กลยุทธ์การส่งเสริมจริยธรรมของบุคลากรสาธารณสุข เขตตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุขที่ ๑๗”, *คุณกัณนิพนธ์ปรัชญาคุณกัณนิพนธ์ิต สาขาวิชารัฐศาสตร์*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, ๒๕๕๖).

ที่มีความเจริญ เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ส่งผลทำให้ตำรวจต้องรับเงินในการวิ่งเต้นคดีการคอร์รัปชัน หรือรีดไถ ประชาชนเพื่อนำเงินไปซื้อตำแหน่งรวมทั้งการทำตัวรับใช้นักการเมืองหรือผู้มีอิทธิพลทำให้ ตำรวจปฏิบัติผิดกฎหมายเสียเองการปฏิบัติตามคำสั่งของนักการเมืองทำให้บิดเบือนรูปคดีนอกจากนี้ ยังทำให้การใช้ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่อย่างไม่ตรงไปตรงมารวมทั้งการเลือกปฏิบัติในการให้ความเป็นธรรมแก่ประชาชนการรับเงินในการวิ่งเต้นคดีข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ ได้แก่ ควร คัดเลือกผู้ที่จะเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้ที่จะเป็นตำรวจการฝึกอบรมต้องจัดหลักสูตรให้ เหมาะสมกับการปฏิบัติหน้าที่โดยจะต้องเน้นหนักด้านคุณธรรมจริยธรรมให้กับผู้ที่จะมาเป็นตำรวจการพิจารณา ความเจริญก้าวหน้ากับผู้ปฏิบัติในระดับต่าง ๆ ต้องพิจารณาด้วยความเป็นธรรม การร่วมมือของ ตำรวจในการสอดส่องความประพฤติของเจ้าหน้าที่ ตำรวจการสร้างความร่วมมือของประชาชนในการ สอดส่องความประพฤติของเจ้าหน้าที่ตำรวจการร่วมมือกับสังคมในการสร้างค่านิยมที่ดีให้แก่ตำรวจ และประชาชนในสังคมการสร้างหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการตรวจสอบการปฏิบัติงานของตำรวจหรือ หน่วยงานที่รับผิดชอบต่อจริยธรรมในวิชาชีพตำรวจ^{๘๗}

ดวงเพชร สมศรี ได้วิจัยเรื่อง “วิธีการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจเชิงพุทธ บูรณา” ผลการวิจัยพบว่า วิธีการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจมี ๘ วิธีทั้งนี้ในทุกวิธีการได้พบ ปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้การพัฒนาไม่ประสบผลสำเร็จจึงเสนอให้นำหลักพุทธธรรมมาใช้บูรณาการ วิธีการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจเพื่อให้อยู่บนพื้นฐานของการมีคุณธรรมจริยธรรมประจำ ใจอันจะก่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีต่อองค์กรอย่างยั่งยืนวิธีการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจ เชิงพุทธบูรณาการมีดังนี้ ๑) วิธีการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจด้วยการสนับสนุน และ ส่งเสริมให้บุคคลหรือหน่วยงานภายนอกเข้ามามีส่วนในการควบคุมตรวจสอบจริยธรรมของข้าราชการ เพิ่มขึ้นปัญหาที่พบคือ การนำพรรคพวกเดียวกันเข้ามาตรวจสอบหรือตัดสินพิจารณาดำเนินการใดๆ จึงมักไม่ค่อยตรงไปตรงมา การนำหลักอคติ ๔ มาใช้บูรณาการจะสามารถทำให้ประสบผลสำเร็จได้ ทำให้เกิดผลเป็นความเที่ยงตรง และยุติธรรม ๒) วิธีการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจด้วย การสนับสนุนให้ ดำเนินคดีและลงโทษข้าราชการที่ประพฤติมิชอบตามบทบัญญัติ ของกฎหมายอย่าง เคร่งครัด ปัญหาที่พบ คือการละเลยการลงโทษอย่างเข้มงวดทำให้ข้าราชการที่ประพฤติมิชอบและไม่ ปฏิบัติตามระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัด การนำหลักไตรสิกขามาผสมผสานกับการบังคับใช้วิธีการนี้จะ ช่วยทำให้ลดปัญหาที่เกิดขึ้นทำให้เกิดผลเป็นความสุจริต ๓) การต่อต้านหรือไม่สนับสนุนค่านิยมของ ข้าราชการตำรวจไทยที่มีอยู่แล้วในสังคมที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศปัญหาที่พบ คือยังไม่มี การนำเป็นนโยบายอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมที่ต่อเนื่องและชัดเจน การนำหลักบุญกิริยาวัตรมาใช้บูรณาการ อย่างถูกต้องจะช่วยลดปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ให้น้อยลงทำให้เกิดผลเป็นการคิดถูกและการกระทำ ในสิ่งที่ถูกต้อง ๔) ผู้บังคับบัญชาควรประพฤติตัวเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติราชการปัญหาที่พบ คือผู้บังคับบัญชาระดับสูงจะมการแต่งตั้งโยกย้ายบ่อยครั้งอาจเป็นปัญหาให้ การบริหารงานขาดความ ต่อเนื่องการนำหลักพรหมวิหาร ๔ มาใช้บูรณาการโดยเน้นพัฒนาจากภายในสู่ภายนอกเป็นการฝึก การมีคุณธรรมก่อนจะนำไปสู่การเป็นคนดีของสังคมอย่างถาวร ทำให้เกิดผลเป็นผู้นำต้นแบบเป็น ตัวอย่างที่ดี ๕) การสนับสนุนให้นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการ

^{๘๗}วริยา ชินวรรโณ และคณะ, “จริยธรรมในวิชาชีพตำรวจ”, รายงานวิจัย, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, ๒๕๕๖).

ปัญหาที่พบ คือ นโยบายบริหารงานของผู้บังคับบัญชาเป็นไปตามสภาพของแต่ละพื้นที่การนำหลักสันโดษมาใช้บูรณาการในการดำเนินชีวิตและปฏิบัติหน้าที่ทำให้เห็นคุณค่าของความเป็นอยู่ที่พอเพียงชัดเจนมากขึ้นทำให้เกิดผล เป็นคนที่รู้ จักความพอดีไม่ฟุ้งเฟ้อเกินตัว ๖) วิธีการส่งเสริมให้นำการบริหารงานราชการตามแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ปัญหาที่พบ คือ ไม่ยึดถือกฎระเบียบขาดคุณธรรม ขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนขาดความรับผิดชอบในการดำเนินงานการนำหลักทศพิธราชธรรมมาใช้บูรณาการในการปฏิบัติหน้าที่จะทำให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายได้ทำให้เกิดผลเป็นคนที่มีความประพฤติดีในการทำงาน ๗) วิธีการสนับสนุนให้ผู้บังคับบัญชา ผู้บริหาร หรือแกนนำในการปฏิบัติราชการนำหลักธรรมมาปรับใช้ปัญหาที่พบคือยังไม่มีผู้นำหลักพุทธธรรมเข้ามาสอดแทรกกับกฎระเบียบต่าง ๆ ที่ชัดเจนการนำ หลักกฤษฎีกาธรรมมาบูรณาการในการส่งเสริมให้เป็นผู้ประพฤติดี และปฏิบัติชอบทำให้เกิดผลเป็นคนดีศรีสังคมหรือตำรวจดี มีคุณธรรม ๘) วิธีการสนับสนุนให้หน่วยงานทั้งหลายรวมทั้งประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติราชการของข้าราชการด้านจริยธรรมอย่างต่อเนื่อง ปัญหาที่ พบ คือขาดการต่อเนื่องในการประสานงานและการนำไปปฏิบัติในบางพื้นที่การนำหลักทศ ๖ มาใช้บูรณาการสร้างเสริมการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลรอบข้างหรือบุคคลที่จะต้องติดต่อประสานงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องด้วยจะช่วยให้การทำงานร่วมกันมีความสุขเป็นการสร้างมิตรภาพ ที่ดีต่อกันกับคนในชุมชนอย่างยั่งยืนทำให้เกิดผลเป็นที่รักของทุกคนองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย คือ “PTTFCTTD = GOOD POLICE MODEL” ซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจ และเป็นประโยชน์ต่อสำนักงานตำรวจแห่งชาติในปัจจุบันเป็นอย่างมากทำการพัฒนา จริยธรรมของข้าราชการตำรวจเกิดผลสำเร็จ อย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณค่าก่อให้เกิดประโยชน์ ต่อส่วนรวมสามารถอยู่ร่วมกันในสังคม อย่างสงบสุข^{๔๘}

ตารางที่ ๒.๒๑ แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมทางการเมือง

นักวิจัย	ผลการวิจัย
ทิพย์พรรณ นพวงศ์ ณ อยุธยา, (๒๕๔๒).	ประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ควรประกอบด้วย การเป็นแบบอย่างที่ดีในการเคารพและปฏิบัติตามกฎหมายและหลักจริยธรรมเหนือผลประโยชน์ส่วนตัว มีอุดมการณ์ตั้งใจทำงานในตำแหน่งหน้าที่อย่างเต็มความสามารถด้วยความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ ไม่ฉ้อฉล คดโกง ปฏิบัติตนอยู่ในกรอบจริยธรรม คุณธรรมและศีลธรรม
กมลวรรณ คารมปราชญ์, ดุษฎี โยเหลา ชลัช, จงสีปพันธ์ และธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์, (๒๕๕๔).	ตัวการการอบรมกล่อมเกลากองการเมืองด้านจริยธรรมให้กับกรณีศึกษาทั้ง ๓ ราย ได้แก่ สถาบันครอบครัว สถาบันศาสนา สถาบันการศึกษา

^{๔๘}ดวงเพชร สมศรี, “วิธีการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจเชิงพุทธบูรณาการ”, ดุษฎีนิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖).

ตารางที่ ๒.๒๑ แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมทางการเมือง (ต่อ)

นักวิจัย	ผลการวิจัย
	<p>สื่อมวลชน และพรรคการเมือง โดยมี ๑) สถาบันครอบครัวมีบิดามารดา บรรพบุรุษ และเครือญาติ ๒) สถาบันศาสนาได้ผ่านการเป็นพระภิกษุ และสามเณร ส่งผลให้ภคินีศึกษาได้รับการอบรมกล่อมเกลาจิตใจให้มีความบริสุทธิ์ มีจิตใจฝักใฝ่ในพระพุทธศาสนา มีความเมตตา กรุณา ๓) สถาบันการศึกษาที่มีการเรียนในคณะรัฐศาสตร์ และคณะนิติศาสตร์ ทำให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง ๔) สื่อมวลชนมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง และ ๕) พรรคการเมืองที่สังกัดมีการเรียนรู้ทางการเมืองจากพรรคเหล่านั้น ด้วยการมีส่วนร่วม</p>
<p>ศิลาวัฒน์ ชัยวงศ์, (๒๕๖๑).</p>	<p>คุณธรรมและจริยธรรมทางการเมือง ถือได้ว่าเป็นความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาการเมืองไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในบริบทของการพัฒนาเศรษฐกิจและการเมืองไทยในปัจจุบัน ส่งผลให้นักธุรกิจสามารถเข้าสู่การแสวงหาบทบาททางการเมืองมากขึ้น การบริหารประเทศนั้น ต้องยึดหลักผลประโยชน์สาธารณะ มากกว่าผลประโยชน์ส่วนบุคคล สภาพแวดล้อมทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม</p>
<p>ศรัณย วงศ์คำจันทร์, (๒๕๕๕).</p>	<p>ตัว แบบจริยธรรมนักการเมืองไทย ๒๘ ข้อ เช่น มีความละเอียดใจไม่ทำความชั่ว สิ่งที่ไม่ดี สิ่งที่ขัดต่อกฎหมาย(หิริ) มีความเกรงกลัวต่อผลของการกระทำ ความชั่วและอาญาแผ่นดิน (โอตตปปะ) มีความรู้เกี่ยวกับความดี คือรูว่า อะไรดี อะไรชั่ว มีความฉลาดรอบรู้เกี่ยวกับงานในหน้าที่ คน และชุมชน (ปัญญา) มีอาชีพที่สุจริต และปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ (อนวัชพละ) ยึดถือความถูกต้อง</p>
<p>อิสระพัฒน์ ธีรพัฒน์ศิริ, (๒๕๕๒).</p>	<p>อิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีต่อนักการเมือง : มีมาก อยากจะนำเสนอเฉพาะที่ตัวเองทำดี นอกจากนี้ นักการเมืองกลุ่มนี้มักจะสร้างสื่อไว้ใกล้ๆ ตัวจะได้เป็นกระบอกเสียง ๒) เศรษฐกิจ สังคม การเมืองที่ส่งผลต่อบทบาทของสื่อมวลชน ๓) เสรีภาพของสื่อมวลชนในการทำงานปัจจุบันสื่อมีเสรีภาพสูงขึ้น เพราะกฎหมายรัฐธรรมนูญขยายการคุ้มครอง</p>

ตารางที่ ๒.๒๑ แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมทางการเมือง (ต่อ)

นักวิจัย	ผลการวิจัย
ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์, (๒๕๔๘).	<p>ประกอบกับมีเทคโนโลยีการสื่อสารที่พัฒนาไปไกลมาก ๔) จิตสำนึกที่ดีและความรับผิดชอบต่อสื่อมวลชน ๕) การแสวงหาผลประโยชน์ของนักการเมืองที่มีต่อสื่อมวลชน</p> <p>แนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการละเมิดจริยธรรมทางการเมืองและมีลักษณะผลประโยชน์ทับซ้อนของนักการเมือง ได้แก่ การปลูกฝังเพื่อนำไปสู่การสร้างจิตสำนึกที่ดี การให้ความรู้ในเรื่องประชาธิปไตยแก่ประชาชนและบทบาทสื่อมวลชน การใช้หลักศาสนามาช่วยกล่อมเกลาจิตใจคน สร้างความเข้มแข็งให้แก่ประชาชน เน้นการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ผู้นำต้องปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่สังคมและประชาชนทั่วไป</p>
ธนันท์ สิงหเสม, สมชาย แจ่มกระจ่าง, สุวิชัย โกศัยยะวัฒน์, (๒๕๕๘).	<p>แนวทางการส่งเสริมจริยธรรมสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองระดับท้องถิ่นที่เหมาะสม มีดังนี้ ๑. การบังคับใช้ประมวลจริยธรรมและการดำเนินการด้านจริยธรรม ๒. การสร้างองค์ความรู้และสร้างวัฒนธรรม ๓. การสร้างและพัฒนาทักษะกระบวนการบริหารจัดการที่เหมาะสม ๔. การส่งเสริมจริยธรรมต้องเกิดจากจิตสำนึกภายใน ๕. การสร้างเครือข่ายทางจริยธรรม ๖. การไม่ใช้ช่องว่างทางกฎหมาย กฎ ระเบียบหรือข้อบังคับ เพื่อกระทำการที่เป็นประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้อง ๗. การยกย่องเชิดชูบุคคลที่ทำความดี ๘. การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ ๙. การเชื่อมโยงและการบูรณาการการทำงาน</p>
ไพศาล เครือแสง, (๒๕๖๑).	<p>จริยธรรม คือ ความถูกต้องดีงาม สังคมทุกสังคมจะกำหนดกฎเกณฑ์กติกา บรรทัดฐาน มิได้มีการเขียนเป็นกฎข้อบังคับให้สมาชิกทุกคนต้องยึดถือปฏิบัติตาม ซึ่งหากมีการละเมิดจะถูกลงโทษโดยสังคม ในขณะเดียวกันนักปกครอง ควรเป็นแบบอย่างในด้านมาตรฐานทางจริยธรรม จริยธรรมนักปกครอง ทั้งเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน และการทุจริตคอร์รัปชัน</p>

ตารางที่ ๒.๒๑ แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมทางการเมือง (ต่อ)

นักวิจัย	ผลการวิจัย
โฆสิตีดิ์ แสงกุลสง และคณะ, (๒๕๕๑).	จริยธรรมของนักการเมืองกับผลประโยชน์ทับซ้อน นั้นเป็นเส้นขนานกันทั้งนี้เพราะนักการเมืองเป็นผู้มีอำนาจบังคับบัญชา กำหนดนโยบาย
สมหวัง โอซารสและคณะ, (๒๕๖๐).	การเสริมสร้างจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพให้แก่ นักเรียนนายสิบตำรวจ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความสำนึกในความถูกต้อง ในความชอบธรรม และในความเหมาะสมต่อการปฏิบัติหน้าที่รับใช้ประชาชน
จักรพงษ์ วงศ์พิทักษ์กุล, (๒๕๖๑).	องค์ประกอบทางจริยธรรมประกอบด้วย ๑) จริยธรรมด้านความเคารพ ๒) จริยธรรมด้านการบริการ ๓) จริยธรรมด้านความยุติธรรม ๔) จริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ ๕) จริยธรรมด้านความ ๖) จริยธรรมต่อกฎหมาย ๗) จริยธรรมต่อสังคมและ ๘) จริยธรรมการอุทิศตนเพื่อหน้าที่
ประทีป มากมิตร, (๒๕๕๐).	จริยธรรมของผู้บริหารระดับหัวหน้าภาควิชามี ๓ องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ ๑ มี ๓ องค์ประกอบ คือจริยธรรมต่อผู้บังคับบัญชา จริยธรรมต่อองค์กรและ จริยธรรมต่อสังคม องค์ประกอบที่ ๒ มี ๒ องค์ประกอบย่อยคือ จริยธรรมต่อนักศึกษาและจริยธรรมต่อผู้ร่วมงาน องค์ประกอบที่ ๓ มี ๒ องค์ประกอบย่อยคือ จริยธรรมส่วนงาน และจริยธรรมส่วนตัว
ฐาปนีย์ พลีสฐ์เนาวกุล และพรสวรรค์ สุวัฒน์ศรีย์, (๒๕๕๐).	๑) ปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรม ได้แก่ การแต่งกาย ผิดระเบียบขูสาวไม่ใ้รู้ใ้เรียนไม่ซื่อสัตย์ขาดวินัย ขาดความรับผิดชอบ ๒) ปัญหาที่สำคัญที่สุดและต้องรีบเร่งแก้ไข คือปัญหาด้านการไม่ใ้รู้ใ้เรียน ๓) รูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมด้านการไม่ใ้รู้ใ้เรียนของนักศึกษาเป็นรูปแบบที่ต้องมีส่วนร่วม จากทุกภาคส่วนของมหาวิทยาลัย
มาศโมณี จิตวิริยธรรม, (๒๕๕๒).	คุณธรรมที่ส่งเสริมคุณสมบัติความเป็นกุลยาณมิตร ของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ประกอบด้วย เทวธรรม ๒ พรหมวิหาร ๔ สังคหวัตถุ ๔ พละ ๕ อริยวัฑฒิ ๕ การไม่มีอคติ ๔ สปัจริยธรรม ๗ ศีล สุตตะ ขันติ โสรจจะ รวมถึงหลักการพูดและวิธีการ

ตารางที่ ๒.๒๑ แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมทางการเมือง (ต่อ)

นักวิจัย	ผลการวิจัย
อดุลย์ ณรงค์ศักดิ์ และคณะ, (๒๕๕๖).	เจ้าหน้าที่ตำรวจมีการวิงวอนโยกย้ายเพื่อความเจริญก้าวหน้าไปอยู่ในพื้นที่ที่มี ผลประโยชน์หรือในพื้นที่ที่มีความเจริญ เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ส่งผลทำให้ตำรวจต้องรับเงินในการวิงวอนคดีการคอร์รัปชันหรือรดไทยประชาชนเพื่อนำเงินไปซื้อตำแหน่งรวมทั้งการทำตัวรับใช้นักการเมืองหรือผู้มีอิทธิพลทำให้ตำรวจปฏิบัติผิดกฎหมายเสียเอง
สรณี กัณฑ์นิล, (๒๕๕๖) .	ปัญหาจริยธรรมของบุคลากรสาธารณสุขส่วนใหญ่เกิดจากการไม่ปฏิบัติตามระเบียบ กฎเกณฑ์หรือข้อบังคับระเบียบราชการมี ช่องว่างในการปฏิบัติและจุดอ่อนของการควบคุมกำกับและบริหารจัดการ และปฏิบัติตามต่อ ๆ กันมาทำให้ปฏิบัติไม่ถูกต้องโดยคิดว่าเป็นเรื่องปกติ
วริยา ชินวรรณ และคณะ, (๒๕๕๖).	เจ้าหน้าที่ ตำรวจมีการวิงวอนโยกย้าย เพื่อความเจริญก้าวหน้าไปอยู่ในพื้นที่ มีผลประโยชน์หรือในพื้นที่ที่มีความเจริญเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ส่งผลทำให้ตำรวจต้องรับเงินในการวิงวอนคดีการคอร์รัปชันหรือรดไทยประชาชนเพื่อนำเงิน ไปซื้อ
ดวงเพชร สมศรี, (๒๕๕๖)	๑) ส่งเสริมให้บุคคลหรือหน่วยงานภายนอกเข้ามามีส่วนในการควบคุมตรวจสอบจริยธรรมของข้าราชการเพิ่มขึ้น ๒) สนับสนุนให้ ดำเนินคดีและลงโทษข้าราชการที่ประพฤติมิชอบตามบทบัญญัติ ของกฎหมายอย่างเคร่งครัด ๓) การนำหลักบุญกิริยาวัตถุมาใช้บูรณาการอย่างถูกต้อง ๔) ผู้บังคับบัญชาควรประพฤติตัวเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติราชการ ปัญหาที่พบ

๒.๘.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเมืองท้องถิ่น

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา” ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเมืองท้องถิ่นเพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางเพื่อเป็นฐานในการศึกษา ดังนี้

กิติมา สุรสนธิ ได้วิจัยเรื่อง “การรู้เท่าทันสื่อกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง” ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงอายุ ๒๕ – ๒๗ ปี มีอาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัว โดยมีการศึกษาปริญญาตรีและต่ำกว่าปริญญาตรีในจำนวนเท่านั้น ซึ่งกลุ่มตัวอย่างบางส่วนใหญ่เปิดรับสื่อ

หรือข้อมูลข่าวสารทางการเมืองจากโทรทัศน์มากที่สุด ส่วนความถี่ ในการเปิดรับเนื้อหาทางการเมือง พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความถี่ ในการเปิดรับจากโทรทัศน์จำนวน ๕ – ๖ ครั้งต่อเดือน ด้านเนื้อหาทางการเมือง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เปิดรับเนื้อหาทางการเมืองในเรื่องการเลือกตั้งมากที่สุด และพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีบุคลิกภาพแบบไม่ ชอบการเมืองมากที่สุดมีวิธีการตัดสินใจทางการเมืองแบบหาข้อมูลข่าวสารทางการเมืองจากสื่อต่าง ๆ แล้วตัดสินใจด้วยตนเอง สำหรับสถานะกลุ่มทางการเมืองพบว่า กลุ่มตัวอย่างครึ่งหนึ่งมีสถานะทางการเมืองแบบเป็นผู้ตามทางการเมือง และมีระดับการรู้เท่าทันสื่ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างมีความถี่ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างน้อย ๑ ครั้ง โดยพูดคุยเกี่ยวกับประเด็นทางการเมืองมากที่สุด และพบว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีจะมีความถี่ในการเปิดรับสื่อและข้อมูลข่าวสารทางการเมืองน้อยกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี และผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีจะมีความรู้เท่าทันสื่อน้อยกว่าผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ส่วนผู้ที่ มีบุคลิกทางการเมืองแบบสนใจและชอบทางการเมืองกลับมีความถี่ในการเปิดรับสื่อและข้อมูลข่าวสารทางการเมืองน้อยที่สุด ส่วนผู้ที่มีวิธีการตัดสินใจทางการเมืองแบบหาข้อมูลข่าวสารทางการเมืองจากสื่อต่างๆ แล้วตัดสินใจด้วยตนเองจะมีความถี่ในการเปิดรับสื่อและข้อมูลข่าวสารทางการเมืองมากที่สุด นอกจากนี้ผู้ที่มีวิธีการตัดสินใจทางการเมืองแบบหาข้อมูลข่าวสารทางการเมืองจากสื่อต่างๆ แล้วตัดสินใจด้วยตนเองจะมีความรู้เท่าทันสื่อให้มากที่สุด^{๙๙}

ภูสิทธิ์ ชันติกุล ได้วิจัยเรื่อง “รูปแบบการมีส่วนร่วม ร่วมทางการเมืองของประชาชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร มีส่วนร่วมทางการเมือง ในภาพรวมอยู่ในระดับต่ำส่วนรายด้านพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองเพียง ๒ ระดับเท่านั้น ได้แก่ ระดับปานกลาง และต่ำ ซึ่งรายด้านที่อยู่ระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง และการสนทนาเรื่องการเมือง ส่วนรายด้านที่อยู่ระดับต่ำ ได้แก่ ด้านการชุมชนทางการเมือง ด้านการติดต่อกับนักการเมือง และด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง กับพรรคการเมืองและกลุ่มทางการเมืองต่างๆ ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเขตดุสิตกรุงเทพมหานคร ได้แก่ ปัจจัยบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ และสถานภาพ ปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจ ได้แก่ อาชีพ การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม บทบาทหน้าที่ ในครอบครัว และ บทบาทหน้าที่ ในชุมชน ปัจจัยสภาพแวดล้อมทางการเมือง ได้แก่ การรับรู้ข่าวสารทางการเมือง และการพัฒนาทางการเมือง ปัจจัยทางจิตวิทยาทางการเมือง ได้แก่ ความสนใจทางการเมือง พฤติกรรมทางการเมือง และการกล่อมเกล่าทางการเมือง ส่วนปัจจัยที่สามารถพยากรณ์การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนมี ๔ ตัว เรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ ความสนใจทางการเมือง การรับรู้ข่าวสารทางการเมือง ค่านิยมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย และสภาพแวดล้อม ส่วนรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นลักษณะลำดับขั้นฐานเจตีย์ ซึ่งเปรียบได้ว่าการเป็นฐานเจตีย์นั้นทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ก่อนส่วนอื่นๆ มากที่สุด และเข้าถึงง่ายที่สุด โดยเปรียบให้เห็นว่ากิจกรรมทางการเมืองที่ ประชาชนมีส่วนร่วมมากที่สุด และเข้าถึงง่ายที่สุดนั้นจะเป็นฐานของการสร้างประชาธิปไตย ซึ่งกิจกรรมที่ประชาชนเข้าถึงมากที่สุด ได้แก่ รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยไปเลือกตั้งผู้แทนท้องถิ่น หรือ ส.ส. หรือ

^{๙๙}กิติมา สุรสนธิ, “การรู้เท่าทันสื่อกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง”, วารสารนิเทศศาสตร์ธุรกิจ บัณฑิตย์, ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม - ธันวาคม ๒๕๕๕) : ๑๒๓-๑๓๓.

ส.ว. นิ่งเอง ทั้งนี้ผลการวิจัยยังพบประเด็นที่น่าสนใจคือประชาชนพร้อมที่จะเลือกไม่เข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองใดๆ เลย หากกิจกรรมทางการเมืองนั้นไม่ได้มีการบังคับโดยกฎหมาย^{๑๐๐}

ฐานิตา เกลิมช่วง และ อัมรินทร์ นาคณัฐเศรษฐ์ ได้วิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในระดับเทศบาล จังหวัดฉะเชิงเทรา” ผลการวิจัยพบว่า ๑. ปัจจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ๔.๒๒ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยด้านการพัฒนาความสัมพันธ์ทางสังคมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ๔.๔๘ รองลงมา คือ ปัจจัยด้าน สิ่งแวดล้อมทางการเมือง มีค่าเฉลี่ย ๔.๓๙ ปัจจัยด้านบุคคล มีค่าเฉลี่ย ๔.๐๓ และปัจจัยด้านสิ่งรื้อทางการเมืองอยู่ในระดับ น้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ย ๓.๙๙ ตามลำดับ ๒. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ๓.๓๑ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การใช้สิทธิเลือกตั้งอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ๔.๓๖ รองลงมา คือ ด้านการติดต่อเป็นการเฉพาะ มีค่าเฉลี่ย ๓.๘๙ ด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน มีค่าเฉลี่ย ๒.๘๑ และด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งอยู่ในระดับน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ย ๒.๑๖ ตามลำดับ ๓. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระดับเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรามากที่สุด คือ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางการเมือง พบว่าการไปใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชนเป็นหน้าที่ตามกฎหมายอยู่ในระดับมากที่สุดรองลงมา คือ ปัจจัยด้านสิ่งรื้อทางการเมือง พบว่าข้อมูลข่าวสารจากเทศบาลและผู้นำท้องถิ่นส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ใน ระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ปัจจัยด้านการพัฒนาความสัมพันธ์ทางสังคม พบว่า ค่านิยมเก่า เรื่องทำตามคำสั่ง ยึดระเบียบ เคารพอาวุโส มีความจงรักภักดีถูกต้องอยู่แล้วไม่ควรเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับมากที่สุดและปัจจัยสุดท้ายคือ ปัจจัยด้านบุคคล พบว่า บุคคลรอบข้างมีอิทธิพลต่อความสนใจเกี่ยวกับการเมืองท้องถิ่นของผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในระดับมากที่สุด^{๑๐๑}

ญาเรศ อัครพัฒนานุกูล ได้วิจัยเรื่อง “การกระจายอำนาจกับการส่งเสริมสร้างความเข้มแข็งของการเมืองภาคประชาชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอุบลราชธานี” ผลการวิจัยพบว่า ในด้านหลักการหรือฐานคิด การกระจายอำนาจได้ทำให้ความเข้าใจต่อการเมืองภาคประชาชนของชาวบ้านดีขึ้น แต่เมื่อพิจารณาที่มุมมองของกระบวนการกระจายอำนาจ ผู้วิจัยกลับพบว่า ในภาพรวมการดำเนินงานต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่ต่างๆ ดังกล่าว ไม่ได้นำไปสู่การสร้างความเข้มแข็งของการเมืองภาคประชาชนตามตัวชี้วัดตั้งไว้ ได้แก่ ๑) การส่งเสริมให้เกิดการกำกับ ดูแล ควบคุม นักการเมืองระดับชาติ/ท้องถิ่น ๒) การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ชุมชนอย่างทั่วถึง ๓) การส่งเสริมให้เกิดความกระตือรือร้น และ ๔) การส่งเสริมในการเข้าร่วมกิจกรรมส่วนร่วมของ

^{๑๐๐} ภูสิทธิ์ ชันติกุล, “รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร”, รายงานวิจัย, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, ๒๕๕๓).

^{๑๐๑} ฐานิตา เกลิมช่วง และ อัมรินทร์ นาคณัฐเศรษฐ์, “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในระดับเทศบาล จังหวัดฉะเชิงเทรา”, วารสารชุมชนวิจัย, ปีที่ ๑๐ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-เมษายน ๒๕๕๙): ๓๒๕-๓๓๗.

ชุมชน / ท้องถิ่น ซึ่งองค์บริหารส่วนตำบลจักต้องปรับกระบวนการทัศนของตนเองด้วยการพัฒนากระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นให้เกิดขึ้นอย่างจริงจัง^{๑๐๒}

พรภิรมณ์ ศรีทองคำ และวัลลภ รัฐฉัตรานนท์ ได้วิจัยเรื่อง” ทศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในตำบลบ้านช้าง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในตำบลบ้านช้าง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี มีทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยในระดับสูง จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า ตัวแปรทางด้านอาชีพ และรายได้ มีผลต่อทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ส่วนตัวแปรทางด้าน เพศ อายุ ระดับการศึกษา และการกล่อมเกล่าทางการเมือง ไม่มีผลต่อทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย^{๑๐๓}

สิงห์ สิงห์ขจร ได้วิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อมวลชน และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน กรณีศึกษา จังหวัดเชียงราย” ผลการวิจัยพบว่า ๑) พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อมวลชนของประชาชน กรณีศึกษา จังหวัด เชียงราย มีการเปิดรับสื่อโทรทัศน์มากที่สุด เพราะมีทั้งภาพและเสียงจึงมีความน่าเชื่อถือมากที่สุด โดยสื่อโทรทัศน์มีความ น่าเชื่อถือมากที่สุด เพราะมีทั้งภาพและเสียง รองลงมาคือวิทยุ และหนังสือพิมพ์ ทำให้เห็นว่าสื่อโทรทัศน์เป็นสื่อที่มีผลต่อ ประชาชนมากที่สุด ๒) การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน กรณีศึกษา จังหวัดเชียงราย โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปาน กลาง แต่มีการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็นประจำ และชักชวนผู้อื่นให้ไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งเป็นประจำ ทำให้เห็นว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนยังอยู่ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งเท่านั้น ๓) ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการเปิดรับ ข่าวสารการเมืองจากสื่อมวลชน คือ การไม่มีเวลาและมีความสนใจในเรื่องของการเมืองน้อย อยากให้สื่อมวลชนเสนอข่าว แบบเป็นกลางและการนำเสนอข่าวสารให้รอบด้าน สื่อมวลชนมีจรรยาบรรณในการนำเสนอข่าวสาร^{๑๐๔}

^{๑๐๒}ญาเรศ อัครพัฒนานุกูล, “การกระจายอำนาจกับการส่งเสริมสร้างความเข้มแข็งของการเมืองภาคประชาชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอุบลราชธานี”, รายงานวิจัย, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, ๒๕๕๖).

^{๑๐๓}พรภิรมณ์ ศรีทองคำ และวัลลภ รัฐฉัตรานนท์, “ทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในตำบลบ้านช้าง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี”, วารสารรัฐศาสตร์ปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๕๘): ๑๑๗-๑๒๙.

^{๑๐๔}สิงห์ สิงห์ขจร, “พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อมวลชน และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน กรณีศึกษา จังหวัดเชียงราย”, วารสารอิเล็กทรอนิกส์การเรียนรู้ทางไกลเชิงนวัตกรรม, ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๕๖): ๒๕-๓๖.

ตารางที่ ๒.๒๒ แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม

นักวิจัย	ผลการวิจัย
กิติมา สุรสนธิ, (๒๕๕๕).	ผู้ที่มีบุคลิกทางการเมืองแบบสนใจและชอบทางการเมืองกลับมีความถี่ในการเปิดรับสื่อและข้อมูลข่าวสารทางการเมืองน้อยที่สุด ส่วนผู้ที่มีวิธีการตัดสินใจทางการเมืองแบบหาข้อมูลข่าวสารทางการเมืองจากสื่อต่างๆ
ภูสิทธิ์ ขันติกุล, (๒๕๕๓)	ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นลักษณะลำดับขั้นฐานเจตีย์สามารถเข้าถึงได้ก่อนส่วนอื่นๆ มากที่สุด และเข้าถึงง่ายที่สุด โดยเปรียบเทียบให้เห็นว่ากิจกรรมทางการเมืองที่ประชาชนมีส่วนร่วมมากที่สุด และเข้าถึงง่ายที่สุดนั้นจะเป็นฐานของการสร้างประชาธิปไตย กิจกรรมที่ประชาชนเข้าถึงมากที่สุดรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยไปเลือกตั้งผู้แทนท้องถิ่น หรือ ส.ส. หรือ ส.ว.
ฐานิตา เฉลิมช่วง และ อัมรินทร์ นาคณัฐเศรษฐ์, (๒๕๕๙)	ค่านิยมเก่า เรื่องทำตามคำสั่ง ยึดระเบียบ เคารพอาวุโส มีความจงรักภักดีถูกต้องอยู่แล้วไม่ควรเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับมากที่สุดและปัจจัยสุดท้ายคือ ปัจจัยด้านบุคคล พบว่าบุคคลรอบข้างมีอิทธิพลต่อความสนใจเกี่ยวกับการเมืองท้องถิ่นของผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในระดับมากที่สุด
ญาเรศ อัครพัฒนานุกุล, (๒๕๕๖)	ในด้านหลักการหรือฐานคิด การกระจายอำนาจได้ทำให้ความเข้าใจต่อการเมืองภาคประชาชนของชาวบ้านดีขึ้น แต่เมื่อพิจารณาที่มุมมองของกระบวนการกระจายอำนาจ ผู้วิจัยกลับพบว่า ในภาพรวมการดำเนินงานต่างๆ ขององค์กรบริหารส่วนตำบลในพื้นที่ต่างๆ ดังกล่าว ไม่ได้นำไปสู่การสร้างเสริมเข้มแข็งของการเมืองภาคประชาชน
สิงห์ สิงห์ขจร, (๒๕๕๖)	การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็นประจำ และชักชวนผู้อื่นให้ไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งเป็นประจำ ทำให้เห็นว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนยังอยู่ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งเท่านั้น ข่าวสารการเมืองจากสื่อมวลชน คือ การไม่มีเวลาและมีความสนใจในเรื่องของการเมืองน้อย อยากให้สื่อมวลชนเสนอข่าวแบบเป็นกลางและการนำเสนอข่าวสารให้รอบด้าน

๒.๘.๓ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับฆราวาสธรรม ๔

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา” ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับฆราวาสธรรม ๔ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางเพื่อเป็นฐานในการศึกษา ดังนี้

พระโกศลิ่ง ปญญาชิโร ได้วิจัยเรื่อง “หลักฆราวาสธรรมกับการปฏิบัติตนสู่ความดีงาม” ผลการวิจัยพบว่า ฆราวาสธรรม เป็นหลักคำสอนที่พระพุทธองค์แสดงไว้เพื่อให้สาวกผู้อยู่ครองเรือนได้นำไปเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตให้ประสบความสำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ ธรรมดาผู้อยู่ครองเรือนย่อมจะมีการเกี่ยวข้องกับสมาชิกในครอบครัวอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เช่น สามเณรเกี่ยวข้องกับภรรยา บุตรีดาเกี่ยวข้องกับบิดามารดา พ่อตา แม่ยาย เกี่ยวข้องกับลูกเขย นายจ้างเกี่ยวข้องกับลูกจ้าง เป็นต้น บุคคลผู้มีความเกี่ยวข้องกับกันจำเป็นต้องมีธรรมะเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติตนต่อกัน จึงจะทำให้อยู่ด้วยกันอย่างมีความสุขดังนั้น พระพุทธองค์จึงวางหลักธรรมสำหรับผู้อยู่ครองเรือนไว้ เรียกว่า ฆราวาสธรรม ในบทความนี้ผู้เขียนต้องการให้ทราบว่า การบริหารงานตามหลักฆราวาสธรรมที่พระพุทธองค์ได้วางไว้สามารถนำไปใช้ในการบริหารงานได้ผลจริงโดยไม่ต้องสงสัยสำหรับหลักการปฏิบัติตนที่ขาดไม่ได้เลย คือการฝึกฝนตนให้เป็นคนดีพร้อม เพื่อที่ความรักจะได้สมหวังดีพร้อมเช่นกัน เพราะถ้าหากเรามีความบกพร่องหลายประการ เป็นคนที่ไม่ดีพอ ก็จะเหมือนกับโอ่งที่รั่ว แม้น้ำไหลเข้าโอ่ง น้ำก็ย่อมไหลออกทางรูรั่วอยู่ดี และถึงแม้ในพุทธศาสนาจะมีคำกล่าวที่ว่า “ที่ใดมีรักที่นั่นมีทุกข์” ซึ่งอาจตีความหมายคำว่า “รัก” คือ “ความทุกข์” แต่อย่างไรก็ดี ในหลักคำสอนของพุทธศาสนาก็ไม่ได้ปฏิเสธให้คนไร้ความรัก แต่ในทางตรงกันข้าม ก็มีหลักธรรมที่สอนให้คนรักกันอย่างดีมีศีลธรรมปฏิบัติตนอย่างผู้ที่เจริญแล้วและครองเรือนอย่างมีคุณค่า มีหลักธรรมในหัวใจ ซึ่งหลักธรรมที่ใช้ในการปฏิบัติตนสำหรับทุกคนที่มีความรัก คือ “ฆราวาสธรรม ๔”^{๑๐๕}

ดิลก บุญอ้อม และพระอธิการสุชาติ จนทโสโร (สายโรจน์) ได้วิจัยเรื่อง “ฆราวาสธรรม ๔ : สูตรการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามวิถีพุทธ” ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิต ตามหลักฆราวาสธรรมในพระพุทธศาสนา ด้านหลักการครองเรือน ควรปฏิบัติตามแนวความซื่อสัตย์ การไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม และเข้าใจถึงความสำคัญของตนที่มีอิทธิพล หรือบทบาทและความสัมพันธ์ต่อผู้อื่น ด้านหลักการอยู่ร่วมกันในชุมชน ควรปฏิบัติตามแนวความอดกลั้น การฝึกแก้ไขปัญหาโดยสันติวิธี และรู้จักขอบเขตและการแสดงออกของอารมณ์อย่างพอเหมาะ ด้านหลักการการทำงานให้สำเร็จ ควรปฏิบัติตามแนวความอดทน การไม่ทอดทิ้งต่อปัญหาที่ประสบ และแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกในเรื่องต่างๆ พอเหมาะ ด้านหลักการสร้างคุณค่าให้แก่ตนเอง ควรปฏิบัติตามแนวความเสียสละ มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อบุคคล เช่นนี้ จะทำให้อยู่ร่วมกันด้วยความสมานฉันท์ ลดปัญหาความขัดแย้ง และปัญหาทางสังคม เกิดสันติสุขในบุคคล ชุมชน และสังคมแบบยั่งยืน^{๑๐๖}

พระทองชัย อภิไชโย และพระมหาประภาส ปรีชาโน ได้วิจัยเรื่อง “การพัฒนามนุษย์ตามหลักฆราวาสธรรมในพุทธปรัชญาเถรวาท” ผลการวิจัยพบว่า ฆราวาสธรรมเป็นหลักธรรมสำหรับฆราวาสธรรมสำหรับการครองเรือนหลักการครองชีวิตของ คฤหัสถ์ ประการ ได้แก่ สัจจะ คือ ความซื่อสัตย์จริงใจต่อกันเป็นหลักสำคัญที่จะให้เกิดความไว้วางใจและไม่ตรีจิตสนิหต่อกัน ทมะ คือ การรู้จักบังคับควบคุมอารมณ์ข่มใจระงับความรู้สึกต่อเหตุบกพร่องของกัน และกันรู้จักฝึกฝนปรับปรุงตน

^{๑๐๕}พระโกศลิ่ง ปญญาชิโร, “หลักฆราวาสธรรมกับการปฏิบัติตนสู่ความดีงาม”, วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตธ้อยเอ็ด, ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๕๙): ๒๖๓-๒๗๑.

^{๑๐๖}ดิลก บุญอ้อม และพระอธิการสุชาติ จนทโสโร (สายโรจน์), “ฆราวาสธรรม ๔ : สูตรการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามวิถีพุทธ”, วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง, ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๖๑): ๓๓๘-๓๕๒.

แก้ไขข้อบกพร่องปรับนิสัยและอภัยภัยให้กลมกลืนประสานเข้าหากันได้ ชั้นดี คือ ความอดทนอดกลั้นต่อความหนัก และความร้ายแรงทั้งหลาย จาคะ คือ ความเสียสละความเผื่อแผ่แบ่งปัน^{๑๐๗}

สุภาพ สิทธิพานิช ได้วิจัยเรื่อง “แนวทางการประยุกต์ใช้หลักขรรวาศธรรม ในการทำ งานของบุคลากรสำนักบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่” ผลการวิจัยพบว่า บริบทการทำงานของบุคลากรสำนักบริการเทคโนโลยี สารสนเทศ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นองค์กรที่มีภารกิจมุ่งเน้นให้บริการวิชาการด้าน เทคโนโลยีสารสนเทศแก่นักศึกษา บุคลากร ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย เพื่อให้ สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน และงานการ เรียนการสอนในทุกระดับให้มีประสิทธิภาพ แนวทางการประยุกต์ใช้หลักขรรวาศธรรม ในการทำงานของบุคลากรสำนัก บริการเทคโนโลยีสารสนเทศ ผู้วิจัยได้นำเอาวิสัยทัศน์ พันธกิจ และค่านิยมร่วม ในการบริหาร จัดการองค์กร เพื่อทราบบริบทและปัญหาในการทำงานของบุคลากร พร้อมทั้งวิเคราะห์หลัก ขรรวาศธรรม ๔ สำหรับเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา พันธกิจที่ให้บริการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและหน่วยสนับสนุนพันธกิจ ส่วน ใหญ่ยึดหลักชั้นดี ความอดทน เนื่องจากมีการติดต่อประสานงานกับบุคคลภายนอกองค์กรที่มีพฤติกรรมแตกต่างกัน บุคลากรต้องจัดการกับข้อร้องเรียนของผู้รับบริการด้วยความอดทน^{๑๐๘}

เศรษฐสิทธิ์ ประเสริฐสุท ได้วิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงานตามหลักขรรวาศธรรม ๔ ของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลโชคชัย” ผลการวิจัยพบว่า ๑) ข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจนครบาลโชคชัย มีทัศนคติต่อการปฏิบัติงาน ตามหลักขรรวาศธรรม ๔ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และ ๒) ปัจจัยส่วนบุคคลมีผลทำให้ทัศนคติของข้าราชการ ตำรวจสถานีตำรวจนครบาลโชคชัย ต่อการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจตามหลักขรรวาศธรรม ๔ แตกต่างกันได้แก่ อายุจึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ส่วนปัจจัยที่ทำให้ข้าราชการตำรวจมีทัศนคติไม่แตกต่างกัน ได้แก่ เพศ การศึกษา รายได้สถานภาพ และประสบการณ์ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้^{๑๐๙}

พระปริยะพงษ์ คุณปัญญา ได้วิจัยเรื่อง “การสอนขรรวาศธรรมเพื่อการอบรมปณิสัย : การศึกษาเชิงวิเคราะห์ วิจัย และวิธาน” ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาเล่าเรียนนั้น จะศึกษาเล่าเรียนให้เกิดความรู้อย่างเดียวนั้นไม่ได้ จะต้องมีการฝึกฝนขัดเกลาจิตใจให้ตั้งงาม ซึ่งเป็นคุณค่าภายในที่เราท่านทั้งหลายเรียกกันว่า คุณธรรม ซึ่งคุณธรรมนำใจนี้เอง จะเกิดมีขึ้นได้ก็ต่อเมื่อผู้ศึกษาเล่าเรียนนั้นมีความสนใจในการหมั่นฝึกฝนจิตใจตัวเองในคุณธรรมเรื่องนั้นๆ ทำให้เกิดเป็นอุปนิสัยที่ตั้งงาม เป็นปกติ เมื่อเป็นเช่นนี้แล้วย่อมทำให้ชีวิตเขาเหล่านั้น เจริญด้วยสุข ๔ สถานตามพุทธพจน์ที่ได้ทรงตรัสไว้ซึ่งจุดประสงค์หลัก ก็เพื่อจะไขข้อสงสัยที่ว่า ขรรวาศธรรม ๔ เป็นกรอบการสอนศีลธรรมได้ด้วย

^{๑๐๗}พระทองชัย อภิโชโย และพระมหาประภาส ปรีชาโน, “การพัฒนามนุษย์ตามหลักขรรวาศธรรมในพุทธปรัชญาเถรวาท”, *วารสารบัณฑิตสาเกตปริทรรศน์*, ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-มิถุนายน ๒๕๖๑): ๒๐.

^{๑๐๘}สุภาพ สิทธิพานิช, “แนวทางการประยุกต์ใช้หลักขรรวาศธรรม ในการทำงานของบุคลากรสำนักบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่”, *วารสารพุทธศาสตร์ศึกษา*, ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๖๐): ๔๔-๕๖.

^{๑๐๙}เศรษฐสิทธิ์ ประเสริฐสุท, “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงานตามหลักขรรวาศธรรม ๔ ของข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจนครบาลโชคชัย”, *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต*, ปีที่ ๑๐ ฉบับที่ ๒ (พฤศจิกายน ๒๕๕๘ - เมษายน ๒๕๕๙): ๕๑-๕๙.

กระบวนทรรศน์หลังนวยุคสายกลางได้จริงหรือไม่ โดยอาศัยวิธีการศึกษาเชิงวิเคราะห์ วิจัยและ
 วิชา เพื่อความเข้าใจที่ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป ตลอดถึงการน้อมหลักฆราวาสธรรมนำมาประพฤติปฏิบัติ เพื่อ
 พัฒนาคุณภาพชีวิตตัวเองให้อยู่บนรากฐานของความดีงามสืบต่อไป^{๑๑๐}

**พระมหาศรีภริณี เปมสีโล (ตั้งคำ) พระสุริยา สุริโย (คงคาไหว) พระสาโรจน์ ธมฺมสโร
 (แช่อยู่) นางสาวปัญญาดา จงละเอียด** ได้วิจัยเรื่อง “การบูรณาการหลักฆราวาสธรรมกับการปฏิบัติ
 ตนของครอบครัวไทย ยุคไทยแลนด์ ๔.๐” ผลการวิจัยพบว่า ๑) หลักฆราวาสธรรม ได้แก่ สัจจะ ทมะ
 ขันติ และจาคะ ๒) การปฏิบัติตนของครอบครัวไทยยุคไทยแลนด์ ๔.๐ ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์
 ระหว่างสมาชิกในครอบครัว ด้านมั่นคงภายในครอบครัว และด้านสังคมและประเทศชาติ ๓) หลัก
 ฆราวาสธรรมที่นำมาบูรณาการกับการปฏิบัติตนของครอบครัวไทยยุคไทยแลนด์ ๔.๐ ได้แก่ หลัก
 ฆราวาสธรรมด้านสัจจะ หลักฆราวาสธรรมด้านทมะ หลักฆราวาสธรรมด้านขันติ และหลักฆราวาส
 ธรรมด้านจาคะ ๔) สร้างองค์ความรู้ใหม่และรูปแบบการบูรณาการหลักฆราวาสธรรมกับการปฏิบัติ
 ตนของครอบครัวไทยยุคไทยแลนด์ ๔.๐ ได้แก่ การนำหลักฆราวาสธรรมปลูกฝังกับการปฏิบัติใน
 ครอบครัว การใช้ตัวกลั่นกรองผ่านทางกาย จิต ปัญญา และสังคมเป็นตัวเชื่อม การสร้างกรอบในการ
 ยึดถือธรรมโดยใช้ศีลธรรม (เน้นปฏิบัติ) คุณธรรม (เน้นจิตใจ) และจริยธรรม (เน้นความรู้) ฝึกปฏิบัติ
 จนนำไปสู่การพัฒนาความรู้เท่าทัน (รู้จักตนเอง ปฏิบัติถูกต้อง (ทักษะชีวิต) ตั้งมั่นอยู่ในความดี
 (ละอายบาปทั้งปวง) และมีสุขภาวะที่ดี (สุขแท้) เพื่อเกิดการพัฒนาทั้งทางร่างกายและจิตใจ แก่นแท้
 ของหลักปฏิบัติตนโดยใช้หลักฆราวาสธรรมกับการปฏิบัติตนสู่ความดีงาม และพัฒนาตนสู่ความเจริญ
 แก่ครอบครัว^{๑๑๑}

ตารางที่ ๒.๒๓ แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับฆราวาสธรรม ๔

นักวิจัย	ผลการวิจัย
พระไกรสรัง ปญญาวิโร, (๒๕๕๙).	ฆราวาสธรรม เป็นหลักคำสอนที่พระพุทธองค์แสดง ไว้เพื่อให้สาวกผู้อยู่ครองเรือนได้นำไปเป็นแนวทาง ในการดำเนินชีวิตให้ประสบความสำเร็จตามที่ ตั้งเป้าหมายไว้ ธรรมดาผู้อยู่ครองเรือนย่อมจะมีการ เกี่ยวข้องกันกับสมาชิกในครอบครัวอย่างหลีกเลี่ยง ไม่ได้ การบริหารงานตามหลักฆราวาสธรรมที่พระ พุทธองค์ได้วางไว้สามารถนำไปใช้ในการ บริหารงานได้ผลจริงโดยไม่ต้องสงสัยสำหรับ หลักการปฏิบัติตนที่ขาดไม่ได้เลย คือการฝึกฝนตน ให้เป็นคนดีพร้อม

^{๑๑๐}พระปริเยพงษ์ คุณปัญญา, “การสอนฆราวาสธรรมเพื่อการอบรมบ่มนิสัย : การศึกษาเชิงวิเคราะห์
 วิจัย และวิชา”, การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ ๙ ณ
 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, (๒๙ มีนาคม ๒๕๖๒) : ๙๘๒-๙๙๕.

^{๑๑๑}พระมหาศรีภริณี เปมสีโล (ตั้งคำ) พระสุริยา สุริโย (คงคาไหว) พระสาโรจน์ ธมฺมสโร (แช่อยู่)
 นางสาวปัญญาดา จงละเอียด, “การบูรณาการหลักฆราวาสธรรมกับการปฏิบัติตนของครอบครัวไทยยุคไทยแลนด์
 ๔.๐”, วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ, ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๖๑): ๔๔-๖๒.

ตารางที่ ๒.๒๓ แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับฆราวาสธรรม ๔ (ต่อ)

นักวิจัย	ผลการวิจัย
ดิลก บุญอิม และพระอธิการสุชาติ จันทสโร (สายโรจน์), (๒๕๖๑).	แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักฆราวาสธรรมในพระพุทธศาสนา ด้านหลักการครองเรือน ควรปฏิบัติตามแนวความซื่อสัตย์ การไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม และเข้าใจถึงความสำคัญของตนที่มีอิทธิพล หรือบทบาทและความสัมพันธ์ต่อผู้อื่น ด้านหลักการอยู่ร่วมกันในชุมชน ควรปฏิบัติตามแนวความอดกลั้น การฝึกแก้ไขปัญหาโดยสันติวิธี และรู้จักขอบเขตและการแสดงออกของอารมณ์อย่างพอเหมาะ
พระทองชัย อภิชาโย และพระมหาประภาส ปรีชาโน, (๒๕๖๑).	ฆราวาสธรรมเป็นหลักธรรมสำหรับฆราวาสธรรมสำหรับการครองเรือนหลักการครองชีวิตของคฤหัสถ์ ประการ ได้แก่ สัจจะ คือ ความซื่อสัตย์จริงใจต่อกันเป็นหลักสำคัญที่จะให้เกิดความไว้วางใจและไม่ตรีจิตสนิทต่อกัน ทมะ คือ การรู้จักบังคับควบคุมอารมณ์ข่มใจระงับความรู้สึกต่อเหตุบกพร่องของกัน และกัน รู้จักฝึกฝนปรับปรุงตนแก้ไขข้อบกพร่องปรับนิสัยและอหิยาศัยให้กลมกลืน
สุภาพ สิทธิพานิช, (๒๕๖๐)	สำหรับเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญห พันทักษิณี ให้บริการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและหน่วยสนับสนุนพันธกิจ ส่วน ใหญ่ยึดหลักขันติ ความอดทน เนื่องจากการติดต่อประสานงานกับบุคคลภายนอกองค์กรที่มีพฤติกรรมแตกต่างกัน บุคลากรต้องจัดการกับข้อร้องเรียนของผู้รับบริการด้วยความอดทน
เศรษฐสิทธิ์ ประเสริฐสุท, (๒๕๕๙)	ตำรวจกับความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติงานตามหลักฆราวาสธรรม คือ ๑) ตำรวจมีทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติงาน ๒) ตำรวจมีเหตุมีผลต่อการปฏิบัติงาน
พระปริยะพงษ์ คุณปัญญา, (๒๕๖๒)	คุณธรรมน่าใจจะเกิดมีขึ้นได้ก็ต่อเมื่อผู้ศึกษามีความสนใจหมั่นฝึกฝนจิตใจตัวเองในคุณธรรมทำให้เกิดเป็นอุปนิสัยที่ติงามเมื่อเป็นเช่นนี้แล้วย่อมทำให้ชีวิตเขาเหล่านั้นเจริญด้วยสุข

ตารางที่ ๒.๒๓ แสดงการสังเคราะห์สาระสำคัญงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีวัฒนธรรม ๔ (ต่อ)

นักวิจัย	ผลการวิจัย
พระมหาศรีภรณ์ เปมสีโล (ตั้งคำ) พระสุริยา สุริโย (คงคาไหว) พระสาโรจน์ ธมมสโร (แช่อุ๋) นางสาวบุญญาดา จงละเอียด, (๒๕๖๑)	การนำหลักทฤษฎีวัฒนธรรมปลูกฝังกับการปฏิบัติ ในครอบครัว (เน้นปฏิบัติ) คุณธรรม (เน้นจิตใจ) และจริยธรรม (เน้นความรู้) ฝึกปฏิบัติจนนำไปสู่การพัฒนาความรู้เท่าทัน (รู้จักตนเอง ปฏิบัติถูกต้อง (ทักษะชีวิต) ตั้งมั่นอยู่ในความดี (ละอายบาปทั้งปวง) และมีสุขภาวะที่ดี(สุขแท้) เพื่อเกิดการพัฒนาทั้งทางร่างกายและจิตใจ แก่นแท้ของหลักปฏิบัติตนโดยใช้หลักทฤษฎีวัฒนธรรมกับการปฏิบัติตนสู่ความดีงามและพัฒนาตนสู่ความเจริญแก่ครอบครัว

๒.๙ กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา” ผู้วิจัยกำหนดตัวแปรที่ศึกษาเชิงปริมาณและตามด้วยเชิงคุณภาพ กำหนดประเด็นตามกรอบการวิจัยมีความเชื่อมโยงตามแนวคิด ทฤษฎีที่ได้กล่าวแล้วข้างต้นผู้วิจัยสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยโดยสรุปดังนี้

๑. แนวคิดจริยธรรมทางการเมืองของกรมวิชาการ ที่ว่าด้วยองค์ประกอบของคุณธรรมและจริยธรรม คือ^{๑๒} ๑) ด้านความดีงาม ๒) ด้านความถูกต้อง ๓) ด้านความเหมาะสม

๒. แนวคิดการเสริมสร้างจริยธรรมนักการเมืองของรสลิน ศิริยะพันธุ์ และคณะ^{๑๓}ที่ว่าด้วยพฤติกรรมมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่น คือ ๑) ด้านการสร้างความรู้ความเข้าใจในวิชาชีพ ๒) ด้านการสร้างความรู้ความตระหนักในจริยธรรม ๓) ด้านการสร้างความร่วมมือในชุมชน ๔) ด้านการสร้างความรู้ความเข้าใจ

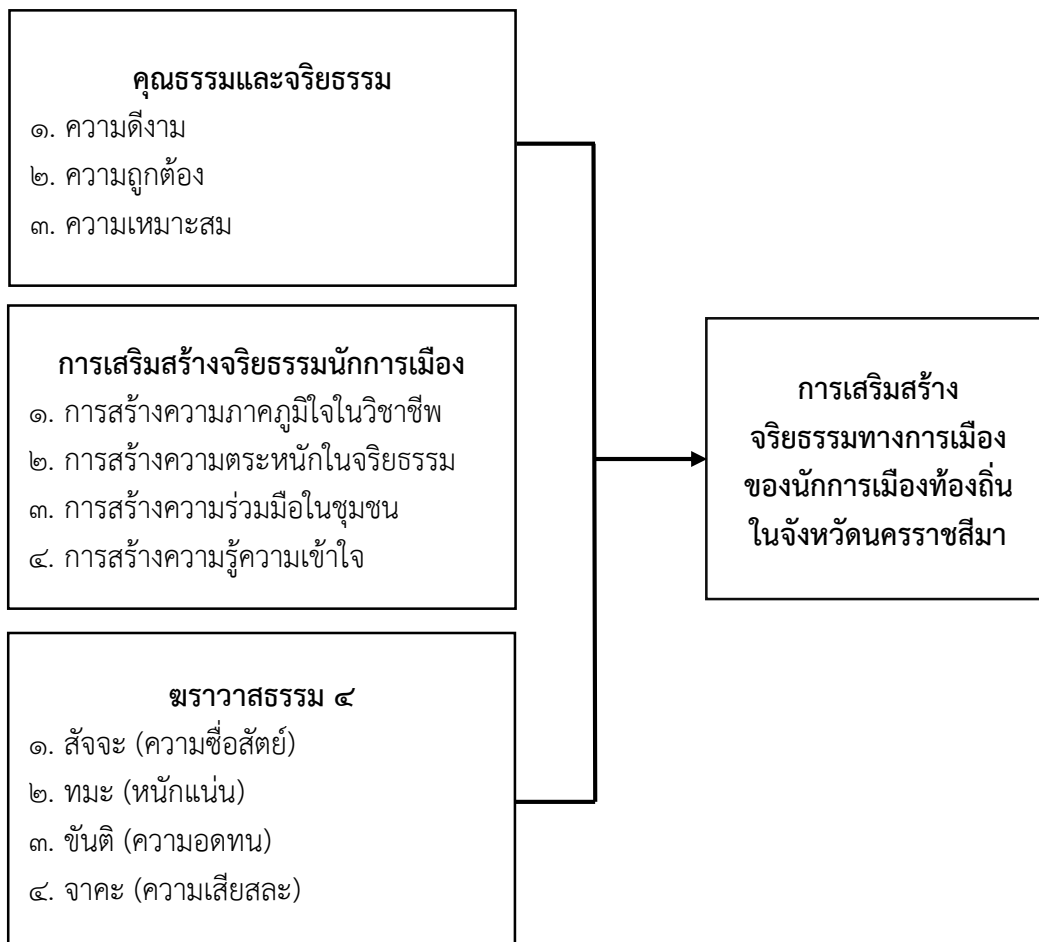
๓. แนวคิดเกี่ยวกับการประยุกต์หลักธรรม คือ หลักทฤษฎีวัฒนธรรม ๔ ซึ่งเป็นหลักธรรมที่เป็นการเสริมสร้างจริยธรรมและคุณธรรมของนักการเมือง คือ^{๑๔} ๑) สัจจะ (ความซื่อสัตย์) ๒) ทมะ (หนักแน่น) ๓) ขันติ (ความอดทน) ๔) จาคะ (ความเสียสละ)

การวิจัยเรื่องการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมาครั้งนี้ได้กำหนดกรอบแนวคิดดังต่อไปนี้

^{๑๒}กรมวิชาการ, **คู่มือการสร้างเครื่องวัดคุณลักษณะด้านจิตพิสัย**, (กรุงเทพมหานคร : ศุภสภา, ๒๕๕๕), หน้า ๔๔.

^{๑๓}รสลิน ศิริยะพันธุ์ และคณะ, “พฤติกรรมทางการเมืองของชนชั้นกลางกับพัฒนาการทางการเมืองไทย : กรณีศึกษาทางภาคเหนือ”, **รายงานวิจัย**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ, ๒๕๕๑), หน้า ๓๒-๓๕.

^{๑๔}ช.อ.ติ. (ไทย) ๒๕/๑๙๐-๑๙๑/๕๔๕.

แผนภาพที่ ๒.๑ กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา” ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เป็นการตอบแบบสอบถาม และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นการเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) และการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) ซึ่งมีกระบวนการและวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

๓.๑.๑ การวิจัยเชิงปริมาณ

๓.๑.๑.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๓.๑.๑.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓.๑.๑.๓ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๑.๑.๔ การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑.๒ การวิจัยเชิงคุณภาพ

๓.๑.๒.๑ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

๓.๑.๒.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓.๑.๒.๓ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๑.๒.๔ การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา” ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ตามลักษณะการศึกษารวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และเชิงปริมาณ (Quantitative research) ที่มีเนื้อหาเพื่อสนับสนุนผลการวิจัยชัดเจนมากขึ้น สำหรับวิธีการวิจัย ได้แก่ การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการแจกแบบสอบถาม (Survey Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารข้อมูลทุติยภูมิ โดยการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Documentary Survey) การสัมภาษณ์ (Interview) และการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

๓.๑.๑ การศึกษาวิจัยในเชิงเอกสาร (Documentary Research) ทำการทบทวนจากแนวคิดทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา เพื่อให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการวิจัย

๓.๑.๒ การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อยืนยันความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน ๓๗๕ คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire)

๓.๑.๓ การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีกระบวนการดังนี้

๓.๑.๓.๑ การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) โดยคัดเลือกแบบเจาะเจาะจงจาก พระนักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา นักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีกิจกรรมเกี่ยวข้องการปฏิบัติงานกับผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้เคยดำรงตำแหน่งสำคัญทางการเมือง รวมจำนวน ๑๗ รูปหรือคน เพื่อให้ได้ข้อค้นพบที่ชัดเจน สามารถอธิบายเสริม สนับสนุนข้อโต้แย้งต่าง ๆ และเสริมให้ความรู้ความเข้าใจในปรากฏการณ์ รวมถึงการเสนอแนะข้อคิดเห็นในประเด็นที่มีข้อขัดแย้งหรือเห็นควรเพิ่มให้องค์ความรู้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

๓.๑.๓.๒ การสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) กับผู้เชี่ยวชาญ (Expert) โดยคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจงจาก พระนักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา นักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีกิจกรรมเกี่ยวข้องการปฏิบัติงานกับผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๑๒ รูปหรือคน เพื่อนำไปสู่การแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

๓.๒ การวิจัยเชิงปริมาณ

๓.๒.๑ ประชากร กลุ่มตัวอย่าง

๑. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา

๒. กลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา คำนวณจากสูตรของทาโรยามาเน^๑ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๗๕ คน จากจำนวนประชากร ๕,๖๗๘ คน^๒ โดยมีสูตรการคำนวณ ดังนี้

^๑Yamane, T., *Statistic : An Introductory Analysis*, 3rd ed., (New York: Harper and Row, 1973), p. 136.

^๒กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย, *ระบบศูนย์ข้อมูลเลือกตั้งผู้บริหาร สมาชิกสภาท้องถิ่น และทะเบียน อปท.*, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : <http://ele.dla.go.th> [๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๒].

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ n หมายถึง จำนวนตัวอย่าง
 N หมายถึง จำนวนประชากรทั้งหมด
 e หมายถึง ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ เท่ากับ 0.05

$$= \frac{5,678}{1 + 5,678 (0.05)^2}$$

$$= \frac{5,678}{1 + 5,678 (0.0025)}$$

$$= 374.9$$

ดังนั้น ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้ จำนวน 375 คน

ตารางที่ ๓.๑ แสดงกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

อำเภอ	จำนวน องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
เมืองนครราชสีมา	๒๗	๔๕๙	๓๐
ปากช่อง	๑๔	๒๓๘	๑๖
พิมาย	๑๓	๒๒๑	๑๕
ด่านขุนทด	๑๘	๓๐๖	๒๐
โนนสูง	๑๘	๓๐๖	๒๐
สีคิ้ว	๑๕	๒๕๕	๑๗
ปักธงชัย	๑๘	๓๐๖	๒๐
ครบุรี	๑๕	๒๕๕	๑๗
บัวใหญ่	๑๑	๑๘๗	๑๒
ชุมพวง	๑๐	๑๗๐	๑๑
คง	๑๒	๒๐๔	๑๓
สูงเนิน	๑๓	๒๒๑	๑๕
โชคชัย	๑๒	๒๐๔	๑๓
ประทาย	๑๔	๒๓๘	๑๖

ตารางที่ ๓.๑ แสดงกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

อำเภอ	จำนวน องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ห้วยแถลง	๑๒	๒๐๔	๑๓
โนนไทย	๑๒	๒๐๔	๑๓
จักราช	๙	๑๕๓	๑๐
เสิงสาง	๘	๑๓๖	๙
หนองบุญมาก	๙	๑๕๓	๑๐
ขามสะแกแสง	๙	๑๕๓	๑๐
วังน้ำเขียว	๖	๑๐๒	๗
พระทองคำ	๖	๑๐๒	๗
แก้งสนามนาง	๕	๘๕	๖
เฉลิมพระเกียรติ	๖	๑๐๒	๗
ลำทะเมนชัย	๕	๘๕	๖
ขามทะเลสอ	๖	๑๐๒	๗
เมืองยาง	๔	๖๘	๔
โนนแดง	๖	๑๐๒	๗
บัวลาย	๕	๘๕	๖
สีดา	๖	๑๐๒	๗
เทพารักษ์	๔	๖๘	๔
บ้านเหลื่อม	๕	๘๕	๖
อบจ.นครราชสีมา	๑	๑๗	๑
รวม	๓๓๔	๕,๖๗๘	๓๗๕

๓.๒.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยจะใช้แบบสอบถามโดยการสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเนื้อหาของแบบสอบถามครอบคลุม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น ๒ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา รายได้ต่อเดือน

ตอนที่ ๒ เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรมของนักการเมืองท้องถิ่น การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นและการประยุกต์ธรรมะหลักขรวาสธรรม ๔ ของนักการเมืองท้องถิ่น

การหาคุณภาพเครื่องมือ

เพื่อให้แบบสอบถามมีคุณภาพ ผู้วิจัยได้ทดสอบคุณภาพเครื่องมือ ๒ ส่วน คือ ความเที่ยงตรง (Validity) และความน่าเชื่อถือ (Reliability) ของแบบสอบถาม ดังนี้

๑. ความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Validity) ในการทดสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาผู้วิจัย จัดสร้างเครื่องมือ โดยใช้แนวคิดและทฤษฎีตลอดจนผลงานที่เกี่ยวข้องเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม แล้วนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นปรึกษาทั้งผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๕ คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (Index of Item Objective Congruence, IOC) ทั้งนี้สามารถพิจารณาข้อคำถามที่มีค่า ตั้งแต่ ๐.๕ ขึ้นไป โดยใช้เกณฑ์^๓ ดังนี้

+๑ หมายความว่า มั่นใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้อง

๐ หมายความว่า ไม่มั่นใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้อง

-๑ หมายความว่า ข้อคำถามไม่มีความสอดคล้อง

ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ผลการตรวจสอบพบว่าแบบสอบถาม มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ๐.๘๐-๑.๐๐

๒. การทดสอบความน่าเชื่อถือ (Reliability) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๐ คน ที่ไม่ได้ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach, Alpha Coefficiency) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาทั้งฉบับเท่ากับ ๐.๙๓ จากนั้นนำแบบสอบถามดังกล่าวเสนออาจารย์ที่ปรึกษาฯ ๓ ท่าน เพื่อตรวจสอบ แก้ไขและให้ข้อเสนอแนะ

๓.๒.๓ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๗๕ คน แล้วดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งสัดส่วน ดำเนินการแจกจ่ายแบบสอบถามด้วยตนเอง และดำเนินการจัดเก็บข้อมูลในเชิงปริมาณตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

๑) จัดเตรียมเครื่องมือตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ตรงตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการแจกแบบสอบถาม

๒) ติดต่อขอหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อเข้าแจกแบบสอบถาม (Questionnaire)

๓) นำส่งหนังสือขออนุญาตและขอความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอแจกแบบสอบถาม (Questionnaire) และดำเนินการแจกและรับกลับคืนด้วยตนเอง

^๓ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน, การประยุกต์ใช้ SPSS วิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัย, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กาฬสินธุ์ : ประสานการพิมพ์, ๒๕๕๑), หน้า ๕๗.

๔) ตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่รับกลับมาแล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๒.๔ การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่

๑. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

๒. ข้อคำถามเกี่ยวกับการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับแบบสอบถามตอนที่ ๒ มีลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ๕ ระดับ^๔ โดยกำหนดเกณฑ์การแปลผล ดังนี้

๕	หมายถึง	มากที่สุด
๔	หมายถึง	มาก
๓	หมายถึง	ปานกลาง
๒	หมายถึง	น้อย
๑	หมายถึง	น้อยที่สุด

การแปลคะแนน โดยการนำแบบสอบถามมาหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในส่วนของการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา สำหรับเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย^๕

โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย มีดังนี้

๔.๕๑ - ๕.๐๐	หมายถึง	มากที่สุด
๓.๕๑ - ๔.๕๐	หมายถึง	มาก
๒.๕๑ - ๓.๕๐	หมายถึง	การปานกลาง
๑.๕๑ - ๒.๕๐	หมายถึง	น้อย
๑.๐๐ - ๑.๕๐	หมายถึง	น้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้คือ สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าสถิติร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สำหรับบรรยายข้อมูลทั่วไป

^๔ธานินทร์ ศิลป์จารุ, วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS, พิมพ์ครั้งที่ ๑๓, (กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนสามัญปิซิเนสเซอร์แอนด์ดี, ๒๕๕๕), หน้า ๘๖-๘๗.

^๕ไพศาล หวังพานิช, การวัดและประเมินผลการเรียน, (กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ลักษณ์, ๒๕๕๑), หน้า ๑๑๒.

สูตรการหาค่าสถิติที่ใช้ในการวิจัย

๑. การหาค่าร้อยละ (Percentage)^๖ คือ

$$P = \frac{x \times 100}{N}$$

เมื่อ P = ค่าร้อยละ

X = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

N = จำนวนข้อมูล

๒. การหา “ค่าเฉลี่ย”^๗ (Mean)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} = ค่าเฉลี่ย

$\sum x$ = ผลรวมของผู้ตอบแบบสอบถาม

N = จำนวนข้อมูล

๓. การหา “ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน”^๘ (Standard Deviation)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. = ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum x^2$ = ผลรวมกำลังสองของคะแนน

N = จำนวนข้อมูล

$(\sum x)^2$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

^๖นิภา เมธาวิชัย, **วิทยาการวิจัย**, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันราชภัฏธนบุรี, ๒๕๓๕), หน้า ๒๓๘.

^๗สังศรี ชมภูวงศ์, **การวิจัย**, พิมพ์ครั้งที่ ๗, (นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, ๒๕๔๗), หน้า ๕๕.

^๘ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, **เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา**, (กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, ๒๕๔๐), หน้า ๕๓.

๓.๓ การวิจัยเชิงคุณภาพ

๓.๓.๑ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

(๑) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จำนวน ๑๗ รูปหรือคน โดยคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง ประกอบด้วย

กลุ่มที่ ๑ พระนักวิชาการ จำนวน ๓ รูป

กลุ่มที่ ๒ ผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๗ คน

กลุ่มที่ ๓ นักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ จำนวน ๓ คน

กลุ่มที่ ๔ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๓ คน

กลุ่มที่ ๕ ผู้เคยดำรงตำแหน่งสำคัญทางการเมือง จำนวน ๑ คน

ตารางที่ ๓.๒ แสดงรายชื่อผู้ให้ข้อมูลสำคัญสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก

ลำดับ	ชื่อฉายา/นามสกุล	ตำแหน่ง	วันที่สัมภาษณ์
๑	พระเทพสีมารมณ (วันชั้น กนตจารี ป.ธ.๗)	เจ้าคณะจังหวัดนครราชสีมา และ รองอธิการบดีวิทยาเขตนครราชสีมา	๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๓
๒	พระสีหราชสมาจารมณี (บุญเริ่ม จิรปุญโญ ป.ธ.๔)	รองเจ้าคณะจังหวัดนครราชสีมา	๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๓
๓	พระครูศรีปริยัติวิสุทธิ, ดร. (โกวิท อภิปุญโญ ป.ธ.๖)	รองเจ้าคณะจังหวัดนครราชสีมา และผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ วิทยาเขตนครราชสีมา	๗ พฤษภาคม ๒๕๖๓
๔	จำสิบเอกโสภาก พลตงนอก	นายกองค์การบริหารส่วนตำบล บ้านหัน ต.บ้านหัน อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา	๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓
๕	นางศุภรัสมิ์ เชิดชู	รองนายกองค์การบริหารส่วน ตำบลบ้านหัน ต.บ้านหัน อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา	๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓
๖	นายเอกภพ โทมระศักดิ์	นายกเทศมนตรีตำบลหัวทะเล ต.หัวทะเล อ.เมืองนครราชสีมา จ.นครราชสีมา	๙ พฤษภาคม ๒๕๖๓
๗	นายศิริพงศ์ มกรพงศ์	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วน จังหวัดนครราชสีมา อ.สีคิ้ว เขต ๑ จ.นครราชสีมา	๘ พฤษภาคม ๒๕๖๓
๘	ผศ.ดร.พิชิต ปุริมาตร	อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชา รัฐศาสตร์ มจร วิทยาเขตนครราชสีมา	๒๑ เมษายน ๒๕๖๓

ตารางที่ ๓.๒ แสดงรายชื่อผู้ให้ข้อมูลสำคัญสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อฉายา/นามสกุล	ตำแหน่ง	วันที่สัมภาษณ์
๙	ผศ.ดร.พีรวิษณุ คำเจริญ	อาจารย์ประจำคณะวิทยาการ จัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครราชสีมา	๒๐ เมษายน ๒๕๖๓
๑๐	รศ.เนตรชนก บัวนาค	อาจารย์ประจำคณะวิทยาการ จัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครราชสีมา	๒๐ เมษายน ๒๕๖๓
๑๑	ดร.นิธิศ คงอินทร์	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล บ้านหัน ต.บ้านหัน อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา และรองเลขาธิการ คณะกรรมการสมาคมข้าราชการ ส่วนท้องถิ่นแห่งประเทศไทย	๒ พฤษภาคม ๒๕๖๓
๑๒	นายชลาล พัฒนกำชัย	สมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด อ.ขามสะแกแสง จ.นครราชสีมา	๓๐ เมษายน ๒๕๖๓
๑๓	นายदनัย ตั้งเจ็ดจำ	นายกเทศมนตรีตำบลพิมาย ต.พิมาย อ.พิมาย จ.นครราชสีมา	๒๕ เมษายน ๒๕๖๓
๑๔	นางวนิษา พรสันเทียะ	นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ด่านเกวียน ต.ด่านเกวียน อ.โชคชัย จ.นครราชสีมา	๗ พฤษภาคม ๒๕๖๓
๑๕	ดร.บุญช่วย พาณิชย์กุล	อดีตกำนันตำบลหินดาด ต.หินดาด อ.ห้วยแถลง จ.นครราชสีมา	๒๓ เมษายน ๒๕๖๓
๑๖	ดร.วราภุมิ สุวะโสภาก	อดีตปลัดองค์การบริหารส่วน ตำบลห้วยทะเล ต.ห้วยทะเล อ.เมือง นครราชสีมา จ.นครราชสีมา	๒๗ เมษายน ๒๕๖๓
๑๗	พลตำรวจตรีวุฒิ สุโกศล	อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวง แรงงานและสวัสดิการสังคม	๒๓ เมษายน ๒๕๖๓

(๒) ผู้ทรงคุณวุฒิสำหรับการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

จำนวน ๑๒ รูปหรือคน โดยคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง ประกอบด้วย

กลุ่มที่ ๑ พระนักวิชาการ จำนวน ๑ รูป

กลุ่มที่ ๒ ผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๒ คน

กลุ่มที่ ๓ นักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ จำนวน ๖ คน

กลุ่มที่ ๔ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๓ คน

ตารางที่ ๓.๓ แสดงรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิสำหรับการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group)

ลำดับ	ชื่อฉายา/นามสกุล	ตำแหน่ง	วันที่สนทนากลุ่ม
๑	รศ.ดร.สุรพล สุยะพรหม	ผู้อำนวยการหลักสูตร บัณฑิตศึกษา ภาควิชา รัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์	๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓
๒	รศ.ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง	รองคณบดี คณะสังคมศาสตร์	๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓
๓	รศ.ดร.เต็มศักดิ์ ทองอินทร์	ผู้อำนวยการหลักสูตร บัณฑิตศึกษา สาขาวิชา รัฐศาสตร์	๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓
๔	รศ.ดร.วัชรินทร์ ชาญศิลป์	อาจารย์ประจำหลักสูตร บัณฑิตศึกษา	๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓
๕	รศ.ดร.ธัชชนันท์ อิศรเดช	อาจารย์ประจำหลักสูตร บัณฑิตศึกษา	๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓
๖	รศ.อนุภูมิ โขวเกษม	อาจารย์ประจำหลักสูตร บัณฑิตศึกษา	๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓
๗	นายพิชัย เรืองไพศาล	ข้าราชการบำนาญ	๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓
๘	ดร.เบญญาภา อัจฉฤกษ์	นักวิจัยชุมชนจังหวัด นครราชสีมา	๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓
๙	ดร.ภัทรพล บัญชาจารย์รัตน์	นายกเทศมนตรีตำบลกุดจิก ต.กุดจิก อ.สูงเนิน จ.นครราชสีมา	๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓
๑๐	พระยุพธนา อธิจิตโต, ผศ.ดร.	อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธ ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา ปรัชญา มจร วิทยาเขต นครราชสีมา	๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓
๑๑	นายสมาน กรองมะเรียง	นายกองค์การบริหารส่วนตำบล มะเรียง ต.มะเรียง อ.เมือง นครราชสีมา จ.นครราชสีมา	๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓
๑๒	น.ส.พิรุชญาณ์ พงศ์ธนากุลศิริ	ผู้อำนวยการกองคลัง องค์การ บริหารส่วนตำบลบ้านหัน ต.บ้านหัน อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา	๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓

๓.๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยจะใช้เครื่องมือสำรวจข้อมูลเชิงประจักษ์ แบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง แบบสนทนากลุ่มเฉพาะและเครื่องมือการบันทึก เพื่อค้นหาการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา

๓.๓.๓ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๑) **ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)** โดยการรวบรวมจากหนังสืออ้างอิงทางพระพุทธศาสนาต่างๆ จากพระไตรปิฎก (ภาษาบาลี) ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปี ๒๕๐๐, พระไตรปิฎก (ภาษาไทย) ฉบับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

๒) **ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)** โดยการรวบรวมจากหนังสือ วารสารบทความงานวิจัยเกี่ยวกับหลักการ แนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนข้อมูลทางสถิติที่รวบรวมโดยหน่วยงานราชการหรือสถาบันการศึกษาและแหล่งข้อมูลที่เป็นที่ยอมรับ ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

๑) จัดเตรียมเครื่องมือ คือ แบบสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview Guide)

๒) ติดต่อขอหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา รัฐศาสตร์ ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือที่จะเข้าสัมภาษณ์

๓) ตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของผลการสัมภาษณ์แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

๓) ข้อมูลเชิงคุณภาพ

๓.๑ การสัมภาษณ์ (Interview)

การวิจัยครั้งนี้ ใช้การสัมภาษณ์แบบผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้านการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ซึ่งมีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

๑) ขั้นตอนการสัมภาษณ์ ได้แก่ ก่อนลงสนามเพื่อรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้เริ่มต้นด้วยการนัดหมายวัน เวลา ที่จะสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่างพร้อมกับขอเอกสารต่าง ๆ พร้อมกันนั้นผู้วิจัยจะต้องศึกษาประเด็นคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เตรียมและศึกษาวิธีใช้เครื่องบันทึกเสียง เตรียมสมุดจดบันทึกและอุปกรณ์ต่างๆ ให้พร้อมก่อนดำเนินการสัมภาษณ์

๒) ขั้นตอนการสัมภาษณ์ ได้แก่ ก่อนการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะสนทนาสร้างความคุ้นเคยกับผู้ให้สัมภาษณ์ แจ้งวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ อธิบายเหตุและขออนุญาตใช้เครื่องบันทึกเสียงในขณะที่สัมภาษณ์ ขออนุญาตใช้กล้องถ่ายรูปเพื่อใช้อ้างอิงในการสัมภาษณ์ รวมทั้งแจ้งให้ทราบว่าข้อมูลต่างๆ ที่บันทึกเสียงไว้ผู้วิจัยจะเก็บไว้เป็นความลับ

๓.๒ การสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) เพื่อนำเสนอผลการวิเคราะห์การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

๑) ติดต่อประสานงานผู้ทรงคุณวุฒิ โดยผู้วิจัยคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อขอความร่วมมือในการเข้าร่วมการสนทนา โดยเป็นการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) รวมทั้งสิ้นจำนวน ๑๒ รูปหรือคน พร้อมชี้แจงรายละเอียด วัตถุประสงค์ ขั้นตอน กระบวนการ สถานที่ วัน และเวลา ในการสนทนากลุ่มเฉพาะ

๒) ติดต่อขอหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา รัฐศาสตร์ ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือที่จะเข้าสนทนากลุ่มเฉพาะ

๓) จัดเตรียมประเด็นคำถาม โครงร่าง และเอกสาร ให้เพียงพอให้กับกลุ่มผู้สนทนากลุ่มเฉพาะ

๔) ประสานงานเพื่อยืนยัน วัน เวลา สถานที่ กับผู้สนทนากลุ่มเฉพาะ

๕) จัดเตรียมสถานที่ ที่มืองาน และดำเนินการสนทนาด้วยตนเอง

๖) ทำการวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูล ในแต่ละประเด็นคำถาม ตามประสบการณ์ของผู้เชี่ยวชาญ และรายงานผลการวิจัย

๓.๓.๔ การวิเคราะห์ข้อมูล

เป็นการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเชิงเอกสาร (Documentary Research) และผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้านการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) การแจกแบบสัมภาษณ์ เป็นกระบวนการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล มุ่งเน้นการวิเคราะห์ด้วยการสรุปตามสาระสำคัญด้านเนื้อหาที่กำหนดไว้ ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

บทที่ ๔

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา” มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) เพื่อศึกษาจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ๒) เพื่อศึกษาการประยุกต์หลักธรรมในการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ๓) เพื่อนำเสนอการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ได้แก่ การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เป็นการตอบแบบสอบถาม และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นการเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน ๑๗ รูปหรือคน และการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) จำนวน ๑๒ รูปหรือคน เพื่ออธิบายผลการวิจัยเชิงปริมาณให้เกิดความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ผลการวิจัยแบ่งออกเป็น ๕ ตอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

๔.๑ การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

๔.๒ จริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา

๔.๓ การประยุกต์หลักธรรมในการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา

๔.๔ นำเสนอการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองในท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา

๔.๕ องค์กรความรู้

๔.๕.๑ องค์กรความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

๔.๕.๒ องค์กรความรู้ที่ได้จากการสังเคราะห์การวิจัย

๔.๑ การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

จากการสำรวจความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่างจากผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา แจกแบบสอบถาม จำนวน ๓๗๕ ฉบับ ผลการวิเคราะห์ดังนี้

ตารางที่ ๔.๑ จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล (n = ๓๗๕)

สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	๒๑๑	๕๖.๒๗
หญิง	๑๖๔	๔๓.๗๓
รวม	๓๗๕	๑๐๐.๐๐
อายุ		
ต่ำกว่า ๓๑ ปี	๓๙	๑๐.๔๐
๓๑-๔๐ ปี	๖๑	๑๖.๒๗
๔๑-๕๐ ปี	๗๒	๑๙.๒๐
๕๑-๖๐ ปี	๑๐๙	๒๙.๐๗
๖๑ ปีขึ้นไป	๙๔	๒๕.๐๗
รวม	๓๗๕	๑๐๐.๐๐
สถานภาพ		
สมรส	๒๙๔	๗๘.๔๐
โสด	๖๙	๑๘.๔๐
หม้าย/หย่าร้าง	๑๒	๓.๒๐
รวม	๓๗๕	๑๐๐.๐๐
การศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	๒๓๖	๖๒.๙๓
ปริญญาตรี	๑๑๗	๓๑.๒๐
สูงกว่าปริญญาตรี	๒๒	๕.๘๗
รวม	๓๗๕	๑๐๐.๐๐
รายได้ต่อเดือน		
ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๑ บาท	๑๐๖	๒๘.๒๗
๑๐,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐ บาท	๗๑	๑๘.๙๓
๒๐,๐๐๑ – ๓๐,๐๐๐ บาท	๘๑	๒๑.๖๐
๓๐,๐๐๑ – ๔๐,๐๐๐ บาท	๔๖	๑๒.๒๗
๔๐,๐๐๑ – ๕๐,๐๐๐ บาท	๓๙	๑๐.๔๐
๕๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๓๒	๘.๕๓
รวม	๓๗๕	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๑ ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกได้ดังนี้

เพศ พบว่า เพศของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ คือ เพศชาย จำนวน ๒๑๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๖.๒๗ และเพศหญิง จำนวน ๑๖๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๗๓

อายุ พบว่า อายุของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ คือ อายุ ๔๑-๕๐ ปี จำนวน ๑๐๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๐๗ รองลงมาคือ อายุ ๖๑ ปีขึ้นไป จำนวน ๙๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๐๗ และน้อยที่สุดคือ อายุต่ำกว่า ๓๑ ปี จำนวน ๓๙ ราย คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๔๐

สถานภาพ พบว่า สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ คือ สมรส จำนวน ๒๙๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๘.๔๐ รองลงมาคือ โสด จำนวน ๖๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๔๐ และน้อยที่สุดคือ หม้าย/หย่าร้าง จำนวน ๑๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๒๐

การศึกษา พบว่า การศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ คือ ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน ๒๓๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๙๓ รองลงมาคือ ปริญญาตรี จำนวน ๑๑๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๒๐ และน้อยที่สุดคือ สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน ๒๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๘๗

รายได้ต่อเดือน พบว่า รายได้ต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ คือ ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๑๐๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๒๗ รองลงมาคือ ๑๐,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๘๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๖๐ และน้อยที่สุดคือ ๕๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป จำนวน ๓๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๕๓

๔.๑.๒ การวิเคราะห์ระดับจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา

ตารางที่ ๔.๒ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณธรรมและจริยธรรมของนักการเมืองท้องถิ่น
ในภาพรวม (n = ๓๗๕)

คุณธรรมและจริยธรรมของนักการเมืองท้องถิ่น	ระดับความคิดเห็น		
	(\bar{X})	(S.D.)	แปลผล
๑. ด้านความดีงาม	๔.๓๔	๐.๗๑	มาก
๒. ด้านความถูกต้อง	๔.๑๙	๐.๗๐	มาก
๓. ด้านความเหมาะสม	๔.๐๗	๐.๗๒	มาก
รวมเฉลี่ย	๔.๒๐	๐.๗๑	มาก

จากตารางที่ ๔.๒ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับคุณธรรมและจริยธรรมของนักการเมืองท้องถิ่น ในภาพรวม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๒๐$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความดีงาม มีระดับความคิดเห็นสูงที่สุด ($\bar{X} = ๔.๓๔$) รองลงมาคือ ด้านความถูกต้อง ($\bar{X} = ๔.๑๙$) และต่ำที่สุดคือ ด้านความเหมาะสม ($\bar{X} = ๔.๐๗$)

ตารางที่ ๔.๓ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณธรรมและจริยธรรมของนักการเมืองท้องถิ่น (n = ๓๗๕)

คุณธรรมและจริยธรรมของนักการเมืองท้องถิ่น	ระดับความคิดเห็น		
	(\bar{X})	(S.D.)	แปลผล
ความดีงาม			
๑. มีความซื่อสัตย์ประพฤติอย่างเหมาะสมและปฏิบัติ อย่างตรงไปตรงมา	๔.๕๓	๐.๕๓	มากที่สุด
๒. มีความกตัญญูทักท้วงที่รู้สึกสำนึกบุญคุณที่ผู้อื่นมีต่อเรา	๔.๒๙	๐.๗๖	มาก
๓. มีความเสียสละละความเห็นแก่ตัว	๔.๔๓	๐.๗๙	มาก
๔. มีความเมตตากรุณาปรารภนาให้ผู้อื่นมีความสุข	๔.๑๔	๐.๖๙	มาก
๕. มีความยุติธรรมปฏิบัติด้วยความเที่ยงตรงไม่มีความ ลำเอียง	๔.๓๐	๐.๗๖	มาก
รวม	๔.๓๔	๐.๗๑	มาก
ความถูกต้อง			
๑. ปฏิบัติตนด้วยความถูกต้องตามกฎหมายอย่าง เคร่งครัด	๔.๒๑	๐.๗๒	มาก
๒. ปฏิบัติตนด้วยความชอบธรรมทางการเมือง	๔.๑๖	๐.๖๙	มาก
๓. คำนึงถึงความถูกต้องเหมาะสมก่อนการปฏิบัติงาน	๔.๐๕	๐.๗๔	มาก
๔. สร้างความน่าเชื่อถือให้บุคคลอื่นมีความเคารพ	๔.๐๒	๐.๘๒	มาก
๕. ไม่ละเมิดสิทธิเสรีภาพของประชาชน	๔.๕๑	๐.๕๓	มากที่สุด
รวม	๔.๑๙	๐.๗๐	มาก
ความเหมาะสม			
๑. ให้ความสำคัญกับสิทธิเสรีภาพส่วนตัวของปัจเจก บุคคล	๓.๙๘	๐.๕๓	มาก
๒. เมื่อเกิดปัญหาได้หาข้อยุติที่เหมาะสมเป็นที่ยอมรับ ต่อกัน	๔.๑๓	๐.๖๗	มาก
๓. ปฏิบัติงานด้วยความเหมาะสมกับภารกิจที่รับผิดชอบ	๔.๓๕	๐.๖๙	มาก
๔. ร่วมป้องกันต่อการกำหนดนโยบายที่ไม่เหมาะสมต่อ ประชาชน	๓.๘๖	๐.๙๑	มาก
๕. มีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางการเมืองอย่างเหมาะสม	๔.๐๒	๐.๘๒	มาก
รวม	๔.๐๗	๐.๗๒	มาก
รวมทั้งหมด	๔.๒๐	๐.๗๑	มาก

จากตารางที่ ๔.๓ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับคุณธรรมและจริยธรรมของนักการเมืองท้องถิ่น พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๒๐$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยพบว่า

ด้านความดีงาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๓๔$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีความซื่อสัตย์ประพฤติอย่างเหมาะสมและปฏิบัติอย่างตรงไปตรงมา มีระดับความคิดเห็นสูงสุด ($\bar{X} = ๔.๕๓$) รองลงมาคือ มีความยุติธรรมปฏิบัติด้วยความเที่ยงตรงไม่มีความลำเอียง ($\bar{X} = ๔.๓๐$) และต่ำที่สุดคือ มีความเมตตากรุณาปรารภนาให้ผู้อื่นมีความสุข ($\bar{X} = ๔.๑๔$)

ด้านความถูกต้อง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๑๙$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ไม่ละเมิดสิทธิเสรีภาพของประชาชน มีระดับความคิดเห็นสูงสุด ($\bar{X} = ๔.๕๑$) รองลงมาคือ ปฏิบัติตนด้วยความถูกต้องตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด ($\bar{X} = ๔.๒๑$) และต่ำที่สุดคือ สร้างความน่าเชื่อถือให้กับบุคคลอื่นมีความเคารพ ($\bar{X} = ๔.๐๒$)

ด้านความเหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๐๗$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ปฏิบัติงานด้วยความเหมาะสมกับภารกิจที่รับผิดชอบ มีระดับความคิดเห็นสูงสุด ($\bar{X} = ๔.๓๕$) รองลงมาคือ เมื่อเกิดปัญหาได้หาข้อยุติที่เหมาะสมเป็นที่ยอมรับต่อกัน ($\bar{X} = ๔.๑๓$) และต่ำที่สุดคือ ร่วมป้องกันต่อการกำหนดนโยบายที่ไม่เหมาะสมต่อประชาชน ($\bar{X} = ๓.๘๖$)

ตารางที่ ๔.๔ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมือง (n = ๓๗๕)

การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมือง	ระดับความคิดเห็น		
	(\bar{X})	(S.D.)	แปลผล
๑. ด้านการสร้างความภาคภูมิใจในวิชาชีพ	๔.๑๓	๐.๗๓	มาก
๒. ด้านการสร้างความตระหนักในจริยธรรม	๓.๙๖	๐.๘๑	มาก
๓. ด้านการสร้างความร่วมมือในชุมชน	๓.๘๑	๐.๗๙	มาก
๔. ด้านการสร้างความรู้ความเข้าใจ	๓.๗๒	๐.๗๑	มาก
รวมเฉลี่ย	๓.๙๑	๐.๗๖	มาก

จากตารางที่ ๔.๔ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมือง พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๙๑$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการสร้างความภาคภูมิใจในวิชาชีพ มีระดับความคิดเห็นสูงสุด ($\bar{X} = ๔.๑๓$) รองลงมา คือ ด้านการสร้างความตระหนักในจริยธรรม ($\bar{X} = ๓.๙๖$) และต่ำที่สุด คือ ด้านการสร้างความรู้ความเข้าใจ ($\bar{X} = ๓.๗๒$)

ตารางที่ ๔.๕ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมือง (n = ๓๗๕)

การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมือง	ระดับความคิดเห็น		
	(\bar{X})	(S.D.)	แปลผล
การสร้างความภาคภูมิใจในวิชาชีพ			
๑. มีหลักธรรมและหลักการประจำใจของการเป็น นักการเมือง	๔.๓๘	๐.๗๓	มาก
๒. มีแนวปฏิบัติที่ดีที่ถูกต้องเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงใน อาชีพนักการเมือง	๔.๒๕	๐.๖๒	มาก
๓. มีความภาคภูมิใจในฐานะนักการเมืองที่เป็นตัวแทน ของประชาชน	๔.๐๗	๐.๖๔	มาก
๔. พัฒนาตนเองให้มีระเบียบวินัยและจุดยืนทางการเมือง	๔.๐๒	๐.๘๓	มาก
๕. แสวงหาความรู้และความสามารถของตนเองในอาชีพ นักการเมือง	๓.๙๔	๐.๘๑	มาก
๖. ใช้อำนาจตามกฎหมายและมาตรการทางศีลธรรม	๔.๑๓	๐.๗๒	มาก
รวม	๔.๑๓	๐.๗๓	มาก
การสร้างความตระหนักในจริยธรรม			
๑. กระตุ้นให้นักการเมืองได้ตระหนักถึงบทบาทและ หน้าที่ตัวแทนของประชาชน	๓.๗๕	๐.๘๖	มาก
๒. แสดงความคิดเห็นทางการเมืองเพื่อสะท้อนความ ต้องการของประชาชน	๔.๑๘	๐.๗๐	มาก
๓. แสดงความคิดเห็นนโยบายรัฐบาลที่มีผลต่อผลกระทบ ต่อประชาชน	๓.๘๔	๐.๘๔	มาก
๔. มีจิตอาสาเข้ามาทำหน้าที่แทนประชาชน	๔.๓๓	๐.๗๒	มาก
๕. มีพื้นฐานอุดมการณ์ทางการเมืองและนโยบายที่จับ ต้องได้	๓.๗๒	๐.๙๑	มาก
๖. สามารถปฏิบัติหน้าที่การทำงานการเป็นนักการเมือง ตามขอบเขตอำนาจและสามารถเข้าร่วมทำงานกับ ข้าราชการประจำได้	๓.๙๖	๐.๘๑	มาก
รวม	๓.๙๖	๐.๘๑	มาก

ตารางที่ ๔.๕ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมือง (ต่อ)

(n = ๓๗๕)

การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมือง	ระดับความคิดเห็น		
	(\bar{X})	(S.D.)	แปลผล
การสร้างความร่วมมือในชุมชน			
๑. ปฏิบัติงานเพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือในชุมชนและสังคม	๔.๐๒	๐.๗๘	มาก
๒. มีข้อมูลทางการเมืองเพื่อสร้างความความสามัคคีปรองดองและสันติสุขในประเทศ	๓.๘๗	๐.๘๙	มาก
๓. แสดงความคิดเห็นทางการเมืองเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์แก่สาธารณะ	๓.๘๙	๐.๖๓	มาก
๔. สนับสนุนกิจกรรมของชุมชนตามที่กฎหมายกำหนด	๓.๖๔	๐.๘๓	มาก
๕. ร่วมมือกับเครือข่ายทางสังคมเพื่อป้องกันการผูกขาดทางการเมือง	๓.๖๒	๐.๘๘	มาก
๖.ใช้อำนาจนักการเมืองเพื่อตรวจสอบปกป้องผลประโยชน์ส่วนร่วม	๓.๗๘	๐.๗๖	มาก
๗. สร้างเกียรติและศักดิ์ศรีด้วยการทำงานเพื่อสังคม	๓.๘๖	๐.๗๘	มาก
รวม	๓.๘๑	๐.๗๙	มาก
การสร้างความรู้ความเข้าใจ			
๑. เปิดเผยข้อมูลเพื่อยอมรับการตรวจสอบความสุจริต	๓.๓๕	๐.๗๕	ปานกลาง
๒. แนะนำและร่วมตรวจสอบจริยธรรมนักการเมือง	๓.๔๗	๐.๖๔	ปานกลาง
๓. ละเว้นการกระทำผิดที่เสี่ยงต่อการละเมิดจริยธรรมแม้กฎหมายไม่ห้าม	๔.๐๑	๐.๘๓	มาก
๔. ไม่ยินยอมรับการทุจริตคอร์รัปชันของนักการเมืองหรือข้าราชการ	๓.๖๒	๐.๖๖	มาก
๕. แนะนำปัญหาและผลกระทบนักการเมืองที่ขาดจริยธรรม	๓.๕๗	๐.๗๖	มาก
๖. ยึดกฎหมายและศีลธรรม	๔.๓๑	๐.๖๐	มาก
รวม	๓.๗๒	๐.๗๑	มาก
รวมทั้งหมด	๓.๙๑	๐.๗๖	มาก

จากตารางที่ ๔.๕ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมือง พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๙๖$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยพบว่า

ด้านการสร้างความรู้ความภาคภูมิใจในวิชาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๑๓$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีหลักธรรมและหลักการประจำใจของการเป็นนักการเมือง มีระดับ

ความคิดเห็นสูงสุด ($\bar{X} = ๔.๓๘$) รองลงมาคือ มีแนวปฏิบัติที่ดีที่ถูกต้องเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงในอาชีพนักการเมือง ($\bar{X} = ๔.๒๕$) และต่ำที่สุดคือ แสวงหาความรู้และความสามารถของตนเองในอาชีพนักการเมือง ($\bar{X} = ๓.๙๔$)

ด้านการสร้างความตระหนักในจริยธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๙๖$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีจิตอาสาเข้ามาทำหน้าที่แทนประชาชน มีระดับความคิดเห็นสูงสุด ($\bar{X} = ๔.๓๓$) รองลงมาคือ แสดงความคิดเห็นทางการเมืองเพื่อสะท้อนความต้องการของประชาชน ($\bar{X} = ๔.๑๘$) และต่ำที่สุดคือ มีพื้นฐานอุดมการณ์ทางการเมืองและนโยบายที่จับต้องได้ ($\bar{X} = ๓.๗๒$)

ด้านการสร้างความร่วมมือในชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๘๑$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ปฏิบัติงานเพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือในชุมชนและสังคม มีระดับความคิดเห็นสูงสุด ($\bar{X} = ๔.๐๒$) รองลงมาคือ มีข้อมูลทางการเมืองเพื่อสร้างความความสามัคคีปรองดองและสันติสุขในประเทศ ($\bar{X} = ๓.๘๙$) และต่ำที่สุดคือ ร่วมมือกับเครือข่ายทางสังคมเพื่อป้องกันการผูกขาดทางการเมือง ($\bar{X} = ๓.๖๒$)

ด้านการสร้างความรู้ความเข้าใจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๗๒$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ยึดกฎหมายและศีลธรรม มีระดับความคิดเห็นสูงสุด ($\bar{X} = ๔.๓๑$) รองลงมาคือ ไม่ยินยอมรับการทุจริตคอร์รัปชันของนักการเมืองหรือข้าราชการ ($\bar{X} = ๔.๐๑$) และต่ำที่สุดคือ เปิดเผยข้อมูลเพื่อยอมรับการตรวจสอบความสุจริต ($\bar{X} = ๓.๓๕$)

ตารางที่ ๔.๖ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน หลักขรวาาธรรม ๔ โดยภาพรวม (n = ๓๗๕)

หลักขรวาาธรรม ๔	ระดับความคิดเห็น		
	(\bar{X})	(S.D.)	แปลผล
๑. ด้านสัจจะ	๔.๑๓	๐.๘๐	มาก
๒. ด้านทมะ	๔.๑๕	๐.๖๘	มาก
๓. ด้านขันติ	๔.๓๑	๐.๗๕	มาก
๔. ด้านจาคะ	๔.๑๘	๐.๗๐	มาก
รวมเฉลี่ย	๔.๑๙	๐.๗๓	มาก

จากตารางที่ ๔.๖ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นต่อหลักขรวาาธรรม ๔ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๑๙$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านขันติ มีระดับความคิดเห็นสูงสุด ($\bar{X} = ๔.๓๑$) รองลงมาคือ ด้านจาคะ ($\bar{X} = ๔.๑๘$) และต่ำที่สุดคือ ด้านสัจจะ ($\bar{X} = ๔.๑๓$)

ตารางที่ ๔.๗ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน หลักขรรวาศธรรม ๔

(n = ๓๗๕)

หลักขรรวาศธรรม ๔	ระดับความคิดเห็น		
	(\bar{X})	(S.D.)	แปลผล
ด้านสัจจะ			
๑. มีความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้	๔.๐๘	๐.๖๓	มาก
๒. มีการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนตามคุณภาพและปริมาณงานตามเกณฑ์มาตรฐาน	๔.๐๓	๐.๖๙	มาก
๓. มีความซื่อตรงและซื่อสัตย์ต่อประชาชน	๔.๐๗	๐.๕๖	มาก
๔. มีความจริงใจที่จะช่วยเหลือประชาชน	๔.๒๑	๐.๗๓	มาก
๕. ได้รับความไว้วางใจจากประชาชน	๔.๑๖	๐.๗๓	มาก
๖. ปราศจากการทุจริตคอร์รัปชัน	๔.๒๐	๑.๔๖	มาก
รวม	๔.๑๓	๐.๘๐	มาก
ด้านทมะ			
๑. ฝกอบรมในด้านวิชาการอย่างสม่ำเสมอ	๔.๑๓	๐.๖๘	มาก
๒. มีการอบรมในด้านจริยธรรมเป็นประจำ	๓.๘๗	๐.๖๓	มาก
๓. ปลุกฝังการมีมนุษยสัมพันธ์อันดีต่อประชาชน	๔.๒๗	๐.๖๔	มาก
๔. ปลุกฝังให้ใช้ชีวิตความเป็นอยู่อย่างพอเพียง	๔.๐๘	๐.๖๓	มาก
๕. ปลุกฝังให้จงรักภักดีต่อชาติ ศาสน์ กษัตริย์	๔.๓๐	๐.๗๐	มาก
๖. ฝกฝนให้มีความเสียสละต่อส่วนรวม	๔.๑๗	๐.๗๕	มาก
๗. ปลุกฝังให้ไม่เห็นแก่เอามิสสินจ้างรางวัล	๔.๒๐	๐.๗๑	มาก
รวม	๔.๑๕	๐.๖๘	มาก
ด้านขันติ			
๑. มุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่อย่างสุดความสามารถ	๔.๒๑	๐.๗๓	มาก
๒. ทำ๑๒๐แต่ในสิ่งที่ถูกต้องตามกฎหมายระเบียบ	๔.๒๓	๐.๗๘	มาก
๓. ไม่วางใจในผลประโยชน์ที่มีพียงจะได้	๔.๓๒	๐.๗๘	มาก
๔. อดทนอดกลั้นไม่ประพฤติดัวเสื่อมเสีย	๔.๔๓	๐.๗๒	มาก
๕. มีความพยายามแก้ไขปัญหาโดยสันติวิธี	๔.๓๘	๐.๗๖	มาก
รวม	๔.๓๑	๐.๗๕	มาก
ด้านจาคะ			
๑. มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อประชาชน	๔.๒๓	๐.๗๑	มาก
๒. ให้ความช่วยเหลือแก่กู่ลประชาชน	๔.๑๓	๐.๖๗	มาก
๓. บำ๑๒๐เพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวม	๔.๑๑	๐.๗๒	มาก
๔. ช่วยเหลือสังคมตามกำ๑๒๐ถึงความสามารถ	๔.๒๙	๐.๗๖	มาก
๕. พร้อมเพรียงร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติหน้าที่	๓.๙๙	๐.๖๒	มาก
๖. ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว	๔.๓๕	๐.๖๙	มาก
รวม	๔.๑๘	๐.๗๐	มาก
รวมทั้งหมด	๔.๑๙	๐.๗๓	มาก

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน หลักขราวาธรรม ๔ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๑๙$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยพบว่า

ด้านสัจจะ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๑๓$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีความจริงใจที่จะช่วยเหลือประชาชน มีระดับความคิดเห็นสูงสุด ($\bar{X} = ๔.๒๑$) รองลงมาคือ ปราศจากการทุจริตคอร์ปชั่น ($\bar{X} = ๔.๒๐$) และต่ำที่สุดคือ มีการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนตามคุณภาพและปริมาณงานตามเกณฑ์มาตรฐาน ($\bar{X} = ๔.๐๓$)

ด้านทมะ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๑๕$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ปลุกฝังให้จงรักภักดีต่อชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีระดับความคิดเห็นสูงสุด ($\bar{X} = ๔.๓๐$) รองลงมาคือ ปลุกฝังการมีมนุษยสัมพันธ์อันดีต่อประชาชน ($\bar{X} = ๔.๒๗$) และต่ำที่สุดคือ มีการอบรมในด้านจริยธรรมเป็นประจำ ($\bar{X} = ๓.๘๗$)

ด้านขันติ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๓๑$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อดทนอดกลั้นไม่ประพฤติตัวเสื่อมเสีย มีระดับความคิดเห็นสูงสุด ($\bar{X} = ๔.๔๓$) รองลงมาคือ มีความพยายามแก้ไขปัญหาโดยสันติวิธี ($\bar{X} = ๔.๓๘$) และต่ำที่สุดคือ มุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่อย่างสุดความสามารถ ($\bar{X} = ๔.๒๑$)

ด้านจาคะ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๑๘$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว มีระดับความคิดเห็นสูงสุด ($\bar{X} = ๔.๓๕$) รองลงมาคือ ช่วยเหลือสังคมตามกำลังความสามารถ ($\bar{X} = ๔.๒๙$) และต่ำที่สุดคือ พร้อมเพรียงร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติหน้าที่ ($\bar{X} = ๓.๙๙$)

๔.๒ จริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา

ผู้วิจัยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ถูกเลือกแบบเฉพาะเจาะจงจาก พระนักวิชาการ ผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้เคยดำรงตำแหน่งสำคัญทางการเมือง รวมจำนวน ๑๗ รูปหรือคน เพื่อให้ได้ข้อค้นพบที่ชัดเจนสามารถอธิบายสนับสนุนรวมทั้งให้ข้อคิดเห็นโดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์เชิงลึก ประกอบด้วย

๑. พระเทพสีมาภรณ์ (วันชัย กนต์จารี ป.ธ.๗) เจ้าคณะจังหวัดนครราชสีมา และรองอธิการบดีวิทยาเขตนครราชสีมา

๒. พระสีหราชสมาจารมุนี (บุญเริ่ม จิรบุญโญ ป.ธ.๔) รองเจ้าคณะจังหวัดนครราชสีมา

๓. พระครูศรีปริยัติวิสุทธิ, ดร. (โกวิท อภิบุญโญ ป.ธ.๖) รองเจ้าคณะจังหวัดนครราชสีมา และผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ วิทยาเขตนครราชสีมา

๔. จำสืบเอกโสภา พลดงนอก นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา

๕. นางศุภรัสมิ์ เชิดชู รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา

๖. นายเอกภพ โตมรศักดิ์ นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลห้วยทะเล อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

๗. นายศิริพงษ์ มกรพงษ์ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา

๘. ผศ.ดร.พิชิต ปริมาตร อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

๙. ผศ.ดร.พีรวิษณุ คำเจริญ อาจารย์ประจำคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

๑๐. รศ.เนตรชนก บัวนาค อาจารย์ประจำคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

๑๑. ดร.นิธิศ คงอินทร์ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา และรองเลขาธิการคณะกรรมการสมาคมข้าราชการส่วนท้องถิ่นแห่งประเทศไทย

๑๒. นายชลาล พัฒนกำชัย สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา อำเภอขามสะแกแสง จังหวัดนครราชสีมา

๑๓. นายदनัย ตั้งเจ็ดจำ นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลพิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา

๑๔. นางวนิษา พรสันเทียะนายกองค์การบริหารส่วนตำบลด่านเกวียน อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา

๑๕. ดร.บุญช่วย พาณิชย์กุล อดีตกำนันตำบลหินดาด อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา

๑๖. ดร.วราภุมิ สุวะโสภา อดีตปลัดเทศบาลตำบลห้วยทะเล อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

๑๗. พลตำรวจตรีวุฒิ สุโกศล อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม

๔.๒.๑ จริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ด้านความดีงาม

จากการวิเคราะห์ข้อมูล การสัมภาษณ์ ในประเด็นด้านความดีงามที่ใช้ในการเสริมสร้าง จริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า

จริยธรรมด้านความดีงาม เป็นสิ่งสำคัญในการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของ นักการเมืองท้องถิ่น หากนักการเมืองประพฤติปฏิบัติตามย่อมส่งผลดีให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับ ประชาชน โดยพบได้จากการให้สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

๑. นักการเมืองท้องถิ่นพึงตระหนักก่อนที่จะตัดสินใจลงสมัครรับเลือกตั้งว่าการเป็น นักการเมืองจะต้องเป็นผู้ที่มีความเสียสละ ลดความเห็นแก่ตัว และยึดถือประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง เพราะนักการเมืองเปรียบเสมือนตัวแทนของประชาชน ที่ควรจะมาพัฒนาท้องถิ่นให้มีความ เจริญก้าวหน้าเพื่อให้ประชาชนอยู่ดีมีสุข^๑

๒. นักการเมืองท้องถิ่นเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความขยันอดทน พุ่เมเท เสียสละเพื่อ ประโยชน์ส่วนรวม กล้าแสดงออก มีวาทศิลป์ อหยาศยดี ไม่อือตัว มีความยุติธรรมในจิตใจเป็นที่ตั้ง จึงจะเป็นที่รักของประชาชนและผู้ทีพบเห็น^๒

๓. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีกรอบด้านคุณธรรมและจริยธรรมเพื่อให้ันการเมือง ท้องถิ่นได้ประพฤติปฏิบัติควบคู่ไปกับหลักนิติรัฐ ถ้านักการเมืองปฏิบัติตามกรอบคุณธรรมและ จริยธรรมเป็นพื้นฐานย่อมที่จะส่งผลดีต่อการปฏิบัติหน้าที่^๓

๔. นักการเมืองท้องถิ่นใช้อำนาจหน้าที่ต่อการปฏิบัติงาน ต้องมีจิตสำนึกที่ดี มีจริยธรรม ความชอบธรรมต่อการใช้อำนาจหน้าที่ให้ถูกต้อง ควรแยกแยะเรื่องส่วนตัวกับหน้าที่^๔

๕. นักการเมืองท้องถิ่นมีจิตอาสาเพื่อเป็นตัวแทนของพี่น้องประชาชน จะต้องเรียนรู้ อำนาจหน้าที่ของตนต่อการปฏิบัติงานด้วยการตั้งมั่นอยู่ในศีลธรรมอันดีงาม^๕

^๑สัมภาษณ์ นายดนัย ตั้งเจ็ดจำ, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลพิมาย อำเภอพิมาย จังหวัด นครราชสีมา, ๒๕ เมษายน ๒๕๖๓.

^๒สัมภาษณ์ นายเอกภพ โทมระศักดิ์, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลห้วยทะเล อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา, ๙ พฤษภาคม ๒๕๖๓.

^๓สัมภาษณ์ จำลิบเอกโสภา พลตงนอก, นายกองคกรบริหารส่วนตำบลบ้านหัน อำเภอสีคิ้ว จังหวัด นครราชสีมา, ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓.

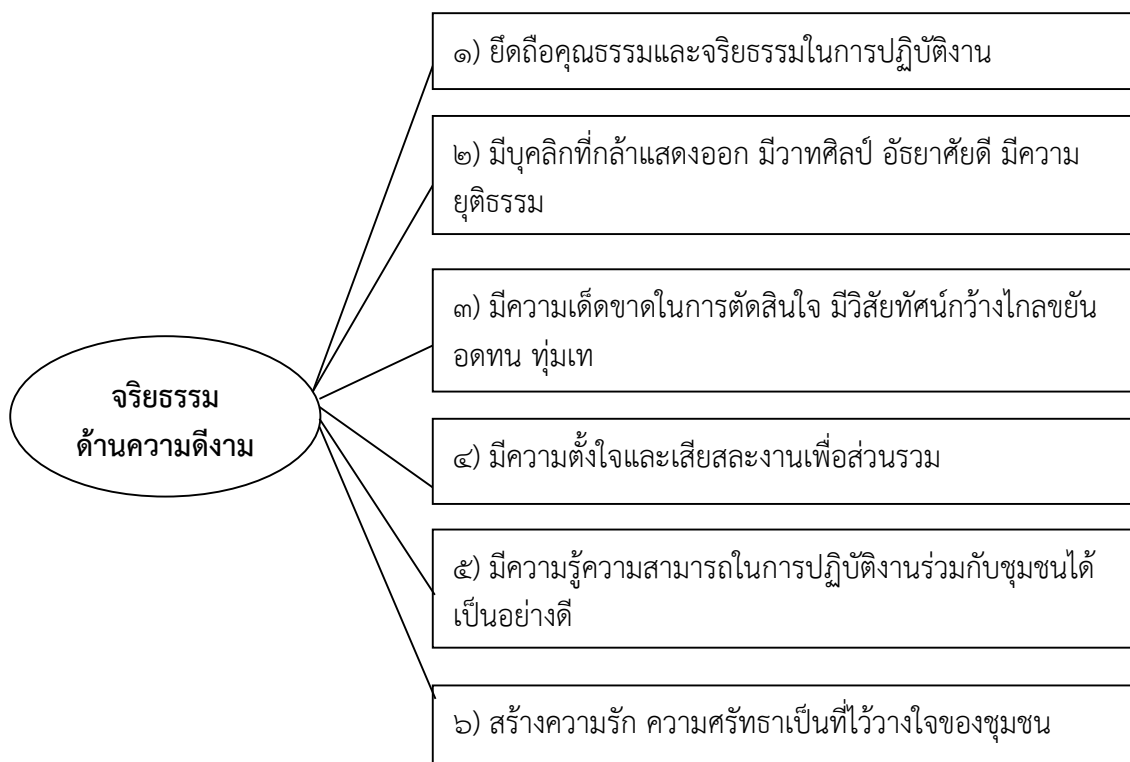
^๔สัมภาษณ์ นายชลาล พัฒนกำชัย, สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา อำเภอขาม สะแกแสง จังหวัดนครราชสีมา, ๓๐ เมษายน ๒๕๖๓.

^๕สัมภาษณ์ ดร.บุญช่วย พาณิชย์กุล, อดีตกำนันตำบลหินดาด อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา, ๒๓ เมษายน ๒๕๖๓.

๖. นักการเมืองท้องถิ่นจะพัฒนาองค์กรให้มีความเจริญก้าวหน้าขึ้น จะต้องดำเนินการด้วยการนำหลักคุณธรรมและจริยธรรมเข้ามาเสริมสร้างให้ความรู้กับประชาชนเพื่อเป็นพื้นฐานการปกครองแบบนิติรัฐ^๖

๗. การรักษาคำพูดหรือสัจจะสัญญาของนักการเมืองที่ไว้ไว้กับประชาชนก่อนการเลือกตั้งทำให้ประชาชนมีความรักความศรัทธาต่อนักการเมือง และจะต้องทำตามสัญญาที่ให้ไว้กับประชาชนให้ได้มากที่สุด^๗

กล่าวโดยสรุป จริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ด้านความดีงาม ประกอบไปด้วยหลักการสำคัญ คือ การมีส่วนร่วมของประชาชนควบคู่ไปกับคุณธรรมและจริยธรรม การตั้งมั่นความดีงามให้เกิดขึ้นภายในจิตใจของนักการเมืองท้องถิ่น ให้เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพที่กล้าแสดงออก มีวาทศิลป์ อหยาศยดี มีความยุติธรรม มีความเด็ดขาดต่อการตัดสินใจ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ขยันอดทน พุ่มเท ตั้งใจและเสียสละงานเพื่อส่วนรวม อุทิศเวลาให้กับงานอย่างเต็มที่ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานร่วมกับชุมชน สร้างความรักและความศรัทธา เพื่อให้ นักการเมืองเป็นที่ไว้วางใจของประชาชนด้วยการยึดถือความดีงามเพื่อเป็นแบบปฏิบัติงาน ดังแผนภาพที่ ๔.๑

แผนภาพที่ ๔.๑ จริยธรรมด้านความดีงาม

^๖ สัมภาษณ์ พลตำรวจตรีวุฒิ สุโกศล, อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม, ๒๓ เมษายน ๒๕๖๓.

^๗ สัมภาษณ์ พระเทพสิมาภรณ์, เจ้าคณะจังหวัดนครราชสีมาและรองอธิการบดีวิทยาเขตนครราชสีมา, ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๓.

๔.๒.๒ จริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ด้านความถูกต้อง

จากการวิเคราะห์ข้อมูล การสัมภาษณ์ในประเด็นด้านความถูกต้องที่ใช้ในการเสริมสร้าง จริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า

จริยธรรมด้านความถูกต้อง เป็นจริยธรรมทางการเมืองที่เป็นตัวกำหนด ควบคุมหรือ บังคับพฤติกรรมของนักการเมืองท้องถิ่นเพื่อให้เป็นเป็นแบบอย่างที่ดีต่อประชาชน โดยพบได้จากกร ให้สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

๑. การบริหารและการจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นักการเมืองท้องถิ่นปฏิบัติงาน ด้วยการยึดถือกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ เพื่อควบคุมพฤติกรรมการกระทำผิดกฎหมาย นักการเมือง จะต้องศึกษาและประพฤติปฏิบัติตามกรอบจริยธรรมทางการเมืองอันจะก่อให้เกิดผลดีต่อตนเองใน การปฏิบัติงาน^๕

๒. นักการเมืองท้องถิ่นเป็นตัวแทนของพี่น้องประชาชนต่อการปฏิบัติงานในชุมชนท้องถิ่น นักการเมืองจะต้องยึดถือในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน^๖

๓. จริยธรรมและคุณธรรมเป็นปัจจัยสำคัญของการมีส่วนร่วมระหว่างประชาชนกับ หน่วยงานราชการต่อการพัฒนาและการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น^๗

๔. ประชาชนเปรียบเหมือนหัวใจของนักการเมืองท้องถิ่น นักการเมืองท้องถิ่นเปรียบ เหมือนหัวใจของประชาชน ที่ประชาชนและนักการเมืองจะต้องสร้างเข้าใจอันดีร่วมกัน เพื่อให้ท้องถิ่น มีความเจริญ^๘

๕. ผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่น มีกระบวนการวิธีการให้บริการประชาชนด้วย ความรวดเร็ว สะดวกสบาย และเป็นธรรม^๙

๖. การตัดสินใจของผู้บริหารท้องถิ่น ยึดถือกฎระเบียบ กฎหมาย เป็นที่ตั้ง และจะต้อง ยึดถือความถูกต้องเพื่อให้การทำงานเป็นไปตามกระบวนการมาตรฐาน และควรปฏิบัติตนด้วย คุณธรรมและจริยธรรม^{๑๐}

^๕สัมภาษณ์ นางวนิษา พรสันเทียะ, นายกองค้การบริหารส่วนตำบลด่านเกวียน อำเภอโชคชัย จังหวัด นครราชสีมา, ๗ พฤษภาคม ๒๕๖๓.

^๖สัมภาษณ์ ดร.วราภุมิ สุวะโสภา, อดีตปลัดเทศบาลตำบลห้วยทะเล อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัด นครราชสีมา, ๒๗ เมษายน ๒๕๖๓.

^๗สัมภาษณ์ นางศุภรัสมิ์ เชิดชู, รองนายกองค้การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน อำเภอสีคิ้ว จังหวัด นครราชสีมา, ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓.

^๘สัมภาษณ์ ดร.นิธิศ คงอินทร์, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน อำเภอสีคิ้ว จังหวัด นครราชสีมา และรองเลขาธิการคณะกรรมการสมาคมข้าราชการส่วนท้องถิ่นแห่งประเทศไทย, ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๓.

^๙สัมภาษณ์ จำสิบเอกโสภา พลตงนอก, นายกองค้การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน อำเภอสีคิ้ว จังหวัด นครราชสีมา, ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓.

^{๑๐}สัมภาษณ์ พลตำรวจตรีวุฒิ สุโกศล, อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม, ๒๓ เมษายน ๒๕๖๓.

๗. ผู้บริหารท้องถิ่นยึดถือความถูกต้องเป็นธรรม การพิจารณาคุณความดีให้แก่บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นข้าราชการประจำ จะต้องไม่มีลำเอียงโดยใช้อคติส่วนตัวในการตัดสินใจ^{๑๔}

๘. นักการเมืองท้องถิ่นสร้างความร่วมมือกับประชาชนด้วยการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน เปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น และเข้าร่วมประชุมตามวาระต่าง ๆ ร่วมกับผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนได้มีโอกาสร่วมตรวจสอบการทำงานของนักการเมืองท้องถิ่นด้วย^{๑๕}

๙. การจัดสรรงบประมาณจากหน่วยงานภาครัฐให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น จะต้องจัดสรรงบประมาณด้วยความเป็นธรรมเพื่อประโยชน์สูงสุดอันจะเกิดขึ้นกับประชาชน^{๑๖}

๑๐. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ กล้าตัดสินใจเพื่อให้ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน^{๑๗}

๑๑. ผู้บริหารท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการกำหนดนโยบาย การวางแผนปฏิบัติงาน และการดำเนินงานจัดทำโครงการ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้อำนวยความสะดวกของประชาชนในท้องถิ่นบนความถูกต้องและเป็นธรรม^{๑๘}

๑๒. การดำเนินการกิจกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นให้ความสำคัญกับการบริหารและจัดการทรัพยากรกับประชาชนโดยไม่เลือกปฏิบัติ นำไปสู่การพัฒนาชุมชนอย่างคุ้มค่า^{๑๙}

กล่าวโดยสรุป จริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ด้านความถูกต้อง อาจจะประกอบไปด้วยหลักการสำคัญ คือ การมีระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี มีความโปร่งใส มีหลักธรรมาภิบาล ยึดถือความเป็นธรรมในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ เป็นผู้ที่เสียสละให้กับส่วนรวม กล้าคิดกล้าตัดสินใจบนความถูกต้องและเป็นธรรมให้เป็นไปตามกระบวนการตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ให้เป็นไปตามมาตรฐาน ไม่เลือกปฏิบัติหน้าที่เมื่อได้รับการเสนอเงื่อนไขพิเศษหรือแรงจูงใจ บริหารและจัดการทรัพยากรบุคคลให้เกิดความคุ้มค่า ดังแผนภาพที่ ๔.๒

^{๑๔}สัมภาษณ์ นายเอกภพ โดมรงค์ดี, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลห้วยทะเล อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา, ๙ พฤษภาคม ๒๕๖๓.

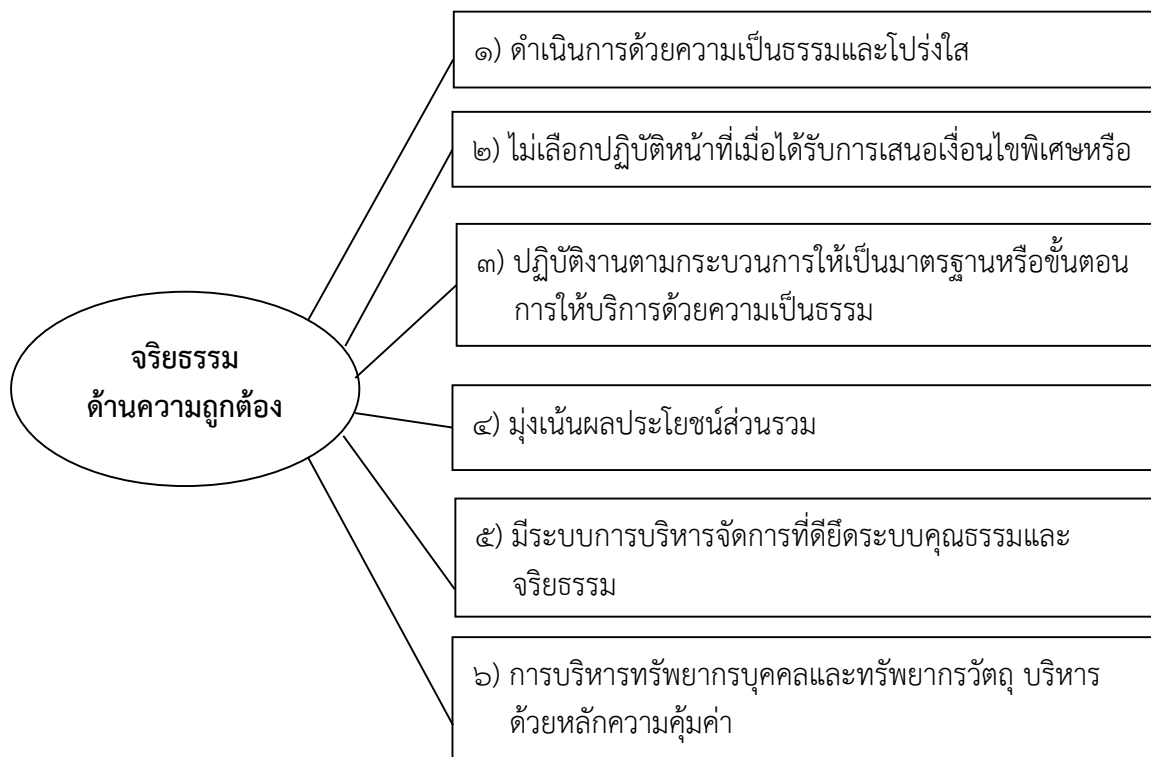
^{๑๕}สัมภาษณ์ ผศ.ดร.พิชิต ปุริมาต, อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา, ๒๑ เมษายน ๒๕๖๓.

^{๑๖}สัมภาษณ์ ดร.บุญช่วย พาณิชย์กุล, อดีตกำนันตำบลหินดาด อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา, ๒๓ เมษายน ๒๕๖๓.

^{๑๗}สัมภาษณ์ รศ.เนตรชนก บัวนาค, อาจารย์ประจำคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, ๒๐ เมษายน ๒๕๖๓.

^{๑๘}สัมภาษณ์ นายชลาต พัฒนกำชัย, สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา อำเภอ ขามสะแกแสง จังหวัดนครราชสีมา, ๓๐ เมษายน ๒๕๖๓.

^{๑๙}สัมภาษณ์ นายदनัย ตั้งเจ็ดจำ, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลพิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา, ๒๕ เมษายน ๒๕๖๓.

แผนภาพที่ ๔.๒ จรรยาบรรณด้านความถูกต้อง

๔.๒.๓ จรรยาบรรณทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ด้านความเหมาะสม

จากการวิเคราะห์ข้อมูล การสัมภาษณ์ในประเด็นด้านความเหมาะสมที่ใช้ในการเสริมสร้างจรรยาบรรณทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า

จรรยาบรรณทางด้านความเหมาะสม เป็นการเสริมสร้างจรรยาบรรณให้กับนักการเมืองท้องถิ่น คำนึงถึงการปฏิบัติหน้าที่ ด้วยการปฏิบัติตามความเหมาะสมของการเป็นนักการเมืองที่เป็นตัวแทนของประชาชน เพื่อให้ให้นักการเมืองมีความมุ่งมั่นในหน้าที่ด้วยการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน โดยพบได้จากการให้สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

๑. การจัดสรรงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมุ่งไปใช้งบประมาณที่ก่อให้เกิดการกระตุ้นเศรษฐกิจและโครงสร้างพื้นฐานของชุมชน นักการเมืองจะต้องคำนึงถึงความเดือดร้อนของประชาชนเป็นที่ตั้ง เพื่อให้เกิดผลประโยชน์ความเหมาะสมและคุ้มค่าให้มากที่สุด^{๒๐}

๒. การลงพื้นที่ปฏิบัติงานของนักการเมืองท้องถิ่นร่วมกับชุมชนเป็นสิ่งที่ต้องกระทำตลอดเวลา แต่นักการเมืองจะต้องจัดสรรเวลาให้เหมาะสมเพื่อพบปะพี่น้องประชาชนเป็นการสร้าง

^{๒๐} สัมภาษณ์ พลตำรวจตรีวุฒิ สุโกศล, อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม, ๒๓ เมษายน ๒๕๖๓.

ความเสมอต้นเสมอปลายของนักการเมือง และนักการเมืองควรพบกับประชาชนที่เป็นฝ่ายเห็นต่าง โดยไม่ลำเอียงเลือกข้าง^{๒๑}

๓. การสื่อสารให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้กับประชาชนเป็นการสร้างความร่วมมืออันดีก่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยในชุมชน นักการเมืองท้องถิ่นจะต้องสื่อสารกับประชาชนอย่างตรงไปตรงมา^{๒๒}

๔. การปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการและลูกจ้างประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่นมีหน้าที่สั่งการการปฏิบัติงานด้วยการถือกฎระเบียบ กฎข้อบังคับ และผู้บริหารจะต้องการปฏิบัติงานด้วยความถูกต้องยุติธรรมเหมาะสมกับหน้าที่ ไม่ควรปกป้องผู้กระทำความผิด และไม่ปรักปรำผู้ที่กระทำความผิด^{๒๓}

๕. ผู้บริหารท้องถิ่นยึดถือผลประโยชน์ของประชาชนและชุมชนเป็นที่ตั้ง ด้วยการสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและภาคประชาชน ดำเนินนโยบายด้านต่าง ๆ ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ตามที่ได้หาเสียงไว้ก่อนการเลือกตั้ง^{๒๔}

๖. นักการเมืองท้องถิ่นยึดถืออุดมการณ์คำมั่นสัญญาที่ให้ไว้กับประชาชนก่อนการเลือกตั้ง ด้วยการวางแผนดำเนินงานนโยบายการพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเหมาะสมกับประชาชนและชุมชน^{๒๕}

๗. การลงพื้นที่ไปบริการประชาชนเป็นหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น ที่เข้าไปดำเนินการอย่างเต็มที่อยู่แล้ว^{๒๖}

๘. นักการเมืองท้องถิ่นมีหน้าที่แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนทางการเมืองของประชาชนและชุมชน จะต้องอาศัยความประนีประนอม ความร่วมมือจากทุกฝ่าย ที่จะควรนำไปสู่การแก้ไขปัญหาให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้^{๒๗}

๙. การปฏิบัติหน้าที่ของนักการเมืองท้องถิ่นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการปฏิบัติหน้าที่ร่วมกันกับข้าราชการประจำ นักการเมืองจะต้องเป็นผู้ที่มีเมตตาจิตที่ดี ถ้อยทีถ้อยอาศัย เคารพในกฎระเบียบและหลักการ ยอมรับเสียงข้างมาก รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น โอนอ่อนผ่อนปรนใน

^{๒๑}สัมภาษณ์ นางศุภรสมิ์ เชิดชู, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา, ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓.

^{๒๒}สัมภาษณ์ ดร.นิธิศ คงอินทร์, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา และรองเลขาธิการคณะกรรมการสมาคมข้าราชการส่วนท้องถิ่นแห่งประเทศไทย, ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๓.

^{๒๓}สัมภาษณ์ นายชลาล พัฒนกำชัย, สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา อำเภอขามสะแกแสง จังหวัดนครราชสีมา, ๓๐ เมษายน ๒๕๖๓.

^{๒๔}สัมภาษณ์ พลตำรวจตรีวุฒิ สุโกศล, อธิบดีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม, ๒๓ เมษายน ๒๕๖๓.

^{๒๕}สัมภาษณ์ นางวนิษา พรสันเทียะ, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลด่านเกวียน อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา, ๗ พฤษภาคม ๒๕๖๓.

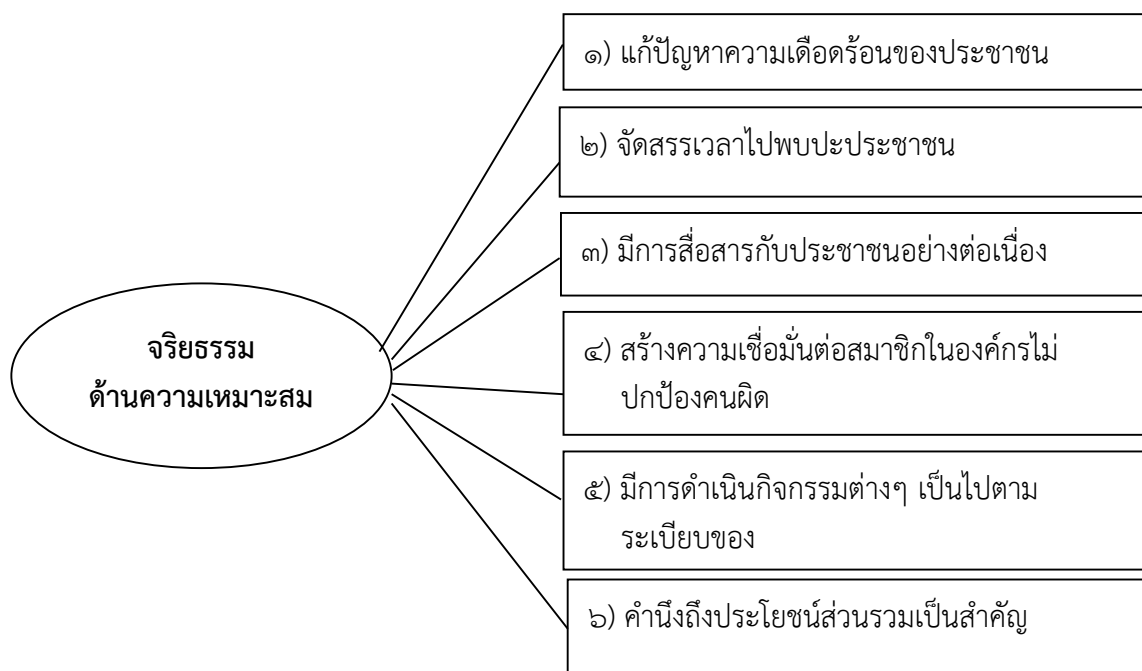
^{๒๖}สัมภาษณ์ นายเอกภพ โทมระศักดิ์, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลห้วยทะเล อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา, ๙ พฤษภาคม ๒๕๖๓.

^{๒๗}สัมภาษณ์ นายศิริพงษ์ มกรพงศ์, สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา, ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๓.

บางเรื่อง สิ่งที่กำลังว่ามานี้ควรวีถีหลักคุณธรรมและจริยธรรมเป็นพื้นฐานของการปฏิบัติหน้าที่ร่วมกัน เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ต่อประชาชนและชุมชนท้องถิ่น^{๒๘}

๑๐. การประชุมสภาของนักรการเมืองท้องถิ่นเป็นหน้าที่สำคัญของการเป็นนักรการเมือง เป็นนำเสนอความเดือดร้อนของประชาชนและชุมชนให้กับผู้บริหารท้องถิ่นได้รับทราบพร้อมที่จะเร่งแก้ไขปัญหานั้นให้ได้ทันท่วงที^{๒๙}

กล่าวโดยสรุป จริยธรรมทางการเมืองของนักรการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ด้านความเหมาะสม ประกอบไปด้วยหลักการสำคัญ คือ นักรการเมืองท้องถิ่นต้องรีบเร่งแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนให้กับประชาชนและชุมชนท้องถิ่น ปฏิบัติการลงพื้นที่จริง จัดสรรเวลาลงพบปะประชาชน สื่อสารกับประชาชนด้วยการให้ความรู้กับประชาชนอย่างต่อเนื่อง ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อระเบียบ ไม่ปกป้องผู้กระทำความผิด สนับสนุนส่งเสริมผู้ที่กระทำความดี และดำเนินนโยบายกิจกรรมด้านต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชน ชุมชนและส่วนรวม ดังแผนภาพที่ ๔.๓

แผนภาพที่ ๔.๓ จริยธรรมด้านความเหมาะสม

^{๒๘} สัมภาษณ์ รศ.เนตรชนก บัวนาค, อาจารย์ประจำคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, ๒๐ เมษายน ๒๕๖๓.

^{๒๙} สัมภาษณ์ ดร.วราภูมิ สุวะโสภา, อดีตปลัดเทศบาลตำบลหัวทะเล อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา, ๒๗ เมษายน ๒๕๖๓.

ตารางที่ ๔.๘ ผลสรุปการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญของจริยธรรมทางการเมืองของ
นักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ด้านความดีงาม ความถูกต้อง และความ
เหมาะสม

ประเด็น ที่	ประเด็น	ปริมาณ	
		ความถี่	รูปหรือคนที่ให้ข้อมูลสำคัญ
๑.	ความดีงาม เป็นการตั้งมั่นความดี งามภายในจิตใจ ที่กล้าแสดงออก ผ่านทางบุคลิกภาพ การมีวาทศิลป์ ความเป็นผู้มีอัธยาศัยดี มีความ ยุติธรรม มีความเด็ดขาดต่อการ ตัดสินใจ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ขยัน อดทน ทุ่มเท ตั้งใจและเสียสละ งานเพื่อส่วนรวม อุทิศเวลาให้กับ งานอย่างเต็มที่ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ ดี มีความรู้ความสามารถในการ ปฏิบัติงานร่วมกับชุมชน สร้าง ความรักและความศรัทธา เป็นที่ ไว้วางใจของประชาชน	๗	๑, ๔, ๖, ๑๒, ๑๓, ๑๕, ๑๗
๒.	ความถูกต้อง มีระบบการบริหาร กิจการบ้านเมืองที่ดี มีความ โปร่งใส มีหลักธรรมาภิบาล ยึดถือ ความเป็นธรรมในการปฏิบัติงาน ตามอำนาจหน้าที่ เป็นผู้ที่เสียสละ ให้กับส่วนรวม กล้าคิดกล้า ตัดสินใจบนความถูกต้องและเป็น ธรรม ปฏิบัติตามกระบวนการของ กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ให้ เป็นไปตามมาตรฐาน ไม่เลือก ปฏิบัติหน้าที่เมื่อได้รับการเสนอ เงื่อนไขพิเศษหรือแรงจูงใจ บริหาร และจัดการทรัพยากรบุคคลให้เกิด ความคุ้มค่า	๑๒	๔, ๕, ๖, ๘, ๑๐, ๑๑, ๑๒, ๑๓, ๑๔, ๑๕, ๑๖, ๑๗
๓.	ความเหมาะสม นักการเมือง ท้องถิ่นต้องรับแรงแก้ไขปัญหา ความเดือดร้อนให้กับประชาชน และชุมชนท้องถิ่น ปฏิบัติการลง	๙	๕, ๖, ๗, ๙, ๑๐, ๑๑, ๑๔, ๑๖, ๑๗

ตารางที่ ๔.๘ ผลสรุปการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญของจริยธรรมทางการเมืองของ
นักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ด้านความดีงาม ความถูกต้อง และความ
เหมาะสม (ต่อ)

ประเด็น ที่	ประเด็น	ปริมาณ	
		ความถี่	รูปหรือคนที่ให้ข้อมูลสำคัญ
	พื้นที่จริง จัดสรรเวลาลงพบปะ ประชาชน สื่อสารกับประชาชน ด้วยการให้ความรู้กับประชาชน อย่างต่อเนื่อง ปฏิบัติตาม กฎระเบียบ ข้อระเบียบ ไม่ปกป้อง ผู้กระทำความผิด สนับสนุน ส่งเสริมผู้ที่กระทำความดี และ ดำเนินนโยบายกิจกรรมด้านต่าง ๆ		

๔.๓ การประยุกต์หลักธรรมในการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมือง ท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา

การประยุกต์หลักธรรมในการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นใน
จังหวัดนครราชสีมา จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยคัดเลือกแบบเจาะจงจาก
พระนักวิชาการ ผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นักวิชาการด้านรัฐศาสตร์
ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้เคยดำรงตำแหน่งสำคัญทางการเมือง
รวมจำนวน ๑๗ รูปหรือคน การศึกษาการประยุกต์หลักธรรมในการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมือง
ของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา หลักฆราวาสธรรม ๔ ประกอบด้วย ๑) สัจจะ (ความ
ซื่อสัตย์) ๒) ทมะ (หนักแน่น) ๓) ขันติ (ความอดทน) และ ๔) จาคะ (ความเสียสละ) เพื่อให้ได้ข้อ
ค้นพบที่ชัดเจนสามารถอธิบายสนับสนุนรวมทั้งให้ข้อคิดเห็นโดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์เชิง
ลึก พบว่า

๔.๓.๑ การประยุกต์หลักธรรมในการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมือง ท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ตามหลักสัจจะ (ความซื่อสัตย์)

จากการวิเคราะห์ข้อมูล การสัมภาษณ์ในประเด็นด้านการประยุกต์ธรรมะตามหลักสัจจะ
(ความซื่อสัตย์) ในการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา
พบว่า

การประยุกต์ธรรมะตามหลักสัจจะ (ความซื่อสัตย์) เป็นการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง
ด้วยอุดมการณ์และนโยบายที่ให้ไว้กับประชาชน สัญญาสิ่งใดไว้กับประชาชนให้ยึดถือคำกล่าวเป็นสิ่ง
สำคัญที่สุด ก่อนการเลือกตั้งทุกครั้งนักการเมืองระดับชาติหรือระดับท้องถิ่นต้องแสดงออกถึง
เจตนารมณ์ที่จะเข้าไปแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนและชุมชนท้องถิ่น ด้วยวิธีการหาเสียงเป็นการ
นำเสนอนโยบายทางการเมืองให้เป็นคำมั่นสัญญา กับพี่น้องประชาชน ก่อนที่ประชาชนจะตัดสินใจ
เลือกนักการเมืองเพื่อเป็นตัวแทนของประชาชน โดยพบได้จากการให้สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญดังต่อไปนี้

๑. การปฏิบัติหน้าที่ของนักการเมืองท้องถิ่นเมื่อได้รับการเลือกตั้งแล้วดำเนินการปฏิบัติหน้าที่ตามนโยบายที่หาเสียงไว้กับประชาชน เป็นการรักษาสัจจะสัญญาที่ให้ไว้กับประชาชน และจะต้องวางแผนการปฏิบัติงานด้วยการนำนโยบายที่ยังไม่ได้ปฏิบัติเข้าสู่ระบบแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรดำเนินนโยบายด้วยความซื่อสัตย์สุจริตโปร่งใสตรวจสอบได้ มีความจริงใจกับประชาชน และให้ความเสมอภาคต่อเพื่อนร่วมอุดมการณ์ทางการเมืองด้วยความจริงใจ^{๓๐}

๒. ผู้บริหารท้องถิ่นมีความเกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคลากรภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการคัดเลือกสรรหาบุคลากร การจัดอัตรากำลังบุคลากร ในการเข้าไปปฏิบัติหน้าที่การทำงานภายในองค์กร ผู้บริหารท้องถิ่นจะต้องคัดเลือกบุคลากรให้เป็นไปด้วยความซื่อสัตย์ ความจริงใจ ความโปร่งใส มีระบบคัดเลือกด้วยความยุติธรรม ไม่ควรมีการวางเส้นสายหรือความลำเอียง คัดเลือกบุคลากรตามความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง^{๓๑}

๓. นักการเมืองท้องถิ่นควรดำเนินงานตามที่ได้รับมอบหมายจากประชาชนอย่างมีระเบียบแบบแผนให้สำเร็จ เคร่งครัดต่อกฎหมาย กฎระเบียบ สร้างความไว้วางใจให้กับประชาชนตามที่ได้รักษาสัจจะไว้ ตั้งตนเองบนด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต^{๓๒}

๔. ผู้บริหารท้องถิ่นมีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ พุดจริงทำจริงต่อคำสัญญา เห็นประโยชน์ส่วนรวมอันจะก่อให้เกิดกับประชาชนและเป็นแบบอย่างที่ดีของบุคลากรในท้องถิ่น จะต้องมีความยุติธรรมยึดมั่นในกฎระเบียบ วินัย ซื่อบังคับ อย่างเคร่งครัด ไม่เอนเอียงเข้าข้างแก่ผู้ใดผู้หนึ่ง ไม่เห็นแก่ลาภสักการะส่วนตัว^{๓๓}

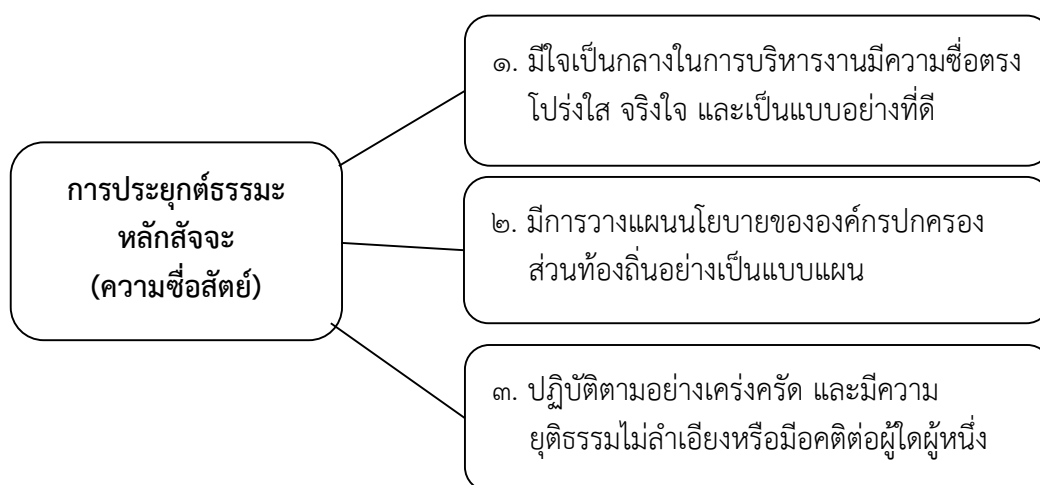
กล่าวโดยสรุป การประยุกต์ธรรมะตามหลักสัจจะ (ซื่อสัตย์) ของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา มีใจเป็นกลางในการบริหารงานด้วยความซื่อตรง โปร่งใส จริงใจ และเป็นแบบอย่างที่ดี มีการวางแผนงานเกี่ยวกับด้านนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเป็นระบบ ดำเนินการปฏิบัติหน้าที่ด้วยด้วยความเคร่งครัด มีความยุติธรรม ยึดระเบียบวินัยซื่อบังคับไม่ลำเอียงหรือมีอคติต่อผู้ใดผู้หนึ่ง ดังแผนภาพที่ ๔.๔

^{๓๐}สัมภาษณ์ นางศุภรัสมิ์ เชิดชู, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา, ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓.

^{๓๑}สัมภาษณ์ นายศิริพงษ์ มกรพงศ์, สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา, ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๓.

^{๓๒}สัมภาษณ์ นายदनัย ตั้งเจ็ดจ้ำ, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลพิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา, ๒๕ เมษายน ๒๕๖๓.

^{๓๓}สัมภาษณ์ ดร.นิธิศ คงอินทร์, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา และรองเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้งส่วนท้องถิ่นแห่งประเทศไทย, ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๓.

แผนภาพที่ ๔.๔ การประยุกต์หลักสี่จะ (ความซื่อสัตย์)

๔.๓.๒ การประยุกต์หลักธรรมในการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ตามหลักทมะ (หนักแน่น)

จากการวิเคราะห์ข้อมูล การสัมภาษณ์ในประเด็นการประยุกต์ธรรมะตามหลักทมะ (หนักแน่น) ในการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า

การประยุกต์ธรรมะตามหลักทมะ (หนักแน่น) ในการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา เป็นการควบคุมอารมณ์ต่อแรงเสียดทานทางการเมือง ยึดมั่นในความถูกต้อง ความมีเหตุผลและประโยชน์ที่จะเกิดแก่ประชาชน โดยพบได้จากการให้สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

๑. นักการเมืองท้องถิ่นมีความอดทนอดกลั้นต่อกระแสทางการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การสื่อสารของประชาชนที่มีอิทธิพลต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น^{๓๔}

๒. นักการเมืองท้องถิ่นรู้จักข่มจิตใจของตนเองเมื่อมีผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้อง ด้วยการฝึกฝนจิตใจไม่ให้หลงผิดไปได้ง่าย^{๓๕}

๓. การประชุมของนักการเมืองท้องถิ่นเป็นการเสนอการพัฒนาท้องถิ่น และการประชุมทุกครั้งนักการเมืองรู้จักการควบคุมอารมณ์ความรู้สึกเมื่อได้รับผลกระทบแรงเสียดทานทางด้านจิตใจ จากฝ่ายนักการเมืองหรือฝ่ายประชาชนที่มีความคิดเห็นต่าง^{๓๖}

^{๓๔}สัมภาษณ์ ดร.วราภุมิ สุวะโสภา, อดีตปลัดเทศบาลตำบลหัวทะเล อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา, ๒๗ เมษายน ๒๕๖๓.

^{๓๕}สัมภาษณ์ ดร.บุญช่วย พาณิชย์กุล, อดีตกำนันตำบลหินดาด อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา, ๒๓ เมษายน ๒๕๖๓.

^{๓๖}สัมภาษณ์ นายศิริพงศ์ มกรพงศ์, สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา, ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๓.

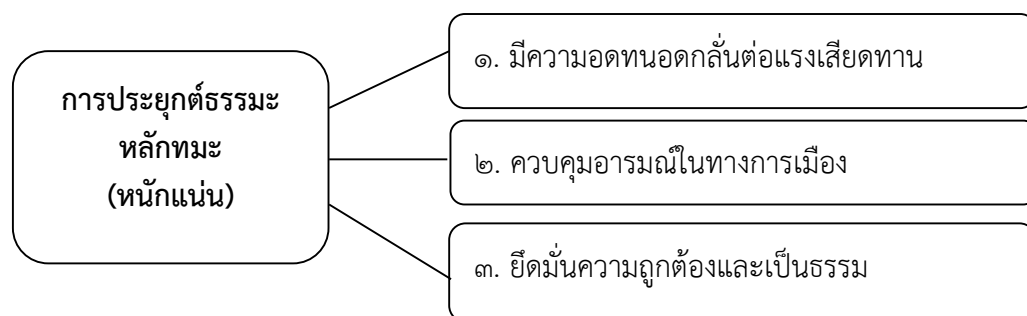
๔. ประชาชนในท้องถิ่นมีความมุ่งหวังต่อนักการเมืองเพื่อที่จะเป็นผู้แทนในการช่วยพัฒนาให้ชุมชนมีความเจริญ^{๓๗}

๕. นักการเมืองท้องถิ่นควรปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของตนเอง ด้วยการควบคุมจิตใจเมื่อรู้ว่ากระทำความผิด และประชาชนในพื้นที่พร้อมที่จะให้โอกาสนักการเมืองที่สำนึกผิดและรู้จักการกล่าวคำว่าขอโทษ^{๓๘}

๖. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน และการเข้าร่วมประชาคม เป็นการฝึกฝนจิตใจของนักการเมืองให้รู้จักข่มใจใจยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและพร้อมที่จะนำมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาสิ่งที่บกพร่องให้ดียิ่งขึ้นไป^{๓๙}

๗. การบริหารงานภายในองค์กรนักการเมืองท้องถิ่นและข้าราชการประจำ จะต้องมีความอดทนอดกลั้น อดทนต่ออารมณ์ อดทนต่อทัศนคติ ด้วยการใช้สติปัญญาพิจารณาไตร่ตรองถึงเหตุและผลเพื่อให้งานได้สำเร็จลุล่วงตรงตามเป้าหมาย^{๔๐}

กล่าวโดยสรุป การประยุกต์ธรรมะตามหลักทมะ (หนักแน่น) ของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ควบคุมอารมณ์ได้แม้จะประสบกับปัญหา มีน้ำใจ ใจเย็น ประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีด้วยการเคารพกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ใช้สติปัญญาแก้ไขข้อบกพร่อง และเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติงาน ดังแผนภาพที่ ๔.๕

แผนภาพที่ ๔.๕ การประยุกต์หลักทมะ (หนักแน่น)

^{๓๗} สัมภาษณ์ นางวนิษา พรสันเทียะ, นายกองดีการบริหารส่วนตำบลด่านเกวียน อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา, ๗ พฤษภาคม ๒๕๖๓.

^{๓๘} สัมภาษณ์ ดร.นิธิศ คงอินทร์, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา และรองเลขาธิการคณะกรรมการสมาคมข้าราชการส่วนท้องถิ่นแห่งประเทศไทย, ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๓.

^{๓๙} สัมภาษณ์ นายชลาล พัฒนกำชัย, สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา อำเภอขามสะแกแสง จังหวัดนครราชสีมา, ๓๐ เมษายน ๒๕๖๓.

^{๔๐} สัมภาษณ์ จำสิบเอกโสภาก พลตงนอก, นายกองดีการบริหารส่วนตำบลบ้านหัน อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา, ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓.

๔.๓.๓ การประยุกต์หลักธรรมในการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมือง ท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ตามหลักขันธ์ (ความอดทน)

จากการวิเคราะห์ข้อมูล การสัมภาษณ์ในประเด็นด้านการประยุกต์ธรรมะตามหลักขันธ์ (ความอดทน) ในการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า

การประยุกต์ธรรมะตามหลักขันธ์ (ความอดทน) ของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา เป็นปฏิบัติหน้าที่ด้วยความขยันหมั่นเพียร เข้มแข็ง ทนทาน ไม่หวั่นไหว มุ่งมั่นในจุดหมาย ไม่ท้อถอย มีลักษณะกล้าเผชิญความจริง โดยพบได้จากการให้สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

๑. นักการเมืองมีความอดทนต่อการปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ควบคุมอารมณ์ อดทนต่อคนนินทา อิจฉาริษยา นักการเมืองท้องถิ่นจะต้องทำจิตใจให้เป็นกลางไม่ด่วนตัดสินใจ อย่าใช้อารมณ์อยู่เหนือเหตุผล และไม่หลงระเห็จกับคำยอชมเชย และที่สำคัญนักการเมืองควรการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความยุติธรรม เป็นกลาง จึงจะนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จ^{๔๑}

๒. ผู้บริหารท้องถิ่นอดทนอดกลั้นต่อเหตุการณ์ ระวังอารมณ์ ด้วยจิตใจที่มั่นคงแน่วแน่ และต้องยึดมั่นในหลักของคุณธรรม เป็นคนดี คนเก่ง ควรตั้งมั่นในความถูกต้องยุติธรรม^{๔๒}

๓. ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ข้าราชการประจำท้องเสนอแนะแนวทางใหม่ ๆ มิติการบริหารใหม่ ด้วยการเปิดใจรับฟังและพิจารณาตามความเหมาะสมของเหตุผล^{๔๓}

๔. การวางนโยบายพัฒนาบุคลากรเป็นการส่งเสริมให้บุคลากร สามารถสร้างศักยภาพให้ถูกและเหมาะสมกับงาน^{๔๔}

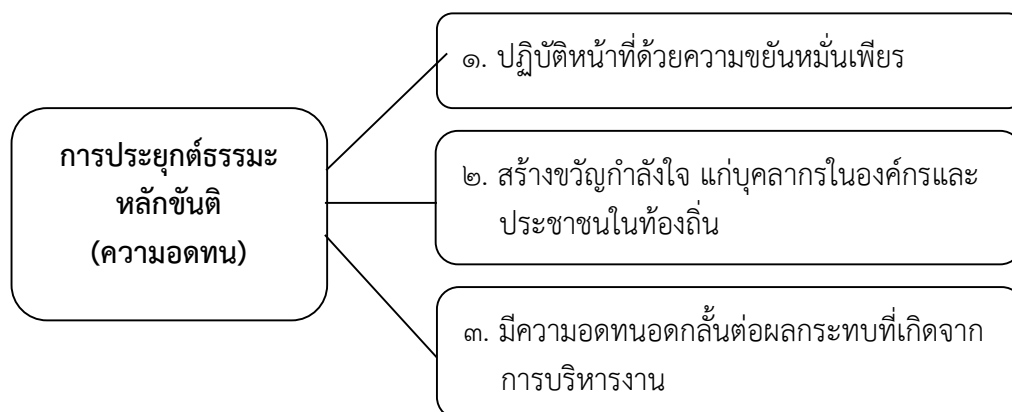
กล่าวโดยสรุป การประยุกต์ธรรมะตามหลักขันธ์ (ความอดทน) ของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา มีความอดทน ทำหน้าที่ด้วยความขยันหมั่นเพียร มุ่งมั่นในจุดหมาย หมั่นใส่ใจดูแลและสร้างขวัญกำลังใจแก่บุคลากรภายในองค์กรและประชาชนในท้องถิ่น ดังแผนภาพที่ ๔.๖

^{๔๑}สัมภาษณ์ นางศุภรัสมิ์ เชิดชู, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา, ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓.

^{๔๒}สัมภาษณ์ ดร.นิธิศ คงอินทร์, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา และรองเลขาธิการคณะกรรมการสมาคมข้าราชการส่วนท้องถิ่นแห่งประเทศไทย, ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๓.

^{๔๓}สัมภาษณ์ นายดนัย ตั้งเจ็ดจ้ำ, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลพิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา, ๒๕ เมษายน ๒๕๖๓.

^{๔๔}สัมภาษณ์ จำสิบเอกโสภา พลดงนอก, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา, ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓.

แผนภาพที่ ๔.๖ การประยุกต์หลักขั้นดี (ความอดทน)

๔.๓.๔ การประยุกต์หลักธรรมในการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ตามหลักจากะ (ความเสียสละ)

จากการวิเคราะห์ข้อมูล การสัมภาษณ์ในประเด็นการประยุกต์ธรรมะตามหลักจากะ (ความเสียสละ) ในการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า

การประยุกต์ธรรมะตามหลักจากะ (ความเสียสละ) ของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา นักการเมืองที่ปฏิบัติหน้าที่ด้วยจิตเมตตาเป็นการเสียสละผลประโยชน์ส่วนตนเพื่อรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม การบริจาคทรัพย์ การให้ทาน การช่วยเหลือผู้ลำบาก การสนับสนุนกิจกรรมทางสังคม นับว่าเป็นภาพที่ประชาชนคุ้นเคย เป็นวัฒนธรรมคนของคนไทย ไม่หวังผลตอบแทน โดยพบได้จากการให้สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

๑. นักการเมืองท้องถิ่นเป็นผู้มีความเข้มแข็ง กล้าหาญ เสียสละ อดทน ว่องไวต่อปัญหาตลอดเวลา มีความคิดก้าวหน้า ริเริ่มสร้างสรรค์ มีความคิดยืดหยุ่น ขยันหมั่นเพียร มีความวิริยะอุตสาหะ มีความจริงใจในการปฏิบัติหน้าที่ เห็นประโยชน์ของประชาชนมากกว่าประโยชน์ของตนเอง มีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่โกหกหลอกลวงประชาชน ให้สัญญาแก่ประชาชนไว้อย่างไร ต้องกระทำให้ได้อย่างที่สัญญาไว้กับประชาชน และที่สำคัญควรยึดมั่นในหลักของธรรมาภิบาล^{๕๕}

๒. ความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทน การเห็นประโยชน์แก่ส่วนรวม เป็นคติเตือนใจของการเป็นนักการเมืองท้องถิ่น^{๕๖}

^{๕๕}สัมภาษณ์ นายชลาล พัฒนกำชัย, สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา อำเภอขามสะแกแสง จังหวัดนครราชสีมา, ๓๐ เมษายน ๒๕๖๓.

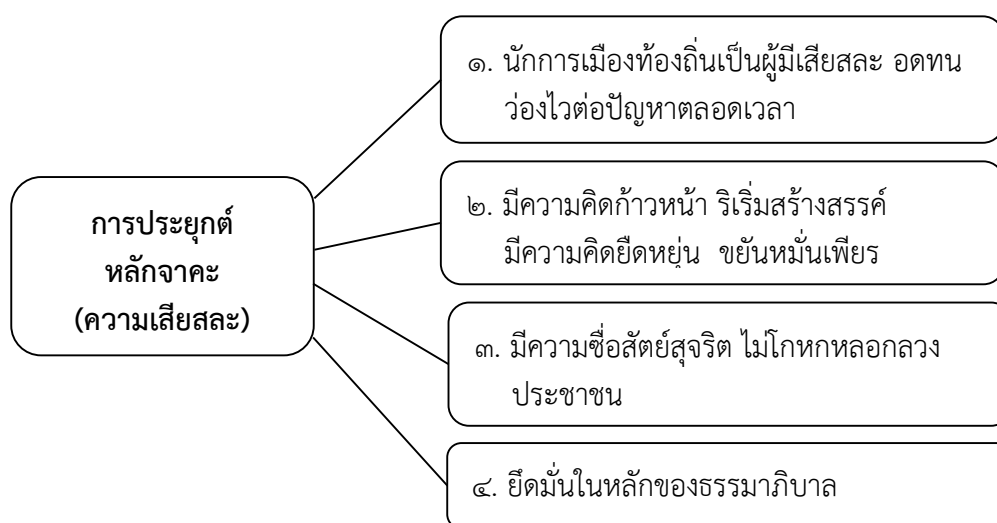
^{๕๖}สัมภาษณ์ จำสิบเอกโสภา พลตงนอก, นายองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา, ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓.

๓. นักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์มีความเสียสละ กล้าคิด กล้าทำ กล้าตัดสินใจ มีวิสัยทัศน์ด้วยการนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาการพัฒนาองค์กรเพื่อสอดรับกับการเปลี่ยนของความทันสมัยในทุกด้าน^{๔๗}

๔. ประชาชนมีความไว้วางใจต่อนักการเมืองท้องถิ่นขึ้นอยู่กับผลงาน การบริหารงาน ตามนโยบายในแต่ละสมัยของแต่ละคน หากนักการเมืองท้องถิ่นขับเคลื่อนนโยบายตามที่ได้รับปากไว้กับประชาชนตอนหาเสียงแล้วดำเนินการตามนั้นได้อย่างเป็นรูปธรรม ประชาชนย่อมไว้วางใจต่อการบริหารงานของนักการเมืองท้องถิ่นเพิ่มขึ้น^{๔๘}

๕. นักการเมืองท้องถิ่นต้องทำงานอย่างซื่อสัตย์สุจริต ไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน ทำงานเสียสละให้แก่ประชาชนอย่างแท้จริง ด้วยการขับเคลื่อนนโยบายจะต้องดำเนินการให้เป็นรูปธรรม ประชาชนสัมผัสจับต้องได้อย่างแท้จริง^{๔๙}

กล่าวโดยสรุป การประยุกต์ธรรมะตามหลักจาคะ (เสียสละ) ของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา เป็นผู้มีความเสียสละ อดทน ว่องไวต่อปัญหาตลอดเวลา มีความคิดก้าวหน้า ริเริ่มสร้างสรรค์ มีความคิดยืดหยุ่น ขยันหมั่นเพียร มีความจริงใจในการปฏิบัติหน้าที่ เห็นประโยชน์ของประชาชนมากกว่าประโยชน์ของตนเอง มีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่โกหกหลอกลวงประชาชน ให้สัญญาแก่ประชาชนไว้อย่างไร ต้องกระทำให้ได้อย่างที่สัญญาไว้กับประชาชน ยึดมั่นในหลักของธรรมาภิบาล ดังแผนภาพที่ ๔.๗

แผนภาพที่ ๔.๗ การประยุกต์หลักจาคะ (ความเสียสละ)

^{๔๗}สัมภาษณ์ ดร.นิธิศ คงอินทร์, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา และรองเลขาธิการคณะกรรมการสมาคมข้าราชการส่วนท้องถิ่นแห่งประเทศไทย, ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๓.

^{๔๘}สัมภาษณ์ นางศุภรสมิ์ เชิดชู, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา, ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓.

^{๔๙}สัมภาษณ์ นางวนิษา พรสันเทียะ, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลด่านเกวียน อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา, ๗ พฤษภาคม ๒๕๖๓.

ตารางที่ ๔.๙ ผลสรุปการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญของการประยุกต์ธรรมะตามหลัก ขรราวาสธรรม ๔ ในการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา

ประเด็น ที่	ประเด็น	ปริมาณ	
		ความถี่	รูป/คนที่ให้ข้อมูลสำคัญ
๑.	หลักสัจจะ (ซื่อสัตย์) มีใจเป็นกลางในการบริหารงานด้วยความซื่อตรง โปร่งใส จริงใจ และเป็นแบบอย่างที่ดี มีการวางแผนงานเกี่ยวกับด้านนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเป็นระบบ ดำเนินการปฏิบัติหน้าที่ด้วยด้วยความเคร่งครัด มีความยุติธรรม ยึดระเบียบวินัยข้อบังคับไม่ลำเอียงหรือมีอคติต่อผู้ใดผู้หนึ่ง	๔	๕, ๗, ๑๑, ๑๓
๒.	หลักทมะ (หนักแน่น) ควบคุมอารมณ์ได้แม้จะประสบกับปัญหา มีน้ำใจ ใจเย็น ประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีด้วยการเคารพกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ใช้สติปัญญาแก้ไขข้อบกพร่อง และเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติงาน	๖	๔, ๗, ๑๑, ๑๔, ๑๕, ๑๖
๓.	หลักขันติ (อดทน) มีความอดทนทำหน้าที่ด้วยความขยันหมั่นเพียร มุ่งมั่นในจุดหมาย หมั่นใส่ใจดูแลและสร้างขวัญกำลังใจแก่บุคลากรภายในองค์กรและประชาชนในท้องถิ่น	๔	๔, ๕, ๑๑, ๑๓

ตารางที่ ๔.๙ ผลสรุปการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญของการประยุกต์ธรรมะตามหลัก ขรวาสาธรรม ๔ ในการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา (ต่อ)

ประเด็นที่	ประเด็น	ปริมาณ	
		ความถี่	รูป/คนที่ให้ข้อมูลสำคัญ
๔.	หลักจาคะ (เสียสละ) เป็นผู้มีความเสียสละ อดทน ว่องไวต่อปัญหาตลอดเวลา มีความคิดก้าวหน้า ริเริ่มสร้างสรรค์ มีความคิดยืดหยุ่น ขยันหมั่นเพียรในการปฏิบัติหน้าที่เห็นประโยชน์ของประชาชนมากกว่าประโยชน์ของตนเอง มีความซื่อสัตย์สุจริต	๕	๔, ๕, ๑๑, ๑๒, ๑๔

การวิเคราะห์ ขรวาสาธรรม ๔ เป็นหลักธรรมในการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ๑. สัจจะ (ซื่อสัตย์ ความจริง ซื่อตรง ซื่อสัตย์ จริงใจ พุดจริง) ๒. ทมะ (ความหนักแน่น การรู้จักข่มจิตใจ การฝึกฝน การข่มใจ ฝึกนิสัย ปรับตัว รู้จักควบคุมจิตใจ ฝึกหัดตัดสินใจ แก้ไขข้อบกพร่อง ปรับปรุงตนให้เจริญก้าวหน้าด้วยสติปัญญา) ๓. ขันติ (อดทนความอดทน ตั้งหน้าทำหน้าที่การทำงานด้วยความขยันหมั่นเพียร เข้มแข็ง ทนทาน ไม่หวั่นไหว มั่นในจุดหมาย ไม่ท้อถอย) ๔. จาคะ (ความเสียสละ สละกิเลส สละความสุขสบายและผลประโยชน์ส่วนตนได้ ใจกว้างพร้อมที่จะรับฟังความทุกข์ ความคิดเห็น และความต้องการของผู้อื่น พร้อมที่จะร่วมมือ ช่วยเหลือ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่คับแคบเห็นแก่ตนหรือเอาแต่ใจตัว) จากขรวาสาธรรมข้างต้นเราจะเห็นว่า แม้ปฏิบัติตามหลักการครองเรือน นำมาประยุกต์กับการครองเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นจะทำให้บ้านเมืองของเราน่าอยู่อย่างรู้คุณค่า การสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ควรอาศัยองค์ประกอบเชิงกระบวนการของหลักขรวาสาธรรมใช้สร้างจริยธรรมทางการเมืองเริ่มต้นจากการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง การสร้างวิสัยทัศน์ มุ่งสร้างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็ง โปร่งใส ก้าวสู่ประเทศไทย ๔.๐ อย่างมั่นคงตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการกำหนดนโยบายหรือสัญญาใด ๆ กับประชาชนจะต้องตั้งสัจจะไว้พร้อมให้ประชาชนเข้ามาตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมต่างๆทางการเมืองของตนเอง จากนั้นใช้หลักทมะพัฒนาตนให้มีความรู้มีความพร้อมที่จะดำเนินกิจกรรมต่างๆทางการเมือง ด้วยการขับเคลื่อนนโยบาย การแก้ปัญหาพัฒนาชุมชน แต่การพัฒนาของตนเองนั้นอาจมีข้อจำกัด ไม่สามารถจะพัฒนาตนเองให้ทำได้ทุกอย่าง แต่เลือกดึงพลังของเครือข่ายเข้ามาสนับสนุนการทำกิจกรรมทางการเมืองในส่วนที่ดำเนินการเองไม่ได้ โดยเฉพาะการพัฒนาท้องถิ่นสร้างความมั่นคงให้กับท้องถิ่น เมื่อดำเนินกิจกรรมต่างๆทางการเมืองแล้วสิ่งที่นักการเมืองจะได้รับก็คือเสียงสนับสนุนและเสียงวิพากษ์วิจารณ์ การคัดค้านการดำเนินการต่างๆของนักการเมือง นักการเมืองจะต้องรู้จักฝึกจิตใจของตนเองให้มีความเข้มแข็งด้วยการใช้หลักขันติ คือ มีความอดทนพร้อมรับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์และมีความอดทนต่อคำ

ชื่นชม เสียงสนับสนุนทางการเมือง และสุดท้ายหลักจากจะ คือ นักการเมืองควรความจริงใจต่อประชาชน รู้จักแบ่งปันความสุขสู่สังคม สอดคล้องกับการวิเคราะห์เชิงปริมาณตามหลักทรวาส ๔ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๗๕$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ใช้ขันติ (ความอดทน) ในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความขยันหมั่นเพียร เข้มแข็ง ทนทาน ไม่หวั่นไหว มุ่งมั่นในจุดหมาย ไม่ท้อถอย มีระดับความคิดเห็นสูงสุด ($\bar{X} = ๓.๙๒$) รองลงมาคือ ยึดสัจจะ (ความซื่อสัตย์) เพื่อดำเนินกิจกรรมทางการเมือง อุดมการณ์และนโยบายที่ให้ไว้กับประชาชน ($\bar{X} = ๓.๘๗$) และต่ำที่สุดคือ ยึดหลักจากจะ (ความเสียสละ) ในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อเสียสละผลประโยชน์ส่วนตน เพื่อรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวมเปิดเผยข้อมูลเพื่อยอมรับการตรวจสอบความสุจริต ($\bar{X} = ๓.๕๔$)

๔.๔ การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองในท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา

การนำเสนอการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองในท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยคัดเลือกแบบเจาะจงจากพระนักวิชาการ ผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้เคยดำรงตำแหน่งสำคัญทางการเมืองรวมจำนวน ๑๗ รูปหรือคน การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมือง ได้แก่ ๑) การสร้างความภาคภูมิใจ ๒) การสร้างความตระหนักในจริยธรรม ๓) การสร้างความร่วมมือในชุมชน และ ๔) การสร้างความรู้ความเข้าใจ เพื่อให้ได้ข้อค้นพบที่ชัดเจนสามารถอธิบายสนับสนุนรวมทั้งให้ข้อคิดเห็นโดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า

๔.๔.๑ การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองในท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมาด้านการสร้างความภาคภูมิใจในวิชาชีพ

จากการวิเคราะห์ข้อมูล การสัมภาษณ์ในประเด็นการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองในท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ด้านการสร้างความภาคภูมิใจในวิชาชีพ พบว่า

การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองในท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ด้านการสร้างความภาคภูมิใจในวิชาชีพ นักการเมืองมีหลักธรรมและหลักการประจำใจ มีแนวปฏิบัติที่ดีที่ถูกต้อง มีความภาคภูมิใจในฐานะการเป็นนักการเมืองที่เป็นตัวแทนของประชาชน พัฒนาตนเองให้มีระเบียบวินัยและจุดยืนทางการเมือง แสวงหาความรู้ความสามารถของตนเองในอาชีพนักการเมืองและใช้อำนาจตามกฎหมาย บนความถูกต้องของคุณธรรม จริยธรรม และศีลธรรม โดยพบได้จากการให้สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

๑. นักการเมืองท้องถิ่นในฐานะที่เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีมีความซื่อตรง ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความระมัดระวัง ซื่อสัตย์สุจริตเพื่อประโยชน์สุขส่วนรวมของประชาชนในท้องถิ่น การบริหารงานต้องมีการกำกับดูแลให้ผู้บริหารและพนักงานท้องถิ่นยึดหลักธรรมาภิบาล โดยเฉพาะในเรื่องความโปร่งใสที่ตรวจสอบได้ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในท้องถิ่น ความรับผิดชอบและความพร้อมรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายและระเบียบกฎข้อบังคับตามหลักนิติธรรม คุณธรรมความดีและความ

ถูกต้องเป็นหลัก ไม่ยึดผลประโยชน์ของตนเองเป็นใหญ่ ฟังเสียงประชาชนในท้องถิ่นควบคู่ไปกับการตัดสินใจที่เป็นธรรม^{๕๐}

๒. ผู้บริหารท้องถิ่นประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดียึดประโยชน์สูงสุดของส่วนรวม มีความเป็นธรรม ซื่อสัตย์สุจริต เสียสละ รู้จักให้คุณให้โทษด้วยความเป็นธรรมและยึดหลักคุณธรรมมีศีลธรรมประจำใจ มีความละเอียดเกรงกลัวต่อบาป มีความเมตตา ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีไม่ทุจริตคอร์รัปชัน หากผู้นำประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีสะอาด ไม่โกงกิน ไม่ทุจริตคอร์รัปชัน พนักงานส่วนผู้ใต้บังคับบัญชาหรือลูกน้อง ก็ไม่กล้าทุจริตคอร์รัปชัน^{๕๑}

๓. นักการเมืองท้องถิ่นมีการกระตุ้นให้เกิดการตื่นรู้ทางสังคมในท้องถิ่น เป็นบทบาทหน้าที่ในความรับผิดชอบที่มีส่วนต้องรับผิดชอบต่อชุมชนท้องถิ่น สังคม ประเทศชาติ รวมถึงการเสริมสร้างความเป็นประชาธิปไตยให้เกิดขึ้น การนำเทคโนโลยีสารสนเทศหรือโซเซียลมีเดียมาเป็นกลไกจึงมีความจำเป็นในโลกปัจจุบัน เป็นช่องทางหนึ่งของความรวดเร็ว คล่องตัว ว่องไว^{๕๒}

๔. นักการเมืองท้องถิ่นมีส่วนการพัฒนาชุมชนของตนเองให้มีความเจริญก้าวหน้า เพื่อให้ทัดเทียมกับชุมชนอื่น ๆ ทำให้พี่น้องประชาชนในชุมชนเกิดความสงบสุขมีความสุขสบายในชีวิต มีความปลอดภัยในทรัพย์สิน สิ่งเหล่านี้คือความภาคภูมิใจของการเป็นนักการเมืองมืออาชีพ^{๕๓}

๕. นักการเมืองมืออาชีพประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ไม่ทุจริตคอร์รัปชัน เป็นผู้ที่มีศีลธรรม ละเอียดใจและเกรงกลัวต่อบาป ซื่อสัตย์สุจริต เป็นแบบอย่างความความภาคภูมิใจ^{๕๔}

กล่าวโดยสรุป การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองในท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ด้านการสร้าง ความภาคภูมิใจในวิชาชีพ ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีมีความซื่อตรง ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความระมัดระวัง ซื่อสัตย์สุจริต การบริหารและจัดการองค์การยึดหลัก ธรรมมาภิบาล มีโปร่งใสตรวจสอบได้ ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ไม่ทุจริตคอร์รัปชัน เป็นผู้ที่มีศีลธรรม รู้จักละเอียดใจและเกรงกลัวต่อบาป ซื่อสัตย์สุจริต มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับตามหลักนิติธรรม ดังแผนภาพที่ ๔.๘

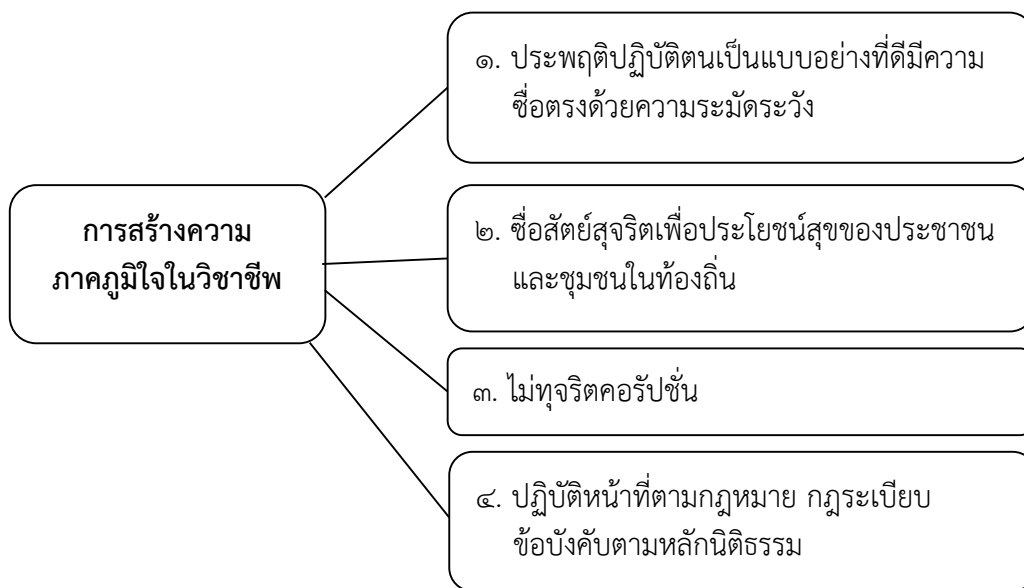
^{๕๐}สัมภาษณ์ นางวนิษา พรสันเทียะ, นายองค์การบริหารส่วนตำบลด่านเกวียน อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา, ๗ พฤษภาคม ๒๕๖๓.

^{๕๑}สัมภาษณ์ ดร.นิธิศ คงอินทร์, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา และรองเลขาธิการคณะกรรมการสมาคมข้าราชการส่วนท้องถิ่นแห่งประเทศไทย, ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๓.

^{๕๒}สัมภาษณ์ นายชลาภ พัฒนกำชัย, สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา อำเภอขามสะแกแสง จังหวัดนครราชสีมา, ๓๐ เมษายน ๒๕๖๓.

^{๕๓}สัมภาษณ์ นายดนัย ตั้งเจ็ดจำ, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลพิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา, ๒๕ เมษายน ๒๕๖๓.

^{๕๔}สัมภาษณ์ นางศุภรสมิ์ เชิดชู, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา, ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓.

แผนภาพที่ ๔.๘ การสร้างความภาคภูมิใจในวิชาชีพ

๔.๔.๒ การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองในท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ด้านการสร้างความตระหนักในจริยธรรม

จากการวิเคราะห์ข้อมูล การสัมภาษณ์ในประเด็นการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองในท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ด้านการสร้างความตระหนักในจริยธรรม พบว่า

การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองในท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ด้านการสร้างความตระหนักในจริยธรรม กระตุ้นให้นักการเมืองมีความตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ มีจิตอาสา มีอุดมการณ์ทางการเมือง ปฏิบัติหน้าที่ตามขอบเขตอำนาจ ร่วมทำงานกับข้าราชการประจำได้ มุ่งเน้นให้เกิดวัฒนธรรม ค่านิยม ในชุมชน สร้างคุณธรรมและความโปร่งใสให้มีขึ้นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยพบได้จากการให้สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

๑. การปฏิบัติงานของนักการเมืองท้องถิ่นให้มีความสำเร็จตามที่พึงประสงค์ ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของการเป็นตัวแทนของประชาชน มีความมั่นคงสุจริตธรรม มุ่งมั่นปฏิบัติหน้าที่ให้สำเร็จ^{๕๕}

๒. นักการเมืองท้องถิ่นกล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออกความคิดเห็นเพื่อความอยู่ดีมีสุข ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน สะท้อนความต้องการของประชาชนไปยังผู้มีอำนาจในการเข้ามาให้ความช่วยเหลือพี่น้องประชาชนในพื้นที่^{๕๖}

^{๕๕} สัมภาษณ์ พระครูศรีปริยัติวิสุทธิ, ดร., รองเจ้าคณะจังหวัดนครราชสีมาและผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ วิทยาเขตนครราชสีมา, ๗ พฤษภาคม ๒๕๖๓.

^{๕๖} สัมภาษณ์ พระสีหราชสมาจารมณี, รองเจ้าคณะจังหวัดนครราชสีมา, ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๓.

๓. การทำงานเพื่อประชาชนถือว่าเป็นการทำงานจิตอาสา เป็นการทำงานเพื่อผู้อื่น การทำงานอาสาเป็นกิจกรรมที่ให้คุณประโยชน์แก่ผู้อื่นเป็นที่ตั้ง ด้วยความตั้งใจที่จะส่งเสริมสิ่งที่ดีหรือปรับปรุงคุณภาพชีวิตของผู้อื่นให้ได้รับสิ่งดี ๆ^{๕๗}

๔. การสร้างวัฒนธรรมธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีหลักศีลธรรมของพระพุทธศาสนาประจำใจ เป็นการลดปัญหาการทุจริตภายในจิตใจให้น้อยลงหรือหมดไป^{๕๘}

๕. นักการเมืองท้องถิ่นมีอุดมการณ์ทางการเมือง การใช้หลักคิดให้เป็นระเบียบแบบแผนนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมก่อให้เกิดผลดีต่อประชาชนและชุมชน^{๕๙}

๖. กลไกการเข้าสู่การเมืองท้องถิ่นของนักการเมืองต้องสร้างความตระหนักในจริยธรรมคือมีความโปร่งใสและความชอบธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งกระบวนการการเลือกตั้งต้องมีความโปร่งใสและยุติธรรมต่อทุกฝ่าย มีความเป็นอิสระในการใช้สิทธิเลือกตั้ง ไม่ใช่อำนาจหรืออิทธิพลบังคับประชาชนให้เลือกตนเอง^{๖๐}

๗. นักการเมืองท้องถิ่นที่เข้าดำรงตำแหน่งฝ่ายบริหารหรือฝ่ายนิติบัญญัติ ควรมีความตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตนเองเพราะการเข้ามารับใช้พี่น้องประชาชนก็เพื่อพัฒนาด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคมให้มีความเจริญก้าวหน้า^{๖๑}

๘. กลไกทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นสิ่งสำคัญที่สุดคือต้องมาจากการเลือกตั้งที่มีความสุจริตยุติธรรมและมีความโปร่งใส^{๖๒}

๙. การพัฒนาท้องถิ่นสู่ความยั่งยืนนั้น นักการเมืองท้องถิ่นต้องนำความคิดเห็นความต้องการของประชาชนนำมาถ่วงดุลเป็นนโยบายและวางแผนนโยบายเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ^{๖๓}

๑๐. นักการเมืองต้องมีคุณสมบัติจิตสาธารณะและมีคุณสมบัติการบริหารจัดการที่มีความเป็นมืออาชีพ^{๖๔}

^{๕๗}สัมภาษณ์ ผศ.ดร.พิชิต ปุริมาต, อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา, ๒๑ เมษายน ๒๕๖๓.

^{๕๘}สัมภาษณ์ พระเทพสิมาภรณ์, เจ้าคณะจังหวัดนครราชสีมาและรองอธิการบดีวิทยาเขตนครราชสีมา, ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๓.

^{๕๙}สัมภาษณ์ ดร.วราภูมิ สุวะโสภ, อดีตปลัดเทศบาลตำบลห้วยทะเล อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา, ๒๗ เมษายน ๒๕๖๓.

^{๖๐}สัมภาษณ์ นายเอกภพ โตมรศักดิ์, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลห้วยทะเล อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา, ๙ พฤษภาคม ๒๕๖๓.

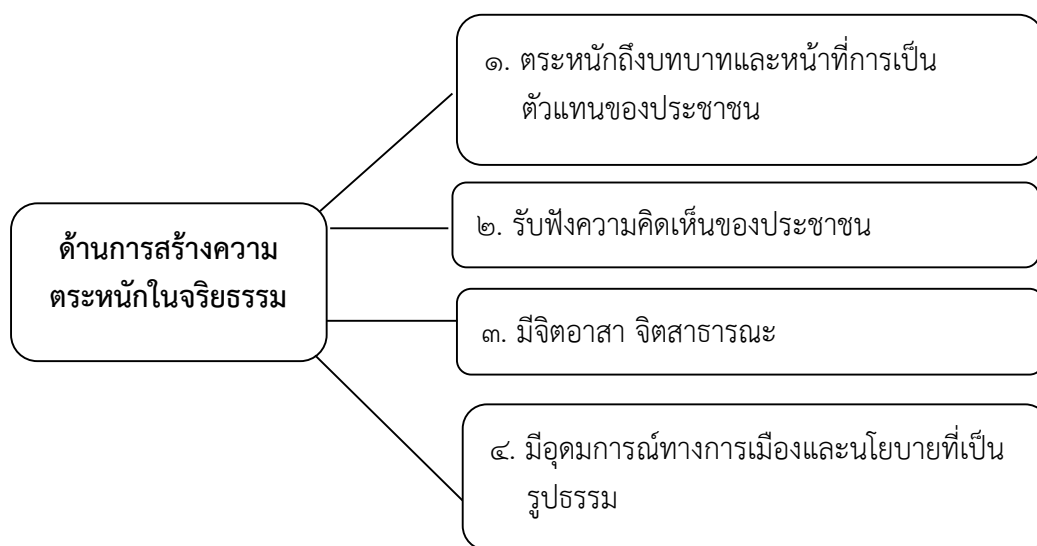
^{๖๑}สัมภาษณ์ นางศุภรสมิ์ เชิดชู, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา, ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓.

^{๖๒}สัมภาษณ์ นายชลาล พัฒนกำชัย, สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา อำเภอขามสะแกแสง จังหวัดนครราชสีมา, ๓๐ เมษายน ๒๕๖๓.

^{๖๓}สัมภาษณ์ ดร.นิธิศ คงอินทร์, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา และรองเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้งส่วนท้องถิ่นแห่งประเทศไทย, ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๓.

^{๖๔}สัมภาษณ์ นางวนิษา พรสันเทียะ, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลด่านเกวียน อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา, ๗ พฤษภาคม ๒๕๖๓.

กล่าวโดยสรุป การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองในท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ด้านการสร้างความตระหนักในจริยธรรม เป็นการเข้าสู่อำนาจด้วยกลไกทางการเมือง ประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความละเอียดใจและเกรงกลัวต่อบาป ลดปัญหาการคอร์รัปชัน ลดความเหลื่อมล้ำ ดังแผนภาพที่ ๔.๙

แผนภาพที่ ๔.๙ การสร้างความตระหนักในจริยธรรม

๔.๔.๓ การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองในท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมาด้านการสร้างความร่วมมือในชุมชน

จากการวิเคราะห์ข้อมูล การสัมภาษณ์ในประเด็นการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองในท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ด้านการสร้างความร่วมมือในชุมชน พบว่า

การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ด้านการสร้างความร่วมมือในชุมชน ปัจจุบันภาคประชาชนมีความตื่นตัวมีส่วนร่วม ปฏิรูปทางการเมืองที่ต้องการเห็นการเมืองและสังคมเกิดความเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น การปฏิบัติงานร่วมกันของนักการเมืองและประชาชนเป็นการสร้างความความสามัคคีปรองดองและสันติสุขในชุมชน การแสดงความคิดเห็นทางการเมืองที่เกิดประโยชน์แก่สาธารณะ การสนับสนุนกิจกรรมชุมชนตามที่กฎหมายกำหนด สร้างร่วมมือกับเครือข่ายทางสังคมเพื่อป้องกันการผูกขาดทางการเมือง การใช้อำนาจตามกฎหมายตรวจสอบนักการเมืองเพื่อปกป้องผลประโยชน์ส่วนร่วม การสร้างเกียรติและศักดิ์ศรีนักการเมืองด้วยการทำงานเพื่อสังคมด้วยความสร้างสรรค์ โดยพบได้จากการให้สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

๑. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ชุมชนเกิดการพัฒนา ตามหลักการพัฒนาชุมชน กระบวนการพัฒนาชุมชน สิ่งเหล่านี้จึงเป็นเรื่องที่สำคัญที่ต้องใช้ในงานพัฒนาชุมชน และคนก็มีส่วนสำคัญที่สุดต่อการพัฒนา^{๖๕}

๒. นักการเมืองท้องถิ่นสร้างความร่วมมือกับชุมชนโดยเฉพาะการพัฒนาคนในชุมชน ด้วยการใช้จ่ายใจ และสติปัญญา^{๖๖}

๓. นักการเมืองท้องถิ่นควรส่งเสริมความรู้ให้กับประชาชน ด้านความคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน เพิ่มคุณภาพการตัดสินใจ แสดงความคิดเห็นตามความต้องการของประชาชน สร้างฉันทามติลดความขัดแย้งในสังคม เพิ่ม-ลดข้อระเบียบบางประการเพื่อความสะดวกต่อการนำไปปฏิบัติ และสร้างความน่าเชื่อถือต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น^{๖๗}

๔. นักการเมืองท้องถิ่นควรสนับสนุนให้ประชาชนเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมทางการเมือง เพื่อที่จะมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายของรัฐหรือผู้นำรัฐบาล รวมทั้งกดดันให้รัฐบาลกระทำตามประสงค์ของตนหรือกลุ่มของตนโดยการที่มีส่วนร่วมในทางการเมือง เพื่อเป็นเครื่องชี้วัดพัฒนาการทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย และการมีส่วนร่วมในทางการเมืองควรดำเนินกิจกรรมตามที่กฎหมายกำหนด^{๖๘}

๕. นักการเมืองท้องถิ่นมีบทบาทสนับสนุนสิทธิของประชาชน ด้วยการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการท้องถิ่น การจัดการสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ประชาชนมีความตระหนักถึงผลดีและผลเสีย^{๖๙}

๖. การสร้างความร่วมมือในชุมชน เป็นการกระจายอำนาจให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองด้านการบริหารและการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ รวมถึงการจัดสรรทรัพยากรของชุมชนและของชาติ ที่จะส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน การมีส่วนร่วมในการออกกฎหมายตลอดจนการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้อำนาจหน้าที่ของรัฐ การมีส่วนร่วมของประชาชนมีหลายระดับ ตั้งแต่ระดับร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบ และร่วมตรวจสอบ ดังนั้น ถ้าหากประชาชนมีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มกระบวนการตัดสินใจในการดำเนินการต่าง ๆ ของท้องถิ่น

^{๖๕}สัมภาษณ์ ผศ.ดร.พีรวิษณุ คำเจริญ, อาจารย์ประจำคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครราชสีมา, ๒๐ เมษายน ๒๕๖๓.

^{๖๖}สัมภาษณ์ รศ.เนตรชนก บัวนาค, อาจารย์ประจำคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครราชสีมา, ๒๐ เมษายน ๒๕๖๓.

^{๖๗}สัมภาษณ์ ผศ.ดร.พิชิต ปุริมาตร, อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา, ๒๑ เมษายน ๒๕๖๓.

^{๖๘}สัมภาษณ์ ดร.นิธิศ คงอินทร์, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา และรองเลขาธิการคณะกรรมการการสมาคมข้าราชการส่วนท้องถิ่นแห่งประเทศไทย, ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๓.

^{๖๙}สัมภาษณ์ นางวนิษา พรสันเทียะ, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลด่านเกวียน อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา, ๗ พฤษภาคม ๒๕๖๓.

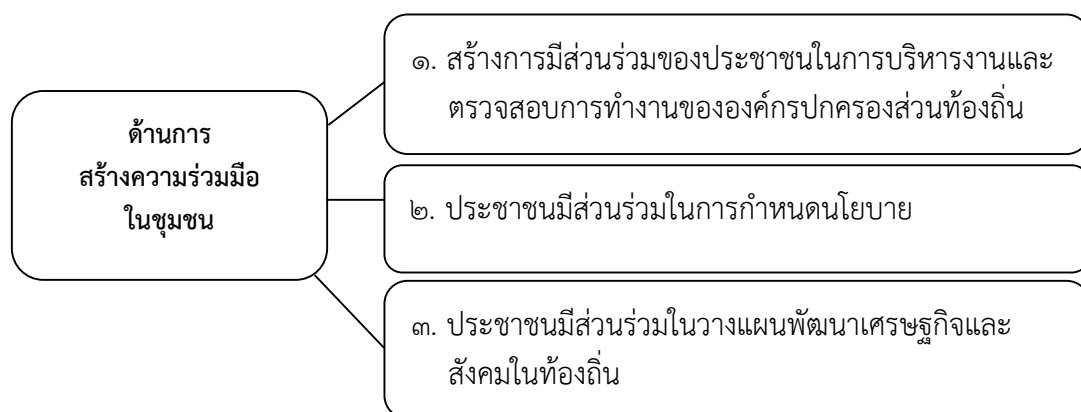
แล้ว จะทำให้การบริการสาธารณะต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นมากที่สุด^{๗๐}

๗. การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เริ่มต้นตั้งแต่รับทราบขั้นตอนการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะมีผลให้การดำเนินการต่าง ๆ ของท้องถิ่นเป็นไปด้วยความโปร่งใส มีความเป็นธรรม ลดการทุจริต และความขัดแย้งในการทำงาน^{๗๑}

๘. การมีส่วนร่วมของประชาชนถือเป็นหลักการสากลที่ได้รับการยอมรับว่ามีความสำคัญและจำเป็นในสังคมประชาธิปไตย กฎหมายรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นกติกาสถาบันสูงสุดของประเทศสะท้อนเจตนารมณ์ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างชัดเจนรวมถึงการปฏิรูปการบริหารงาน^{๗๒}

๙. นักการเมืองท้องถิ่นควรเปิดโอกาสให้ประชาชนปกครองตนเอง ด้วยการกำหนดวิถีชีวิตและอนาคตของคนในชุมชนเองบนพื้นฐานของกฎหมาย^{๗๓}

กล่าวโดยสรุป การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองในท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ด้านการสร้างความร่วมมือในชุมชน มีเป้าหมายให้การทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้ตรงจุด แก้ปัญหาได้รวดเร็ว สร้างความโปร่งใส สร้างความเข้มแข็งของชุมชน ดังแผนภาพที่ ๔.๑๐

แผนภาพที่ ๔.๑๐ ด้านการสร้างความร่วมมือในชุมชน

^{๗๐} สัมภาษณ์ จำสับเอกโสภาก พลตงนอก, นายกองค้การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน อำเภอสี้คิ้ว จังหวัดนครราชสีมา, ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓.

^{๗๑} สัมภาษณ์ นายดนัย ตั้งเจิตจำ, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลพิมาย อำเภอยิมมาย จังหวัดนครราชสีมา, ๒๕ เมษายน ๒๕๖๓.

^{๗๒} สัมภาษณ์ พลตำรวจตรีวุฒิ สุโกศล, อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม, ๒๓ เมษายน ๒๕๖๓.

^{๗๓} สัมภาษณ์ ดร.วรารุณี สุวะโสภาก, อดีตปลัดเทศบาลตำบลห้วยทะเล อำเภอยิมมายจังหวัดนครราชสีมา, ๒๗ เมษายน ๒๕๖๓.

๔.๔.๓ การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองในท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมาด้านการสร้างความรู้ความเข้าใจ

จากการวิเคราะห์ข้อมูล การสัมภาษณ์ในประเด็นการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองในท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ด้านการสร้างความรู้ความเข้าใจ พบว่า

การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ด้านการสร้างความรู้ความเข้าใจ นักการเมืองท้องถิ่นต้องมีจิตสำนึกในระบอบประชาธิปไตย ยอมรับการตรวจสอบการทำงาน สร้างความรู้ความเข้าใจด้านคุณธรรมและจริยธรรมนักการเมือง ละเว้นการกระทำผิดที่เสี่ยงต่อการละเมิดกฎหมายและศีลธรรม โดยพบได้จากการให้สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

๑. การสร้างความรู้ความเข้าใจด้วยการสร้างกระบวนการกล่อมเกลாத่างสังคม โดยเริ่มตั้งแต่การปลูกฝังประชาธิปไตยภายในชุมชน ส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้เรื่องสิทธิและเสรีภาพ ให้ความรู้ประชาธิปไตยและการมีส่วนร่วมแบบธรรมาภิบาลด้วยการสร้างค่านิยมใหม่ เคารพกติกา สนับสนุนส่งเสริมคนดีและการสร้างความร่วมมือทุกภาคส่วน และสิ่งสำคัญที่สุดนักการเมืองต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของประชาชน^{๗๔}

๒. นักการเมืองท้องถิ่นควรสร้างความรู้ให้กับชุมชนโดยการจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อพัฒนาอาชีพให้เกิดขึ้นในชุมชน เช่นการสร้างสินค้า OTOP เพื่อให้ชุมชนมีอาชีพเสริม จัดทำโครงการหรือแผนงานให้กับชุมชน ให้ความรู้กับชุมชนจนเกิดเป็นความรู้ต่อยอดต่อไป^{๗๕}

๓. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานปกครองตนเองในการบริหารชุมชนเป็นพื้นที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการท้องถิ่น รวมทั้งชุมชนต้องรักษาวัฒนธรรม ประเพณีและประวัติศาสตร์ นักการเมืองท้องถิ่นควรสร้างความรู้ความเข้าใจและสนับสนุนส่งเสริมการขับเคลื่อนองค์กรชุมชนคณะกรรมการชุมชนและผู้นำชุมชนให้มีความรู้ความเข้าใจในโครงการต่าง ๆ ตามโอกาสอันสมควร^{๗๖}

๔. การสร้างความรู้ความเข้าใจที่ดีของประชาชนในด้านประชาธิปไตยท้องถิ่นและการบริหารจัดการที่ดีในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องทำอย่างเป็นขั้นเป็นตอน เริ่มจากปลูกจิตสำนึกในด้านการบริหารจัดการที่ดีในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สร้างการเมืองภาคพลเมืองในท้องถิ่นในระบอบประชาธิปไตย ปรับเปลี่ยนทัศนคติของคนในท้องถิ่นในเรื่องการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดี การขับเคลื่อนเพื่อให้เกิดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ

^{๗๔}สัมภาษณ์ นายดนัย ตั้งเจ็ดจ้ำ, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลพิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา, ๒๕ เมษายน ๒๕๖๓.

^{๗๕}สัมภาษณ์ ดร.วราภูมิ สุวะโสภา, อดีตปลัดเทศบาลตำบลหัวทะเล อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา, ๒๗ เมษายน ๒๕๖๓.

^{๗๖}สัมภาษณ์ นายศิริพงศ์ มกรพงษ์, สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา, ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๓.

ประชาชนในท้องถิ่น โดยการให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้ง สอดส่องดูแลการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น^{๗๗}

๕. การมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้ความเข้าใจที่ดี นักการเมืองท้องถิ่นสามารถอาศัย ความสัมพันธ์ได้ในหลายรูปแบบแต่การอาศัยความตึงเครียดที่ได้ผลและเป็นที่ยอมรับในการทำงาน คือ การอาศัยการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างประชาชนและหน่วยงานของภาครัฐ ด้วยการแลกเปลี่ยนข้อมูล กับประชาชนลักษณะมีความสัมพันธ์ การมีกิจกรรมเหล่านี้ถึงจะได้มาซึ่งข้อมูลที่โปร่งใสและจริงใจ^{๗๘}

๖. การสร้างความรู้ความเข้าใจของความเป็นบุคลากรของรัฐเป็นสิ่งที่ต้องให้ความสำคัญ และส่งเสริมให้เกิดขึ้นอย่างจริงจังและมีความต่อเนื่อง ด้วยการสร้างแรงจูงใจแรงกระตุ้นโดยมี ค่าตอบแทนที่เหมาะสม การบริหารงานภาครัฐต้องมีระบบคุณธรรมและจริยธรรมเป็นกลไกการกำกับ ทั้งภายนอกและภายใน^{๗๙}

๗. นักการเมืองท้องถิ่นต้องสร้างธรรมาภิบาลด้วยการให้รู้ความเข้าใจกับประชาชนใน ท้องถิ่น ให้ตระหนักถึงการเข้าไปมีส่วนร่วม การกำกับดูแล การตื่นรู้ และตรวจสอบการดำเนิน โครงการต่าง ๆ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น^{๘๐}

๘. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในท้องถิ่นด้วยการให้ประชาชนเข้ามามีส่วน ร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการสอดส่องดูแลการทำงานของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะในเรื่องของการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อให้เกิดความโปร่งใส ตาม ขั้นตอน และการกระตุ้นจิตสำนึกในประชาธิปไตยในการเมืองท้องถิ่น เพื่อให้กลายเป็นส่วนหนึ่งของ วิถีชุมชนในท้องถิ่นเพื่อให้เกิดความยั่งยืนตลอดไป^{๘๑}

กล่าวโดยสรุป การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัด นครราชสีมา ด้านการสร้างความรู้ความเข้าใจ มีจิตสำนึกในระบอบประชาธิปไตย มีความตระหนักใน ความสำคัญของการเลือกตั้งในฐานะผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ประชาชนควรเรียนรู้เพื่อพัฒนาท้องถิ่นและ ชุมชนให้มีความเข้มแข็ง เลือกนักการเมืองท้องถิ่นที่เป็นคนดีมีคุณธรรมมีความซื่อสัตย์สุจริตและยึด ประโยชน์สุขของประชาชนส่วนรวมเป็นที่ตั้ง ผู้บริหารท้องถิ่นต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการเคารพ กติกาและมีจิตสำนึกให้เกิดธรรมาภิบาล ดังแผนภาพที่ ๔.๑๑

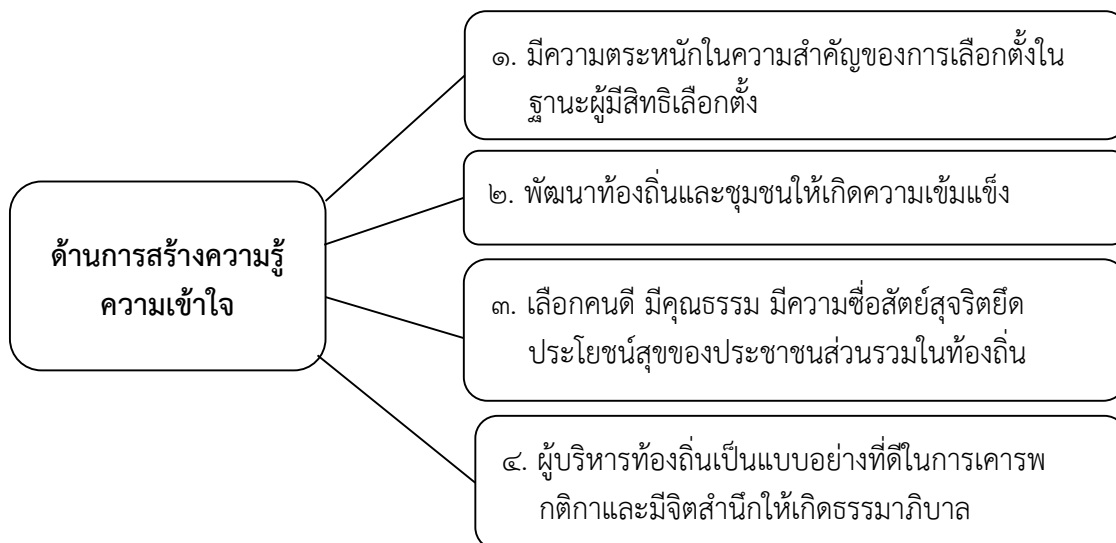
^{๗๗}สัมภาษณ์ ดร.นิธิศ คงอินทร์, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน อำเภอสีคิ้ว จังหวัด นครราชสีมา และรองเลขาธิการคณะกรรมการสมาคมข้าราชการส่วนท้องถิ่นแห่งประเทศไทย, ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๓.

^{๗๘}สัมภาษณ์ นายชลาภ พัฒนกำชัย, สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา อำเภอขาม สะแกแสง จังหวัดนครราชสีมา, ๓๐ เมษายน ๒๕๖๓.

^{๗๙}สัมภาษณ์ นางวนิษา พรสันเทียะ, นายกองดีการบริหารส่วนตำบลด่านเกวียน อำเภอโชคชัย จังหวัด นครราชสีมา, ๗ พฤษภาคม ๒๕๖๓.

^{๘๐}สัมภาษณ์ จำสิบเอกโสภณ พลตงนอก, นายกองดีการบริหารส่วนตำบลบ้านหัน อำเภอสีคิ้ว จังหวัด นครราชสีมา, ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓.

^{๘๑}สัมภาษณ์ นางศุภรัสมิ์ เชิดชู, รองนายกองดีการบริหารส่วนตำบลบ้านหัน อำเภอสีคิ้ว จังหวัด นครราชสีมา, ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓.

แผนภาพที่ ๔.๑๑ ด้านการสร้างความรู้ความเข้าใจ

ตารางที่ ๔.๑๐ ผลสรุปการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญของการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองในท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา

ประเด็นที่	ประเด็น	ปริมาณ	
		ความถี่	รูป/คนที่ให้ข้อมูลสำคัญ
๑.	การสร้างความรู้ความภาคภูมิใจในวิชาชีพ ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ไม่ทุจริตคอร์รัปชัน เป็นผู้มีศีลธรรม มีความรับผิดชอบ และปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย และระเบียบกฎข้อบังคับตามหลักนิติธรรม คุณธรรมความดีและความถูกต้องเป็นหลัก	๕	๕, ๑๑, ๑๒, ๑๓, ๑๔
๒.	การสร้างความรู้ความตระหนักในจริยธรรม จริยธรรม เป็นการเข้าสู่อำนาจด้วยกลไกทางการเมือง ประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความละเอียดใจ และเกรงกลัวต่อบาป ลดปัญหาการคอร์รัปชัน ลดความเหลื่อมล้ำ	๑๐	๑, ๒, ๓, ๕, ๖, ๘, ๑๑, ๑๒, ๑๔, ๑๖

ตารางที่ ๔.๑๐ ผลสรุปการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญของการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมือง
ของนักการเมืองในท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา (ต่อ)

ประเด็น ที่	ประเด็น	ปริมาณ	
		ความถี่	รูป/คนที่ให้ข้อมูลสำคัญ
๓.	การสร้างความร่วมมือในชุมชน ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง ที่ดีมีความซื่อตรง ปฏิบัติหน้าที่ ด้วยความระมัดระวัง ซื่อสัตย์ สุจริต การบริหารและจัดการ องค์กรยึดหลัก ธรรมาภิบาล มี โปร่งใสตรวจสอบได้ ประพฤติ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ไม่ ทุจริตคอร์รัปชัน เป็นผู้มีศีลธรรม รู้จักละอายใจและเกรงกลัวต่อบาป ซื่อสัตย์สุจริต มีความรับผิดชอบใน การปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับตามหลักนิติ ธรรม	๙	๔, ๘, ๙, ๑๐, ๑๑, ๑๓, ๑๔, ๑๖, ๑๗
๔.	การสร้างความรู้ความเข้าใจ มี จิตสำนึกในระบอบประชาธิปไตย มีความตระหนักในความสำคัญ ของการเลือกตั้งในฐานะผู้มีสิทธิ เลือกตั้ง ประชาชนควรเรียนรู้เพื่อ พัฒนาท้องถิ่นและชุมชนให้มีความ เข้มแข็ง เลือกนักการเมืองท้องถิ่น ที่เป็นคนดีมีคุณธรรมมีความ ซื่อสัตย์สุจริตและยึดประโยชน์สุข ของประชาชนส่วนรวมเป็นที่ตั้ง ผู้บริหารท้องถิ่นต้องเป็นแบบอย่าง ที่ดีในการเคารพกติกาและมี จิตสำนึกให้เกิดธรรมาภิบาล	๘	๔, ๕, ๗, ๑๑, ๑๒, ๑๓, ๑๔, ๑๖

การวิเคราะห์ การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองในท้องถิ่นในจังหวัด
นครราชสีมา ตามหลักการสร้างความภาคภูมิใจในวิชาชีพ การสร้างความตระหนักในจริยธรรม การ
สร้างความร่วมมือในชุมชน และการสร้างความรู้ความเข้าใจ นักการเมืองท้องถิ่นนำหลักการดังกล่าว
มาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติกรโดยเริ่มจากการสร้างความภาคภูมิใจในวิชาชีพ

นักการเมืองท้องถิ่นในฐานะที่เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีมีความซื่อตรง ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความระมัดระวัง ซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์สุขส่วนรวมของประชาชนในท้องถิ่น ในการบริหารงานต้องมีการกำกับดูแลให้ผู้บริหารและพนักงานของท้องถิ่นยึดหลักธรรมาภิบาล โดยเฉพาะในเรื่องความโปร่งใสที่ตรวจสอบได้ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในท้องถิ่น ภาวะผู้นำของนักการเมืองท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น ในฐานะผู้นำองค์กร การสร้างความตระหนักในจริยธรรม โดยการเข้าสู่อำนาจทางการเมือง การเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นมีความสำคัญและจำเป็นอย่างมากเพราะมีผลต่อการบริหารงานท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำหรับนักการเมืองท้องถิ่นและผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องตระหนักในจริยธรรมประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อบาป รวมไปถึงการเข้าใจถึงหลักธรรมาภิบาลในเรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และผลักดันให้มีการปฏิบัติตามธรรมาภิบาล การสร้างความร่วมมือในชุมชน โดยมีเป้าหมายให้การทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้ตรงจุด แก้ปัญหาได้รวดเร็ว สร้างความโปร่งใส รวมทั้งเป็นวิธีการที่ช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ความเป็นเจ้าของชุมชนและเสริมสร้างประชาธิปไตยท้องถิ่น การปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องมุ่งเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์การเกิดขึ้นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือเป็นรากฐานของการพัฒนาประชาธิปไตยนั่นเอง ด้วยเหตุนี้รัฐธรรมนูญจึงได้บัญญัติให้รัฐต้องให้ความเป็นอิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น การสร้างความรู้ความเข้าใจ ประชาชนและนักการเมืองต้องมีจิตสำนึกในบทบาทหน้าที่ของตนในความเป็นคนไทยที่เกิดมาต้องตอบแทนคุณแผ่นดินมีสำนึกหน้าที่รับผิดชอบในฐานะพลเมืองของชาติโดยผู้นำท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการเคารพกติกา และมีจิตสำนึกให้เกิดธรรมาภิบาลขึ้น โดยจิตสำนึกที่ดีต้องเริ่มต้นกล่อมเกล่าตั้งแต่เด็กเพื่อเป็นการพัฒนาคนให้มีความพร้อมมาจากข้างในการพัฒนาท้องถิ่นและชุมชนให้เกิดความเข้มแข็งขึ้นโดยเริ่มจากนักการเมืองท้องถิ่นเป็นผู้ขับเคลื่อนการนำไปปฏิบัติในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและท้องถิ่นนั้น ๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์กับประชาชนในท้องถิ่นต่อไป

สอดคล้องกับการวิเคราะห์เชิงปริมาณตามระดับการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยพบว่า

ด้านการสร้างความภาคภูมิใจในวิชาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีหลักธรรมและหลักการประจำใจของการเป็นนักการเมือง มีระดับความคิดเห็นสูงสุด ($\bar{X} = 4.38$) รองลงมาคือ มีแนวปฏิบัติที่ดีที่ถูกต้องเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงในอาชีพนักการเมือง ($\bar{X} = 4.25$) และต่ำที่สุดคือ แสวงหาความรู้และความสามารถของตนเองในอาชีพนักการเมือง ($\bar{X} = 3.94$)

ด้านการสร้างความตระหนักในจริยธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีจิตอาสาเข้ามาทำหน้าที่แทนประชาชน มีระดับความคิดเห็นสูงสุด ($\bar{X} = 4.33$) รองลงมาคือ แสดงความคิดเห็นทางการเมืองเพื่อสะท้อนความต้องการของประชาชน ($\bar{X} = 4.18$) และต่ำที่สุดคือ มีพื้นฐานอุดมการณ์ทางการเมืองและนโยบายที่จับต้องได้ ($\bar{X} = 3.72$)

ด้านการสร้างความร่วมมือในชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๘๑$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ปฏิบัติงานเพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือในชุมชนและสังคม มีระดับความคิดเห็นสูงสุด ($\bar{X} = ๔.๐๒$) รองลงมาคือ มีข้อมูลทางการเมืองเพื่อสร้างความความสามัคคีปรองดองและสันติสุขในประเทศ ($\bar{X} = ๓.๘๙$) และต่ำที่สุดคือ ร่วมมือกับเครือข่ายทางสังคมเพื่อป้องกันการผูกขาดทางการเมือง ($\bar{X} = ๓.๖๒$)

ด้านการสร้างความรู้ความเข้าใจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๗๒$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ยึดกฎหมายและศีลธรรม มีระดับความคิดเห็นสูงสุด ($\bar{X} = ๔.๓๑$) รองลงมาคือ มีไม่ยินยอมรับการทุจริตคอร์รัปชันของนักการเมืองหรือข้าราชการ ($\bar{X} = ๔.๐๑$) และต่ำที่สุดคือ เปิดเผยข้อมูลเพื่อยอมรับการตรวจสอบความสุจริต ($\bar{X} = ๓.๓๕$)

๔.๔.๔ ผลจากการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

จากการศึกษาข้อมูลทางเอกสารที่เป็นแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้นำไปสู่การสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถามเพื่อประมวลผลทางสถิติค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากความคิดเห็นของรูปแบบการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นจากประเด็น ๑. จริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ได้แก่ ๑) ความดีงาม ๒) ความถูกต้อง ๓) ความเหมาะสม ๒. การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ได้แก่ ๑) การสร้างความภาคภูมิใจในวิชาชีพ ๒) การสร้างความตระหนักในจริยธรรม ๓) การสร้างความร่วมมือในชุมชน ๔) การสร้างความรู้ความเข้าใจ และ ๓. การประยุกต์หลักธรรมในการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ได้แก่ หลักฆราวาสธรรม ๔ ประกอบด้วย ๑) สัจจะ (ความซื่อสัตย์) ๒) ทมะ (หนักแน่น) ๓) ขันติ (ความอดทน) และ ๔) จาคะ (ความเสียสละ) รวมถึงผลวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์เชิงลึกค้นพบรูปแบบจำลองการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา เพื่อให้เกิดการยืนยันรูปแบบจำลองที่ได้จากการศึกษาวิจัย ยืนยันรูปแบบจำลองโดยวิธีการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๑๒ รูปหรือคนสำหรับรายนามผู้เชี่ยวชาญที่เข้าร่วมสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) เพื่อเสนอแนะข้อคิดเห็น ประกอบด้วย

๑. รศ.ดร.สุรพล สุยะพรหม	ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
๒. รศ.ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือ	รองคณบดีคณะสังคมศาสตร์ฝ่ายวิชาการ
๓. รศ.ดร.เต็มศักดิ์ ทองอินทร์	ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขาวิชารัฐศาสตร์
๔. รศ.ดร.วัชรินทร์ ชาญศิลป์	อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
๕. รศ.ดร.รัชชนันท์ อิศรเดช	อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
๖. รศ.อนุภูมิ ไชวเกษม	อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
๗. นายพิชัย เรืองไพศาล	ข้าราชการบำนาญ
๘. ดร.ภัทรพล บัญชาจารุรัตน์	นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลกุดจิก อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา

๙. พระยวฑธนา อธิจิตโต, ผศ.ดร. อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาปรัชญา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

๑๐. นายสมาน กรองมะเรียง นายกองค้การบริหารส่วนต่าบลมะเรียง
อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

๑๑. นางสาวพิรุชญาณ์ พงศ์ธนากุลศิริ ผู้อำนวยการกองคลังองค์การบริหารส่วนต่าบล
บ้านหัน อำเภอสี้คิ้ว จังหวัดนครราชสีมา

๑๒. ดร.เบญญาภา อัจฉฤกษ์ นักวิจัยชุมชนจังหวัดนครราชสีมา

๑. จริยธรรมทางการเมืองของน้การเมือง ต้านความตังาม ต้านความถูกต้อง และ ต้านความเหมาะสม

จริยธรรมทางการเมืองของน้การเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา จากการสนทนา
กลุ่มเฉพาะผู้เกี่ยวข้องตังต่อไปนี้

๑. จริยธรรมและศีลธรรมช่วยส่งเสริมให้น้การเมืองปฏิบัติงานด้วยคุณธรรมและ
จริยธรรม^{๙๒}

๒. จริยธรรมน้การเมืองควรมีคุณธรรม จริยธรรม และศีลธรรม^{๙๓}

๓. จริยธรรมทางการเมืองเป็นส่วนหนึ่งการปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่ด้วยความ
รับผิดชอบ ยึดมั่นความถูกต้อง และมุ่งเน้นการปฏิบัติงานให้ผลสำเร็จอันเกิดประสิทธิภาพและ
ประสิทธิผลสูงที่สุดกับประชาชน^{๙๔}

๔. คุณธรรมปลูกฝังขึ้นในจิตใจจนเกิดจิตสำนึกที่ดี มีความกตัญญู ที่น้การเมืองท้องถิ่น
นำมาปฏิบัติแล้วแต่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับประชาชน^{๙๕}

๕. การน้การเมืองท้องถิ่นยึดมั่นความตังาม ความถูกต้อง และความเหมาะสม เป็นสิ่งที่ดี
และจริยธรรมน้การเมืองท้องถิ่นนั้นควรจะนำไปจัดทำหลักสูตรระยะสั้นเพื่อให้เกิดการนำไปใช้
ตังต่อไป^{๙๖}

^{๙๒}การสนทนากลุ่มเฉพาะ รศ.อนุภูมิ โช่วเกษม, อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา, ๙ กรกฎาคม
๒๕๖๓.

^{๙๓}การสนทนากลุ่มเฉพาะ รศ.ดร.ธัชชนันท์ อิศรเดช, อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา,
๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓.

^{๙๔}การสนทนากลุ่มเฉพาะ รศ.ดร.วัชรินทร์ ชาญศิลป์, อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา,
๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓.

^{๙๕}การสนทนากลุ่มเฉพาะ รศ.ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง, รองคณบดีคณะสังคมศาสตร์ฝ่ายวิชาการ,
๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓.

^{๙๖}การสนทนากลุ่มเฉพาะ พระยวฑธนา อธิจิตโต, ผศ.ดร., อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตร
มหาบัณฑิตสาขาวิชาปรัชญา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา, ๙ กรกฎาคม
๒๕๖๓.

๖. การที่นักการเมืองทุกระดับยึดมั่นในจริยธรรมคือการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้ประชาชนได้สัมผัสถึงการเป็นตัวแทนประชาชน^{๘๗}

๗. การที่นักการเมืองท้องถิ่นดำเนินชีวิตประจำวันเพื่อให้เป็นแบบอย่างของประชาชนด้วยการสร้างความดีนั้น เป็นสิ่งที่เหมาะสมกับการเป็นนักการเมือง^{๘๘}

๘. การที่นักการเมืองเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ทักท้วง การร้องเรียนขอตรวจสอบพฤติกรรมนักการเมือง เป็นสิ่งที่ดีเป็นสิ่งสอดคล้องกับจริยธรรมทางการเมืองที่ทุกฝ่ายต้องการ^{๘๙}

๑๐. คุณธรรมและจริยธรรมทางการเมืองด้วยการทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบนักการเมืองนับว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้อง^{๙๐}

๑๑. ความถูกต้องต้องมาควบคู่กับการให้โอกาสฝ่ายตรงข้ามได้แสดงความคิดเห็น เพื่อให้ให้นักการเมืองได้เข้าสู่วิถีแห่งนักการเมืองนั่นก็คือการได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนนับว่าเป็นสิ่งที่ดี^{๙๑}

๑๒. ความดีงาม ความถูกต้อง ความเหมาะสม สิ่งเหล่านี้เป็นจริงในการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง^{๙๒}

๒. การประยุกต์หลักขรവാสธรรม ๔ ได้แก่ ๑.สัจจะ ๒.ทมะ ๓.ขันติ ๔.จาคะ ช่วยเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่น

การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ตามหลักการประยุกต์ใช้หลักขรവാสธรรม ๔ จากการสนทนากลุ่มเฉพาะ ผู้เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

๑. การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นต้องควบคู่ไปกับหลักธรรมของพระพุทธศาสนา^{๙๓}

๒. นักการเมืองและประชาชนควรปฏิบัติตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาหรือหลักธรรมของศาสนาอื่น ๆ นำหลักธรรมมาประยุกต์ใช้ตามความเหมาะสม^{๙๔}

๓. ธรรมะเป็นการส่งเสริมให้นักการเมืองเป็นที่ยอมรับของประชาชน^{๙๕}

^{๘๗}การสนทนากลุ่มเฉพาะ ดร.ภัทรพล บัญชาจากรัฐัน, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลกุดจิก อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา, ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓.

^{๘๘}การสนทนากลุ่มเฉพาะ นายสมาน กรองมะเริง, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะเริง อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา, ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓.

^{๘๙}การสนทนากลุ่มเฉพาะ นายพิชัย เรื่องไพศาล, ข้าราชการบำนาญ, ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓.

^{๙๐}การสนทนากลุ่มเฉพาะ นางสาวพิชญาณ์ พงศ์ธนากุลศิริ, ผู้อำนวยการกองคลังองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา, ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓.

^{๙๑}การสนทนากลุ่มเฉพาะ รศ.ดร.เต็มศักดิ์ ทองอินทร์, ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขาวิชา รัฐศาสตร์, ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓.

^{๙๒}การสนทนากลุ่มเฉพาะ ดร.เบญญาภา อัจฉฤกษ์, นักวิจัยชุมชนจังหวัดนครราชสีมา, ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓.

^{๙๓}การสนทนากลุ่มเฉพาะ รศ.ดร.ธัชชนันท์ อิศรเดช, อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา, ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓.

^{๙๔}การสนทนากลุ่มเฉพาะ นายพิชัย เรื่องไพศาล, ข้าราชการบำนาญ, ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓.

^{๙๕}การสนทนากลุ่มเฉพาะ ดร.ภัทรพล บัญชาจากรัฐัน, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลกุดจิก อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา, ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓.

๔. สัจจะของนักการเมืองท้องถิ่นเป็นการแสดงออกด้านนโยบายต่อประชาชนที่สามารถปฏิบัติได้จริง^{๙๖}

๕. การที่คุณธรรมและจริยธรรมเป็นตัวกำกับนักการเมืองไม่แสวงหาผลประโยชน์ให้กับตนเองหรือพวกพ้องนั้นเป็นสิ่งที่น่าสนับสนุน^{๙๗}

๖. การที่นักการเมืองท้องถิ่นฝึกตนหรือข่มจิตใจนั้นเป็นสิ่งที่ดีเพราะจะได้อดทนอดทานจากผู้เห็นต่าง^{๙๘}

๗. คุณธรรมและจริยธรรมเป็นการจัดสรรปันส่วนไปให้กับทุกฝ่ายได้รับประโยชน์อย่างเท่าเทียม^{๙๙}

๘. สัจจะเป็นการลดกิเลสของตนเองด้วยวิธีการข่มใจไม่ให้เห็นประโยชน์ของตนเหนือกว่าประโยชน์^{๑๐๐}

๙. นักการเมืองที่ได้รับการเลือกตั้งต้องแสวงหาองค์ความรู้ในการเข้าพัฒนาตนเอง เพื่อให้ความรู้ความสามารถที่จะรับใช้ประชาชนได้อย่างเหมาะสม^{๑๐๑}

๑๐. คุณธรรมและจริยธรรมเป็นพื้นฐานการปฏิบัติต่อการเคารพกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับของบ้านเมือง^{๑๐๒}

๑๑. หลีกจาละเป็นการเสียสละตนเองเพื่อรับใช้ประชาชนส่วนใหญ่ด้วยการรักษาผลประโยชน์ของชุมชน^{๑๐๓}

กล่าวโดยสรุป จริยธรรมทางนักการเมืองนั้นเป็นสิ่งที่นักการเมืองทุกคนต้องยึดมั่นและปฏิบัติตามว่าตนเองมีความดีงามพร้อมที่จะนำเสนอให้ประชาชนได้เห็น มีการปฏิบัติที่ถูกต้องและมีความเหมาะสมในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาอย่างน้อยก็มีหลักขรรยาวาธรรม คือ ๑. สัจจะจริงใจพูดจริงทำจริง ๒. ทมะ มีความหนักแน่น ๓. ขันติ ความอดทนต่อความเห็นต่างหรือพฤติกรรมที่แสดงออก และ ๔. จาคะ สนับสนุนช่วยเหลือประชาชนผู้ได้รับความเดือดร้อนและให้อภัย

^{๙๖}การสนทนากลุ่มเฉพาะ นายสมาน กรองมะเร็ง, นายองค์การบริหารส่วนตำบลมะเร็ง อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา, ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓.

^{๙๗}การสนทนากลุ่มเฉพาะ ดร.เบญญาภา อัจฉฤกษ์, นักวิจัยชุมชนจังหวัดนครราชสีมา, ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓.

^{๙๘}การสนทนากลุ่มเฉพาะ นางสาวพิชญาณ์ พงศ์ธนากุลศิริ, ผู้อำนวยการกองคลังองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา, ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓.

^{๙๙}การสนทนากลุ่มเฉพาะ นายสมาน กรองมะเร็ง, นายองค์การบริหารส่วนตำบลมะเร็ง อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา, ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓.

^{๑๐๐}การสนทนากลุ่มเฉพาะ ดร.ภัทรพล บัญชาจารุรัตน์, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลกุดจิก อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา, ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓.

^{๑๐๑}การสนทนากลุ่มเฉพาะ ดร.เบญญาภา อัจฉฤกษ์, นักวิจัยชุมชนจังหวัดนครราชสีมา, ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓.

^{๑๐๒}การสนทนากลุ่มเฉพาะ พระยุพธนา อธิจิตโต, ผศ.ดร., อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา, ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓.

^{๑๐๓}สนทนากลุ่มเฉพาะ นายพิชัย เรืองไพศาล, ข้าราชการบำนาญ, ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓.

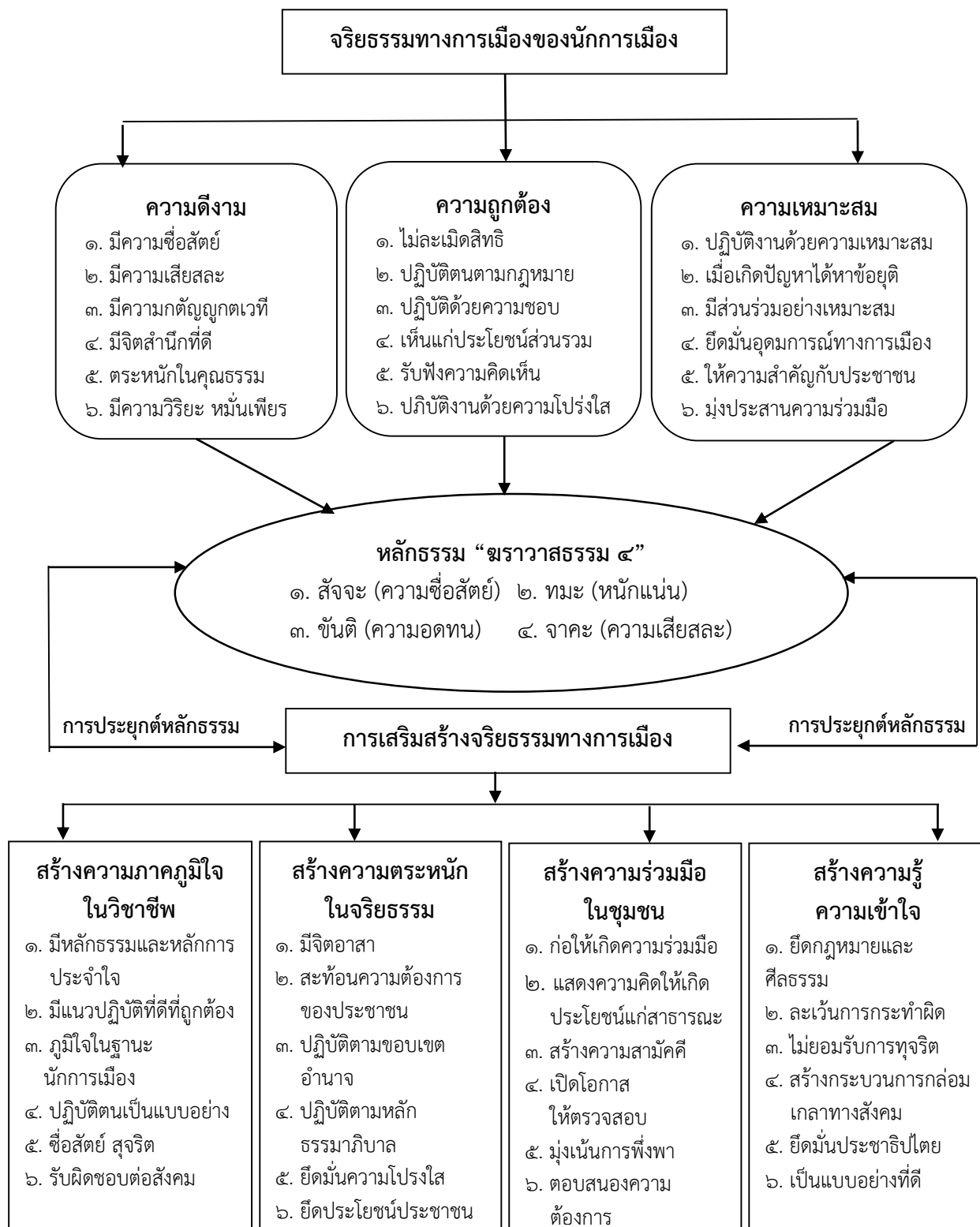
แก่ผู้ให้เห็นต่างทางการเมือง สร้างการมีส่วนร่วมทางการเมือง สิ่งเหล่านี้เป็นวิธีการที่เสริมสร้างจริยธรรมนักการเมืองให้นักการเมืองท้องถิ่นนั้นรู้สึกภาคภูมิใจ แม้ว่าบางสิ่งบางอย่างในการทำกิจกรรมทางการเมืองนั้นในสังคมไทยเราอาจจะต้องมีการปรับไปตามสถานการณ์

๔.๕ องค์ความรู้

การวิจัยเรื่อง “การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา” ผู้วิจัยได้ออกแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงเอกสาร ด้วยการวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี หลักธรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำมาพัฒนาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย วิเคราะห์ผลจากแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน ๓๗๕ คน แล้วนำข้อมูลเชิงปริมาณ นำมาวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา และสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลเชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน ๑๗ รูปหรือคน และการสนทนากลุ่มเฉพาะกับผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๑๒ รูปหรือคน แล้วนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม นำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์แบบบรรยายอธิบายและพรรณนา “การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา” เพื่อศึกษาจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา การประยุกต์หลักธรรมในการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา และนำเสนอการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งผู้วิจัยได้องค์ความรู้ดังนี้

๔.๕.๑ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการศึกษาวิจัยโดยการสำรวจ เอกสารที่เกี่ยวข้องการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่มเฉพาะการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา เพื่อศึกษาจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา การประยุกต์หลักธรรมในการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา และนำเสนอการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งผู้วิจัยได้องค์ความรู้ ดังแผนภาพที่ ๔.๑๒

แผนภาพที่ ๔.๑๒ องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

จากแผนภาพที่ ๔.๑๒ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย คือ นักการเมืองท้องถิ่นควรมีหลักคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับการปฏิบัติราชการ คือ การยึดมั่นความดีงาม การยึดมั่นความถูกต้อง และการยึดมั่นความเหมาะสม ด้วยการประยุกต์หลักธรรมในการเสริมสร้างจริยธรรมของนักการเมืองท้องถิ่น คือ หลักพราวาสธรรม ๔ ประกอบด้วย หลักสัจจะ (ความซื่อสัตย์) หลักทมะ (หนักแน่น) หลักขันติ (ความอดทน) หลักจาคะ (ความเสียสละ) และปลุกฝังคุณธรรมและจริยธรรมความเป็นนักการเมือง คือ การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมือง คือ การสร้างความภาคภูมิใจในวิชาชีพ การสร้างความตระหนักในจริยธรรม การสร้างความร่วมมือในชุมชน และการสร้างความรู้ความเข้าใจประกอบด้วย

๑. จริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ดังต่อไปนี้

๑.๑ **ด้านความดีงาม** ที่ว่าด้วยความดีงามที่อยู่ภายในจิตใจของนักการเมืองท้องถิ่น ที่เกิดจากการยึดถือปฏิบัติเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ดังนั้นนักการเมืองท้องถิ่นต้องเป็นผู้มีบุคลิกที่กล้าแสดงออก มีวาทีศิลป์ อธยาศัยดี มีความยุติธรรม เด็ดขาดในการตัดสินใจ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ขยันอดทน ทุ่มเท ตั้งใจและเสียสละงานเพื่อส่วนรวม อุทิศเวลาให้กับงานอย่างเต็มที่ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานร่วมกับชุมชนได้เป็นอย่างดี สร้างความรัก ความศรัทธาเป็นที่ไว้วางใจของชุมชน

๑.๒ **ด้านความถูกต้อง** โดยการปฏิบัติราชการตามภารกิจด้วยความโปร่งใส การมีระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี มุ่งเน้นผลประโยชน์ส่วนรวม การบริหารงานบุคคล ยึดหลักการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ปฏิบัติราชการตามภารกิจของเจ้าหน้าที่ มีความรับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ของตน คำนึงถึงความสำเร็จของงาน มีความรับผิดชอบตามการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงาน การปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่ และพฤติกรรมการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยมุ่งผลสำเร็จของงาน

๑.๓ **ด้านความเหมาะสม** ดำเนินการปฏิบัติงานตามกรอบจริยธรรมด้านความเหมาะสม นักการเมืองท้องถิ่นเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการชี้นำประชาชน คำนึงถึงการปฏิบัติตามความเหมาะสมต่อประชาชน ให้ความสำคัญกับประชาชนต่อการแก้ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน จัดสรรเวลาไปพบปะประชาชน มีการสื่อสารกับประชาชนอย่างต่อเนื่อง ลงพื้นที่ไปพบปะประชาชน นักการเมืองควรมีจริยธรรมต่อองค์กรด้วยการสร้างความเชื่อมั่นต่อสมาชิกในองค์กร ไม่ปกป้องคนผิด มีการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เป็นไปตามระเบียบขององค์กร รวมถึงวัฒนธรรมขององค์กร ทำให้สังคมยอมรับและต้องคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ

๒. การนำหลักธรรมะพราวาสธรรม ๔ คือ ๑. หลักสัจจะ (ความซื่อสัตย์) ๒.หลักทมะ (หนักแน่น) ๓. หลักขันติ (ความอดทน) และ ๔. หลักจาคะ (ความเสียสละ) ประยุกต์ใช้ในภาคปฏิบัติหน้าที่ของนักการเมืองท้องถิ่น ดังต่อไปนี้

๒.๑ **หลักสัจจะ (ความซื่อสัตย์)** ดำเนินกิจกรรมทางการเมืองด้วยอุดมการณ์และนโยบายที่ให้ไว้กับประชาชน มีใจเป็นกลางในการบริหารงานมีความซื่อตรง โปร่งใส จริงใจ และเป็นแบบอย่างที่ดี มีการวางแผนนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเป็นแบบแผน และปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดและมีความยุติธรรม ปฏิบัติตามกฎระเบียบวินัยข้อบังคับไม่ลำเอียงหรือมีอคติต่อผู้ใดผู้หนึ่ง

๒.๒ **หลักทมะ (หนักแน่น)** ด้วยการควบคุมอารมณ์ต่อแรงเสียดทานทางการเมืองโดยยึดมั่นในความถูกต้อง ความมีเหตุผลและประโยชน์ที่จะเกิดแก่ประชาชน ปรับตัวแก้ไขข้อบกพร่องของนักการเมืองท้องถิ่น ด้วยการใช้สติปัญญา สนับสนุนให้บุคลากร เปิดโอกาสให้ประชาชนและบุคลากร

เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการ มีน้ำใจ ใจเย็น สามารถควบคุมอารมณ์ได้แม้จะประสบกับปัญหา สามารถประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ และแก้ไขปัญหาคือ

๒.๓ ชั้นดี (ความอดทน) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความขยันหมั่นเพียร เข้มแข็ง ทนทาน ไม่หวั่นไหว มุ่งมั่นในจุดหมาย ไม่ท้อถอย นักการเมืองท้องถิ่นต้องมีความอดทนทำหน้าที่ด้วยความขยันหมั่นเพียร มุ่งมั่นในจุดหมาย ใส่ใจดูแลและสร้างขวัญกำลังใจแก่บุคลากรในองค์กรและประชาชนในท้องถิ่น เมื่อเกิดความเดือดร้อนมีความอดทนอดกลั้นต่อผลกระทบที่เกิดจากการบริหารงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งจากผู้ร่วมงาน ประชาชนในท้องถิ่นและผู้ใต้บังคับบัญชา

๒.๔ หลีกเลี่ยง (ความเสียสละ) การปฏิบัติหน้าที่เพื่อเสียสละผลประโยชน์ส่วนตน รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม นักการเมืองท้องถิ่นเป็นผู้มีเสียสละ อดทน ว่องไวต่อปัญหาตลอดเวลา มีความคิดก้าวหน้า ริเริ่มสร้างสรรค์ มีความคิดยืดหยุ่น ขยันหมั่นเพียร มีความจริงใจในการปฏิบัติหน้าที่ เห็นประโยชน์ของประชาชนมากกว่าประโยชน์ของตนเอง มีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่โกหกหลอกลวงประชาชน ให้สัญญาแก่ประชาชนไว้อย่างไรต้องกระทำได้อย่างที่สัญญาไว้ และที่สำคัญต้องยึดมั่นในหลักของธรรมาภิบาล สามารถบูรณาการหลักธรรมาภิบาลเข้าไปใช้แก้ไขปัญหาได้อย่างราบรื่น

๓. การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองในท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ดังต่อไปนี้

๓.๑ สร้างความภาคภูมิใจในวิชาชีพ นักการเมืองท้องถิ่นในฐานะที่เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีมีความซื่อตรง ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความระมัดระวัง ซื่อสัตย์สุจริตเพื่อประโยชน์สุขส่วนรวมของประชาชนในท้องถิ่น การบริหารงานต้องมีการกำกับดูแลให้ผู้บริหารและพนักงานของท้องถิ่นยึดหลักธรรมาภิบาล โดยเฉพาะในเรื่องความโปร่งใสที่ตรวจสอบได้ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในท้องถิ่น การมีหลักธรรมและหลักการประจำใจ มีแนวปฏิบัติที่ดีที่ถูกต้องเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงในอาชีพ นักการเมือง มีความภาคภูมิใจในฐานะนักการเมืองที่เป็นตัวแทนของประชาชน มีการพัฒนาตนเองให้มีระเบียบวินัยและจุดยืนทางการเมือง แสวงหาความรู้และความสามารถของตนเองในอาชีพ นักการเมือง ใช้อำนาจตามกฎหมายและมาตรการทางศีลธรรม ซึ่งภาวะผู้นำของนักการเมืองท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นในฐานะผู้นำองค์กร ถือเป็นการสร้างความภาคภูมิใจอีกประการหนึ่งของนักการเมืองท้องถิ่น ควรประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ไม่ทุจริตคอร์รัปชัน เป็นผู้มีศีลธรรม เกรงกลัวต่อบาป มีความรับผิดชอบและความพร้อมรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายและระเบียบกฎข้อบังคับ

๓.๒ สร้างความตระหนักในจริยธรรม การเข้าสู่อำนาจกลไกทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นมีความสำคัญและจำเป็นอย่างมาก เพราะมีผลต่อการบริหารงานท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำหรับนักการเมืองท้องถิ่นและผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องตระหนักในจริยธรรมประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อบาป รวมไปถึงการเข้าใจถึงหลักธรรมาภิบาลในเรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และผลักดันให้มีการปฏิบัติตามธรรมาภิบาล การแก้ปัญหาต้องเริ่มจากการเข้าสู่ตำแหน่งของนักการเมืองท้องถิ่นต้องมีความชอบธรรมและโปร่งใส สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องผ่านกระบวนการเลือกตั้งที่ยุติธรรมและโปร่งใส ไม่ซื้อสิทธิ์ขายเสียงเพื่อให้ได้คนดีมีความซื่อตรงและเสียสละเพื่อส่วนรวมในการเข้ามาดูแลรับผิดชอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กระตุ้นให้นักการเมืองได้ตระหนักถึงบทบาทและหน้าที่ตัวแทนของประชาชน แสดงความคิดเห็นทางการเมืองเพื่อสะท้อนความต้องการของประชาชน แสดงความคิดเห็นนโยบายรัฐบาลที่มีผลต่อผลกระทบต่อประชาชน มีจิตอาสาเข้ามาทำหน้าที่แทนประชาชน มีพื้นฐานอุดมการณ์ทางการเมืองและนโยบายที่จับต้องได้ สามารถปฏิบัติหน้าที่การทำงานการเป็นนักการเมืองตามขอบเขตอำนาจ และสามารถเข้าร่วมทำงานกับข้าราชการประจำได้โดยยึดประโยชน์สุขของประชาชนในท้องถิ่นเป็นเป้าหมายสูงสุด ลดปัญหาการคอร์รัปชั่นให้ลดน้อยลงหรือหมดไป

๓.๓ สร้างความร่วมมือในชุมชน นักการเมืองท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นต้องเป็นตัวแทนของประชาชนซึ่งมาจากการมีส่วนร่วมของประชาชนผ่านกระบวนการเลือกตั้ง และยังกำหนดให้มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานและตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีเป้าหมายให้การทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้ตรงจุด แก้ปัญหาได้รวดเร็ว สร้างความโปร่งใส ปฏิบัติงานเพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือในชุมชนและสังคม มีข้อมูลทางการเมืองเพื่อสร้างความความสามัคคีปรองดองและสันติสุขในประเทศ แสดงความคิดเห็นทางการเมืองเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์แก่สาธารณะ การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองสนับสนุนกิจกรรมของชุมชนตามที่กฎหมายกำหนด ร่วมมือกับเครือข่ายทางสังคมเพื่อป้องกันการผูกขาดทางการเมือง ใช้อำนาจนักการเมืองเพื่อตรวจสอบปกป้องผลประโยชน์ส่วนร่วมสร้างเกียรติและศักดิ์ศรีด้วยการทำงานเพื่อสังคมเป็นการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ความเป็นเจ้าของชุมชนและเสริมสร้างประชาธิปไตยท้องถิ่น การปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องมุ่งเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์การเกิดขึ้นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือเป็นรากฐานของการพัฒนาประชาธิปไตยนั่นเอง

๓.๔ สร้างความรู้ความเข้าใจ ต้องเริ่มที่ประชาชนในท้องถิ่นมีจิตสำนึกในระบอบประชาธิปไตย และการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดี โดยถือว่าสิทธิการเลือกตั้ง และการมีการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสำคัญต่ออนาคตของท้องถิ่น เปิดเผยข้อมูลเพื่อยอมรับการตรวจสอบความสุจริต แนะนำและร่วมตรวจสอบจริยธรรมนักการเมือง ละเว้นการกระทำผิดที่เสี่ยงต่อการละเมิดจริยธรรมแม้กฎหมายไม่ห้าม ไม่ยินยอมรับการทุจริตคอร์รัปชั่นของนักการเมืองหรือข้าราชการ แนะนำปัญหาและผลกระทบนักการเมืองที่ขาดจริยธรรม ยึดกฎหมายและศีลธรรม ตระหนักในความสำคัญของการเลือกตั้งในฐานะผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ถือว่าการเลือกตั้งมีความสำคัญมาก ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เลือกคนดี มีคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตยึดประโยชน์สุขของประชาชนส่วนรวมในท้องถิ่นเป็นสำคัญไม่เลือกเข้าไปเพราะความเป็นพรรคพวก พวกพ้อง เครือญาติ หรือมีการซื้อสิทธิ์ขายเสียง

๔.๕.๒ องค์ความรู้ที่ได้จากการสังเคราะห์การวิจัย

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการสังเคราะห์การวิจัย โดยการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีทางการเมือง การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และการสนทนากลุ่มเฉพาะ “การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา” เพื่อศึกษาจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา การประยุกต์หลักธรรมในการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา และนำเสนอการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งผู้วิจัยได้องค์ความรู้ ดังแผนภาพที่ ๔.๑๓

แผนภาพที่ ๔.๑๓ องค์ความรู้ที่ได้จากการสังเคราะห์การวิจัย

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการสังเคราะห์การวิจัย จริยธรรมเป็นค่านิยมและหลักการที่จะบ่งชี้ในเรื่องพฤติกรรมถูกและผิด จริยธรรมเป็นสิ่งที่ทุกคนในสังคมยอมรับร่วมกันว่าเป็นสิ่งที่ดีงาม ถูกต้อง และเหมาะสม ควรแก่การยึดถือมาปฏิบัติทั้งในชีวิตประจำวันและในหน้าที่การงาน โดยเฉพาะนักรบการเมืองท้องถิ่น ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่โดยตรงในการให้บริการแก่ประชาชนและมีความใกล้ชิดกับประโยชน์สาธารณะ สมควรอย่างยิ่งที่จะนำหลักจริยธรรมเข้ามาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ด้วย เช่น การบริหารงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต โปร่งใส เสียสละ มีความจริงใจในการทำหน้าที่และประพฤติปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมเป็นต้น

๑. จริยธรรมทางการเมืองของนักรบการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา เพื่อนำมาพัฒนาจริยธรรมของนักรบการเมืองท้องถิ่น ดังต่อไปนี้

๑.๑ พัฒนาดน (ความดีงาม) นักรบการเมืองท้องถิ่นที่มีจริยธรรมทางการเมืองมีความซื่อสัตย์ต่อนโยบายที่ให้ไว้กับประชาชน เสียสละประโยชน์ส่วนตนสร้างประโยชน์ส่วนรวมเพื่อตอบสนองคะแนนเสียงและความไว้วางใจที่ประชาชนมอบให้ แสดงถึงความกตัญญูกตเวที มีจิตสำนึกที่ดีต่อบทบาทหน้าที่ที่ได้รับจากประชาชน รวมถึงการตระหนักในบทบาทหน้าที่เป็นตัวแทนของท้องถิ่นเข้าไปช่วยเหลือพัฒนาท้องถิ่นให้เกิดการสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างมีคุณธรรมด้วยความวิริยะอุตสาหะขยันหมั่นเพียร

๑.๒ พัฒนางาน (ความถูกต้อง) นักรบการเมืองท้องถิ่นที่มีจริยธรรมทางการเมืองต้องไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น ปฏิบัติตนภายใต้สิทธิตามกฎหมาย ปฏิบัติตนด้วยความชอบธรรม มุ่งปกป้องรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน เปิดโอกาสรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใสตามหลักธรรมาภิบาล

๑.๓ พัฒนาสังคม (ความเหมาะสม) นักรบการเมืองท้องถิ่นที่มีจริยธรรมทางการเมืองปฏิบัติงานด้วยความเหมาะสม ยึดแนวทางการปฏิบัติตามข้อกำหนดและการปฏิบัติแบบยึดหยุ่นเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับประชาชนทุกภาคส่วนด้วยความยุติธรรม จัดการกับปัญหาและหาข้อยุติด้วยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ยึดมั่นอุดมการณ์ทางการเมือง ซึ่งนำหลักธรรม คุณธรรมมาประยุกต์ใช้ให้ประชาชนประสานความร่วมมือให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๒. การนำหลักธรรมะฆราวาสธรรม ๔ คือ ๑. สัจจะ (ซื่อสัตย์) ๒. ทมะ (หนักแน่น) ๓. ขันติ (อดทน) และ ๔. จาคะ (เสียสละ) นำมาประยุกต์ใช้ในการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักรบการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ดังต่อไปนี้

๒.๑ สัจจะ (ซื่อสัตย์) มีความจริงใจที่จะช่วยเหลือประชาชนตามนโยบายที่ให้ไว้กับประชาชน ดำเนินกิจกรรมทางการเมืองปราศจากการทุจริตคอร์รัปชัน เปิดโอกาสให้ประชาชนได้ตรวจสอบเพื่อให้ได้รับความไว้วางใจจากประชาชน ปฏิบัติตนเป็นต้นแบบนักรบการเมืองที่มีความซื่อตรงและเป็นแบบอย่างที่ดีส่งเสริมให้นักรบการเมืองท้องถิ่นและบุคลากรในองค์กรมีการวางแผนนโยบายเพื่อก่อให้เกิดการปฏิบัติงานด้วยความสุจริต และยุติธรรม

๒.๒ ทมะ (หนักแน่น) ปลุกฝังการมีจิตใจที่เข้มแข็ง มีสติก่อให้เกิดการมีมนุษยสัมพันธ์อันดีต่อประชาชน ผกผันให้มีความเสียสละต่อส่วนรวมพัฒนาตนเองให้มีองค์ความรู้ในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างสม่ำเสมอ เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมวางแผนพัฒนาท้องถิ่น ตรวจสอบการ

ปฏิบัติงานของนักการเมืองท้องถิ่นให้เกิดการปฏิบัติงานตามระเบียบและข้อบังคับรวมถึงการประสานงานกับชุมชนสามารถแก้ปัญหาสนองตอบต่อประชาชนได้

๒.๓ ขันติ (อดทน) มีความอดทนอดกลั้นไม่ประทุติตัวเสื่อมเสีย ให้มีสติไม่ยึดติดในอำนาจ พยายามแก้ไขปัญหาโดยสันติวิธี ด้วยความมีเมตตาต่อประชาชน พอใจในผลประโยชน์ที่ตนเองได้รับและปกป้องผลประโยชน์อดทนพร้อมเผชิญปัญหาอุปสรรคด้วยความขยันหมั่นเพียร ควบคู่กับการแสดงภาวะผู้นำทางการเมืองที่สร้างขวัญกำลังใจให้เกิดการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

๒.๔ จาคะ (เสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ช่วยเหลือสังคมตามกำลังความสามารถ) ส่งเสริมให้ประชาชนเสียสละแบ่งปันแก่ประชาชนในท้องถิ่นโดยมีนักการเมืองเป็นต้นแบบของการเอื้อเพื่อเอื้อแก่ซึ่งกันและกัน เสียสละผลประโยชน์ของตนเองเพื่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อส่วนรวม ภายใต้อำนาจหน้าที่และความซื่อสัตย์สุจริต

๓. การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองในท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา เพื่อเสริมสร้างหน้าที่จริยธรรมของนักการเมืองท้องถิ่น ดังต่อไปนี้

๓.๑ ภูมิใจในวิชาชีพ ยึดมั่นในนโยบายและอุดมการณ์ทางการเมืองรวมถึงการนำหลักธรรมอื่น ๆ มาเป็นแนวปฏิบัติที่ถูกต้อง สร้างความภูมิใจจากการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นนักการเมืองด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต เป็นแบบอย่างที่ดีมีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความขยันและอดทนปฏิบัติหน้าที่ด้วยความระมัดระวัง

๓.๒ ตระหนักในจริยธรรม มีจิตอาสาเสียสละเพื่อทำกิจกรรมทางการเมืองตอบสนองความต้องการของประชาชนและตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ จดเว้นการใช้อำนาจหน้าที่ในทางไม่ชอบ ปฏิบัติตามขอบเขตอำนาจที่กฎหมายกำหนด ปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลยึดมั่นความโปร่งใส ยึดผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก

๓.๓ นำชุมชนพัฒนา ปฏิบัติตนด้วยความซื่อสัตย์ อดทน ประสานความร่วมมือให้เกิดการจัดกิจกรรมทางการเมือง การขับเคลื่อนนโยบายที่ส่งผลต่อสาธารณะชน ลดความขัดแย้ง แบ่งปันผลประโยชน์ สร้างความสามัคคี เปิดโอกาสให้มีการตรวจสอบการจัดทำแผนงานโครงการต่าง ๆ มุ่งเน้นให้เกิดการพึ่งพาตนเองตอบสนองความต้องการของประชาชนแบบมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

๓.๔ แสวงหาความรู้ นักการเมืองเป็นแบบอย่างที่ดีโดยยึดกฎหมายและศีลธรรม ละเว้นการกระทำผิด ไม่ยอมรับการทุจริตผ่านการประยุกต์ให้หลักธรรมเพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานและกิจกรรมทางการเมืองอย่างมีจริยธรรม เป็นนักการเมืองต้นแบบในการสร้างกระบวนการกลุ่มเกล้าทางสังคม ยึดมั่นประชาธิปไตย นำคุณธรรมนำกิจกรรมทางการเมืองเพื่อให้เกิดการเรียนรู้วิถีการเมืองใหม่ที่มุ่งเน้นนักการเมืองที่มีคุณธรรมเป็นแบบอย่างที่ดีพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็ง

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา” มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) เพื่อศึกษาจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ๒) เพื่อศึกษาการประยุกต์หลักธรรมในการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ๓) เพื่อนำเสนอการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีการวิจัยเป็นแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) โดยเป็นวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๗๕ คน นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน ๑๗ รูปหรือคน และการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) จำนวน ๑๒ รูปหรือคน ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลแบบบรรยายและพรรณนา ผลจากการศึกษาสรุปได้ตามขั้นตอนต่อไปนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๑.๑ จริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา

จริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ว่าด้วยจริยธรรมและคุณธรรมประกอบด้วย

๑. ด้านความดีงาม นักการเมืองท้องถิ่นมีหลักคุณธรรมและจริยธรรมเป็นหลักการสำคัญที่ว่าด้วยความดีงามที่อยู่ภายในจิตใจ ประกอบด้วย การเข้ามามีส่วนร่วมกับประชาชน เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพที่กล้าแสดงออก มีวาทศิลป์ อหยาภัยดี มีความยุติธรรม มีความเด็ดขาดในการตัดสินใจ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ขยันอดทน ทุ่เมเท ตั้งใจและเสียสละงานเพื่อส่วนรวม อุทิศเวลาให้กับงานอย่างเต็มที่ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานร่วมกับชุมชนได้เป็นอย่างดี สร้างความรักความศรัทธาเป็นที่ไว้วางใจของชุมชนที่เกิดจากการยึดถือปฏิบัติเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน

๒. ด้านความถูกต้อง นักการเมืองท้องถิ่นปฏิบัติราชการตามภารกิจของหน่วยงานที่มีความโปร่งใส มีความรับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ของตน โดยคำนึงถึงความสำเร็จของงาน มีการดำเนินการโดยเป็นธรรม เป็นไปตามกระบวนการมาตรฐานการให้บริการไม่เลือกปฏิบัติเมื่อได้รับการเสนอเงื่อนไขพิเศษหรือจูงใจ เพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ส่วนตน กลุ่มหรือพวกพ้อง มีความปลอดจากการทุจริตในการปฏิบัติงาน มีการปฏิบัติราชการตามภารกิจของหน่วยงานที่ยึดหลักคุณธรรมจริยธรรมตามประมวลจริยธรรม จรรยาวิชาชีพ และมีระบบการต่อต้านการทุจริตอย่างมีประสิทธิภาพ

เน้นผลประโยชน์ส่วนรวม การบริหารงานบุคคล ยึดหลักการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มีการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ราชการและตรงตามวัตถุประสงค์การใช้จ่ายงบประมาณ และความเป็นธรรมในการมอบหมายงาน ยึดหลักการคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ และมาตรฐาน การปฏิบัติงานอีกด้วย

๓. ด้านความเหมาะสม นักการเมืองท้องถิ่นดำเนินการปฏิบัติงานตามกรอบจริยธรรมด้านความเหมาะสม นักการเมืองท้องถิ่นเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการชี้นำประชาชน นักการเมืองจึงควรมีจริยธรรมสูงกว่าประชาชนและอาชีพอื่น ๆ ต้องคำนึงถึงการปฏิบัติตามความเหมาะสมต่อประชาชน ให้ความสำคัญกับประชาชนต่อการแก้ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน จัดสรรเวลาไปพบปะประชาชน มีการสื่อสารกับประชาชนอย่างต่อเนื่อง ลงพื้นที่ไปพบปะประชาชน นักการเมืองควรมีจริยธรรมด้วยการสร้างความเชื่อมั่นต่อสมาชิกในองค์กรไม่ปกป้องคนผิด สร้างวัฒนธรรมขององค์กรด้วยดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้เป็นไปตามระเบียบขององค์กร เพื่อให้สังคมเป็นที่ยอมรับและต้องคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ

๕.๑.๒ ประยุกต์หลักธรรมในการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา

การประยุกต์หลักทวารวาสธรรม ๔ ในการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเป็นหลักธรรมที่เป็นการเสริมสร้างความสามัคคีประกอบด้วย

๑. การประยุกต์หลักสัจจะ (ซื่อสัตย์) นักการเมืองท้องถิ่นมีใจเป็นกลางในการบริหารงานด้วยความซื่อตรง โปร่งใส จริงใจ และเป็นแบบอย่างที่ดี มีการวางแผนนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเป็นแบบแผนและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด มีความยุติธรรมตามระเบียบวินัย ข้อบังคับ ไม่ลำเอียงหรือมีอคติต่อผู้ใดผู้หนึ่ง

๒. การประยุกต์หลักทมะ (หนักแน่น) นักการเมืองท้องถิ่นรู้จักการปรับตัวพร้อมทั้งแก้ไขข้อบกพร่องด้วยการใช้สติปัญญา สนับสนุนให้บุคลากรและเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนงาน รวมทั้งเป็นผู้มีน้ำใจ ใจเย็น สามารถควบคุมอารมณ์ได้แม้จะประสบกับปัญหาสามารถประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ และสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้

๓. การประยุกต์หลักขันติ (อดทน) นักการเมืองท้องถิ่นเป็นผู้ที่มีความอดทน ทำหน้าที่ด้วยความขยันหมั่นเพียร มุ่งมั่นในจุดหมาย หมั่นใส่ใจดูแลและสร้างขวัญกำลังใจให้แก่บุคลากรในองค์กรและประชาชนในท้องถิ่น เมื่อเกิดความเดือดร้อนจะต้องมีความอดทนอดกลั้นต่อผลกระทบที่เกิดจากการบริหารงานในองค์กรทั้งจากผู้ร่วมงาน จากประชาชนและผู้ใต้บังคับบัญชา

๔. การประยุกต์หลักจาคะ (เสียสละ) นักการเมืองท้องถิ่นเป็นผู้ที่มีความเสียสละ อดทน มีความหวังไว้หาพบปฏิภาณต่อปัญหาตลอดเวลา มีความคิดก้าวหน้า ริเริ่มสร้างสรรค์ มีความคิดยืดหยุ่น ขยันหมั่นเพียร มีความจริงใจในการปฏิบัติหน้าที่ เห็นประโยชน์ของประชาชนมากกว่าประโยชน์ของตนเอง ไม่โกหกหลอกลวงประชาชน ให้สัญญาแก่ประชาชนไว้อย่างไรต้องกระทำให้ได้ อย่างที่สัญญาไว้กับประชาชนและที่สำคัญจะต้องยึดมั่นในหลักของธรรมาภิบาลสามารถบูรณาการหลักธรรมาภิบาลเข้าไปใช้แก้ไขปัญหาคือ

๕.๑.๓ นำเสนอการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองในท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา

การนำเสนอการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองในท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ต้องนำหลักการการเสริมสร้างจริยธรรมนำมาประยุกต์ใช้กับนักการเมืองท้องถิ่นเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติดังต่อไปนี้

๑. ด้านการสร้างความรู้ความภาคภูมิใจในวิชาชีพ นักการเมืองท้องถิ่นในฐานะเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีภาคภูมิใจในวิชาชีพ ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีความซื่อตรง ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความระมัดระวัง ซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์สุขส่วนรวมของประชาชนในท้องถิ่น ในการบริหารงานต้องมีการกำกับดูแลให้ผู้บริหารและพนักงานของท้องถิ่นยึดหลักธรรมาภิบาล โดยเฉพาะในเรื่องความโปร่งใสที่ตรวจสอบได้ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในท้องถิ่น ภาวะผู้นำของนักการเมืองท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นในฐานะผู้นำองค์กร

๒. ด้านการสร้างความรู้ความตระหนักในจริยธรรม นักการเมืองท้องถิ่นเข้าสู่อำนาจทางการเมืองด้วยกลไกทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่น การบริหารงานจะต้องตระหนักในจริยธรรมประพฤติกปฏิบัติตนเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความละเอียดใจและเกรงกลัวต่อบาป รวมไปถึงการเข้าใจถึงหลักธรรมาภิบาลในเรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการองค์กรท้องถิ่นที่ดีและผลักดันให้มีการปฏิบัติตามธรรมาภิบาลในท้องถิ่น

๓. ด้านการสร้างความรู้ความร่วมมือนในชุมชน นักการเมืองท้องถิ่นมีเป้าหมายการทำงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้ตรงจุด แก้ปัญหาได้รวดเร็ว สร้างความโปร่งใส รวมทั้งเป็นวิธีการที่ช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ความเป็นเจ้าของชุมชน และเสริมสร้างประชาธิปไตยท้องถิ่น การปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องมุ่งเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์การเกิดขึ้นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือเป็นรากฐานของการพัฒนาประชาธิปไตยนั่นเอง ด้วยเหตุนี้รัฐธรรมนูญจึงได้บัญญัติให้รัฐต้องให้ความเป็นอิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น

๔. ด้านการสร้างความรู้ความเข้าใจ นักการเมืองท้องถิ่นมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง มีความรับผิดชอบในหน้าที่ มีความรับผิดชอบต่อประชาชนในท้องถิ่น รัฐบาลทำหน้าที่การผู้นำท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น ด้วยการเป็นแบบอย่างที่ดี เคารพกฎหมาย เคารพกติกาและสร้างจิตสำนึกให้เกิดธรรมาภิบาลขึ้นด้วยการเริ่มต้นกล่อมเกลათ่อนเอง เพื่อเป็นแบบอย่างการพัฒนาคนให้มีความพร้อมในการพัฒนาท้องถิ่นและชุมชนให้เกิดความเข้มแข็งขึ้น โดยนักการเมืองท้องถิ่นจะต้องเป็นผู้ขับเคลื่อนหลักธรรมาภิบาลนำไปสู่การปฏิบัติด้วยการพัฒนาคนให้มีความพร้อมในการพัฒนาท้องถิ่นและชุมชน เพื่อให้เกิดประโยชน์กับประชาชนในท้องถิ่นต่อไป

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

๕.๒.๑ จริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา

จริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ว่าด้วยจริยธรรม และคุณธรรมประกอบด้วย

๑. ด้านความดีงาม นักการเมืองท้องถิ่นประกอบไปด้วยหลักการสำคัญในการมีส่วนร่วมของประชาชน ควบคู่ไปกับคุณธรรมและจริยธรรม ที่ว่าด้วยความดีงามที่อยู่ภายในจิตใจของนักการเมืองท้องถิ่น ที่เกิดจากการยึดถือปฏิบัติเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ดังนั้นนักการเมืองท้องถิ่นจะต้องเป็นผู้มีบุคลิกที่กล้าแสดงออก มีวาทศิลป์ อัจฉริยะดี ซื่อสัตย์ มีความยุติธรรม เด็ดขาด ในการตัดสินใจมีวิสัยทัศน์กว้างไกล ขยันอดทน ทุ่มเท ตั้งใจและเสียสละงานเพื่อส่วนรวม อุทิศเวลาให้กับงานอย่างเต็มที่ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานร่วมกับชุมชนได้เป็นอย่างดี สร้างความรัก ความศรัทธาเป็นที่ไว้วางใจของชุมชน สอดคล้องกับ **ศิลาวัฒน์ ชัยวงศ์** ได้วิจัยเรื่อง “จริยธรรมของนักการเมืองในระบบการเมืองไทย” ผลการวิจัยพบว่า คุณธรรมและจริยธรรมทางการเมือง ถือได้ว่ามีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาการเมืองไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในบริบทของการพัฒนาเศรษฐกิจและการเมืองไทยในปัจจุบัน ส่งผลให้นักธุรกิจสามารถเข้าสู่อำนาจทางการเมืองมากขึ้น การบริหารประเทศนั้น ต้องยึดหลักผลประโยชน์สาธารณะ มากกว่าผลประโยชน์ส่วนบุคคล^๑ สอดคล้องกับ **ทิพย์พรรณ นพวงศ์ ณ อยุธยา** ได้วิจัยเรื่อง “ประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร” ผลการวิจัยพบว่า ประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ควรประกอบด้วย การเป็นแบบอย่างที่ดีในการเคารพและปฏิบัติตามกฎหมายและหลักจริยธรรมเหนือผลประโยชน์ส่วนตัว มีอุดมการณ์ตั้งใจทำงานในตำแหน่งหน้าที่อย่างเต็มความสามารถด้วยความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ ไม่ฉ้อฉล คดโกง ปฏิบัติตนอยู่ในกรอบจริยธรรม คุณธรรมและศีลธรรมทั้งโดยส่วนตัวและโดยหน้าที่ มีhiriโอตตปปะละอายต่อการทำความชั่ว ประพฤติตนวางตัวเป็นกลาง มีสัจจะรักษาคำพูด ไม่ใช้อำนาจแสวงหาผลประโยชน์ รักษาความลับของทางราชการ เป็นตัวอย่างในการทำหน้าที่พลเมืองดี^๒ สอดคล้องกับ **ศรัณย์ วงศ์คำจันทร์** ได้วิจัยเรื่อง “จริยธรรมนักการเมืองไทย” ผลการวิจัยพบว่า ตัวแบบจริยธรรมนักการเมือง เช่น มีความละเอียดใจไม่ทำความชั่ว สิ่งที่ไม่ดี สิ่งที่ไม่ดีต่อกฎหมาย(hiri) มีความเกรงกลัวต่อผลของการกระทำความชั่วและอาญาแผ่นดิน (โอตตปปะ) มีความรู้เกี่ยวกับความดี คือรูว่า อะไรดี อะไรชั่ว มีความฉลาดรอบรู้เกี่ยวกับงานในหน้าที่ คน และชุมชน (ปัญญา) มีอาชีพที่สุจริต และปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ (อนวัชชพละ) ยึดถือความถูกต้อง ความจริงและธรรมเป็นหลัก (ธรรมมาธิปไตย) ไม่ลำเอียงเพราะรัก ชัง หลง และกลัว (ไม่มีอคติ) และ มีความประพฤติดีงามทั้งทางกายและวาจา (ศีล) เป็นต้น^๓

^๑ศิลาวัฒน์ ชัยวงศ์, “จริยธรรมของนักการเมืองในระบบการเมืองไทย”, วารสารสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-มิถุนายน ๒๕๖๑): ๖๗-๘๑.

^๒ทิพย์พรรณ นพวงศ์ ณ อยุธยา, “ประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร”, รายงานวิจัย, (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ๒๕๔๒).

^๓ศรัณย์ วงศ์คำจันทร์, “จริยธรรมนักการเมืองไทย”, วารสารวิจัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๓ (กรกฎาคม-กันยายน ๒๕๕๕): ๒๖๓-๒๘๒.

๒. ด้านความถูกต้อง นักการเมืองท้องถิ่นปฏิบัติราชการตามภารกิจของหน่วยงานที่มีความโปร่งใส มีความรับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ของตน โดยคำนึงถึงความสำเร็จของงาน มีการดำเนินการโดยเป็นธรรม เป็นไปตามกระบวนการมาตรฐานการให้บริการไม่เลือกปฏิบัติเมื่อได้รับการเสนอเงื่อนไขพิเศษหรือจูงใจ เพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ส่วนตน กลุ่มหรือพวกพ้อง มีความปลอดภัยจากการทุจริตในการปฏิบัติงาน มีการปฏิบัติราชการตามภารกิจของหน่วยงานที่ยึดหลักคุณธรรมจริยธรรมตามประมวลจริยธรรม จรรยาวิชาชีพ และมีระบบการต่อต้านการทุจริตอย่างมีประสิทธิภาพ เน้นผลประโยชน์ส่วนรวม การบริหารงานบุคคล ยึดหลักการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มีการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ราชการและตรงตามวัตถุประสงค์การใช้จ่ายงบประมาณ และความเป็นธรรมในการมอบหมายงาน ยึดหลักการคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ และมาตรฐานการปฏิบัติงานอีกด้วย สอดคล้องกับ **ศิลาวัฒน์ ชัยวงศ์** ได้วิจัยเรื่อง “จริยธรรมของนักการเมืองในระบบการเมืองไทย” ผลการวิจัยพบว่า คุณธรรมและจริยธรรมทางการเมือง ถือได้ว่ามีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาการเมืองไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในบริบทของการพัฒนาเศรษฐกิจและการเมืองไทยในปัจจุบัน ส่งผลให้นักธุรกิจสามารถเข้าสู่การแสดงบทบาทนักการเมืองมากขึ้น การบริหารประเทศนั้นต้องยึดหลักผลประโยชน์สาธารณะ มากกว่าผลประโยชน์ส่วนบุคคล^๔ สอดคล้องกับ **ธนนันท์ สิงหเสมสมหาย แจ่มกระจ่าง และสุวิชัย โกศัลยะวัฒน์** ได้วิจัยเรื่อง “แนวทางการส่งเสริมจริยธรรมสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองระดับท้องถิ่น” ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการส่งเสริมจริยธรรมสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองระดับท้องถิ่นที่เหมาะสม คือการบังคับใช้ประมวลจริยธรรมและการดำเนินการด้านจริยธรรม การสร้างองค์ความรู้และสร้างความตระหนักในการพัฒนาจริยธรรม การสร้างและพัฒนาทักษะกระบวนการบริหารจัดการที่เหมาะสม การไม่ใช่ช่องว่างทางกฎหมาย กฎระเบียบหรือข้อบังคับ เพื่อกระทำการที่เป็นประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้อง^๕ และสอดคล้องกับ **ไพศาล เครือแสง** ได้วิจัยเรื่อง “จริยธรรมสำหรับนักปกครอง” ผลการวิจัยพบว่า จริยธรรม คือ ความถูกต้องดีงาม สังคมทุกสังคมจะกำหนดกฎเกณฑ์กติกา บรรทัดฐาน มิได้มีการเขียนเป็นกฎข้อบังคับให้สมาชิกทุกคนต้องยึดถือปฏิบัติตาม ซึ่งหากมีการละเมิดจะถูกลงโทษโดยสังคม ในขณะที่เดียวกันนักปกครอง ควรเป็นแบบอย่างในด้านมาตรฐานทางจริยธรรม จริยธรรมนักปกครอง ทั้งเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน และการทุจริตคอร์รัปชัน นักปกครองเป็นที่จับตาจากสาธารณะชนไม่ว่าจะเป็นการแสดงออกโดยการใช้อำนาจ การพูดจา การกระทำทุกสิ่งทุกอย่าง พฤติกรรมจึงถือเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องควบคุมระงับ ดังนั้นการควบคุมพฤติกรรมของนักการเมืองให้ประสบผลสำเร็จจึงจำเป็นต้องสร้างสำนึกหรือมโนธรรมแห่งความรู้สึกละอายชั่วดี โดยให้เกิด ความรู้สึกละอายหากจะทำในสิ่งไม่ถูกไม่ควร หรือเรียกได้ว่า “คุณธรรมและจริยธรรม” ทางความประพฤติ ที่สังคม มุ่งหวังให้คนในสังคมนั้นประพฤติ มีความถูกต้องในความประพฤติ มีเสรีภาพภายในขอบเขตของมโนธรรม (Conscience)

^๔ศิลาวัฒน์ ชัยวงศ์, “จริยธรรมของนักการเมืองในระบบการเมืองไทย”, วารสารสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-มิถุนายน ๒๕๖๑): ๖๗-๘๑.

^๕ธนนันท์ สิงหเสมสมหาย, แจ่มกระจ่าง, สุวิชัย โกศัลยะวัฒน์, “แนวทางการส่งเสริมจริยธรรมสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองระดับท้องถิ่น”, วารสารการศึกษาและการพัฒนาสังคม, ปีที่ ๑๑ ฉบับที่ ๑ (มกราคม ๒๕๕๘): ๕๘-๗๐.

เป็นหน้าที่ที่สมาชิกในสังคมพึงประพฤติปฏิบัติต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อสังคม ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองขึ้นในสังคม^๖

๓. ด้านความเหมาะสม นักการเมืองท้องถิ่นดำเนินการปฏิบัติงานตามกรอบจริยธรรมด้านความเหมาะสม เพราะนักการเมืองท้องถิ่นเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการชี้นำประชาชน นักการเมืองจึงควรมีจริยธรรมสูงกว่าประชาชนและอาชีพอื่นๆ ต้องคำนึงถึงการปฏิบัติตามความเหมาะสมต่อประชาชน ให้ความสำคัญกับประชาชนต่อการแก้ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน จัดสรรเวลาไปพบปะประชาชน มีการสื่อสารกับประชาชนอย่างต่อเนื่อง ลงพื้นที่ไปพบประชาชน นักการเมืองควรมีจริยธรรมต่อองค์กรด้วยการสร้างความเชื่อมั่นต่อสมาชิกในองค์กรไม่ปกป้องคนผิดมีการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เป็นไปตามระเบียบขององค์กร รวมถึงวัฒนธรรมขององค์กร ทำให้สังคมยอมรับ และต้องคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ สอดคล้องกับ **กมลวรรณ คารมปราชญ์ ดุษฎี โยเหลา ชลัช จงสีปพันธ์ และธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์** ได้วิจัยเรื่อง “กระบวนการอบรมกลุ่มเทศบาลทางการเมืองด้านจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร” ผลการวิจัยพบว่า ตัวการการอบรมกลุ่มเทศบาลทางการเมืองด้านจริยธรรม คือ มีความเชื่อและวิถีชีวิตตามแนวพระพุทธศาสนา การเสียสละทำงานเพื่อส่วนรวม และการสนับสนุนพรรคการเมือง และพรรคการเมืองที่สังกัดมีการเรียนรู้ทางการเมืองจากพรรคเหล่านั้น ด้วยการมีส่วนร่วมในโครงการของพรรคก่อนเข้าเป็นสมาชิกของพรรค และภายหลังจากที่เป็นสมาชิกของพรรคแล้วกรณีศึกษาได้เรียนรู้การเมืองผ่านกระบวนการต่าง ๆ ภายในพรรคจนทำให้เกิดความรู้สึกมีความผูกพันต่อพรรคดังกล่าว^๗ สอดคล้องกับ **วริยา ชินวรรณ และคณะ** ได้วิจัยเรื่อง “จริยธรรมในวิชาชีพตำรวจ” พบว่า ควรคัดเลือกผู้ที่จะเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้ที่จะเป็นตำรวจ การฝึกอบรมต้องจัดหลักสูตรให้เหมาะสมกับการปฏิบัติหน้าที่ โดยจะต้องเน้นหนักด้านคุณธรรมจริยธรรมให้กับผู้ที่จะมาเป็นตำรวจ การพิจารณาความเจริญก้าวหน้ากับผู้ปฏิบัติในระดับ ต่าง ๆ ต้องพิจารณาด้วยความเป็นธรรม การร่วมมือของตำรวจในการสอดส่องความประพฤติของเจ้าหน้าที่ตำรวจ การสร้างความร่วมมือของประชาชนในการสอดส่องความประพฤติของเจ้าหน้าที่ตำรวจ การร่วมมือกับสังคมในการสร้างค่านิยมที่ดีให้แก่ตำรวจและประชาชนในสังคม การสร้างหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการตรวจสอบการปฏิบัติงานของตำรวจหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบต่อจริยธรรมในวิชาชีพตำรวจ^๘ และสอดคล้องกับ **ธนนันท์ สิงหเสม สมหาย แจ่มกระจ่าง และสุวิชัย โกศัยยะวัฒน์** ได้วิจัยเรื่อง “แนวทางการส่งเสริมจริยธรรมสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองระดับท้องถิ่น” ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการส่งเสริมจริยธรรมสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองระดับท้องถิ่นที่เหมาะสมมีดังนี้ การบังคับใช้ประมวลจริยธรรมและการดำเนินการด้านจริยธรรม การสร้างองค์ความรู้และสร้างความตระหนักในการพัฒนาจริยธรรม การสร้างและพัฒนาทักษะกระบวนการบริหารจัดการที่

^๖ไพศาล เครือแสง, “จริยธรรมสำหรับนักปกครอง”, วารสารบัณฑิตศาสตร์, ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-มิถุนายน ๒๕๖๑): ๑๑๗.

^๗กมลวรรณ คารมปราชญ์, ดุษฎี โยเหลา ชลัช, จงสีปพันธ์ และธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์, “กระบวนการอบรมกลุ่มเทศบาลทางการเมืองด้านจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร”, วารสารพฤติกรรมศาสตร์ ปีที่ ๑๗ ฉบับที่ ๑ (มกราคม ๒๕๕๔): ๓๑-๕๔.

^๘วริยา ชินวรรณ และคณะ, “จริยธรรมในวิชาชีพตำรวจ”, รายงานการวิจัย, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, ๒๕๕๖), หน้า ๑๑.

เหมาะสม การส่งเสริมจริยธรรมต้องเกิดจากจิตสำนึกภายใน การสร้างเครือข่ายทางจริยธรรม การไม่ใช้ช่องว่างทางกฎหมาย กฎ ระเบียบหรือข้อบังคับ เพื่อกระทำการที่เป็นประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้อง การยกย่องเชิดชูบุคคลที่ทำความดี การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ การเชื่อมโยงและการบูรณาการการทำงาน^๙

๕.๒.๒ ประยุกต์หลักธรรมในการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา

การประยุกต์หลักขรวาธรรม ๔ ในการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเป็นหลักธรรมที่เป็นการเสริมสร้างความสามัคคี ประกอบด้วย ๑) การประยุกต์หลักสัจจะ (ซื่อสัตย์) นักการเมืองท้องถิ่นมีใจเป็นกลางในการบริหารงานและมีความซื่อตรง โปร่งใส จริงใจ และเป็นแบบอย่างที่ดี มีการวางแผนนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเป็นแบบแผนและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด มีความยุติธรรมตามระเบียบวินัยข้อบังคับ ไม่ลำเอียงหรือมีอคติต่อผู้ใดผู้หนึ่ง ๒) การประยุกต์หลักทมะ (หนักแน่น) นักการเมืองท้องถิ่นรู้จักการปรับตัวพร้อมทั้งแก้ไขข้อบกพร่องด้วยการใช้สติปัญญา สนับสนุนให้บุคลากรและเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนงาน รวมทั้งเป็นผู้มีน้ำใจ ใจเย็น สามารถควบคุมอารมณ์ได้แม้จะประสบกับปัญหา สามารถประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ และสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ ๓) การประยุกต์หลักขันติ (อดทน) นักการเมืองท้องถิ่นเป็นผู้มีความอดทน ทำหน้าที่ด้วยความขยันหมั่นเพียร มุ่งมั่นในจุดหมาย หมั่นใส่ใจดูแลและสร้างขวัญกำลังใจให้แก่บุคลากรในองค์กรและประชาชนในท้องถิ่น เมื่อเกิดความเดือดร้อนจะต้องมีความอดทนอดกลั้นต่อผลกระทบที่เกิดจากการบริหารงานในองค์กรทั้งจากผู้ร่วมงาน จากประชาชนและผู้ใต้บังคับบัญชา ๔) การประยุกต์หลักจาคะ (เสียสละ) นักการเมืองท้องถิ่นเป็นผู้ที่มีความเสียสละ อดทน มีความห่วงใยไหวพริบปฏิภาณต่อปัญหาตลอดเวลา มีความคิดก้าวหน้า ริเริ่มสร้างสรรค์ มีความคิดยืดหยุ่น ขยันหมั่นเพียร มีความจริงใจในการปฏิบัติหน้าที่ เห็นประโยชน์ของประชาชนมากกว่าประโยชน์ของตนเอง ไม่โกหกหลอกลวงประชาชน ให้สัญญาแก่ประชาชนไว้อย่างไรต้องกระทำได้อย่างที่สัญญาไว้กับประชาชนและที่สำคัญจะต้องยึดมั่นในหลักของธรรมาภิบาลสามารถบูรณาการหลักธรรมาภิบาลเข้าไปใช้แก้ไขปัญหาได้ และที่สำคัญต้องยึดมั่นในหลักของธรรมาภิบาล สามารถบูรณาการหลักธรรมาภิบาลเข้าไปใช้แก้ไขปัญหาได้ สอดคล้องกับ **พระโกล້รุ่ง ปณฺญาวชิโร** ได้วิจัยเรื่อง “หลักขรวาธรรมกับการปฏิบัติตนสู่ความดีงาม” ผลการวิจัยพบว่า ขรวาธรรม เป็นหลักคำสอนที่พระพุทธองค์แสดงไว้เพื่อให้สาวกผู้อยู่ครองเรือนได้นำไปเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตให้ประสบความสำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ บุคคลผู้มีความเกี่ยวข้องกันจำเป็นต้องมีธรรมะเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติตนต่อกัน จึงจะทำให้อยู่ด้วยกันอย่างมีความสุขดังนั้น พระพุทธองค์จึงวางหลักธรรมสำหรับผู้อยู่ครองเรือนไว้ เรียกว่า ขรวาธรรม^{๑๐} สอดคล้องกับ **ติลก บุญอิม และพระอธิการสุชาติ จันทโร** (สายโรจน์)

^๙ ฉนวนันท์ สิงหเสน, สมหาย แจ่มกระจ่าง, สุวิชัย โกศัยยะวัฒน์, “แนวทางการส่งเสริมจริยธรรมสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองระดับท้องถิ่น”, **วารสารการศึกษาและการพัฒนาสังคม**, ปีที่ ๑๑ ฉบับที่ ๑ (มกราคม ๒๕๕๘): ๕๘-๗๐.

^{๑๐} พระโกล້รุ่ง ปณฺญาวชิโร, “หลักขรวาธรรมกับการปฏิบัติตนสู่ความดีงาม”, **วารสารมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด**, ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๕๙): ๒๖๓-๒๗๑.

ได้วิจัยเรื่อง “ฆราวาสธรรม ๔ : สูตรการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามวิถีพุทธ” ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิต ตามหลักฆราวาสธรรมในพระพุทธศาสนา ด้านหลักการครองเรือน ควรปฏิบัติตามแนวความซื่อสัตย์ การไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม และเข้าใจถึงความสำคัญของตนที่มีอิทธิพล หรือบทบาทและความสัมพันธ์ต่อผู้อื่น ด้านหลักการอยู่ร่วมกันในชุมชน ควรปฏิบัติตามแนวความอดกลั้น การฝึกแก้ไข้ปัญหาโดยสันติวิธี และรู้จักขอบเขตและการแสดงออกของอารมณ์อย่างพอเหมาะ ด้านหลักการทำงานให้สำเร็จ ควรปฏิบัติตามแนวความอดทน การไม่ท้อถอยต่อปัญหาที่ประสบ และแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกในเรื่องต่างๆ พอเหมาะ ด้านหลักการสร้างคุณค่าให้แก่ ตนเอง ควรปฏิบัติตามแนวความเสียสละ มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อบุคคล เช่นนี้ จะทำให้อยู่ร่วมกันด้วยความสมานฉันท์ ลดปัญหาความขัดแย้ง และปัญหาทางสังคม เกิดสันติสุขในบุคคล ชุมชน และสังคมแบบยั่งยืน^{๑๑} และสอดคล้องกับ พระทนต์ชัย อภิขโย และพระมหาประภาส ปรีชาโน ได้วิจัยเรื่อง “การพัฒนามนุษยธรรมตามหลักฆราวาสธรรมในพุทธปรัชญาเถรวาท” ผลการวิจัยพบว่า ฆราวาสธรรมเป็นหลักธรรมสำหรับฆราวาสธรรมสำหรับการครองเรือนหลักการครองชีวิตของ คฤหัสถ์ ประการ ได้แก่ สัจจะ คือ ความซื่อสัตย์จริงใจต่อกันเป็นหลักสำคัญที่จะให้เกิดความไว้วางใจและไม่ตรีจิตสนิทต่อกัน ทมะ คือ การรู้จักบังคับควบคุมอารมณ์ข่มใจระงับความรู้สึกต่อเหตุบกพร่องของกัน และกันรู้จักฝึกฝนปรับปรุงตนแก้ไข้ข้อบกพร่องปรับนิสัยและอัธยาศัยให้กลมกลืนประสานเข้าหากันได้ ชันติ คือ ความอดทนอดกลั้นต่อความหนัก และความร้ายแรงทั้งหลายจาละ คือ ความเสียสละความเผื่อแผ่แบ่งปัน^{๑๒}

๕.๒.๓ นำเสนอการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองในท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา

การนำเสนอการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองในท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ต้องนำหลักการการเสริมสร้างจริยธรรมนำมาประยุกต์ใช้กับนักการเมืองท้องถิ่นเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติดังต่อไปนี้

๑. การสร้างความภาคภูมิใจในวิชาชีพ นักการเมืองท้องถิ่นในฐานะที่เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีมีความซื่อตรงปฏิบัติหน้าที่ด้วยความระมัดระวัง ซื่อสัตย์สุจริตเพื่อประโยชน์สุขส่วนรวมของประชาชนในท้องถิ่น ในการบริหารงานต้องมีการกำกับดูแลให้ผู้บริหารและพนักงานของท้องถิ่นยึดหลักธรรมาภิบาล โดยเฉพาะในเรื่องความโปร่งใสที่ตรวจสอบได้ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในท้องถิ่นภาวะผู้นำของนักการเมืองท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นในฐานะผู้นำองค์กร สอดคล้องกับ สมหวัง โอชารส และคณะ ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการเสริมสร้างจริยธรรม จรรยาบรรณของวิชาชีพตำรวจให้แก่ นักเรียนนายสิบตำรวจ ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนารูปแบบการสอนที่มีประสิทธิภาพในการเสริมสร้างจริยธรรม จรรยาบรรณของวิชาชีพตำรวจ ต้องสร้างความภาคภูมิใจในวิชาชีพตำรวจ

^{๑๑} ดิลก บุญอ้อม และพระอธิการสุชาติ จนทสโร (สายโรจน์), “ฆราวาสธรรม ๔ : สูตรการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามวิถีพุทธ”, วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง, ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๖๑): ๓๓๘-๓๕๒.

^{๑๒} พระทนต์ชัย อภิขโย และพระมหาประภาส ปรีชาโน, “การพัฒนามนุษยธรรมตามหลักฆราวาสธรรมในพุทธปรัชญาเถรวาท”, วารสารบัณฑิตสาเกตปริทรรศน์, ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-มิถุนายน ๒๕๖๑): ๒๐.

สร้างความตระหนักในการมีจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ สร้างการมีส่วนร่วมระหว่างชุมชนกับ ตำรวจ สร้างความรู้ ความเข้าใจ ในหลักของคุณธรรม ค่านิยมหลัก อุดมคติของตำรวจ จริยธรรม และ จรรยาบรรณของวิชาชีพตำรวจ และนำไปใช้ในการปฏิบัติงานและใช้ในชีวิตประจำวัน^{๑๓} สอดคล้อง กับ **ทิพย์พรรณ นพวงศ์ ณ อยุธยา** ได้วิจัยเรื่อง “ประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร” ผลการวิจัยพบว่า ประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ควรประกอบด้วย การเป็น แบบอย่างที่ดีในการเคารพและปฏิบัติตามกฎหมายและหลักจริยธรรมเหนือผลประโยชน์ส่วนตัว มี อุดมการณ์ตั้งใจทำงานในตำแหน่งหน้าที่อย่างเต็มความสามารถด้วยความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ ไม่น้อฉล คดโกง ปฏิบัติตนอยู่ในกรอบจริยธรรม คุณธรรมและศีลธรรมทั้งโดยส่วนตัวและ โดยหน้าที่ มีหิริโอตตปละอายต่อการทำความชั่ว ประพฤติตนวางตัวเป็นกลาง มีสัจจะรักษาคำพูด ไม่ใช้อำนาจแสวงหาผลประโยชน์ รักษาความลับของทางราชการ เป็นตัวอย่างในการทำหน้าที่ พลเมืองดี^{๑๔} และสอดคล้องกับ **ไพศาล เครือแสง** ได้วิจัยเรื่อง “จริยธรรมสำหรับนักปกครอง” ผลการวิจัยพบว่า จริยธรรม คือ ความถูกต้องดีงาม สังคมทุกสังคมจะกำหนดกฎเกณฑ์กติกา บรรทัด ฐาน มิได้มีการเขียนเป็นกฎข้อบังคับให้สมาชิกทุกคนต้องยึดถือปฏิบัติตาม ซึ่งหากมีการละเมิดจะถูก ลงโทษโดยสังคม ในขณะที่เดียวกันนักปกครอง ควรเป็นแบบอย่างในด้านมาตรฐานทางจริยธรรม จริยธรรมนักปกครอง ทั้งเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน และการทุจริตคอร์รัปชัน นักปกครองเป็นที่จับตา จากสาธารณะชนไม่ว่าจะเป็นการแสดงออกโดยการใช้อำนาจ การพูดจา การกระทำทุกสิ่งทุกอย่าง พฤติกรรมจึงถือเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องควบคุมระงับ ดังนั้นการควบคุมพฤติกรรมของนักการเมืองให้ ประสพผลสำเร็จจึงจำเป็นต้องสร้างสำนึกหรือมโนธรรมแห่งความรู้สึกละอายใจชั่วดี โดยให้เกิด ความรู้สึกละอายหากจะทำในสิ่งไม่ถูกไม่ควร หรือเรียกได้ว่า “คุณธรรมและจริยธรรม” ทางความ ประพฤติ ที่สังคม มุ่งหวังให้คนในสังคมนั้นประพฤติ มีความถูกต้องในความประพฤติ มีเสรีภาพ ภายในขอบเขตของมโนธรรม (Conscience) เป็นหน้าที่ที่สมาชิกในสังคมพึงประพฤติปฏิบัติต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อสังคม ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิด ความเจริญรุ่งเรืองขึ้นในสังคม^{๑๕}

๒. การสร้างความตระหนักในจริยธรรม โดยการเข้าสู่อำนาจทางการเมือง การกลไกทางการเมือง ของนักการเมืองท้องถิ่น มีความสำคัญและจำเป็นอย่างมากเพราะมีผลต่อการบริหารงานท้องถิ่นและ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น สำหรับนักการเมืองท้องถิ่นและผู้บริหารขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องตระหนักในจริยธรรมประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความละเอียดและเกรงกลัว ต่อบาป รวมไปถึงการเข้าใจถึงหลักธรรมาภิบาลในเรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมือง ที่ดี และผลักดันให้มีการปฏิบัติตามธรรมาภิบาล สอดคล้องกับ **อดุลย์ ณรงค์ศักดิ์ และคณะ** ได้วิจัย เรื่อง จริยธรรมในวิชาชีพตำรวจมีวัตถุประสงค์ พบว่า การคัดเลือกผู้ที่จะเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้ที่จะ เป็นตำรวจการฝึกอบรมต้องจัดหลักสูตรให้เหมาะสมกับการปฏิบัติหน้าที่ โดยจะต้องเน้นหนักด้าน

^{๑๓}สมหวัง โอซารส และคณะ, “รูปแบบการเสริมสร้างจริยธรรม จรรยาบรรณของวิชาชีพตำรวจให้แก่ นักเรียนนายสิบตำรวจ”, **วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย**, ปีที่ ๗ ฉบับพิเศษ (เดือนตุลาคม ๒๕๖๐): ๒๐๗-๓๐๑.

^{๑๔}ทิพย์พรรณ นพวงศ์ ณ อยุธยา, “ประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร”, **รายงานวิจัย**, (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ๒๕๕๒).

^{๑๕}ไพศาล เครือแสง, “จริยธรรมสำหรับนักปกครอง”, **วารสารบัณฑิตศาสตร์**, ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-มิถุนายน ๒๕๖๑): ๑๑๗.

คุณธรรมจริยธรรมให้กับผู้ที่จะมาเป็นตำรวจ การพิจารณาความเจริญก้าวหน้ากับผู้ปฏิบัติในระดับต่าง ๆ ต้องพิจารณาด้วยความเป็นธรรม การร่วมมือของตำรวจในการสอดส่องความประพฤติของเจ้าหน้าที่ตำรวจการสร้างความร่วมมือของประชาชนในการสอดส่องความประพฤติของเจ้าหน้าที่ตำรวจการร่วมมือกับสังคมในการสร้างค่านิยมที่ดีให้แก่ตำรวจและประชาชนในสังคม การสร้างหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการตรวจสอบการปฏิบัติงานของตำรวจหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบต่อจริยธรรมในวิชาชีพตำรวจ^{๑๖} สอดคล้องกับ **จินดา คำวรรณะกุล, สุรพล ราชภัณฑารักษ์, สมบูรณ์ สุขสำราญ, เอนก เหล่าธรรมทัศน์** ได้วิจัยเรื่อง “การเสริมสร้างคุณธรรมทางการเมืองของสถาบันพลังจิตตานุภาพ” ผลการวิจัยพบว่า ต้องฝึกอบรมเริ่มตั้งแต่เด็กให้มีความพร้อมในด้านความเป็นมนุษย์ โดยเน้นหลักการสำคัญ คือ ต้องพัฒนา ๓ ส่วน ไปพร้อมกัน ทั้งด้านร่างกาย ความรู้ (ความคิด) และจิตใจ ธรรมะของหลวงพ่อบุญสามารถใช้เพื่อสร้างคุณธรรมทางการเมืองการปกครองได้เป็นอย่างดี^{๑๗} และสอดคล้องกับ **ศรัณย วงศ์คำจันทร์** ได้วิจัยเรื่อง “จริยธรรมนักการเมืองไทย” ผลการวิจัยพบว่า ตัวแบบจริยธรรมนักการเมืองไทย มีความละเอียดใจไม่ทำความชั่ว สิ่งที่ไม่ดี สิ่งขัดต่อกฎหมาย(หิริ) มีความเกรงกลัวต่อผลของการทำความชั่วและอาญาแผ่นดิน (โอตตปปะ) มีความรู้เกี่ยวกับความดีคือรูวา อะไรดี อะไรชั่ว มีความฉลาดรอบรู้เกี่ยวกับงานในหน้าที่ คนและชุมชน (ปัญญา) มีอาชีพที่สุจริต และปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ (อนวัชชพละ) ยึดถือความถูกต้อง ความจริงและธรรมเป็นหลัก (ธรรมาธิปไตย) ไม่ลำเอียงเพราะรัก ชัง หลง และกลัว (ไม่มีอคติ) และ มีความประพฤติดีงามทั้งทางกายและวาจา (ศีล) เป็นต้น^{๑๘}

๓. การสร้างความร่วมมือในชุมชน โดยมีเป้าหมายให้การทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้ตรงจุด แก้ปัญหาได้รวดเร็ว สร้างความโปร่งใส รวมทั้งเป็นวิธีการที่ช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ความเป็นเจ้าของชุมชนและเสริมสร้างประชาธิปไตยท้องถิ่น การปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องมุ่งเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์การเกิดขึ้นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือเป็นรากฐานของการพัฒนาประชาธิปไตยนั่นเอง ด้วยเหตุนี้รัฐธรรมนูญจึงได้บัญญัติให้รัฐต้องให้ความเป็นอิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น สอดคล้องกับ **ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์** ได้วิจัยเรื่อง “จริยธรรมของนักการเมือง” ผลการวิจัยพบว่า แนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการละเมิดจริยธรรมทางการเมืองและมีลักษณะผลประโยชน์ทับซ้อนของนักการเมือง ได้แก่ การปลูกฝังเพื่อนำไปสู่การสร้างจิตสำนึกที่ดี การให้ความรู้ในเรื่องประชาธิปไตยแก่ประชาชนและบทบาทสื่อมวลชน การใช้หลักศาสนาช่วยกล่อมเกลาคิดใจคน สร้างความเข้มแข็งให้แก่ประชาชน เน้นการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ผู้นำต้องปฏิบัติตน

^{๑๖}อดุลย์ ณรงค์ศักดิ์ และคณะ, “จริยธรรมในวิชาชีพตำรวจ”, รายงานการวิจัย, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, ๒๕๕๖), หน้า ๙.

^{๑๗}จินดา คำวรรณะกุล, สุรพล ราชภัณฑารักษ์, สมบูรณ์ สุขสำราญ, เอนก เหล่าธรรมทัศน์, “การเสริมสร้างคุณธรรมทางการเมืองของสถาบันพลังจิตตานุภาพ”, วารสารการวิจัยการบริหารการพัฒนา, ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๖๑): ๗๙-๙๒.

^{๑๘}ศรัณย วงศ์คำจันทร์, “จริยธรรมนักการเมืองไทย”, วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น, ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๓ (กรกฎาคม-กันยายน ๒๕๕๕): ๒๖๓-๒๘๒.

เป็นตัวอย่งที่ดีแก่สังคมและประชาชนทั่วไป สอดคล้องกับ **กมลวรรณ การมปราษณ์, ดุษฎี โยเหลา ชลัช, จงสืบพันธ์ และธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์** ได้วิจัยเรื่อง “กระบวนการอบรมกลุ่มเกลาทางการเมืองด้านจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร” ผลการวิจัยพบว่า การเสี่ยสละทำงานเพื่อส่วนรวม และการสนับสนุนพรรคการเมือง และพรรคการเมืองที่สังกัดมีการเรียนรู้ทางการเมืองจากพรรคเหล่านั้น ด้วยการมีส่วนร่วมในโครงการของพรรคก่อนเข้าเป็นสมาชิกของพรรค และภายหลังจากที่เป็นสมาชิกของพรรคแล้วกรณีศึกษาได้เรียนรู้การเมืองผ่านกระบวนการต่าง ๆ ภายใพรรคจนทำให้เกิดความรู้สึกมีความผูกพันต่อพรรค^{๑๙} สอดคล้องกับ **วริยา ชินวรรณ และคณะ** ได้วิจัยเรื่อง “จริยธรรมในวิชาชีพตำรวจ” พบว่า การสร้างความร่วมมือของประชาชนในการสอดส่องความประพฤติของเจ้าหน้าที่ตำรวจ การร่วมมือกับสังคมในการสร้างค่านิยมที่ดีให้แก่ตำรวจและประชาชนในสังคม การสร้างหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการตรวจสอบการปฏิบัติงานของตำรวจหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบต่อจริยธรรมในวิชาชีพตำรวจ^{๒๐}

๔. การสร้างความรู้ความเข้าใจ ประชาชนและนักการเมืองต้องมีจิตสำนึกในบทบาทหน้าที่ของตนในความเป็นคนไทยที่เกิดมาต้องตอบแทนคุณแผ่นดินมีสำนึกหน้าที่รับผิดชอบในฐานะพลเมืองของชาติโดยผู้นำท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการเคารพกติกา และมีจิตสำนึกให้เกิดธรรมาภิบาลขึ้น โดยจิตสำนึกที่ดีต้องเริ่มต้นกลุ่มเกลาตั้งแต่เด็กเพื่อเป็นการพัฒนาคนให้มีความพร้อมมาจากข้างในการพัฒนาท้องถิ่นและชุมชนให้เกิดความเข้มแข็งขึ้นโดยเริ่มจากนักการเมืองท้องถิ่นเป็นผู้ขับเคลื่อนการนำไปปฏิบัติในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและท้องถิ่นนั้น ๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์กับประชาชนในท้องถิ่นต่อไป สอดคล้องกับ **สมหวัง โอซารส และคณะ** ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการเสริมสร้างจริยธรรม จรรยาบรรณของวิชาชีพตำรวจให้แก่นักเรียนนายสิบตำรวจ ผลการวิจัยพบว่า สถานภาพการเสริมสร้างจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพให้แก่นักเรียนนายสิบตำรวจ มีความรู้ความเข้าใจ บทบาทหน้าที่ ในการปฏิบัติงานด้วยหลักจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ มีความตระหนักในปัญหาเชิงจริยธรรม และเข้าใจหลักพฤติกรรมศาสตร์เชิงจริยธรรมจารีตประเพณีวัฒนธรรมของคนไทยและมีการนำคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจไปประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวันในระดับปานกลาง คุณธรรมจริยธรรมในวิชาชีพตำรวจ ที่ควรปลูกฝังและเสริมสร้างตามลำดับ คือ ๑) ความรับผิดชอบ ๒) ความซื่อสัตย์ ๓) ความยุติธรรม ๔) ความอดทนอดกลั้น ๕) การมีระเบียบวินัย^{๒๑} สอดคล้องกับ **ทิพย์พรรณ นพวงศ์ ณ อยุธยา** ได้วิจัยเรื่อง “ประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร” ผลการวิจัยพบว่า ประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ควรประกอบด้วย การเป็นแบบอย่างที่ดีในการเคารพและปฏิบัติตามกฎหมายและหลักจริยธรรมเหนือผลประโยชน์ส่วนตัว มี

^{๑๙}กมลวรรณ การมปราษณ์, ดุษฎี โยเหลา ชลัช, จงสืบพันธ์ และธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์, “กระบวนการอบรมกลุ่มเกลาทางการเมืองด้านจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร”, **วารสารพฤติกรรมศาสตร์** ปีที่ ๑๗ ฉบับที่ ๑ (มกราคม ๒๕๕๔): ๓๑-๕๔.

^{๒๐}วริยา ชินวรรณ และคณะ, “จริยธรรมในวิชาชีพตำรวจ”, **รายงานการวิจัย**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, ๒๕๕๖), หน้า ๑๑.

^{๒๑}สมหวัง โอซารส และคณะ, “รูปแบบการเสริมสร้างจริยธรรม จรรยาบรรณของวิชาชีพตำรวจให้แก่ นักเรียนนายสิบตำรวจ”, **วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย**, ปีที่ ๗ ฉบับพิเศษ (ตุลาคม ๒๕๖๐): ๒๐๗-๓๐๑.

อุดมการณ์ตั้งใจทำงานในตำแหน่งหน้าที่อย่างเต็มความสามารถด้วยความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ ไม่น้อฉล คดโกง ปฏิบัติตนอยู่ในกรอบจริยธรรม คุณธรรมและศีลธรรมทั้งโดยส่วนตัวและโดยหน้าที่ มีหิริโอตตปละอายต่อการทำความชั่ว ประพฤติตนวางตัวเป็นกลาง มีสัจจะรักษาคำพูด ไม่ใช้อำนาจแสวงหาผลประโยชน์ รักษาความลับของทางราชการ เป็นตัวอย่างในการทำหน้าที่ พลเมืองดี^{๒๒} และสอดคล้องกับ ธนินันท์ สิงหเสม, สมหาย แจ่มกระจ่าง, สุวิชัย โกศัยยะวัฒน์ ได้วิจัยเรื่อง “แนวทางการส่งเสริมจริยธรรมสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองระดับท้องถิ่น” ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการส่งเสริมจริยธรรมสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองระดับท้องถิ่นที่ การไม่ใช้ช่องว่างทางกฎหมาย กฎ ระเบียบหรือข้อบังคับ เพื่อกระทำการที่เป็นประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้อง^{๒๓}

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

จากศึกษาวิจัยเรื่อง “การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นใน จังหวัดนครราชสีมา” ผู้วิจัยจึงสรุปข้อเสนอแนะ เพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ดังนี้

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๕.๓.๑.๑ ควรมีการกำหนดนโยบายเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองเพื่อพัฒนา ประชาธิปไตยการเมืองระดับท้องถิ่น

๕.๓.๑.๒ ควรมีนโยบายส่งเสริมให้ประชาชนสนับสนุนนักการเมืองที่มีจริยธรรม มี คุณธรรมนำการเมือง

๕.๓.๑.๓ ควรมีนโยบายทางการศึกษาจัดทำหลักสูตรส่งเสริมจริยธรรม และคุณธรรม ทางการเมือง

๕.๓.๑.๔ ควรสนับสนุนงบประมาณในการขับเคลื่อนนโยบายสร้างเสริมจริยธรรมทาง การเมือง

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

๕.๓.๒.๑ หน่วยงานงานภาครัฐควรส่งเสริมและสนับสนุนการจัดทำแผนเสริมสร้าง จริยธรรมทางการเมืองร่วมกับชุมชน

๕.๓.๒.๒ หน่วยงานงานภาครัฐควรสนับสนุนให้มีการนำหลักธรรมมาประยุกต์ใช้ในการ เสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่น

๕.๓.๒.๓ ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพนักการเมืองท้องถิ่นให้เกิดการตระหนักในจริยธรรม ทางการเมืองและร่วมมือกับชุมชน

^{๒๒}ทิพย์พรรณ นพวงศ์ ณ ออยุธยา, “ประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร”, รายงานวิจัย, (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ๒๕๔๒).

^{๒๓}ธนินันท์ สิงหเสม, สมหาย แจ่มกระจ่าง, สุวิชัย โกศัยยะวัฒน์, “แนวทางการส่งเสริมจริยธรรมสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองระดับท้องถิ่น”, วารสารการศึกษาและการพัฒนาสังคม, ปีที่ ๑๑ ฉบับที่ ๑ (มกราคม ๒๕๕๘): ๕๘-๗๐.

๕.๓.๒.๔ นักการเมืองท้องถิ่นและประชาชนควรรายกย่องนักการเมืองที่ดำเนินกิจกรรม
คุณธรรมและจริยธรรม ด้านความดีงาม ความถูกต้อง และความเหมาะสม ตามนโยบายที่แถลงไว้ก่อน
การเลือกตั้ง

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

๕.๓.๓.๑ ควรศึกษาเกี่ยวกับสหปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างจริยธรรมนักการเมือง

๕.๓.๓.๒ ควรศึกษาอิทธิพลและแรงกดดันทางการเมืองต่อความยึดมั่นทางจริยธรรมทาง
การเมืองของนักการเมือง

๕.๓.๓.๓ ควรศึกษาองค์ประกอบของหลักธรรมที่เหมาะสมในการปฏิบัติงานของ
นักการเมืองท้องถิ่น

๕.๓.๓.๔ ควรศึกษาวิจัยรากฐานทางจริยธรรมและพฤติกรรมทางการเมืองที่ส่งผลต่อการ
ปฏิรูปการเมือง

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ

(๑) หนังสือ :

กรมวิชาการ. คู่มือการสร้างเครื่องวัดคุณลักษณะด้านจิตพิสัย. กรุงเทพมหานคร : ศุภสภา, ๒๕๕๕.

กระทรวงศึกษาธิการ. นโยบายเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษาคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ. กรุงเทพมหานคร : ธรรมสาร, ๒๕๕๐.

โกวิท พวงงาม. การปกครองท้องถิ่นไทย. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพมหานคร : วิญญูชน, ๒๕๕๙.

ขวัญนภา สุขคร. ความหมายของการวิจัย. ลำปาง : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ศูนย์ลำปาง. ๒๕๕๔.

จรรยา สุภาพ. หลักรัฐศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๔.

จิระโชค (บรรพต) วีระสัย. สังคมวิทยาการเมือง. ฉบับแก้ไขปรับปรุง. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๖.

_____, สุรพล ราชภัณฑารักษ์, สุรพันธ์ ทับสุวรรณ. รัฐศาสตร์ทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ ๑๒. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๒.

ชัยพร วิชชาวุธ. แนวคิดและการพัฒนาการใหม่ในการปลูกฝังจริยธรรมในจริยธรรมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.พ., ๒๕๓๑.

ชัยวัฒน์ อัดพัฒน์. จริยศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : สหบุรุษสารสน์การพิมพ์, ๒๕๕๖.

ชัยอนันต์ สมุทวณิช. รัฐ. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๕.

_____. ประชาธิปไตย สังคมนิยม คอมมิวนิสต์กับการเมืองไทย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พิมพ์เนศ, ๒๕๔๙.

ชำเลื่อง วุฒิจันทร์. คุณธรรมจริยธรรม. พิมพ์ครั้งที่ ๗. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๕๖.

ณรงค์ สิ้นสวัสดิ์. จิตวิทยาการเมือง. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๑๘.

ดวงเดือน พันธมนาวิน. จริยธรรมของเยาวชนไทย. กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, ๒๕๕๔.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ถวัลย์รัฐ วรเทพพิพิงษ์. การกำหนดและวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ : ทฤษฎีและการประยุกต์. กรุงเทพมหานคร : เสมาธรรม, ๒๕๔๐.
- ทิตินา แชมณี. ศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๔.
- _____ . ศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๗.
- ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์. ปัญหาการเมืองไทยในปัจจุบัน. พิมพ์ครั้งที่ ๓. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๓๒.
- บวรศักดิ์ อูวรรณโณ และคณะ. ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม. กรุงเทพมหานคร : สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๔๘.
- บุญชม ศรีสะอาด. วิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ ๗. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาสน์, ๒๕๔๗.
- ประภาศรี สีอำไพ. พื้นฐานการศึกษาทางศาสนาและจริยธรรม. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๐.
- ป๋วย อึ๊งภากรณ์. ทักษะว่าด้วยการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มูลนิธิโกมลคีมทอง, ๒๕๔๕.
- ปัญญาใช้บางยางและคณะ. ธรรมาธิบาย : หลักธรรมในพระไตรปิฎก. กรุงเทพมหานคร : ธรรมสภาและสถาบันบันลือธรรม, ๒๕๕๕.
- พนัส หันนาคินทร์. การสอนค่านิยมและจริยธรรม. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พิมพ์เนต, ๒๕๕๑.
- พระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช), พจนานุกรมเพื่อการศึกษาพุทธศาสตร์ “คำวัด”. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร : ธรรมสภาและสถาบันบันลือธรรม, ๒๕๕๑.
- พระธรรมญาณมุนี (ทองย้อย กิตติทินโน). พระธรรมญาณมุนี ๘๔. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ อัมรินทร์การพิมพ์, ๒๕๓๑.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม. พิมพ์ครั้งที่ ๙. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๓.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต). พจนานุกรมพุทธศาสน์ฉบับประมวลศัพท์ชำระเพิ่มเติม ช่วงที่ ๑. พิมพ์ครั้งที่ ๑๗. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พระพุทธานุภาพของธรรมสภา, ๒๕๕๔.
- _____ . พัฒนาการแบบองค์รวมของเด็กไทย. โครงการตำราสำนักที่ปรึกษากรมอนามัย : กระทรวงสาธารณสุข, ๒๕๔๖.
- พระราชวรมุนี ป.อ. ปยุตโต. คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนรุ่นใหม่. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๘ .
- พุทธทาสภิกขุ. ฆราวาสธรรม. กรุงเทพมหานคร : การพิมพ์พระนคร, ๒๕๒๓.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- _____ . **แนวแนวจริยธรรม**. กรุงเทพมหานคร : บริษัทศิริพัตต์, ๒๕๐๕.
- _____ . **พุทธศาสนแนวจริยธรรมร่วมสมัย ชุดที่ ๓. จุดหมายปลายทางและตัวแท้ของจริยธรรม**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ดวงตะวัน, ๒๕๕๓.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์. **พัฒนาการวัยรุ่นและการอบรม**. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๔๖.
- เยาวดี วิบูลย์ศรี. **การประเมินโครงการ : แนวคิดและแนวปฏิบัติ**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๖.
- ราชบัณฑิตยสถาน, **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๕๔ เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคล เฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔**, กรุงเทพมหานคร : ราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๕๖.
- วศิน อินทสระ. **จริยธรรมกับบุคคล หนังสือเรียนสมบูรณ์แบบ รายวิชา ส ๐๗**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, ๒๕๓๘.
- วิทย์ วิศุขเวทย์. **จริยศาสตร์เบื้องต้นมนุษย์กับปัญหาจริยธรรม**. กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๓๘.
- วิทยา นภาศิริกิจกุล และสุชุม นवलสกุล. **การเมืองการปกครองไทย**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๕.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. **ทฤษฎีการประเมิน**. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๗.
- ศุภลักษณ์ เศษระพานิช. **การนำเสนอรูปแบบการบริหารคุณภาพแบบเบ็ดเสร็จในโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา**. พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, ๒๕๔๔.
- ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม ศูนย์คุณธรรม. **สังคมมีคุณค่าจากต้นกล้า คุณธรรม**. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์คุณธรรม, ๒๕๕๑.
- สถิต นิยมญาติ. **จิตวิทยาสังคม**. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๔.
- สมบัติ อารงธัญวงศ์. **การเมืองไทย**. กรุงเทพมหานคร : เสมาธรรม, ๒๕๔๙.
- สมผิว ชื่นตระกูล. **ความเป็นครู**. เอกสารประกอบการสอน. เชียงใหม่ : คณะครุศาสตร์สถาบันราชภัฏเชียงใหม่, ๒๕๓๖.
- สมาน อิศวภูมิ. **การศึกษาและการสังเคราะห์รูปแบบการบริหารสถานศึกษาการพัฒนาคณะกรรมการสถานศึกษา และสถานศึกษาเครือข่ายของผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบรุ่นที่ ๑**. กรุงเทพมหานคร : ภาพพิมพ์, ๒๕๔๙.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. **มาตรฐานตัวบ่งชี้และเกณฑ์พิจารณาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพมหานคร : บริษัทจุดทอง จำกัด, ๒๕๕๐.
- สิทธิพันธ์ พุทธหุน. **ทฤษฎีพัฒนาการเมือง**. พิมพ์ครั้งที่ ๗. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๑.
- สุจิต บุญบงการ. **การพัฒนาทางการเมืองของไทย : ปฏิสัมพันธ์ระหว่างทหาร สถาบันทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน**. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๒.
- _____ และพรศักดิ์ ฝ่องแผ้ว. **พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของคนไทย**. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๗.
- สุบรรณ พันธวิลาส และชัยวัฒน์ ปัญจพงษ์. **ระเบียบวิธีเชิงปฏิบัติ**. กรุงเทพมหานคร : โอเดียน สโตร์, ๒๕๕๒.
- เสถียรพงษ์ วรรณปก. **การปลูกฝังจริยธรรมในแนวทางการพัฒนาค่านิยมและคุณธรรมของเยาวชนในปัจจุบัน**. กรุงเทพมหานคร : บริษัท พี. เอ. สีฟวิ้ง จำกัด, ๒๕๓๓.
- ใหม่ รักษุมุ และ ธวัชชัย ไพจิต. **บันทึก ๒๕ นักการเมือง วิเคราะห์การเลือกตั้งของไทย**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์พนพรัตน์, ๒๕๒๒.
- อนุสรณ์ ลิ้มมณี และทิพาพร พิมพ์สุทธิ. **พฤติกรรมทางการเมือง**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๒๐.

(๒) ดุษฎีนิพนธ์ :

- จักรพงษ์ วงศ์พิทักษ์กุล. “กลยุทธ์ในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของนักเรียนนายสิบตำรวจในภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย”. **วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาผู้นำทางการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, ๒๕๖๑.
- ดวงเพชร สมศรี. “วิธีการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจเชิงพุทธบูรณาการ”. **วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖
- นฤมล รัตนภิบาล. “บทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครต่อการพัฒนาการปกครองท้องถิ่น”. **วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง**. บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๐.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ประทีป มากมิตร. “จริยธรรมของผู้บริการสถาบันอุดมศึกษาเอกชน”. **ดุष्ฎินิพนธ์ปริญญาปรัชญา ดุष्ฎินิพนธ์ สาขาวิชา รัฐศาสตร์**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๕๐.
- มาศโมฬี จิตวิริยธรรม. “คุณธรรมที่ส่งเสริมการเป็นกัลยาณมิตรของผู้บริหารในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ”. **ปริญญาปรัชญาดุष्ฎินิพนธ์ สาขาวิชา รัฐศาสตร์**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๕๒
- สรณี กัณฑ์นิล. “กลยุทธ์การส่งเสริมจริยธรรมของบุคลากรสาธารณสุข เขตตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุขที่ ๑๗”. **ปริญญาปรัชญาดุष्ฎินิพนธ์ สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, ๒๕๕๖.

(๓) รายงานการวิจัย :

- โฆสิทธิ์ แสงกุลสง และคณะ. “ข้อเสนอการเสริมสร้างจริยธรรมของนักการเมืองเพื่อการป้องกันการทุจริตในประเทศไทย”. **รายงานวิจัย**. หลักสูตรนักบริหารเชิงยุทธศาสตร์ การป้องกันและปราบปรามการทุจริตระดับกลาง รุ่นที่ ๑ ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ, ๒๕๕๙.
- เพ็ญแข ประจวบปัจฉิม และคณะ. “การยกระดับคุณธรรม จริยธรรมของสังคมไทยเพื่อการปฏิรูปสังคม : แนวทางและการปฏิบัติ”. **รายงานวิจัย**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๕๔.
- ภูสิทธิ์ ชันติกุล. “รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร”. **รายงานการวิจัย**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, ๒๕๕๓.
- ญาเรศ อัครพัฒนานุกูล. “การกระจายอำนาจกับการส่งเสริมสร้างความเข้มแข็งของภาคการเมืองภาคประชาชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอุบลราชธานี”. **รายงานวิจัย ฉบับสมบูรณ์**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, ๒๕๕๖.
- ฐาปนีย์ พลิชฐ์เนาวกุล และพรสวรรค์ สุวัฒน์ศรีย์. “การศึกษารูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเลย”. **รายงานวิจัย**. เลย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, ๒๕๕๐.
- รสลิน ศิริยะพันธุ์ และคณะ. “พฤติกรรมทางการเมืองของชนชั้นกลางกับพัฒนาการทางการเมืองไทย : กรณีศึกษาทางภาคเหนือ”. **รายงานวิจัย**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ, ๒๕๕๑.
- วริยา ชินวรรโณ และคณะ. “จริยธรรมในวิชาชีพตำรวจ”. **รายงานวิจัย**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, ๒๕๕๖.

บรรณานุกรม (ต่อ)

ศิริชัย กาญจนวาสี และคณะ. “รูปแบบของระบบการบริหารจัดการศึกษาแบบบูรณาการสำหรับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา”. รายงานวิจัย. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, ๒๕๔๘.

สายฤดี วรกิจโกคาทร และคณะ. “คุณลักษณะและกระบวนการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมในประเทศไทย”. รายงานวิจัย. ทูลสนับสนุนงานวิจัยจาก กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ส่งเสริมและการพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรมสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ องค์กรมหาชน, ๒๕๕๒.

อดุลย์ ณรงค์ศักดิ์ และคณะ. “จริยธรรมในวิชาชีพตำรวจ”. รายงานวิจัย. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, ๒๕๕๖.

(๔) วารสาร :

กิติมา สุรสนธิ. การรู้เท่าทันสื่อกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง. วารสารนิเทศศาสตร์ธุรกิจบัณฑิตย์. ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๒. (กรกฎาคม – ธันวาคม ๒๕๕๕): ๑๒๓-๑๓๓.

ฐานิตา เฉลิมช่วง และ อัมรินทร์ นาคณัฐเศรษฐ์. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในระดับเทศบาล จังหวัดฉะเชิงเทรา. วารสารชุมชนวิจัย ปีที่ ๑๐ ฉบับที่ ๑ (มกราคม – เมษายน ๒๕๕๙): ๓๒๕-๓๓๗.

พรภิรมณ์ ศรีทองคำ และวัลลภ รัฐฉัตรานนท์. ทศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในตำบลบ้านช้าง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี. วารสารรัฐศาสตร์ปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม – ธันวาคม ๒๕๕๘): ๑๑๗-๑๒๙.

สมหวัง โอซารสและคณะ. รูปแบบการเสริมสร้างจริยธรรม จรรยาบรรณของวิชาชีพตำรวจให้แก่นักเรียนนายสิบตำรวจ. วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย. ปีที่ ๗ ฉบับพิเศษ (ตุลาคม ๒๕๖๐): ๒๐๗-๓๐๑.

สิงห์ สิงห์ขจร. พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อมวลชน และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน กรณีศึกษา จังหวัดเชียงราย. วารสารอิเล็กทรอนิกส์การเรียนรู้ทางไกลเชิงนวัตกรรม. ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม – ธันวาคม ๒๕๕๖): ๒๕-๓๖.

(๕) สัมภาษณ์ :

สัมภาษณ์ พระเทพสีมาภรณ์ (วันชัย กนตจारी ป.ธ.๗). เจ้าคณะจังหวัดนครราชสีมา และรองอธิการบดีวิทยาเขตนครราชสีมา, ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๓.

บรรณานุกรม (ต่อ)

พระสีหราชสมาจารมุนี (บุญเริ่ม จิรปุณฺโญ ป.ธ.๔). รองเจ้าคณะจังหวัดนครราชสีมา, ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๓.

พระครูศรีปริยัติวิสุทธิ, ดร. (โกวิท อภิปุณฺโญ ป.ธ.๖). รองเจ้าคณะจังหวัดนครราชสีมา และผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ วิทยาเขตนครราชสีมา, ๗ พฤษภาคม ๒๕๖๓.

จำลองเอกโสภาก พลตงนอก. นายกองค้การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน ต.บ้านหัน อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา, ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓.

นางศุภรสมิ์ เขิตชู. รองนายกองค้การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน ต.บ้านหัน อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา, ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓.

นายเอกภพ โทมรงค์ดี. นายกเทศมนตรีตำบลหัวทะเล ต.หัวทะเล อ.เมืองนครราชสีมา จ.นครราชสีมา, ๙ พฤษภาคม ๒๕๖๓.

นายศิริพงษ์ มกรพงศ์. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา อ.สีคิ้ว เขต ๑ จ.นครราชสีมา, ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๓.

ผศ.ดร.พิชิต ปุริมาต. อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต มจร วิทยาเขต นครราชสีมา, ๒๑ เมษายน ๒๕๖๓.

ผศ.ดร.พีรวิษญ์ คำเจริญ. อาจารย์ประจำคณะวิทยาการจัตการ มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครราชสีมา, ๒๐ เมษายน ๒๕๖๓.

รศ.เนตรชนก บัวนาค. อาจารย์ประจำคณะวิทยาการจัตการ มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครราชสีมา, ๒๐ เมษายน ๒๕๖๓.

ดร.นิธิศ คงอินทร์. ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน ต.บ้านหัน อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา และรองเลขาธิการคณะกรรมการสมาคมข้าราชการส่วนท้องถิ่นแห่งประเทศไทย, ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๓.

นายชลาล พัฒนกำชัย. สมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด อ.ขามสะแกแสง จ.นครราชสีมา, ๓๐ เมษายน ๒๕๖๓.

นายदनัย ตั้งเจิดจำ. นายกเทศมนตรีตำบลพิมาย ต.พิมาย อ.พิมาย จ.นครราชสีมา, ๒๕ เมษายน ๒๕๖๓.

นางวนิชา พรสันเทียะ. นายกองค้การบริหารส่วนตำบลด่านเกวียน ต.ด่านเกวียน อ.โชคชัย จ.นครราชสีมา, ๗ พฤษภาคม ๒๕๖๓.

ดร.บุญช่วย พาณิษฐ์กุล. อดีตกำนันตำบลหินดาด ต.หินดาด อ.ห้วยแถลง จ.นครราชสีมา ๒๓ เมษายน ๒๕๖๓

ดร.วราภุมิ สุวะโสภาก. อดีตปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหัวทะเล ต.หัวทะเล อ.เมือง นครราชสีมา จ.นครราชสีมา, ๒๗ เมษายน ๒๕๖๓.

บรรณานุกรม (ต่อ)

พลตำรวจตรีวุฒิ สุโกศล. อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม, ๒๓ เมษายน ๒๕๖๓.

(๖) การสนทนากลุ่มเฉพาะ :

การสนทนากลุ่มเฉพาะ รศ.ดร.สุรพล สุยะพรหม. ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชา รัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์, ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓.

รศ.ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง, รองคณบดี คณะสังคมศาสตร์, ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓.

รศ.ดร.เต็มศักดิ์ ทองอินทร์, ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขาวิชารัฐศาสตร์, ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓.

รศ.ดร.วัชรินทร์ ชาญศิลป์, อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา, ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓

รศ.ดร.รัชชนันท์ อิศรเดช, อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา, ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓

รศ.อนุภูมิ ไชวเกษม , อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา, ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓

นายพิชัย เรื่องไพศาล. ข้าราชการบำนาญ, ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓

ดร.เบญญาภา อัจฉฤกษ์. นักวิจัยชุมชนจังหวัดนครราชสีมา, ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓.

ดร.ภัทรพล ปัญญาจารุรัตน์. นายกเทศมนตรีตำบลกุดจิก ต.กุดจิก อ.สูงเนิน จ.นครราชสีมา, ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓.

พระยุพธนา อธิจิตโต, ผศ.ดร.. อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา ปรัชญา มจร วิทยาเขตนครราชสีมา, ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓.

นายสมาน กรองมะเรียง. นายกองค้การบริหารส่วนตำบลมะเรียง ต.มะเรียง อ.เมือง นครราชสีมา จ.นครราชสีมา, ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓.

น.ส.พิรุชญาณ์ พงศ์ธนากุลศิริ. ผู้อำนวยการกองคลัง องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน ต.บ้านหัน อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา, ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓.

๒. ภาษาอังกฤษ :

2. Secondary Sources

(I) Books:

Bardo. J.W. and Hartman. J.J.. **Urban Society: A Systematic Introduction**. U.S.A.: F.E. Peacock, 1982.

Brown. R. Social. **Psychology**. New York: The Free Press, 1978.

Brown. W.B. & Moberg. D.J.. **Organization Theory and Management: Approach**. New York: John Wiley and Sons, 1980.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- DiGiacomo. James J. "Teaching Right From Wrong : The Moral Education of today's Youth." **National Catholic Education**. Washington. DC, 2000.
- Evers. H.D. and T.H. Silcock. **Elite and Section in Thailand : Social and Economies Studies in Development**. Canberra: Australian University Press, 1965.
- Good. C.V.. **Dictionary of education**. New York: McGraw-Hill, 1973.
- John D. Montgomery and William J. Siffin. **Approaches to Development: politics. Adminisstration and Change**. New York: McGrew Hill Book Company, 1966.
- Joyce. B. and Weil. M.. **Model of Teaching**. New York: Prentice-Hall, 1996.
- Kohlberg. L. **Moral Development and Behavior**. New York: Holt Rinehart andWinston, 1976.
- Lester W. Milbrath and M. L. Goal. **Political Participation: How and Why Do People Get Involved in Politics**. Chicago: Rand McNally College Publishing Company, 1977.
- _____. **Political Participation**. New York: University of buffalo Press, 1971.
- Longman. **Dictionary of Contemporary English**. London: Longman Group, 1995.
- Lucian W. Pye.. **Aspects of Political Development**. Boston: Little. Brown, 1966.
- Nadler. L. **Designing Training Programs: The Critical Events Model**. Reading. Massachusetts: Addison Wesley, 1982.
- Piaget. Jean. **The Moral Judgement of Child**. New York: Collier Book, 1962.
- Raj. M.P.. **Criteria for a model for the integration of environment education into the school curriculum of the northern province**. Sout Africa: Doctoral dissertatior University of South Africa 2002.
- Samuel Huntington and Jorge I. Dominguez. **Political Development : in the handbook of the political science : Macvopolitical theory**. ed. Fred Greenstein and Nelson Polsby. Reading. Mass: Addison- Wesley, 1975.
- Samuel P. Huntington. **Political Order in Changing Societies**. Second edition. Connecticut: Yale University Press, 1969.
- Steiner. E.Z. **Edocology**. Sydney: NSW, 1990.

บรรณานุกรม (ต่อ)

Thorndike. E.L. and Clarence L. Barnhart. **High School Dictionary**. Chicago: Scott Foresman, 1957.

Tosi. H.L. and Carroll. S.J.. **Management**. New York: John Wiley & Sons, 1982.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

๑. ศ.ดร.จำนงค์ อติวัฒนสิทธิ์ อาจารย์ประจำหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒. รศ.ดร.พรรษา พุฒยางกูร อาจารย์ประจำหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓. รศ.ดร.ธัชชนันท์ อิศรเดช อาจารย์ประจำหลักสูตรปริญญาตรี
สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔. รศ.เนตรชนก บัวนาค อาจารย์ประจำคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
๕. ผศ.ดร.พิมพ์พจี บรรจงปรี อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ราชภัฏนครราชสีมา

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

ที่ อว ๘๐๐๕.๒/ ๐๑๒๐

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โซนบี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอรังษีไทร
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๒๕๖๓ มกราคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำคูชฎินิพนธ์
เรียน ผศ.ดร. พิมพ์พิช บรรจงปฎุ อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ราชภัฏนครราชสีมา

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครร่างคูชฎินิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด
๒. เครื่องมือที่ใช้ในการทำคูชฎินิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นายชุตินันท์ นามสกุล วงษ์มณีวิทย รหัสประจำตัวนิสิต ๖๑๐๑๑๐๔๑๑๐ นิสิต
หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัย
เรื่อง "การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา" เพื่อเป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจ
แก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำคูชฎินิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา
รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี
ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้
จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผศ.ดร. พิมพ์พิช บรรจงปฎุ

ภาคผนวก ค
การวิเคราะห์ค่า IOC

ตารางผนวกที่ ๑ ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรมของ
นักการเมืองท้องถิ่น

คำถาม ข้อที่	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ความหมาย
	คนที่ ๑	คนที่ ๒	คนที่ ๓	คนที่ ๔	คนที่ ๕			
๑	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	ใช้ได้
๒	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	ใช้ได้
๓	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	ใช้ได้
๔	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	ใช้ได้
๕	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	ใช้ได้
๖	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	ใช้ได้
๗	+๑	๐	+๑	+๑	+๑	๔	๐.๘	ใช้ได้
๘	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	ใช้ได้
๙	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	ใช้ได้
๑๐	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	ใช้ได้
๑๑	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	ใช้ได้
๑๒	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	ใช้ได้
๑๓	๐	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๐.๘	ใช้ได้
๑๔	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	ใช้ได้
๑๕	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	ใช้ได้

ตารางผนวกที่ ๒ ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามเกี่ยวกับเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมือง
ของนักการเมืองท้องถิ่น

คำถาม ข้อที่	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ความหมาย
	คนที่ ๑	คนที่ ๒	คนที่ ๓	คนที่ ๔	คนที่ ๕			
๑	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	ใช้ได้
๒	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	ใช้ได้
๓	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	ใช้ได้
๔	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	ใช้ได้
๕	+๑	+๑	+๑	+๑	๐	๔	๐.๘	ใช้ได้
๖	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	ใช้ได้
๗	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	ใช้ได้
๘	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	ใช้ได้
๙	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	ใช้ได้
๑๐	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	ใช้ได้
๑๑	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	ใช้ได้
๑๒	+๑	๐	+๑	+๑	+๑	๔	๐.๘	ใช้ได้
๑๓	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	ใช้ได้
๑๔	+๑	+๑	๐	+๑	+๑	๔	๐.๘	ใช้ได้
๑๕	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	ใช้ได้
๑๖	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	ใช้ได้
๑๗	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	ใช้ได้
๑๘	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	ใช้ได้
๑๙	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	ใช้ได้
๒๐	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	ใช้ได้
๒๑	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	ใช้ได้
๒๒	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	ใช้ได้
๒๓	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	ใช้ได้
๒๔	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	ใช้ได้
๒๕	+๑	+๑	๐	+๑	+๑	๔	๐.๘	ใช้ได้

ตารางผนวกที่ ๓ ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามเกี่ยวกับการประยุกต์ธรรมะ
หลักมรชาวาธรรม ๔ ของนักการเมืองท้องถิ่น

คำถาม ข้อที่	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ความหมาย
	คนที่ ๑	คนที่ ๒	คนที่ ๓	คนที่ ๔	คนที่ ๕			
๑	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	ใช้ได้
๒	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	ใช้ได้
๓	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	ใช้ได้
๔	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	ใช้ได้
๕	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	ใช้ได้
๖	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	ใช้ได้
๗	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	ใช้ได้
๘	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	ใช้ได้
๙	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	ใช้ได้
๑๐	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	ใช้ได้
๑๑	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	ใช้ได้
๑๒	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	ใช้ได้
๑๓	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	ใช้ได้
๑๔	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	ใช้ได้
๑๕	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	ใช้ได้
๑๖	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	ใช้ได้
๑๗	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	ใช้ได้
๑๘	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	ใช้ได้
๑๙	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	ใช้ได้
๒๐	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	ใช้ได้
๒๑	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	ใช้ได้
๒๒	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	ใช้ได้
๒๓	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	ใช้ได้
๒๔	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑	ใช้ได้

ภาคผนวก จ
การหาค่าความเชื่อมั่น

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.938	64

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
a1	257.13	1047.844	.575	.923
a2	258.53	1041.982	.523	.948
a3	257.53	1038.464	.609	.967
a4	257.37	1036.654	.672	.987
a5	258.17	1046.006	.538	.928
a6	257.13	1039.499	.716	.936
a7	257.57	1035.151	.686	.942
a8	257.30	1049.321	.443	.912
a9	257.43	1029.909	.753	.927
a10	257.60	1034.662	.756	.937
a11	257.13	1041.223	.678	.916
a12	257.20	1032.855	.774	.929
a13	257.13	1041.223	.729	.937
a14	257.23	1043.978	.561	.931
a15	257.30	1034.286	.732	.942
a16	257.50	1043.707	.556	.937
a17	257.57	1040.530	.514	.922
a18	257.40	1053.283	.504	.933
a19	257.67	1038.989	.481	.938
a20	257.60	1058.386	.404	.922
a21	257.30	1049.597	.437	.936
a22	257.20	1036.234	.671	.951
a23	257.43	1033.082	.666	.967
a24	257.23	1036.530	.640	.935
a25	257.13	1047.844	.575	.934
a26	258.53	1041.982	.523	.926
a27	257.53	1038.464	.609	.956
a28	257.37	1036.654	.672	.939
a29	258.17	1046.006	.538	.932
a30	257.13	1039.499	.716	.933
a31	257.57	1035.151	.686	.945
a32	257.30	1049.321	.443	.944
a33	257.43	1029.909	.753	.926
a34	257.60	1034.662	.756	.928
a35	257.13	1041.223	.678	.934
a36	257.20	1032.855	.774	.947
a37	257.13	1041.223	.729	.945
a38	257.23	1043.978	.561	.926
a39	257.30	1034.286	.732	.935
a40	257.50	1043.707	.556	.936

a41	257.57	1040.530	.514	.938
a42	257.40	1053.283	.504	.945
a43	257.67	1038.989	.481	.947
a44	257.60	1058.386	.404	.962
a45	257.30	1049.597	.437	.936
a46	257.20	1036.234	.671	.929
a47	257.43	1033.082	.666	.912
a48	257.23	1036.530	.640	.915
a49	257.13	1047.844	.575	.938
a50	258.53	1041.982	.523	.946
a51	257.53	1038.464	.609	.947
a52	257.37	1036.654	.672	.932
a53	258.17	1046.006	.538	.945
a54	257.13	1039.499	.716	.938
a55	257.57	1035.151	.686	.942
a56	257.30	1049.321	.443	.946
a57	257.43	1029.909	.753	.957
a58	257.60	1034.662	.756	.934
a59	257.13	1041.223	.678	.933
a60	257.20	1032.855	.774	.922
a61	257.13	1041.223	.729	.945
a62	257.23	1043.978	.561	.947
a63	257.30	1034.286	.732	.938
a64	257.50	1043.707	.556	.937

ภาคผนวก ฉ
เครื่องมือการวิจัย (แบบสอบถาม)

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่น
ในจังหวัดนครราชสีมา

คำชี้แจง

๑. แบบสอบถามชุดนี้ จัดทำขึ้นเพื่อศึกษา เรื่อง “การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา” โปรดตอบแบบสอบถามตามความเห็นอย่างแท้จริง ให้ครบถ้วนทุกข้อคำถาม คำตอบของท่าน ผู้วิจัยจะรักษาไว้เป็นความลับ และจะไม่มีผลกระทบใดๆ ทั้งสิ้น

๒. แบบสอบถามชุดนี้ประกอบด้วย ๕ ตอนดังต่อไปนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรมของนักการเมืองท้องถิ่น

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่น

ตอนที่ ๔ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการประยุกต์ธรรมะหลักขรวาธรรม ๔ ของนักการเมืองท้องถิ่น

ตอนที่ ๕ เป็นแบบสอบถามลักษณะปลายเปิด ที่ให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค

ผู้วิจัยหวังว่าจะได้รับความร่วมมือตอบแบบสอบถามในครั้งนี้เป็นอย่างดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

นายชุตินันท์ วงษ์อมรวิทย์

นิสิตปริญญาเอก หลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชารัฐศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ปีการศึกษา ๒๕๖๓

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่น
ในจังหวัดนครราชสีมา

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง หน้าข้อความต่อไปนี้ให้สมบูรณ์ตามความเป็นจริง
เกี่ยวกับตัวผู้ตอบแบบสอบถาม

๑. เพศ

ชาย

หญิง

๒. อายุ

ต่ำกว่า ๓๑ ปี

๓๑ - ๔๐ ปี

๔๑ - ๕๐ ปี

๕๑ - ๖๐ ปี

๖๑ ปีขึ้นไป

๓. สถานภาพ

สมรส

โสด

หม้าย/หย่าร้าง

๔. การศึกษา

ต่ำกว่าปริญญาตรี

ปริญญาตรี

สูงกว่าปริญญาตรี

๕. รายได้ต่อเดือน

ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๑ บาท

๑๐,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐ บาท

๒๐,๐๐๑ - ๓๐,๐๐๐ บาท

๓๐,๐๐๑ - ๔๐,๐๐๐ บาท

๔๐,๐๐๑ - ๕๐,๐๐๐ บาท

๕๐,๐๐๑ บาท ขึ้นไป

ตอนที่ ๒ คุณธรรมและจริยธรรมของนักการเมืองท้องถิ่น

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็น

คุณธรรมและจริยธรรมของนักการเมืองท้องถิ่น	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ความดีงาม					
๑. ท่านมีความซื่อสัตย์ประพฤติอย่างเหมาะสมและปฏิบัติอย่างตรงไปตรงมา					
๒. ท่านมีความกตัญญูทวาทะที่รู้สึกสำนึกบุญคุณที่ผู้อื่นมีต่อเรา					
๓. ท่านมีความเสียสละละความเห็นแก่ตัว					
๔. ท่านมีความเมตตากรุณาปรารภนาให้ผู้อื่นมีความสุข					
๕. ท่านมีความยุติธรรมปฏิบัติด้วยความเที่ยงตรงไม่มีความลำเอียง					
ความถูกต้อง					
๑. ท่านปฏิบัติตนด้วยความถูกต้องตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด					
๒. ท่านปฏิบัติตนด้วยความชอบธรรมทางการเมือง					
๓. ท่านคำนึงถึงความถูกต้องเหมาะสมก่อนการปฏิบัติงาน					
๔. ท่านสร้างความน่าเชื่อถือให้บุคคลอื่นมีความเคารพ					
๕. ท่านไม่ละเมิดสิทธิเสรีภาพของประชาชน					
ความเหมาะสม					
๑. ท่านให้ความสำคัญกับสิทธิเสรีภาพส่วนตัวของปัจเจกบุคคล					
๒. เมื่อเกิดปัญหาท่านหาข้อยุติที่เหมาะสมเป็นที่ยอมรับต่อกัน					
๓. ท่านปฏิบัติงานด้วยความเหมาะสมกับภารกิจที่รับผิดชอบ					
๔. ท่านร่วมป้องกันต่อการกำหนดนโยบายที่ไม่เหมาะสมต่อประชาชน					
๕. ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางการเมืองอย่างเหมาะสม					

ตอนที่ ๓ การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่น

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็น

การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมือง ของนักการเมืองท้องถิ่น	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การสร้างความรู้ความภาคภูมิใจในวิชาชีพ					
๑. ท่านมีหลักธรรมและหลักการประจำใจของการเป็นนักการเมือง					
๒. ท่านมีแนวปฏิบัติที่ดีที่ถูกต้องเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงในอาชีพนักการเมือง					
๓. ท่านมีความภาคภูมิใจในฐานะนักการเมืองที่เป็นตัวแทนของประชาชน					
๔. ท่านพัฒนาตนเองให้มีระเบียบวินัยและจุดยืนทางการเมือง					
๕. ท่านแสวงหาความรู้และความสามารถของตนเองในอาชีพนักการเมือง					
๖. ท่านใช้อำนาจตามกฎหมายและมาตรการทางศีลธรรม					
การสร้างความตระหนักในจริยธรรม					
๑. ท่านกระตุ้นให้นักการเมืองได้ตระหนักถึงบทบาทและหน้าที่ตัวแทนของประชาชน					
๒. ท่านแสดงความคิดเห็นทางการเมืองเพื่อสะท้อนความต้องการของประชาชน					
๓. ท่านแสดงความคิดเห็นนโยบายรัฐบาลที่มีผลกระทบต่อประชาชน					
๔. ท่านมีจิตอาสาเข้ามาทำหน้าที่แทนประชาชน					
๕. ท่านมีพื้นฐานอุดมการณ์ทางการเมืองและนโยบายที่จับต้องได้					
๖. ท่านสามารถปฏิบัติหน้าที่การทำงานการเป็นนักการเมืองตามขอบเขตอำนาจและสามารถเข้าร่วมทำงานกับข้าราชการประจำได้					
การสร้างความร่วมมือในชุมชน					
๑. ท่านปฏิบัติงานเพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือในชุมชนและสังคม					
๒. ท่านมีข้อมูลทางการเมืองเพื่อสร้างความความสามัคคีปรองดองและสันติสุขในประเทศ					
๓. ท่านแสดงความคิดเห็นทางการเมืองเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์แก่สาธารณะ					

การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมือง	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๔. ท่านสนับสนุนกิจกรรมของชุมชนตามที่กฎหมายกำหนด					
๕. ท่านร่วมมือกับเครือข่ายทางสังคมเพื่อป้องกันการผูกขาดทางการเมือง					
๖. ท่านใช้อำนาจนักรการเมืองเพื่อตรวจสอบปกป้องผลประโยชน์ส่วนร่วม					
๗. ท่านสร้างเกียรติและศักดิ์ศรีด้วยการทำงานเพื่อสังคม					
การสร้างความรู้ความเข้าใจ					
๑. ท่านเปิดเผยข้อมูลเพื่อยอมรับการตรวจสอบความสุจริต					
๒. ท่านแนะนำและร่วมตรวจสอบจริยธรรมนักรการเมือง					
๓. ท่านละเว้นการกระทำผิดที่เสี่ยงต่อการละเมิดจริยธรรมแม้กฎหมายไม่ห้าม					
๔. ท่านไม่ยินยอมรับการทุจริตคอร์รัปชันของนักรการเมืองหรือข้าราชการ					
๕. ท่านแนะนำปัญหาและผลกระทบนักรการเมืองที่ขาดจริยธรรม					
๖. ท่านยึดกฎหมายและศีลธรรม					

ตอนที่ ๔ การประยุกต์ธรรมะหลักขราวาสธรรม ๔ ของนักการเมืองท้องถิ่น
คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็น

การประยุกต์ธรรมะหลักขราวาสธรรม ๔ ของนักการเมืองท้องถิ่น	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านสัจจะ (ความซื่อสัตย์)					
๑. มีความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้					
๒. มีการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนตามคุณภาพและปริมาณงานตามเกณฑ์มาตรฐาน					
๓. มีความซื่อตรงและซื่อสัตย์ต่อประชาชน					
๔. มีความจริงใจที่จะช่วยเหลือประชาชน					
๕. ได้รับความไว้วางใจจากประชาชน					
๖. ปราศจากการทุจริตคอร์รัปชัน					
ด้านทมะ (หนักแน่น)					
๑. ฝกอบรมในด้านวิชาการอย่างสม่ำเสมอ					
๒. มีการอบรมในด้านจริยธรรมเป็นประจำ					
๓. ปลุกฝังการมีมนุษยสัมพันธ์อันดีต่อประชาชน					
๔. ปลุกฝังให้ใช้ชีวิตความเป็นอยู่อย่างพอเพียง					
๕. ปลุกฝังให้จงรักภักดีต่อชาติ ศาสน์ กษัตริย์					
๖. ฝกฝนให้มีความเสียสละต่อส่วนรวม					
๗. ปลุกฝังให้ไม่เห็นแก่เอามิสสินจ้างรางวัล					
ขันติ (ความอดทน)					
๑. มุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่อย่างสุดความสามารถ					
๒. ทำแต่ในสิ่งที่ถูกต้องตามกฎหมายระเบียบ					
๓. ไม่โลกในผลประโยชน์ที่มีพึงจะได้					
๔. อดทนอดกลั้นไม่ประพฤติดัวเสื่อมเสีย					
๕. มีความพยายามแก้ไขปัญหาโดยสันติวิธี					
จาคะ (ความเสียสละ)					
๑. มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อประชาชน					
๒. ให้ความช่วยเหลือแก่กุลประชาชน					
๓. บำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวม					
๔. ช่วยเหลือสังคมตามกำลังความสามารถ					
๕. พรอมเพรียงร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติหน้าที่					
๖. ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว					

ตอนที่ ๕ แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ
คำชี้แจง โปรดระบุปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ
ปัญหาและอุปสรรค

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....

ผู้วิจัยขอขอบคุณที่ได้รับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้เป็นอย่างดี
และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ภาคผนวก ข
เครื่องมือการวิจัย (แบบสัมภาษณ์)

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่น ในจังหวัดนครราชสีมา

คำชี้แจง

๑. แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยชุดนี้ จัดทำขึ้นเพื่อการศึกษาเรื่อง “การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา” ซึ่งท่านเป็นบุคคลหนึ่งที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้านการสัมภาษณ์เชิงลึก โปรดตอบแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ ตามความคิดเห็นของท่านอย่างแท้จริงได้ครบถ้วนทุกข้อความ

๒. แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยนี้จัดทำขึ้น จำนวน ๑ ชุด โดยคัดเลือกสัมภาษณ์แบบเฉพาะเจาะจงซึ่งใช้เกณฑ์การคัดเลือกดังนี้

กลุ่มที่ ๑ พระนักวิชาการ

กลุ่มที่ ๒ ผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กลุ่มที่ ๓ นักวิชาการด้านรัฐศาสตร์

กลุ่มที่ ๔ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กลุ่มที่ ๕ ผู้เคยดำรงตำแหน่งสำคัญทางการเมือง

ผู้วิจัยหวังว่าจะได้รับความเมตตาอนุเคราะห์จากท่านในการให้สัมภาษณ์แบบสัมภาษณ์ในครั้งนี้เป็นอย่างดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

นายชุตินันท์ วงษ์อมรวิทย์

นิสิตปริญญาเอก หลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชารัฐศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ปีการศึกษา ๒๕๖๓

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา

ตอนที่ ๑ ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้านการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....ฉายา/นามสกุล.....

ตำแหน่งหน้าที่/การงานปัจจุบัน.....

สถานที่สัมภาษณ์.....

วัน เดือน ปี.....

ตอนที่ ๒ คำถามเกี่ยวกับการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ทั้ง ๗ ข้อ มีดังนี้

๑. จริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่น ด้านความดีงาม ด้านความถูกต้อง และด้านความเหมาะสม ควรมีลักษณะอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒. นักการเมืองท้องถิ่นควรประพฤติหลักธรรมะ คือ ขรวาจาธรรม หมายถึง ธรรมสำหรับนักปกครอง มี ๔ ประการ ได้แก่ ๑. สัจจะ (ความซื่อตรง ซื่อสัตย์ พูดจริง ทำจริง) ๒. ทมะ (หนักแน่น ปรับปรุงตน การฝึกตน แก้ไขปรับปรุงตน) ๓. ขันติ (ความอดทน ทนตรากตรำ ทนต่อความเจ็บใจ อดทนต่อการทำงาน) และ ๔. จาคะ (ความเสียสละ เอื้อเฟื้อ สละความโกรธ ความเห็นแก่ตัว มีน้ำใจกับคนอื่น) ช่วยเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๓. ธรรมะหลักฆราวาสธรรม ๔ ได้แก่ ๑. สัจจะ (ความซื่อสัตย์) ๒. ทมะ (หนักแน่น)
๓. ขันติ (ความอดทน) และ ๔. จาคะ (ความเสียสละ) เสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม ได้แก่
๑. ด้านความดีงาม ๒. ด้านความถูกต้อง และ ๓. ด้านความเหมาะสม ของนักการเมืองท้องถิ่นได้
อย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....

๔. การสร้างความภาคภูมิใจในวิชาชีพ นักการเมืองท้องถิ่นเสริมสร้างคุณธรรมและ
จริยธรรมด้วยตนเองได้อย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....

๕. การสร้างความตระหนักในจริยธรรม นักการเมืองท้องถิ่นเสริมสร้างคุณธรรมและ
จริยธรรมด้วยตนเองได้อย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....

๖. การสร้างความร่วมมือในชุมชน นักการเมืองท้องถิ่นเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม
ด้วยตนเองได้อย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....

๗. การสร้างความรู้ความเข้าใจ นักการเมืองท้องถิ่นเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม
ด้วยตนเองได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณผู้ให้ข้อมูลทุกท่านในการตอบแบบสัมภาษณ์

ภาคผนวก ซ
รายนามผู้ให้ข้อมูลเพื่อการวิจัย (สัมภาษณ์)

รายนามผู้ให้ข้อมูลเพื่อการวิจัย (สัมภาษณ์)

รายชื่อผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้านการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จำนวน ๑๗ รูปหรือคน

ลำดับ	ชื่อนายา/นามสกุล	ตำแหน่ง	วันที่สัมภาษณ์
๑	พระเทพสีมาภรณ์ (วันชั้น กนตจารี ป.ธ.๗)	เจ้าคณะจังหวัดนครราชสีมา และรองอธิการบดีวิทยาเขต นครราชสีมา	๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๓
๒	พระสีหราชสมาจารมุนี (บุญเริ่ม จิรบุญโญ ป.ธ.๔)	รองเจ้าคณะจังหวัด นครราชสีมา	๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๓
๓	พระครูศรีปริยัติวิสุทธิ, ดร. (โกวิท อภิบุญโญ ป.ธ.๖)	รองเจ้าคณะจังหวัด นครราชสีมา และผู้ช่วย อธิการบดีฝ่ายวิชาการ วิทยา เขตนครราชสีมา	๗ พฤษภาคม ๒๕๖๓
๔	จำสืบเอกโสภา พลตงนอก	นายกองค์การบริหารส่วน ตำบลบ้านหัน ต.บ้านหัน อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา	๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓
๕	นางศุภรต์ สมิ์ เชิดชู	รองนายกองค์การบริหารส่วน ตำบลบ้านหัน ต.บ้านหัน อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา	๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓
๖	นายเอกภพ โทมรงค์ดี	นายกเทศมนตรีตำบลหัวทะเล ต.หัวทะเล อ.เมือง นครราชสีมา จ.นครราชสีมา	๙ พฤษภาคม ๒๕๖๓
๗	นายศิริพงศ์ มกรพงศ์	สมาชิกสภาองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดนครราชสีมา อ.สีคิ้ว เขต ๑ จ.นครราชสีมา	๘ พฤษภาคม ๒๕๖๓
๘	ผศ.ดร.พิชิต ปุริมาตร	อาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาวิชารัฐศาสตร์ มจร วิทยาเขตนครราชสีมา	๒๑ เมษายน ๒๕๖๓
๙	ผศ.ดร.พีรวิษณุ คำเจริญ	อาจารย์ประจำคณะวิทยาการ จัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครราชสีมา	๒๐ เมษายน ๒๕๖๓
๑๐	รศ.เนตรชนก บัวนาค	อาจารย์ประจำคณะวิทยาการ จัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครราชสีมา	๒๐ เมษายน ๒๕๖๓

ลำดับ	ชื่อนายา/นามสกุล	ตำแหน่ง	วันที่สัมภาษณ์
๑๑	ดร.นิธิศ คงอินทร์	ปลัดองค์การบริหารส่วน ตำบลบ้านหัน ต.บ้านหัน อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา และ รองเลขาธิการคณะกรรมการ สมาคมข้าราชการส่วนท้องถิ่น แห่งประเทศไทย	๒ พฤษภาคม ๒๕๖๓
๑๒	นายชลาล พัฒนกำชัย	สมาชิกองค์การบริหารส่วน จังหวัด อ.ขามสะแกแสง จ.นครราชสีมา	๓๐ เมษายน ๒๕๖๓
๑๓	นายคณัย ตั้งเจ็ดจำ	นายกเทศมนตรีตำบลพิมาย ต.พิมาย อ.พิมาย จ.นครราชสีมา	๒๕ เมษายน ๒๕๖๓
๑๔	นางวนิษา พรสันเทียะ	นายกองค์การบริหารส่วน ตำบลด่านเกวียน ต.ด่านเกวียน อ.โชคชัย จ.นครราชสีมา	๗ พฤษภาคม ๒๕๖๓
๑๕	ดร.บุญช่วย พาณิชย์กุล	อดีตกำนันตำบลหินดาด ต.หินดาด อ.ห้วยแถลง จ.นครราชสีมา	๒๓ เมษายน ๒๕๖๓
๑๖	ดร.วราภุมิ สุวะโสภา	อดีตปลัดองค์การบริหารส่วน ตำบลหัวทะเล ต.หัวทะเล อ.เมืองนครราชสีมา จ.นครราชสีมา	๒๗ เมษายน ๒๕๖๓
๑๗	พลตำรวจตรีวุฒิ สุโกศล	อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวง แรงงานและสวัสดิการสังคม	๒๓ เมษายน ๒๕๖๓

ภาคผนวก ฅ
หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย (สัมภาษณ์)

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
อาคารเรียนรวม ใหญ่ ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอศรีเมือง
จังหวัดนครราชสีมา 33170
โทร : 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gpa@mcu.ac.th
E-mail : gpa@mcu.ac.th

ที่ นว ๘๐๐๕.๒๕๔๕

๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้ผลิตใบช้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน พล.ต.ต. วุฒิ สุโกศล อธิบดีกรมตำรวจ การกระทรวงและสวัสดิการสังคม
ถึงที่ส่งมาด้วย แบบสืบภาษณ์ที่ส่งในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เมื่อด้วย นายสุชาติพงษ์ นามสกุล วงษ์อมรินทร์ รหัสประจำตัวนิสิต ๖๑๐๑๑๐๕๑๑๐ นิสิตหลักสูตร
ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษารวบรวมเรื่อง "การ
เสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษารวบรวมเรื่องที่มีความจำเป็นจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้ผลิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่ง
จะเป็นประโยชน์ทางการต่อไป หลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย หรือเป็นอย่างอื่นว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อ
ทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

- ผิดที่หอประชุมนครราชสีมา

๑๐๖

ขอแสดงความนับถือ

ดร.เมธินี บุญญา

(รองศาสตราจารย์ ดร.เมธินี หองอินทร์)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ผู้ประสานงาน : นายสุชาติพงษ์ วงษ์อมรินทร์
โทร : ๐๖๕-๒๔๘๕๕๕๕

ภาคผนวก ญ
รายนามผู้ให้ข้อมูลเพื่อการวิจัย (สนทนากลุ่มเฉพาะ)

รายนามผู้ให้ข้อมูลเพื่อการวิจัย (สนทนากลุ่มเฉพาะ)
 รายชื่อผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้านการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)
 จำนวน ๑๒ รูปหรือคน

ลำดับ	ชื่อฉายา/นามสกุล	ตำแหน่ง
๑	รศ.ดร.สุรพล สุษะพรหม	ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
๒	รศ.ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง	รองคณบดี คณะสังคมศาสตร์
๓	รศ.ดร.เต็มศักดิ์ ทองอินทร์	ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขาวิชารัฐศาสตร์
๔	รศ.ดร.วัชรินทร์ ชาญศิลป์	อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
๕	รศ.ดร.ธัชชนันท์ อิศรเดช	อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
๖	รศ.อนุภูมิ โขวเกษม	อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
๗	นายพิชัย เรืองไพศาล	อดีตข้าราชการบำนาญ
๘	ดร.เบญญาภา อัจฉฤกษ์	นักวิจัยชุมชนจังหวัดนครราชสีมา
๙	ดร.ภัทรพล บัญชาจารุรัตน์	นายกเทศมนตรีตำบลกุดจิก อ.สูงเนิน จ.นครราชสีมา
๑๐	พระยุพธนา อธิจิตโต, ผศ.ดร.	อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา
๑๑	นายสมาน กรองมะเรียง	นายกองค์การบริหารส่วนตำบล มะเรียง อ.เมือง จ.นครราชสีมา
๑๒	น.ส.พิรุชญาณ์ พงศ์ธนากุลศิริ	ผู้อำนวยการกองคลัง องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา

ภาคผนวก ก
หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย (สนทนากลุ่มเฉพาะ)

รายงานผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)
 เรื่อง การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา
 โดย นายชุตินันท์ วงษ์อมรวิทย์ รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๑๑๐๔๑๐๐ ร.บค. สาขารัฐศาสตร์ รุ่น ๑
 ณ ห้อง B ๕๐๔ - ๕๐๕ โชนบี คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 วันพฤหัสบดี ที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๓.๐๐ น. เป็นต้นไป

ลำดับที่	รายชื่อ	ตำแหน่ง	ลายเซ็น
๑	รศ.ดร.สุรพล สุขะพรหม	ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา	
๒	รศ.ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง	รองคณบดี คณะสังคมศาสตร์	
๓	รศ.ดร.เดิมนัดดี ทองอินทร์	ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขาวิชา รัฐศาสตร์	
๔	รศ.ดร.วีชรินทร์ ขาวอุบล	อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา	
๕	รศ.ดร.วิชานันท์ อิศรเดช	อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา	
๖	รศ.อนุภูมิ ไชวเกษม	อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา	
๗	นายพิชัย เรื่องไพศาล	อดีตข้าราชการบำนาญ	
๘	ดร.ภัทรพล ปัญญาจารุรัตน์	นายกเทศมนตรีตำบลกุดจิก อ.สูงเนิน จ. นครราชสีมา	
๙	พระยุพธนา อธิจิตโต, ผศ.ดร.	อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา	
๑๐	นายสมกัน กรอมะเริง	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะเริง อ.เมือง จ.นครราชสีมา	
๑๑	นางสาวพิชญญาณ์ พงศ์นากุลศิริ	ผู้อำนวยการกองคลัง องค์การบริหารส่วน ตำบลบ้านหัน อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา	
๑๒	ดร.เบญญาภา อัจฉกุลย์	นักวิจัยชุมชนจังหวัดนครราชสีมา	

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ โทร/แฟกซ์ ๐-๓๕๒๔-๕๐๐๐ ภายใน (๕๖๐๓).....
 ที่ ๒๖ ๕๐๐๕๒/ ๑ ๑๕๘ วันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion).....
 เรียน รศ.ดร.สุรพล สุขะพรหม ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์

เนื่องด้วย นายชุตินันท์ นามสกุล วงษ์อมรวิทย์ รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๑๑๐๔๑๐๐ นิสิต
 หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาริวิจัย
 เรื่อง "การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา" เพื่อเป็นส่วน
 หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
 ราชวิทยาลัย พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอ
 เชิญท่านพร้อมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่นเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง "การเสริมสร้าง
 จริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา" ในวันพฤหัสบดี ที่ ๙ กรกฎาคม พ.ศ.
 ๒๕๖๓ เวลา ๑๓.๐๐ น. เป็นต้นไป ณ ห้อง B ๕๐๔-๕๐๕ อาคารเรียนรวม ชั้น ๕ โชนบี คณะสังคมศาสตร์
 หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ทั้งนี้เป็นอย่างยิ่งว่า
 ข้าพเจ้าได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้
 จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

(รองศาสตราจารย์ ดร.เดิมนัดดี ทองอินทร์)
 ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
 สาขาวิชารัฐศาสตร์

รองศาสตราจารย์ สุรพล สุขะพรหม
 ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
 ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
 ๙/๖.๓.๖๓

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ โทร/แฟกซ์ ๐-๓๕๒๔-๕๐๐๐ ภายใน (๕๖๐๓).....
 ที่ ๒๖ ๕๐๐๕๒/ ๑ ๑๕๘ วันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion).....
 เรียน รศ.ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง รองคณบดีคณะสังคมศาสตร์ฝ่ายวิชาการ

เนื่องด้วย นายชุตินันท์ นามสกุล วงษ์อมรวิทย์ รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๑๑๐๔๑๐๐ นิสิต
 หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาริวิจัย
 เรื่อง "การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา" เพื่อเป็นส่วน
 หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
 ราชวิทยาลัย พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอ
 เชิญท่านพร้อมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่นเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง "การเสริมสร้าง
 จริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา" ในวันพฤหัสบดี ที่ ๙ กรกฎาคม พ.ศ.
 ๒๕๖๓ เวลา ๑๓.๐๐ น. เป็นต้นไป ณ ห้อง B ๕๐๔-๕๐๕ อาคารเรียนรวม ชั้น ๕ โชนบี คณะสังคมศาสตร์
 หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ทั้งนี้เป็นอย่างยิ่งว่า
 ข้าพเจ้าได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้
 จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุขะพรหม)
 ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
 ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

(รศ.ดร.เดิมนัดดี ทองอินทร์)
 ๙/๖.๓.๖๓

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ โทร/แฟกซ์ ๐-๓๕๒๔-๕๐๐๐ ภายใน (๕๖๐๓).....
 ที่ ๒๖ ๕๐๐๕๒/ ๑ ๑๕๘ วันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion).....
 เรียน รศ.ดร.เดิมนัดดี ทองอินทร์

เนื่องด้วย นายชุตินันท์ นามสกุล วงษ์อมรวิทย์ รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๑๑๐๔๑๐๐ นิสิต
 หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาริวิจัย
 เรื่อง "การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา" เพื่อเป็นส่วน
 หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
 ราชวิทยาลัย พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอ
 เชิญท่านพร้อมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่นเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง "การเสริมสร้าง
 จริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา" ในวันพฤหัสบดี ที่ ๙ กรกฎาคม พ.ศ.
 ๒๕๖๓ เวลา ๑๓.๐๐ น. เป็นต้นไป ณ ห้อง B ๕๐๔-๕๐๕ อาคารเรียนรวม ชั้น ๕ โชนบี คณะสังคมศาสตร์
 หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ทั้งนี้เป็นอย่างยิ่งว่า
 ข้าพเจ้าได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้
 จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุขะพรหม)
 ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
 ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ที่ ฮา ๘๐๐๕.๒/ ๑ ๑๒๖

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนบี่ ชั้น 5 ห้อง 8 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gsu.mcu.ac.th
E-mail : gsu@mcu.ac.th

๘ กรกฎาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)
เรียน นางสาวพิรุชญาณ์ พงศ์อนุกุลศิริ ผู้อำนวยการกองคลัง องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กำหนดการ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. เอกสารประกอบการสนทนากลุ่ม จำนวน ๑ เล่ม

เนื่องด้วย นายชุตินันท์ นามสกุล วงษ์จอมวิทย์ รหัสประจำตัวนิสิต ๖๑๐๑๑๐๔๑๑๐ นิสิต
หลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัย
เรื่อง "การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา" เพื่อเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาค้นคว้าวิทยานิพนธ์

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างสูง จึงใคร่ขอ
เชิญท่านพร้อมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง "การเสริมสร้าง
จริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา" ในวันพฤหัสบดี ที่ ๘ กรกฎาคม พ.ศ.
๒๕๖๓ เวลา ๑๓.๐๐ น. เป็นต้นไป ณ ห้อง B ๕๐๔-๕๐๕ อาคารเรียนรวม ชั้น ๕ โชนบี่ คณะสังคมศาสตร์
หลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ทั้งนี้เป็นอย่างยิ่งว่า
จักได้รับทราบอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความร่วมมือที่ทรงคุณค่ามา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

ขอแสดงความนับถือ

เข้าร่วม สนทนากลุ่มเฉพาะ (รองศาสตราจารย์ ดร.สุรทนต์ สุขะพรหม)

สิริชญาณ์ พงศ์อนุกุลศิริ ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

(นางสาวพิรุชญาณ์ พงศ์อนุกุลศิริ)

ผู้อำนวยการกองคลัง

๑/๗/๒๖

ภาคผนวก ฎ
ภาพการสัมภาษณ์

สัมภาษณ์พระเทพสีมาภรณ์ (วันชัย กนตจारी ป.ธ.๗)
เจ้าคณะจังหวัดนครราชสีมา และรองอธิการบดีวิทยาเขตนครราชสีมา
๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๓

สัมภาษณ์จำสิบเอกโสภาก พลตงนอก
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา
๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓

สัมภาษณ์นางศุภรต์มี เชิดชู
รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา
๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓

สัมภาษณ์ ดร.นิธิศ คงอินทร์
ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา
รองเลขาธิการคณะกรรมการสมาคมข้าราชการส่วนท้องถิ่นแห่งประเทศไทย
๒ พฤษภาคม ๒๕๖๓

สัมภาษณ์ ผศ.ดร.พิชิต ปุริมาตร
อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตบัณฑิต
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา
๒๑ เมษายน ๒๕๖๓

สัมภาษณ์ (ซ้าย) ผศ.ดร.พีรวิชญ์ คำเจริญ และ(กลาง) รศ.เนตรชนก บัวนาค
อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
๒๐ เมษายน ๒๕๖๓

ภาคผนวก ฐ
ภาพการสนทนากลุ่มเฉพาะ

รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม
รองอธิการบดีฝ่ายกิจการทั่วไป
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขาวิชารัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

นายชุตินันท์ วงษ์อมรวิทย์
นิสิตปริญญาเอก หลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผู้ทรงคุณวุฒิสันทนาการกลุ่มเฉพาะ

๒๓๖

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ-นามสกุล : นายชุตินันท์ วงษ์อมรวิทย์
- วัน เดือน ปีเกิด : ๑๗ ตุลาคม ๒๕๒๖
- ภูมิลำเนา : ๒๑ หมู่ ๘ ตำบลบ้านหัน อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ๓๐๑๔๐
- การศึกษา
- พ.ศ. ๒๕๕๑ : พุทธศาสตรบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- พ.ศ. ๒๕๕๓ : รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ผลงานวิชาการ
- : ชุตินันท์ วงษ์อมรวิทย์. (๒๕๕๙). การเมืองภาคประชาชน ขบวนการประชาสังคมในสังคมไทยและบทบาทต่อสังคมการเมืองไทย. **การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๓ และระดับนานาชาติ ครั้งที่ ๑** เรื่อง “พุทธบูรณาการกับการวิจัยเพื่อพัฒนาสังคมให้ยั่งยืน” มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น วันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๙. หน้า ๕๖๔-๕๗๔.
 - : ชุตินันท์ วงษ์อมรวิทย์. (๒๕๖๐). การเมืองภาคประชาชน ๔.๐ ในสังคมไทยและบทบาทต่อสังคมการเมืองไทย. **การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๑ วิทยาลัยสงฆ์นครน่าน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย** วันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๐. หน้า ๑๖๘-๑๗๗.
 - : ชุตินันท์ วงษ์อมรวิทย์ และไพรัตน์ เอิบสำโรง. (๒๕๖๑). ลักษณะ ความหมายและการมีส่วนร่วมทางการเมือง. **การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๑ “พุทธปัญญากับทศวรรษแห่งการพัฒนาที่ยั่งยืน” ณ วิทยาลัยสงฆ์พุทธปัญญาศรีทวารวดี วัดไร่ขิง พระอารามหลวง จังหวัดนครปฐม** ระหว่างวันที่ ๙-๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๑. หน้า ๓๒๙-๓๓๙
 - : ชุตินันท์ วงษ์อมรวิทย์. (๒๕๖๑). การปกครองแบบประชาธิปไตยในยุคโลกาภิวัตน์. **การประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ ๓ และนานาชาติครั้งที่ ๒ “นครน่าน : นครพระพุทธศาสนา สู่มรดกธรรม มรดกโลก” ณ วิทยาลัยสงฆ์นครน่านเฉลิมพระเกียรติ** ระหว่างวันที่ ๑๕-๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๑. หน้า ๕๘๐-๕๙๐.
 - : ชุตินันท์ วงษ์อมรวิทย์, เบญญาภา อัจฉฤกษ์. (๒๕๖๒). หลักการสำหรับใช้ตรวจสอบการบริหารรัฐกิจ. **การประชุมวิชาการระดับชาติ MCU Congress ๓ “นวัตกรรมทางการปกครองและการบริหารในยุคไทยแลนด์ ๔.๐**. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๒. หน้า ๓๕๓-๓๖๖.

- : พระเศรษฐี วุฒิปัญญาอิสกุล, ไพวรรณ ปุริมาตร, ชูติพนธ์ วงษ์อมรวิทย์, พระครูปลัด นิเวช ชินวโร (จ่งแจ้งกลาง). (๒๕๖๓). การปกครองคณะสงฆ์ไทย กับทิศทางใหม่ทางการปกครอง. **วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์**. ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๑ (มกราคม ๒๕๖๓) หน้า ๑-๑๖.
- : ชูติพนธ์ วงษ์อมรวิทย์, (๒๕๖๓). การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา. **วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์**. ปีที่ ๙ ฉบับที่ ๔ (ตุลาคม-ธันวาคม ๒๕๖๓)

ปีที่สำเร็จการศึกษา : ปีการศึกษา ๒๕๖๓

ที่อยู่ปัจจุบัน : ๒๑ หมู่ ๘ ตำบลบ้านหัน อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ๓๐๑๔๐
โทร. ๐๖๔-๒๘๙-๕๙๑๕ E-mail: Chutipon.wongamonwit@yahoo.com